

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

tabakum

export - import
trgovina s kmetijsko mehanizacijo
zastopstvo VESNA MARIBOR

Podbevškova ulica 5
68000 Novo mesto
tel.: 068/23-826, 22-288
tel. in fax.: 068/322-625

V decembru posebne ugodnosti za vsa kmetijsko mehanizacijo in traktorje:
ZETOR: 3% popusta in praktična nagrada za vsakega, ki bo kupil traktor ZETOR
UNIVERZAL: 5% popusta v decembru
AKUMULATORJI: montaža, pregled in odkup odpadnih akumulatorjev

Ford Pač

PRODAJNO SERVISNI CENTER
Krška vas 28/e
68262 Krška vas, Brežice
Tel./Fax.: 0608/61-450

SLABA UDELEŽBA NA VOLITVAH - Na enem izmed volišč krške občine, v Kostanjevici, je od 696 volilnih upravičencev svojo volilno pravico nedeljno izkoristilo le 55,46 odstotka ljudi. Skoraj 7 odstotkov volilnih lističev je bilo neveljavnih. (Foto: TG)

Novinarstvo peče vest?

Tako kot antična drama dokazuje, da človeška čustva ne poznajo "napredka" in da ni razlike med odzivanjem antičnega ali sodobnega človeka, ko gre za sovraštvo ali ljubezen, tako tudi ni razlike, ko gre za etična vprašanja novinarstva pri nas in v širšem svetu. Naj se sliši še tako patetično, je vendarle za novinarja najpomembnejše vodilo pri delu - njegova vest, občutek, kaj je prav. O tem smo se lahko vnovič prepričali na pravkar minulih Gorjupovih študijskih dnevih v Gozd-Martuljku, ko smo prisluhnili tako uglednima kolegoma, kot sta predsednik britanskega tiskovnega sveta Kenneth Morgan in Pulitzerjev nagradjenec Dean Starkman. Angleški ali slovenski novinar se pri svojem delu, pri iskanju in posredovanju informacij srečujejo z enakimi vprašanji poklicne etike, z enakimi vprašanji odnosa do resnice, do oblasti, do človekovih pravic in do zlorabe novinarske besede. Ko v teh občutljivih stvareh odpovedo pravo in napisani kodeksi, ostane le še človeška vest, kakorkoli izostrejo že kdo ima.

Odkar so se v slovenskem novinarstvu začeli tako ostro ločevati duhovi in je začelo stanovsko društvo pokati po šivih, nekateri kolegi tako razmišljanje proglašajo za (cenen) moraliziranje. Začela se je pač uveljavljati teza, da je v času tranzicije in tržnosti vse dovoljeno. Nič hudega, če leti blato tudi po nedolžnem in če se mora popljuvati prati sam. Odločilno je, da tako novinarstvo služi nekemu cilju ali namenu, pa če se tako prihlehne. Dejstva niso več sveta (komentar pa svoboden), kot uči novinarska stroka zlasti za raziskovalno novinarstvo, ampak je vse med seboj primerno pomešano in popoprano, da se dobro bere in da se (političnemu) nasprotniku zada kar najbolj nizek udarec. Primes laži samo še poveča užitek, kot bi rekel Bacon. Kaj pa verodostojnost takega pisanja in novinarskega poklica kot celote?

MARIAN LEGAN

Dolenjskemu investicijskemu skladu gre dobro

12.000 vlagateljev

NOVO MESTO - Direktor Nacionalne finančne družbe mag. Stanislav Valant in predstavnik Dolenjskega investicijskega sklada sta na novinarski konferenci predstavila delovanje družbe na področju Dolenjske in Bele krajine, kjer za zbiranje certifikatov skrbi Dolenjska banka.

Dolenjski investicijski sklad, ki je eden izmed petih pokrajinskih skladov NFD, je do konca prejšnjega tedna zbral okoli 12.000 certifikatov oziroma več kot 80 odst. razpisanega zneska. Čeprav je po njihovem mnenju certifikatski trg izredno nepredvidljiv, računajo, da bodo morali zaprositi za zvečanje razpisanega zneska. V Dolenjskem investicijskem skladu so z doseženim izjemno zadovoljni. Posebej dobro jim gre zbiranje certifikatov v Beli krajini.

Stanislav Valant je opozoril na možnost, da bodo tisti, ki bodo čakali, da vložijo svoj certifikat v določeno uspešno podjetje, ki se bo lastnilo sorazmerno pozno, lahko ostali praznih rok. Če bo namreč povpraševanje po delnicah takega podjetja preveliko, bodo vlagatelji lahko izkoristili le del vrednosti certifikata, ta čas pa bodo investicijski skladi že zaprti in certifikata ne bo več možno vložiti. Poleg tega je Valant povedal, da so v NFD že na samem začetku ustanovili oddelek za naložbe, ki ves čas proučuje, kam bo vredno vlagati, pri čemer imajo pred nekaterimi drugimi prednost, I. V.

ALENKI KNEZ DRŽAVNA ŠOLSKA NAGRADA

LJUBLJANA - V Narodni galeriji so v ponedeljek podelili enajst enakovrednih državnih nagrad za uspehe na področju šolstva. Med nagrajenci je bila tudi Alenka Knez iz OŠ Mirna, ki se je uveljavila z izvirnimi metodami poučevanja. Čestitamo!

Velodrom se umika v Češko vas

Organizatorji mladinskega svetovnega prvenstva iščejo novo lokacijo za velodrom - Rešitev vidijo v območju nekdanjih vojaških skladišč v Češki vasi pri Novem mestu

NOVO MESTO - Čeprav je do svetovnega mladinskega prvenstva v kolesarjenju le še poldrugo leto, velodrom oziroma kolesarska steza pa bi morala biti dokončana že prihodnje poletje, še sedaj ni jasno, kje naj bi ta objekt stal. Kolesarski urbanisti so ga postavljali že marsikje.

Najprej naj bi stal na Loki, kjer pa je zanj očitno premalo prostora. Tudi v hribu nad novomeškim štadionom ali pa sredi Portovala zanj ni bilo

Županski stolčki dokončno razdeljeni

V nedeljskem drugem krogu volitev so glasovali v devetih občinah - Razmeroma slab odziv volilcev, saj skoraj polovica ljudi ni glasovala - Nekaj glasov, ki jih bodo volilne komisije še prejele po pošti, ne bo "ogrozilo" nedeljskih zmagovalcev

Z drugim krogom volitev so se končali še preostali naskoki na občinske županske stolčke. V nedeljskem drugem krogu volitev so na "našem" območju šli na volišča v devetih občinah, potem ko so že v prvem krogu dobili župana v petih. V drugem krogu volitev je na pot do volišča krenila nekako dobra polovica vseh volilcev. Povprečne volilne udeležbe najbolj dvigujejo Semičani, ki so glasovali najbolj množično, veliko zanimanja za glasovanje so pokazali tudi v občini Šentjernej in v Trebnjem.

BREŽICE - V Brežicah sta se na nedeljskih volitvah pomerila kandidata za župana Vladislav Deržič iz Dvorc, neodvisni kandidat, in Jože Avšič s Čateža, kandidat stranke LDS. Od 19.048 volilnih upravičencev jih je

na volitve prišlo 45 odstotkov. Bodoči brežiški župan bo Avšič, ki je zbral 54 odst. vseh veljavnih glasov, medtem ko je njegovemu kandidatskemu kolegu uspelo dobiti le 45,6 glasov.

KOČEVJE - V kočevski občini bo

županoval Janko Veber, nestrankski kandidat, ki je kandidiral na listi ZLSD. Dobil je kar 4.576 ali 71,66 odst. vseh glasov. Njegov protikandidat na listi SKD Vincenc Janša je zbral 1.810 ali 28,34 odst. glasov. Od 12.909 vpisanih volilcev jih je prišlo na glasovanje 6.633 ali 51,74 odst. Oddali so 6.386 veljavnih glasovnic, neveljavnih pa je bilo 247 glasovnic.

KRSKO - Kandidat stranke SKD za župana Danilo Siter je v krški občini premagal svojega tekmeča in dobil 59 odst. glasov. Tako se bo iz sedanjega predsednika SO Krško prelevil v župana. Kandidat LDS Robert Kerin je zbral 41 odst. glasov. Drugega kroga volitev se je udeležila skoraj natanko polovica vseh volilnih upravičencev.

NOVO MESTO - V občini Novo mesto je dobil Franci Koncilija 9.383, kar znaša 51,83 odst. glasov, Anton Starc pa 8.719 glasov, kar predstavlja 48,17 odst. Od 37.727 volilcev v občini jih je glasovalo 18.948, kar pomeni, da jih je prišlo na volišče 50,22 odst.

RIBNICA - V ribniški občini so se volilci odločili, da jim bo županoval kmetijski inženir Janez Rus, kandidat SLS, ki so mu oddali 2.263 ali 55,7 odst. glasov. Protikandidat na listi SDSS dipl. inž. lesarstva Jože Tanko je dobil 1.802 glasova ali 44,3 odst. 298 glasovnic je bilo neveljavnih. V navedenih številkah niso vštetih glasovi poslani po pošti, ki pa ne morejo odločilno spremeniti rezultatov, saj je tako glasovalo le kakih 10 volilcev. Na volitve je v občini prišlo skupno 4.363

volilcev ali 53,29 odst. vseh volilcev. SEMIČ - V semiški občini sta se v drugem krogu volitev za župana pomerila Ivan (Janko) Bukovec, kandidat SLS in Jože Mihelčič, kandidat LDS. Zmagal je Bukovec, za katerega je glasovalo 987 volilcev, in zbral 50,90 odst. glasov, medtem ko je za Mihelčiča glasovalo 952 volilcev oz. 49,10 odst. Udeležba na semiških volitvah je bila 72,02 odstotna.

(Nadaljevanje na 2. strani)

PES IN NJEGOV PREDSEDNIK - Predsednikov pes Artur je bil osrednja osebnost prireditve ob otvoritvi razstave karikatur Marka Kočevčarja in Franka Jurija minul petek v prostorih zdravilišča Šmarješke Toplice. V svojem govoru v imenu Arturja je dr. Drnovšek poudaril, da sta ponosna, da sta karikaturista na prvi strani Dela pokomentirala in skritizirala sicer resne politične dogodke na tak način, in dodal, da je Artur gotovo najbolj znana pasja mrcina v svetovni politiki. (Foto: I. Vidmar)

Voščimo vesel božič!

Modro je skočiti v Savo

Na zahtevne tuje trge izvaža več kot 75% celotne proizvodnje.

Sava®

ČETRTA OBLETNICA - V soboto je bila v Kočevski Reki slovesnost ob četrti obletnici ustanovitve specialne enote ministrstva za obrambo, ki se zdaj imenuje Prva specialna brigada. Poleg najvišjih vojaških predstavnikov so se slovesnosti udeležili predsednik države Milan Kučan, predsednik državnega sveta dr. Ivan Kristan, državni sekretar v ministrstvu za zunanje zadeve Ignac Golob in drugi. Javnosti se je prvič predstavila cela enota, njen rezervni in dejavni sestav. Obrambni minister Jelko Kacin je dejal, da nihče nima pravice izkoriščati vojakov in njihovih starešin v političnih bojih. To, kar se dogaja v politiki, ne sme vplivati na dogajanje v slovenski vojski, na njen razvoj in modernizacijo in ne sme slabiti obrambne moči ter onemogočiti sodelovanja s tujimi vojskami. Slavnostni govornik je bil načelnik generalštaba generalpolkovnik Albin Gutman, ki je dejal, da enota sestavljajo izurjeni posamezniki, ki dozorevajo v črsto enoto, kateri lahko zaupamo najtežje naloge v obrambi domovine. Predsednik Kučan je v nagovoru dejal: "Vi ste enota tiste vojske, ki je skupaj s policijo in državljani Slovenije zmagala v vojni za osamosvojitve. Ste tudi enota, preko katere je naša država stopila v vse mednarodne institucije. Izpolnite visokih profesionalnih zahtev bo najboljši odgovor na poizkuse zlorab, s katerimi se srečujemo." Na sobotni slovesnosti so podelili številna priznanja zaslužnim članom enote. V kulturnem delu programa je nastopil MPZ Svoboda iz Kočevja. (Foto: M. Glavonjič)

VREME

Do konca tedna se bo nadaljevalo sorazmerno suho in zelo hladno vreme.

Čas, ko pokajo petarde

Prve človeške roke, ki so jih poškodevale petarde, so tu. Pričakovanja, da bo letošnji december minil brez pokanja, se niso uresničile. Ponavlja se stara pesem o petardah in trgovcih s temi pokalicami, ki pa jo vsakdo sliši, kot hoče in zmore. V prejšnjih letih se je že dogajalo; da so učenci nosili v šolskih torbah tudi petarde. Je letos s to rečjo kaj drugače? Po torbah nismo brskali nobenemu, verjetno pa bi se med zvezki, dinozavri in drugo obvezno vsebino šolskih torb našla kakšna. Sicer bi lažje kot v šolske torbe pokukali k trgovcem. Če vseh petard Slovenija ne dobi prek prodajalcev neposredno z avstrijskih in italijanskih stojnic, jih pač imajo v svojih prodajalnah na zalogi tudi naše trgovine. Vsekakor petarde so tu. Tako kot so prazna pričakovanja, da gostilne ne bodo zgodaj jutraj več točile žganja, se ni mogoče nadejati, da ob novem letu ne bi pokale petarde. Človekov pranažon po uporabi ognja in meča pač mora zaživeti in december je menda pravi čas za to. Če petarde torej že morajo pokati, naj ne pokajo v rokah, pod nogami starčkov, pod ženskimi krili ali na hrbtih nič hudega slutečih mimoidočih. O tem, kolikšno je navdušenje nad petardami, poroča današnja anketa.

MARTINA NEMANIČ, blagajničarka v metliškem Mercatorju: "Pokanje s petardami se je razpaslo čez vse meje. Starši, šole in mediji bi morali bolj opozarjati na nevarnosti takšnega igranja. V prodajalnah s takšnimi pripravami očitno nimajo kaj prida vesti, jim gre predvsem za zaslužek in jim je očitno vseeno, komu petarde prodajo. Mislim, da bi se veselje ob slovesu od starega leta dalo pokazati tudi na drugačen način, ne s pokanjem."

VESNA DOLTAR, ravnateljica dijaškega doma v Črnomlju: "V dijaškem domu so petarde že zanele požar. Čeprav je opozoril o tem, kakšne tragedije lahko povzročijo petarde, veliko jih je očitno še premalo. V trgovinah bi smele biti dostopne le odraslim. Menim, da starši opozarjajo otroke na nevarnosti, a žal mnogokrat ne vedo, kaj počno njihovi nadebudneži. Dogaja se, da petarde pripeljejo iz tujine in si jih potem otroci prodajajo med seboj."

BRANKA BJEGOVIĆ iz Krškega: "Mislim, da je predvsem družina tista, ki bi lahko največ naredila proti petardam, saj bi morali starši poučiti svoje otroke o nevarnostih. Kaznovati bi bilo treba tiste, ki mečejo petarde v zaprtih prostorih, saj so to žal večinoma starejši. Prepovedala bi prodajo petard otrokom, s prepovedjo celotne prodaje pa ne bi dosegli nič, le nekateri bi se spet okoristili."

EVALD ROŽMAN, samostojni podjetnik iz Arrovega sela pri Brezicah: "Po mojem mnenju otrokom ne bi smeli dovoliti, da lahko kupujejo petarde na lastno pest in da z njimi pokajo brez prisotnosti staršev. Preveč je tega in mislim, da legalizacija prodaje ni prinesla nič dobrega našemu življenju. Otroci so še vedno premalo poučeni o hudih posledicah, medtem ko je po drugi strani reklamiranje takih izdelkov prevlečilo."

FRANC RESNIK iz Lukovec pri Sevnici: "Petarde najbolj kupujejo predvsem otroci. Dosti jih je po šolah. Petarda je lahko nevarna za vsakogar, še najbolj za majhne otroke. Tudi odrasel človek se je ustraši. Uporabe petard ne bi mogli preprečiti, lahko pa bi prepovedali prodajo v trgovinah. Metanje petard je lahko tudi nekakšno veselje, vendar se ljudje premalo zavedajo, kaj se lahko zgodi. Zato bi morali starši otroke poučiti."

KAREL STRMOLE, upokojeni šofer z Mirne: "Petarde pokajo. Najbrž jih imajo tudi šolarji. Po mojem naj bi imeli učitelji pravico, da učencem v šoli vzamejo te stvari. Uporabe petard najbrž ne bo mogoče prepovedati, bolj pa bi bilo treba gledati, kako je s prodajo. Tiste, ki prodajajo petarde mladoletnikom, bi bilo treba tudi kaznovati. Če ima kdo strast metanja petard, naj jih meče, ampak brez škode."

MARJAN PIRNAR, glasbenik iz Novega mesta: "Metanje petard v novoletnem času se mi zdi znak primitivnosti. Pri civiliziranih narodih je v navadi, da kano nad petard uprizorijo prve minute mladega leta, pri nas pa poka dneve poprej in dneve zatem. Kako lepo bi bilo novoletno srečanje na Glavnem trgu brez petard. Želel bi si, da bi vsaj v naši državi prodajo in uporabo petard popolnoma prepovedali."

BORIS KRASNOV, gozdarski inženir, inšpektor v pokouju, iz Rakitnice: "Metanje petard je nevarno, pomeni pa tudi metanje denarja stran. Zloba in obestnost pa je, če mečejo starejšim ljudem petarde pod noge. Saj lahko še koga infarkt! Strinjam se s tistimi, ki menijo, da je treba prodajo, uvoz in metanje petard prepovedati. Kdor želi pokati, naj to počne izven naselij, na stadionu ali na strelišču ali naj se včlani v strelsko družino!"

ANICA OŽURA, trgovka iz Kočevja: "Oni dan sem peljala sina z avtom, ko mi je naenkrat rekel: 'Mami, pazi!'. Takrat se je pod avtom že pokadilo in je počilo. Zelo sem se ustrašila in bi gotovo zapeljala s ceste in povzročila nesrečo, če me ne bi bil sin opozoril na petardo. Sicer pa po Kočevju poka, kamor greš. Tudi mi, ko smo bili mladi, za novo leto vrgli dve ali tri petarde, danes pa je pokanja preveč in traja že nekaj mesecev."

Županski stolčki...

(Nadaljevanje s 1. strani)

SEVNICA - V sevniki občini je od skupno 13.650 prišlo glasovat 7.221 volilcev, kar pomeni, da jih je prehodilo pot na volišče 52,90 odst. Neveljavnih glasovnic so našli 218. Jože Pernel je dobil 4.188 glasov, kar pomeni 59,81 odst., Breda Mijović pa 2.814, kar znaša 40,19 odst.

SENTJERNEJ - V Szentjerneju je prvi župan nove občine postal Franc Hudoklin. Zanj je glasovalo 51,30 volilcev, za Jožeta Krašna pa 48,70 odstotka, ki je dobil 81 glasov manj. Od 4.826 volilnih upravičencev je svoj glas oddalo 3.213 ljudi, kar je 66,58 odstotka, od tega je bilo 106 glasovnic neveljavnih. Največja udeležba, kar 85-odstotna, je bila v Cerovem Logu in Orehoviči - 83 odstotka, najnižja pa v Dolenjem Maharovcu, kjer je prišlo na volišče le 53,38 volilcev.

TREBNJE - V občini Trebnje je dobil Ciril Pungartnik 61,22 odst. glasov in Alojzij Metelko 38,78 odst. Udeležba v drugem krogu volitev za župana je bila 59,04-odstotna.

Do kdaj bo NE Krško še obratovala?

Ocene in stališča njenega direktorja Staneta Rožmana

KRŠKO - Jedrska elektrarna v Krškem je lansko leto dosegla planirano več kot 80-odstotno razpoložljivost in proizvedla 4,1 milijarde kWh električne energije. Direktor NEK Stane Rožman meni, da sta po dogovoru iz začetka leta oba kupca odgovorno poravnala stroške tekoče proizvodnje, vendar poslovanje še vedno ni tako stabilno, kot je običaj v svetu.

Nuklearna je zmanjšala kratkoročno zadolženost od 3,8 milijarde tolarjev v začetku leta na današnjih 170 milijonov. Leto zaključujejo z več tehnološkimi novostmi v varnostnem sistemu in v organizacijskem pristopu, ki so jih uvedli po priporočilih mednarodnih misij.

V NEK še vedno pričakujejo, da bo končan upravni postopek in da bodo pridobili dovoljenje za razširitev začasnega skladišča na svojem dvorišču. Zaenkrat se je vse ustavilo pri pogajanjih med občinsko upravo in republiko, saj občina zahteva nadomestila lokalnemu okolju. Kdaj je skrajni rok za sprejem takšne dokumentacije, je odvisno od zamenjave uprjalnikov, saj bo treba začasno shraniti tudi opremo. Trajnega odlagališča NSRAO še ne pričakujejo tako kmalu. Zdjaj bo agencija lokacijo izbirala na podlagi revidiranih kriterijev.

Ni še znano, kakšna bo vloga jedrske energije v Sloveniji. Po prvem branju strategije v parlamentu je predlagano dolgoročno obratovanje NEK, omogočeno dolgoročno načrtovanje in s tem upravičene naložbe. Še naprej pa ostaja odprto vprašanje statusa NEK in uskladitve položaja z novo zakonodajo ter ureditev lastniških razmerij s Hrvaško.

"Če bodo ta vprašanja rešena v letu 1995, potem ni razlogov, da bi NEK delovala z zmanjšano zmogljivostjo," je pojasnjuje direktor Rožman. Po njegovih besedah bo potem treba začeti z zbiranjem sredstev za posodobitev jedrske elektrarne in za dolgoročno pripravo objekta za povečano zmogljivost (zamenjava uprjalnikov). Z investicijo se strinja tudi Hrvati, vendar le, če bosta prej urejena dolgoročni status elektrarne in lastniško razmerje.

B. D.-G.

Četrtoletja obrtne zbornice

Obrtna zbornica Novo mesto je po novi zakonodaji dobila vrsto pristojnosti - Mojsrski izpiti

NOVO MESTO - S svečano sejo v gostini Prešeren v Kronovem so člani obrtne zbornice Novo mesto obeležili 25-letnico organiziranega delovanja. Leta 1969 je namreč skupina obrtnikov v skladu s takrat veljavno zakonodajo ustanovila Obrtno združenje, katerega prvi predsednik je bil Jože Črtalič. Združenje je takoj za tem sodelovalo pri ustanovitvi Zveze obrtnih združenj Slovenije in leta 1975 organiziralo prve športne igre obrtnikov Slovenije. Dve leti kasneje je novomeško združenje na pobudo nekaterih članov pomagalo ustanoviti Obrtno zadrugo Hrast.

Svoje prve prostore je imelo združenje na Partizanski cesti, kasneje pa so se preselili na Dalmatinovo in na koncu na Glavni trg 14, kjer so skupaj s Hrastom kupili hišo in jo preuredili v Dom obrtnikov. Danes ima zbor-

Dolina ob Kolpi mora ostati oaza

Turistična zveza Slovenije je pripravila razgovor o turističnem razvoju s predstavniki treh obkolpskih občin in številnih institucij - Proti množičnemu turizmu

ČRNOMELJ - O tem, ali razvijati turizem ob Kolpi ali ne, ni več dileme, razblinili pa jo turisti, ki iz leta v leto množično prihajajo v dolino te še vedno najtoplejše in najčistejše slovenske reke. Nedvomno je ob Kolpi nastala najdaljša slovenska plaža in tega so se začeli zavedati tudi domačini. A hkrati je vse več opozoril, da se turizem razvija nenačrtno, brez potrebne infrastrukture, ekonomskih in razvojnih usmeritev.

Zato je pretekli teden predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič na pobudo kočevske, črnomajlske in metliške občine ter Dolenjske turistične zveze sklical v Črnomlju sestanek, na katerem je tekla beseda

o dobrih in slabih platih turizma ob Kolpi ter njegovi bodočnosti. V Turistični zvezi Slovenije se namreč zavedajo, da je Bela krajina oaza Slovenije, ki jo morajo varovati. A ne zato, da se turizem tu ne bi razvijal, temveč

da bi se razvijal organizirano, naravnih lepote pa bi bogatile ponudbo. Belokranjci in Kočevci so spomnili, da bi morali razvijati turizem ob Kolpi celovito, vendar je reka marsikje še težko dostopna, naselja ob njej nimajo ne vodovoda ne kanalizacije. Poleg tega so nekateri na lastne oči videli načrte o velikih hrvaških posejeh na Kolpi, ki bi reki in turizmu ob njej zadali hud udarec. Gre za zajetje vode in hidroelektrarne. Vendar so bili drugi mnenja, da ni bojzani prepotopitvijo doline Kolpe, kajti Hrvati za to nimajo denarja, a pogajati bi se morali tudi s Slovenijo, ki na to ni bila priprava. Res pa je, da so Hrvati nepredvidljivi in da je meja moteča za turizem.

• Na novomeškem Zavodu za varstvo naravnih in kulturne dediščine so pripravili nalogo o zaščiti doline Kolpe, saj je samo v Beli krajini na stotine objektov naravnih in kulturne dediščine. Zavedajo se, da bo zaščita morala biti plod dogovora obel držav.

Problem je tudi, ker kopalna sezona traja največ dva meseca, takrat pride na Kolpo več ljudi, kot jih je sposobna sprejeti. Množičnega turizma pa naj bi ob reki ne dovoljevali.

M. BEZEK-JAKŠIČ

KAKŠEN RAZVOJ TURIZMA? - Bo razvoj turizma ob Kolpi po pogovoru v Črnomlju bolj načrten? Po udeležencih sodeč bi lahko pritrdili, saj so se sestanka med drugimi udeležili tudi predsednik Dolenjske turistične zveze Alojz Serini, tajnica omenjene zveze Janja Macedoni in predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič (od leve proti desni). (Foto: M.B.-J.)

Dolenjska prekaša slovensko rast

Boljši rezultati od slovenskega povprečja - Druga regija po izvozu - Nekaj izjemno dobrih podjetij, hkrati pa tudi nekaj zelo slabih - Največ prihodkov ima Revoz

NOVO MESTO - V prvih desetih mesecih smo v dolenjski regiji imeli sorazmerno gospodarske rezultate, boljše od republiškega povprečja, vendar le po zaslugi nekaterih izjemno dobrih podjetij, saj se v nekaterih panogah še vedno otepašo s številnimi težavami, ki bi jih morala rešiti država. To so temeljne ugotovitve 13. redne seje odobra območne gospodarske zbornice Novo mesto.

Industrijska proizvodnja je bila v prvih desetih mesecih letos v črnomajlski, metliški, novomeški in trebanjski občini skupno za 5,2 odstotka večja kot lani. Izvoz blaga se je v prvih osmih mesecih povečal za 25,4 odst., uvoz pa za 13,6 odst. Pokritje uvoza z izvozom je bilo skoraj 127-odstotno, kar je boljše kot lani in tudi precej boljše od slovenskega povprečja, ki dosegla le 94 odst.

Na Dolenjskem in v Beli krajini je skupno 1577 podjetij, vendar, kot je povedala direktorica Jožica Miklič iz Agencije za plačilni promet Novo mesto, jih kar 638 ni doseglo niti 2 milijona tolarjev prihodkov. Izteka se namreč rok za vpis podjetij v sodni register, zato očitno precej podjetij ne bo izpolnilo pogojev za vpis.

Po prihodkih ostaja najmočnejše podjetje Revoz z 13,3 odst. deležem v prihodkih podjetij. Sledi mu Krka z 11,8 odst., Pionirjev delež znaša 4,6 odstotka. V sistemu Novoles ostaja med prvimi desetimi podjetji NOE s 3-odstotnim deležem, KZ Krka je dosegla 2,7 odst., Labod ohranja šesto mesto, sledijo Beti, BAS, Novotehna, Dolenjka, Cestno podjetje in Trimo. V stečajnem postopku je 10 podjetij, od tega 3 Iskre.

V štirih občinah dolenjske regije se podjetja, predvsem v prometu in gradbeništvu, še naprej otepašo s številnimi problemi, kot so neljalna konkurenca, zamrznjeno premoženje na Hrvaškem, slabe povezave v regi-

• Kdor ničesar ne ve, o ničemer ne dvomi. (Francoski pregovor)

DOLENJSKI NOVINARIJI V FRANCJI - Sedem dolenjskih novinarjev, ki "pokrivajo" tudi novomeški Revoz, je bilo prejšnji teden v Franciji. V Flinsu pri Parizu so si ogledali veliko Renaultovo tovarno, v kateri izdelujejo modela Citroen in Tvingo. V Lardyju, prav tako pri Parizu, pa Renaultov skrbno varovani predavski center. Čeprav je bil strokovni del programa zelo obsežen, se je le našel čas za ogled velike šampanske kleti v Epemayu. Na sliki: na desni dva člana dolenjske novinarske ekipe, Petra Držaj, dopisnica TV Slovenija, in Marjan Moškovič, šef novomeškega Vášega kanala, v spremstvu Bojana Prosenca iz Revoza (v sredini) in francoskih Renaultovih gostiteljev. (Foto: A. Bartelj)

Mariborsko pismo

Mariborski župan obljublja tudi po volitvah

Dr. Križman obeta trikrat manjšo brezposelnost

MARIBOR - Lokalne volitve, ki so med Mariborčani zbudile malo zanimanja, so končno mimo. Prvi župan mestne občine v Mariboru je postal neodvisni kandidat dr. Alojz Križman, ki je dobil od skupnega števila 107.986 volilnih upravičencev 20.160 glasov ali 53,91 odst., njegov protikandidat iz Zdržene liste socialnih demokratov Boris Sovič pa 17.238 glasov, oz. 46,01 odst. Na volitvah je sodelovalo samo 38.733 volilcev oz. 35,85 odst. vseh volilnih upravičencev.

Novoga župana čaka težko delo, posebno na področju gospodarstva. V mariborskem lomu, kjer ugotavljajo, da bodo morali odustiti 1582 trajno presežnih delavcev, sta denimo po dolgotrajnih in težkih pogajanjih oba sindikata (Svobodni in Neodvisni) podpisala z upravo podjetja sporazum, ki z matematično natančnostjo določa, kako bodo v Tamu v bodoče delavci prejeli plače in kako bodo reševali druge probleme. Tako bodo delavci vedno do 20. v mesecu prejeli 30 tisoč tolarjev

akontacije plače za pretekli mesec, preostanek pa do 30. v mesecu. Izjema so le oktobrske plače, ki jih bodo razdelili na osem obrokov, delavci pa bodo dobili vsak mesec en obrok. Do 31. januarja v naslednjem letu bo Tam poravnal tudi obveznosti do vseh tistih, ki so Tamovim delavcem dajali kredite. Tam namreč že nekaj časa iz osebnih dohodkov delavcev ne plačuje obrokov za kredite, zato delavci dobivajo od kreditodajalcev opomin in obvestila o zamudnih obrestih.

Tridesetim delavcem mariborske enote Gradbenega podjetja Slovenj Gradec in 29 delavcem bivšega Cevovoda pa sploh ni treba računati, koliko plače bodo dobili, saj prvi niso prejeli plače že sedem mesecev, drugi pa šest mesecev, čeprav so v rednem delovnem razmerju. Podobnih primerov pa je še več.

Očitno se vseh teh problemov zaveda tudi novi mariborski župan dr. Alojz Križman, ki je sedaj redni univerzitetni profesor (bil je tudi dekan Tehniške fakultete, nato pa še šest let rektor mariborske Univerze), kariero pa je začel kot tehnolog v mariborski Livarni. V svojem prvem nastopu po izvolitvi namreč dejal, da si bo prizadeval pomagati mariborskemu gospodarstvu, kjerkoli in kadarkoli bo to mogoče. Prav tako bo odpiral mestna vrata svežemu kapitalu, ki lahko edini prispeva k modernizaciji zastarele in iztrošene industrije v mestu. In še ena obljuba dr. Križmana, izrečena po zmagi na volitvah: trdil se bo, da bi se v petih letih stopnja brezposelnosti od 20 odst. zmanjšala na 7 do 8 odst.

TOMAŽ KŠELA

Torta za Vero, kravo rekorderko

Na slavu na čast slovenske prvakinje tudi kmetijski minister dr. J. Osterc in več živinorejskih strokovnjakov - Krava dala nad 100.000 kg mleka, izšla pa iz hleva M-KG Kočevje

SUŠJE PRI RIBNICI - Minuli četrtek, 15. decembra, je bilo na kmetiji Antona Zidarja v Sušju, vasi med Ribnico in Sodražico, veliko kmetijsko slavo na čast krave Vere, ki je kot edina v Sloveniji doslej dala prek 100.000 kg mleka. Razen ministra za kmetijstvo dr. Jožeta Osterca se je svečanosti udeležilo še nad sto drugih gostov, predstavnikov ministrstva, Biotehniške fakultete, Veterinarske fakultete, Kmetijskega zavoda, Društva rejcev črno-bele pasme in drugih.

Direktor M-KZ Ribnica Mirko Pirc je poudaril, da je živina gospodarja Antona Zidarja vedno dobiva

la na živinorejskih razstavah najvišja priznanja. Prof. Janez Pogačar je predstavil kravo Vero in dejal, da v

DRŽAVNA REKORDERKA - Na fotografiji je trenutek s svečanosti v čast krave Vere. (Foto: J. Primc)

Zeleni eno, kmetje pa drugo

Različna mnenja o škodi, ki jo povzročajo divjadi

KOČEVSKO - Kočevska je - predvsem zaradi do nedavnega zaprtega območja - ostala še neokrnjena in tu žive mnoge živali, ki so drugod po Evropi že zdavnaj izumrle, pa tudi redke rastline. Vse to je gotovo eden izmed vzrokov tiste znamenite misli varstvenika narave dr. Lea Šešerka, da na Kočevskem ovce ogrožajo medveda in da jih je treba zato z občinskimi odloki prepovedati. Zdjaj pa pristuhimo, kaj doživljajo ovčarji:

DUŠAN ŽAFRAN, Verdreng: "Letos mi je izginilo že 17 ovac. Lovci iz Kočevske Reke pa niso še nobene volke odstrelili. Sicer moram priznati, da lovci in veterinarji lepo in kulturno obravnavajo škodo, ki jo napravijo divjadi, denarja za odškodnino pa kljub temu ne dobim."

LEON ZEMLJIČ, Stari Breg: "Zadnji dve leti ni bilo tujih lovcov, zato je stalež divjadi večji, predvsem prašičev in jelenov. Nekaj površin sem ogradil in tam je pridelek še enkrat večji. Okoli vidim po 100 do 300 glav divjadi."

ANTON ŠKRJANC, Šalka vas: "Borba z jagri traja, odkar pomnim. Lovišče ima profit, kmetje pa imamo izgubo."

JOŽE SKENDER, Kostel: "Zgodilo se je, da je bila ograja ponoči pretrgana in so ovce pobegnile. Našli smo eno, raztrgano od medveda, za osmimi pa ni bilo nobene sledi. Priznali so odškodnino le za eno ovco in še tista ni bila poštno plačana."

MIRO KRAJEC, Dolga vas: "Zadeve se bistveno slabšajo. Njiva, ki je

bila še pred tremi leti nedotaknjena, je letos povsem požrta. Sem ob hektar koreze, odškodnine pa še ni in sem odvisen od krmil. Jeleni se pasejo že 10 m od hleva. Nimam se več kam umakniti!"

ANA OGORELEC, kmetijska svetovalka Kočevje: "V Starem Bregu smo nameravali fotografirati sadno drevje, pa nam je lovec dejal, da moramo proč, ker motimo divjad."

Tako je to. Včasih je bila skoraj vsa škoda po divjadi le na rastlinstvu, zdaj pa jo je vedno več tudi na domačih živalih, predvsem na ovcah. J. P.

LEDENA TRGATEV NA BIZELJSKEM

BIZELJSKO - V nedeljo ob prvem svitu se je na Drenovcu na Bizeljskem začela trgatve. Delavci podjetja VINO Brežice so pri 8 stopinjah pod ničlo obirali tisto, kar je ostalo na trtah šardoneja, posajenega na dveh hektarjih. Iz obranega zmrznjenega grozdja so naprešali dobrih 500 litrov gošče, ki naj bi ga ob pravilnem kletarjenju ter ob primernem alkoholu, sladkorju, kislini in okusu posebna komisija opredelila za ledeno vino. VINO Brežice je doslej že dvakrat pridelalo ledeno vino laškega rizlinga, kot prvi v državi pa so imeli rdeče ledeno vino sorte modra frankinja. Na Drenovcu se vedno čaka na trgatve 2 ha vinograda laškega rizlinga, ki bi ga radi predelali v suhi jagodni izbor, če bo le dovolj suhega vremena, da bo voda izhlapela in bo imel dovolj sladkorja. VINO Brežice je letos že opravilo pozno trgatve na 8 ha vinograda, posajenega z laškim rizlingom, poleg tega pa še pozno trgatve modre frankinje in renškega rizlinga ter izbor sovijnona.

Agro, d.o.o. Prodajalna SEJALEC

Rozmanova ulica 3 Novo mesto, tel. (068) 24-132

vam nudi: Veliko izbiro **MOTORNIH ŽAG - ALPINA, STIHL, TOMOS-HUSQVARNA**

ZELO UGODNO - Motorna žaga **TOMOS-Husqvarna 61F 64.000 SIT** - za gotovinsko plačilo nudimo **10% popust**

KOTLE ZA ŽGANJE
60 l - 62.000
80 l - 64.000
100 l - 66.500
120 l - 69.000

MESOREZNICE in druge pripomočke za kolino

Vsem strankam se zahvaljujemo za zaupanje in jim želimo vesel božič in srečno novo leto!

Sloveniji doslej ni bilo boljše krave in da je tudi po svetu malo takih. Doslej je dala 101.618 kg mleka ali povprečno v vsej življenjski dobi (rojena je bila 19. decembra 1981) po 21,4 kg na dan. Njena plemenska vrednost je 873 kg mleka in v Sloveniji je le 1 do 2 odst. takih krav. Mag. Anton Dolenc, predsednik Društva rejcev črno-bele pasme, je med drugim naglasil, da sodi črno-bela pasma - tudi krava Vera je take pasme - med najbolj gospodaren tip krav. France Goršič, predstavnik Govedorejske službe Slovenije, je podelil kravi častni zvonec, reju pa še posebno ploščico s priznanjem. Direktor M-KG Kočevje Janez Žlindar je povedal, da je krava Vera izšla iz hleva M-KG Kočevje na Mlaki. Gospodarju Antonu, (soščolcu in prijatelju), je podelil posebno spominsko uro in 100 kg krmil za kravo. Minister Osterc je k temu dodal, da so taki trenutki v ministrski službi najlepši ter da je to ne le praznik Zidarjeve družine, ampak vseh slovenskih živinorejcev. Zaslužuje za uspeh pa so poleg Zidarjeve družine še selekcijska, veterinarska in svetovalska služba, saj je usklajeno sodelovanje lahko rodilo tak uspeh.

Poleg priznanj je krava Vera dobila še torto, na kateri je pisalo "Čestitke za 100.000 litrov mleka". Po uradnem slavlju na kmetiji v Sušju pa je bilo še srečanje gostov v lovski koči v Dolenji vasi. J. PRIMC

RIBNICA: KMETJE SE IZOBRAŽUJEJO

RIBNICA - Še vsi zimo bodo ribniški kmetje ob sredah lahko poslušali razna koristna predavanja. Doslej so udeleženci še posebno pohvalili predavanje o zmanjševanju stroškov na kmetijah, gotovo pa bo za kmete posebno zanimivo tudi predavanje o gnojenju in uporabi gnojek. Prav gnojenje z gnojevko je bilo namreč v ribniški (in še posebno kočevski) občini zelo hvaljeno pa tudi grajano. (Mimogrede: gnojevko je nesmotno polivati pozimi, ker tako le onesnažujemo okolje). V januarju ali februarju nameravajo ustanovljati še strojne krožke, ki jih ima v Sloveniji že 35 občin, v zahodni Dolenjski pa jih še ni.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Trta potrebuje ne le obdelavo, temveč nego tal

(Nadaljevanje)

Potrebe trte po hranilih so zelo majhne in neenakomerne. Največ hranil potrebuje trta v času naglega porasta poganjkov, cvetenja in kmalu po njem. Od okoli 75 kg skupne letne porabe dušika na hektar z grozdem odnesemo samo okrog 15 kg. Fosforja odnesemo iz vinograda z grozdem okrog 4,5 kg/ha od skupne letne porabe trte cca 27 kg. Kalija je v grozdu sorazmerno največ, in sicer okrog 19 kg od skupno sprejetih 76 kg/ha letno. Seveda je tu še izpiranje hranil iz tal, če nimamo zadostnega mikrobiološkega življenja v tleh. Torej prinaša varovanje in spodbujanje življenja v tleh dvojno korist: omogoča nastajanje rastlini primernih oblik hranilnih snovi in hkrati preprečuje onesnaževanje podtalja in vode.

Razkroj organske snovi je zelo pomemben mikrobiološki proces. Organska masa, pridelana na trti, ki ostane v vinogradu, vsebuje 80% vseh prabljenih hranil. Pridelana v humus je prav gotovo najbolj ustrezna hrana za trto, čeprav ne zadošča. Primanjkljaj lahko nadomestimo s pridelavo organske snovi s trajno ozelenitvijo celotne površine.

Poleg zelenega gnojenja, za katero sejemo eno- in dveletne rastline, moramo za dolgoletno ozelenitev odbrati pravo mešanico. Priporočila se setev naslednjih rastlin (količine zastojajo za setev na enem hektarju, enako velja za mešanico, ki je bila pripravljena za letoletno ozelenitev): lucerna (10 kg), jara gra-

šica (20 kg), ozimna grašica (10 kg), bela detelja (3 kg), esparjeta (5 kg), mala svetlica (3 kg), ajda (10 kg), pasja trava (4 kg). Na rastiščih, ugodnih za trave teh rastlin ne sejemo. V sušnih razmerah se od trav bolj obnesejo ovčja in rdeča bilnica ter trpežna ljulka.

Vinogradnik ima poleg nemenske setve tudi druge možnosti za izvedbo ozelenitve. Naravna ozelenitev je prav gotovo najcenejša, vendar je njen učinek preskromen glede na prihranek. Za popraviljanje izredno neugodnih fizikalnih razmer v tleh je potrebno večkrat ponoviti setev enoletnih rastlin, ki pridelajo veliko organske mase. Oljna ogrščica je primerna, če je dovolj vlage v tleh. Zlasti jo priporočajo zasejati tam, kjer se spomladi pojavlja kloroza zaradi prevelike vlage.

Da bi se izognili napakam in razočaranju, moramo torej upoštevati:

1. Stanje vinograda, trsov in tal. Slabe izkušnje so s trajno ozelenitvijo nasada, ki je izčrpan ali ima slabo strukturo tal. Zato moramo v tem primeru predhodno obilno dodati organsko gnojilo in obremeniti trto v skladu z njeno bujnostjo.

2. Izbor pravilne rastline za ozelenitev. V predhodnem obdobju ne smemo sejati repice sorte perko niži trav. Naravna ozelenitev je zlasti neprimerna, če smo prej uporabljali herbicide, in sicer zaradi enostranskega razvoja samo določenih rastlin.

3. Nego zelenih tal. Ozelenitev sicer povečuje zadrževanje vlage v tleh, vendar zaradi slabe prekošenjenosti pomeni konkurenco trti. Zato moramo v začetku suše prirast zelene mase pokositi na kratko.

Inž. JOŽE MALJEVIČ

Nezaupnica v Kmečki zadrugi Krško

Nezaupnica upravnemu in nadzornemu odboru - Ob delovno mesto spet Franc Češnovar - Vrsta očitkov na njegovo delo in na delo drugih organov zadruge - Bo kaj boljše?

KRŠKO - Pred poldrugim letom ustanovljena Kmečka zadruga Krško, v katero se je združilo pet prej specializiranih zadrug in za katero je 155 milijonov tolarjev zagotovilo občinski izvršni svet, se je znašla v hudi krizi. V nedeljo so po sedmih urah vročih razprav in obtoževanj člani zadruge razrešili upravni odbor s predsednikom Janezom Žarnom in nadzorni odbor ter tako pokazali tudi svoje nestrinjanje s ponovnim imenovanjem Franca Češnovarja za direktorja zadruge. Do prvega rednega zbora bo zadrugo vodil novi upravni odbor s predsednikom Jožetom Urbančem.

Zgodba se je začela zapletati že konec avgusta. Takrat je upravni odbor na pritisk nekaterih delavcev zadruge direktorja Češnovarja po hitrem postopku razrešil. Imenovali so v. d. direktorico Marjano Kostanjšek, ki je to delo opravljala 3 mesece. Toda medtem si je upravni odbor, ko je slišal še Češnovarjevo plat resnice o obtožbah na njegov račun, premislil. Nadzorni odbor pri direktorju oktobra ni ugotovil nobenih kršitev. Kot so povedali sami člani, menda zato, ker je upravni odbor pred tem sprejel sklep, da bo Češnovar odšel po mirni poti najprej za 6 mesecev na čakanje in potem iz zadruge, pa niso želeli zaostrovati zadev.

Kljub vsemu je UO po razpisu za prosto delovno mesto za direktorja spet izbral Češnovarja, v zadrugi pa je za tem zavrelo. Skupina delavcev s podporo članov je zahtevala sklic izrednega zbora zadruge, poročilo o dogajanju in glasovanje o zaupnici vodilnim organom zadruge. Razplet smo povedali že na začetku, sicer pa je bilo v sedmih urah razprave slišati še marsikaj.

Zadruga po letu in pol obstoja še nima formalno pravnih okvirov, v katerih bi lahko delovala. Kot navaja v svojem decembrskem poročilu nadzorni odbor (tu se je, ko je videl, da je Češnovar spet direktor, premislil glede njegove krivde), ni pripravljen plan, ni pogodb z delavci, ni pristopnih izjav članov, delovna mesta niso sistematizirana, ni individualnih pogodb z vodilnimi delavci, ni letnega

ni pogodbi z njim za prodajo čipsa v času, ko se je zadruga sama zadolževala po višji obrestni meri.

Na zboru tudi nihče ni oporekal, da so obveznosti do Agrokombinata, ki jih je zadruga prevzela ob nastajanju s pogodbo, prevelike. Zadruga je zato morala najemati drage kredite in se po oceni slovenske zadrudne zveze otepa s hudo nelikvidnostjo in zadolženostjo. Teh ekonomskih kazalcev sicer ne bo spremenila v nedeljo izglasovana nezaupnica, zagotovo pa lahko rečemo, da so notranje razprtije krizo samo še poglabile.

B. DUŠIČ-GORNIK

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek Zamrzovanje je lahko nevarno

Pred nekaj desetletji je hladilna tehnika zelo spremenila način shranjevanja živil in tako se ljudje vse manj ozirajo na letne čase. Danes mesnine vse manj sušijo in vse bolj hranijo v zamrzovalnih skrinjarih. Znano je, da se živila pri nizki temperaturi počasneje spreminjajo, pri -30°C pa se možnost kvarjenja popolnoma zaustavi. V živilu so prekinjeni vsi biokemični procesi. Zavedati se moramo, da se kakovost živila ohrani, če mu ves čas ohranjamo nespremenjeno temperaturo. Mesno živilo, ki je bilo zamrznjeno in se mu je temperatura zaradi določenega vzroka zvišala, moramo takoj porabiti.

Delo mesa, ki jih bomo zamrznilo, morajo biti primerno uležani in razkosani po namenu uporabe. Meso za zamrzovanje delimo v meso za pečenje, zrezke, golaže, obare, sekanice, juhe in podobno. Posamezni zavitki naj ne bodo težji od 1 do 2 kg in ne debelejši od 8 do 12 cm. Meso, ki je namenjeno za pečenje ali praženje odstranimo kosti in odevni del masloče ter ne

dodajamo dišav in začimb. Kostni zavijemo ali shranimo posebej v ustrezno plastično posodo in dobro zapremo. Med zrezano meso polagamo folijo, da se plasti ne sprimejo.

Meso izdelke, kot so krvavice, jetrnice, pečenice in podobno, shranimo največ za tri mesece. Pečenicam pri izdelavi ne dodajamo česna, pred zamrzovanjem pa jih vedno obarimo. Tudi krvavicam dodamo manj krvi, dišav in masti. Iz vrečke, v katero vlagamo meso in mesne izdelke, vedno temeljito iztisnemo zrak, da preprečimo v shranku kasnejše oksidacijske procese. V mrzlih dneh zavitke pustimo nekaj ur na hladnem, da se jim v skrinji hitro npraviro drobni kristali ledu, ki ne poškodujejo celičnih sten. Pri odtaljevanju ostane mesni sok v celicah in biološka vrednost mesa se ohrani.

Vsako odtaljeno živilo takoj v celoti porabimo in ga ne smemo ponovno zamrzniti, saj se prično zdravlju nevarne snovi hitro množijo.

KMETIJSTVO

PROTI DROBLJENJU KMETIJ

KOČEVJE - Okvirna ocena predpisov o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetij, ki so pričeli veljati v avgustu 1973, je ta, da niso dovolj vplivali na preprečevanje drobitve kmetijskih zemljišč. Upravnim in sodnim organom je izvajanje teh predpisov povzročalo vrsto težav, saj so zaradi različnih interesov dedičev postopke reševali več let. Pomembno izboljšavo v tem pogledu je storilo Ustavno sodišče Slovenije v Ljubljani, ki je neustrezne določbe zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in kmetij razveljavilo. To pa naj bi omogočilo sprejem novih predpisov, ki bodo skladni s sedanjo ustavno ureditvijo. V. D.

KOLENDAR BIOLOŠKEGA VRTNARJENJA

LJUBLJANA - Založba ARA je izdala skoraj 200 strani obsegačoč Kalendar biološkega vrtarjenja za leto 1995, že petega po vrsti, ki vsebuje veliko strokovnih nasvetov in drugega koristnega gradiva za novodobno biološko vrtarjenje. Izdajatelj ima sedež na Cigaletovi 5, kjer je moč dobiti vse druge informacije.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Blizata se božič in novo leto, kar se pozna tudi v ponudbi na Florjanovem in Glavnem trgu. Velike novoletne jelke veljajo 1500 tolarjev, srednje 1.000, manjše pa je mogoče kupiti že za 300 do 500 tolarjev. Ostala ponudba: smetana 700, sirček 400, jajca 25, fižol 300, radič 200, česen 350, orehi 1.000, motovilec 1000 in ovčiri 500 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi je krompir 37, paradiznik 284, sveže zelje 63, mandarine 102, banane 105, solata 153 in radič 170 tolarjev. Pri Djeladinju so banane 110, mandarine 139, ananas 300, orehi 930 in pomaranče 80 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotni redni tedenski sejem so prodajalci pripeljali 140 do tri mesece starih in 70 starejših prašičev. Mlajših so prodali 120 po 280 do 320 tolarjev, starejših pa 40 po 220 do 280 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Novost: baliranje trave (1)

Baliranje, švicarska novost v spravlju voluminozne krme, se je neverjetno hitro prijelo tudi na naših tleh. Na robovih travnikov je vse več velikih belih bal, v katerih je s posebno močno stiskalnico stisnjena in shranjena sveže pokošena trava. V neprepustnem močnem plastičnem omotu se v nekaj tednih skisa in čaka na porabo.

Novi način siliranja in shranjevanja, ki se obnese zlasti za manjše kmetije z majhnim enodnevnim odvzemom silaže, ima v primerjavi s sušenjem krme ali klasičnim siliranjem mnoge prednosti. Baliranje omogoča košnje in spravljo, ne oziraje se na vreme, kar je v humidnih alpskih razmerah neprecenljive vrednosti. Druga velika prednost novega načina spravlja je preprosto skladiščenje. Bala lahko počakajo do krmiljenja kar na travniku in ne potrebujejo ne silosa ne senika. Zadošča je ravna, s peskom posuta podlaga, da se plastike ne lotijo gladalci. S tal jo s posebnimi vilicami dvigne traktor in odpelje naravnost v hlev. Silažna masa je poleg tega v balah shranjena tako neprodušno, da ne more obremenjevati okolja ne z vonjem ne s kislinjskimi izcedki, ki so neprijetnost in ekološka nevarnost običajnih silosov.

Ker pa na svetu nobena stvar ni samo dobra, ima tudi baliranje krme dve senčni plati, ki pa ne prevagata nespornih prednosti. To je sorazmerno visoka cena balirne naprave ter zagata z odpadno folijo, ki onesnažuje okolje. Poseben stroj za stiskanje in embaliranje sena je tako drag, da si ga posamezna kmetija sploh ne more privoščiti. Sicer pa, zakaj bi kupovala napravo, ki dela le nekaj dni na leto? Če je kak kmetijski stroj primeren za skupinsko rabo, je to balirka; to so spoznali že tudi dolenjski kmetje in v več krajih s pomočjo strojnega krožka že prišli do nje. Na ta način so tudi zmanjšali pridelovalne stroške krme. Z balirko konzervirana krma je brez odpadka, kar tudi bistveno pripomore, da lahko z njeno pomočjo pride rejec do najcenejših škrobnih enot in prebavljivih beljakovin za svojo čredo. Ker krma znaša vsaj polovico vseh stroškov reje, si lahko predstavljamo, kakšna pridobitev je baliranje.

Prihodnjič pa več o odpadni foliji in o tem, kako se je je moč neškodljivo znebiti.

Inž. M. LEGAN

ZASVETILA JE ŽARNICA - Predsednik krajevne skupnosti Uršna sela Matija Zamida je ob slavnostni otvoritvi elektrovođa na Seču povedal, da je s tem dobil elektriko še zadnji zaselek na njihovem koncu, kar bo njenim sedanjim prebivalcem in tistim, ki se bodo tja vrnili, omogočilo človeka vredno življenje. (Foto: I. Vidmar)

Petrolejke zamenjale žarnice

Seč je v soboto dobil elektriko - Poldrugi kilometer v kamen zakopanega kabla

SEČ - Nebogljeno decembrsko sonce se je trudilo nekoliko ogreti roške košenice, ko je v soboto popoldne v vasi Seč zagorela prva žarnica. Prižgal jo je predsednik novomeškega izvršnega sveta Jože Preskar, s čimer se je za Seč simbolično kočalo obdobje srednjega veka, ko so petim prebivalcem, ki so se vztrajali visoko v hribih nad Uršnimi seli in Starimi Žagami, ponoči svetile le petrolejke in sveče.

Seč, ki je še pred drugo svetovno vojno, ko so tu živeli Kočevarji, štel 12 hiš, danes pa stoji streha le še na treh, je dobil elektriko. Za vsa soglasja, lokacijsko dokumentacijo, gradbeno dovoljenje in posek drevoja je poskrbel krajevna skupnost Uršna sela, kamor Seč spada. Od Travnega Dola do Seča je bilo potem treba v kamnita kraška tla zakopati 1.650 m električnega kabla, kar je vse skupaj stalo 5.740.000

tolarjev. Čeprav je Seč dobil elektriko še sedaj, pa ni mogoče reči, da tu nikoli ni bilo civilizacije. Celo telefon so imeli napeljan po drevju iz Starih Žag, ko so med vojno tu rojevale partizanske mamice in je bil tu sedež Ozne oziroma državne varnosti. Ker so se vsi Kočevarji razen Svašnikovih med vojno in po njej odselili, je zadruga njihove parcele razdelila Urščanom. Ob koncu petdesetih let so se Svašniki, zadnji Kočevarji s Seča, preselili v Stare Žage, saj jim je bilo tako kot večini nemogoče zdržati brez civilizacije. Novica, da je na Seču elektrika, je že privabila prve interese, ki bi na mestih porušenihih kočevarskih hiš radi postavili počitniške hišice, pa tudi sedanji prebivalci Seča zatrjujejo, da ne mislijo več, da bi se s Seča odselili v dolino. I. V.

Velodrom se umika v Češčo vas

(Nadaljevanje s 1. strani)

sosedje, ki, odkar so v bližini njihovih hiš zgradili prva igrišča, nimajo miru ne podnevi ne ponoči, ko se tam zbirajo grupe mopedistov. Protestu sosedov se je pridružilo tudi Društvo Novo mesto, ki je protestiralo predvsem proti načinu izbire nove lokacije, saj se v Novem mestu vse prepogosto dogaja, da pod pritiskom brez pravega premisleka lokalne oblasti popuščajo in dovoljujejo rešitve, ki v mestu še povečujejo urbanistično zmedo. Ko so se ne-

postopku odločili, da svoje načrte preselijo na novo lokacijo, in sicer na območje nekdanjih skladišč JLA v Češči vasi, kjer spremembe družbenega plana omogočajo gradnjo tovrstnega objekta. Poleg tega naj bi po besedah predstavnikov organizacijskega odbora, kolesarska steza tam nikogar ne motila, vprašanje spremljajočih objektov naj bi rešili s šotori, saj bo svetovno prvenstvo avgusta, ko je dovolj toplo.

Ob vsem tem se postavlja vprašanje, kako bodo z velodromom sredi hoste in s šotorom zadovoljni predstavniki svetovne kolesarske zveze, ki v Novem mestu pričakujejo ogromno pokrito dvorano. Bodo zadovoljni z geslom nazaj k naravi ali pa bodo od Novomeščanov zahtevali plačilo kazni in prvenstvo dodelili drugemu? I. VIDMAR

Novomeška kronika

IMENIK - Ko vas zagradi, da bi telefonirali komu, ki stanuje v eni od vasi v okolici Novega mesta, takoj opustite to predrzno misel. Razen seveda če ne veste njegove telefonske številke ali točnega imena kraja, kjer stanuje. Če ga morate iskati v telefonskem imeniku, vam bo kaj lahko žal, da ga niste prej z zobmi razcefrali (imenik, ne človeka). Včasih je bilo enostavno: pod Novo mesto si dobil tudi telefonske številke naročnikov iz okoliških vasi, pod Štopiče si našel podgorške vasi iz tega dela, za cel šentjernejski del si iskal pod Šentjernejo itd. Sedaj pa je vsaka vas in skoraj vsak zaselek posebej. Bog ti pomagaj, če iščeš nekoga, ki je iz vasi, ki ima spredaj še Veliki, Mali, Gornji, Dolnji, Gorenji, Dolenji. In tako človek besni od Dolnje in Gornje (če ne Dolenje in Gorenje) Stare vasi preko Rakovnikov pri Birčini vasi in Šentupertu do Rakovnika kar tako in vmes spoznava vasi, za katere je prvi izvedel prav iz tega genialnega imenika, na primer Rajnovče ali Plemberk.

ZKO - Potem pa v telefonskem imeniku po Novem mestu, kjer je iskanje še najlažje, iščeš Zvezo kulturnih organizacij, najdeš pa ime: Zveza kulturnih organizacij. In da je stvar še hujska, je ta slovensko-srbskohrvatska mešanica na - Presernovem trgu. Jelinčič, ki se je zadnjič razburjal, da novomeško kulturo furajo tuje roditeljke, naj torej najprej naredi red u Ljubljani. Ali naj zamenja poštne šefe ali pa vsaj nastavi korektorja v tiskarni, kjer tiskajo telefonski imenik. Samo ne takega iz njegove stranke, ki je v poročilu o delu novomeškega odbora zapisal, da "leži vse delo na ramenih mene samega". Jelinčič in njegovi novomeški pripadniki se bi z vso pravico vtaknili v telefonski imenik za omežne skupine 063, 068 in 0608, saj sta naslovna stran imenika in pripkonca SNS v enakih barvah.

KITAJSKA - Prvi pomembni rezultat letošnjega dolgega obiska visoke novomeške delegacije na Kitajskem bo vsak čas viden, slišen in okušano. V Novem mestu na Novem trgu bodo odprli - kitajsko restavracijo. Gostince, ki se je lotil tega mednarodno pomembnega projekta, je menda zahteval, da mora občina poslej svoje sprejeme in druge "žurke" prirediti v kitajski restavraciji. Naš predlog za specialiteto: pekiška raca v cvčku. Za kitajsko kontinuiteto na občini je poskrbljeno, saj je bil prejšnji predsednik in sedanji župan tudi na Kitajskem. Prav bi bilo, ko bi Novi trg preimenovali v Trg kitajsko-podgorške veselejšanja. Na koncu pa še nasvet pošti: telefonsko številko kitajske restavracije lahko napišete po kitajsko ali po arabško. Lahko tudi po latinsko. Samo, da bo cvček dober.

IZ NOVO MEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 5. do 12. decembra so v novomeški porodnišnici rodile: Nataša Vidmar iz Petan - Maja, Mateja Švajger iz Črnomlja - Jerneja, Stanka Jesih in Gradca - Dejana, Jožica Bobnar iz Prečene-Nika, Manda Poplašen iz Straže - Ivana, Gordana Deanović iz Dojtrovice - Marka, Suzana Kambič iz Črešnjevca - Denisa, Renata Bojanec iz Uršnih sel - Vanjo, Milena Korenčič iz Dol. Maharovca - Tino, Vera Starič iz Rihpove - Ksenijo, Nataša Pevec iz Vel. Gabra - Anžeta, Anica Sešerko iz Kota - Špelo, Mojca Kostelec iz Drašičev - Gašperja, Marinka Vrtačič iz Pristavice - Ano, Anita Štriclej iz Semiča - Adriana - Viktorja, Marija Zabkar s Sel pri Raki - Sonjo, Damjana Piletič iz Dobovega pri Otočcu - Klaro, Anica Žagar iz Šmarjete - deklico.

IZ NOVO MEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 5. do 12. decembra so v novomeški porodnišnici rodile: Nataša Vidmar iz Petan - Maja, Mateja Švajger iz Črnomlja - Jerneja, Stanka Jesih in Gradca - Dejana, Jožica Bobnar iz Prečene-Nika, Manda Poplašen iz Straže - Ivana, Gordana Deanović iz Dojtrovice - Marka, Suzana Kambič iz Črešnjevca - Denisa, Renata Bojanec iz Uršnih sel - Vanjo, Milena Korenčič iz Dol. Maharovca - Tino, Vera Starič iz Rihpove - Ksenijo, Nataša Pevec iz Vel. Gabra - Anžeta, Anica Sešerko iz Kota - Špelo, Mojca Kostelec iz Drašičev - Gašperja, Marinka Vrtačič iz Pristavice - Ano, Anita Štriclej iz Semiča - Adriana - Viktorja, Marija Zabkar s Sel pri Raki - Sonjo, Damjana Piletič iz Dobovega pri Otočcu - Klaro, Anica Žagar iz Šmarjete - deklico.

KONCERT V ŠENTJERNEJU
ŠENTJERNEJ - Šentjernejski oktet bo priredil v nedeljo, 25. decembra, ob 17: uri koncert ob dnevu samostojnosti. Gost večera bo cerkveni moški zbor iz Šentjerneja.

ŠENTJERNEJSKI VEČER NA RAKI

RAKA - V tukajšnji osnovni šoli bo jutri ob 18. uri Šentjernejski večer, ki ga organizira Kulturno društvo Šentjerneje. Sodelovali bodo pevci Šentjernejskega okteta, Pihalni orkester Šentjerneje, Mešani pevski zbor Vlaste Tavčar, plesna skupina in citrar. Vstopnine ne bo.

USPOSABLJANJE ZA GASILCE

NOVO MESTO - Občinska gasilska zveza Novo mesto, katere predsednik je Andrej Poljšak in poveljnik Tine Filip, bo v zimskem času organizirala usposabljanje za člane prostovoljnih gasilskih društev. Tako se bodo člani teh društev vključevali za krajši čas ob koncu tedna v redno delo Gasilsko reševalnega centra Novo mesto.

KOTARJEVA RAZSTAVA NA BREGU

NOVO MESTO - V počastitev dneva osamosvojitve bodo v ponedeljek, 26. decembra, ob 19. uri v restavraciji na Bregu odprli razstavo slik novomeškega slikarja Jožeta Kotarja. Nekaj razstavljenih del je nastalo prav na Bregu, saj ima umetnik svoj atelje v neposredni bližini. O slikarju in njegovem delu bo govoril višji kustos Jožef Matijević.

SVETNIKI OBČINE ŠKOCJAN

ŠKOCJAN - V novi občini Škocjan bo občinski svet sestavljalo 12 svetnikov. Slovenske krščanske demokrate bodo zastopali Marija Halas, Metod Blatnik, Franc Smrekar, Alojz Povh in Vladislav Hočevar. Jože Kocjan in Stanislav Miklič sta predstavnika Liberalne demokracije Slovenije, Mirko Gradišar in Franc Kocjan sta iz Slovenske ljudske stranke, Bojan Jerak in Bogdan Krašna pa iz Socialdemokratske stranke Slovenije. Z liste Vide Bobič in skupine volivcev se je v občinski svet uvrstil še Pavel Bobič.

"Za privilegije 10 milijard tolarjev"

Zakon o financiranju občin je krivičen do manjših občin - Vladi Janez Janša zameri, da se igra z lastnim obrambnim sistemom - Strankarske povezave v 90 odstotkih občin

ŠENTJERNEJ - "Zakon o financiranju občin je krivičen do manjših občin, saj jim dopušča premalo denarja, v boljši položaj pa postavlja nekatere večje mestne občine. SDSS je sicer predlagala, da bi novim in manj razvitim občinam pripadalo 45 odstotkov od dohodnine in ne le 30, česar pa v parlamentu niso sprejeli. Ta vlada ni naklonjena decentralizaciji in bolj pravičnem razvoju občin," je med drugim v Šentjerneju na petkovi javni tribuni z naslovom "Slovenija po lokalnih volitvah" zatrnil prvak SDSS Janez Janša.

Dodal je, da so lokalne volitve 4. decembra pokazale jasno polarizacijo slovenskega političnega prostora in spet ponovil svoje znane trditve o privilegijih iz preteklosti, za katere po njegovem damo Slovenci letno preko 10 milijard tolarjev.

"Rezultati prvega kroga volitev kažejo, da imajo stranke slovenske pomladi večjo podporo, saj je ta v razmerju 30:70 v našo korist, seveda če bi se vsi udeležili volitev. Ravno zagovorniki prejšnjega režima gredo vsi na volitve, saj le tako lahko branijo svoje privilegije," meni Janša.

Glede poplave krivic iz preteklosti Janez Janša meni, da to ni vprašanje denarja, ampak odnosa do preteklosti. "Če bo zakon o popravni krivici sprejet, bo to priznanje dejanj, zato večinski blok zakon vedno zno-

JANŠA V ŠENTJERNEJU - Na povabilo medobčinskega koordinacijskega odbora SDSS za Belo Krajino in Dolenjsko je v petek Šentjernejski obiskal Janez Janša, predsednik stranke.

O PRVENSTVU PRED MOLKOM - Predsednik organizacijskega odbora Lojze Peterle in direktor marketinga organizacije svetovnega mladinskega prvenstva Jože Majes sta se v petek sestala pri predsedniku novomeške občinske skupščine Franciju Konečiji in predstavila dosedanje uspehe odbora in novo lokacijo velodroma. Po besedah Jožeta Majsa naj bi prvenstvo prineslo Novemu mestu desetkrat več, kot bo vanj vložena. (Foto: I. Vidmar)

Na tone odpadkov v naravi

Komunala očistila 8 črnih odlagališč v šentjernejskem koncu in Vahto - Na deponiji prostora še za 10 let

NOVO MESTO - V okviru javnih del je novomeška Komunala letos v glavnem urejala mestne površine, ki zanje sicer nihče ne skrbi; gre za kapiteljske šance, za brežino nad športnimi igrišči na Loki, prostor pod viaduktom v Šmihelu, površine pri stari kandijski bolnišnici in še kje. Drugi, obsežnejši program letošnjih javnih del pa zajema čiščenje in sanacijo črnih odlagališč. Letos jih je Komunala sanirala 8, in to v glavnem v okolici Šentjerneja. Skupaj so s teh črnih odlagališč odpeljali okoli 600 kubikov odpadkov. Za čiščenje, odvoz in sanacijo teh odlagališč so porabili preko 300 delovnih ur, vsa stvar pa je stala dobra 2,2 milijona tolarjev. Prav tako so iz sredstev smetarine financirali letošnji spomladanski in jesenski odvoz kosovnih odpadkov, kar je veljalo 4,5 milijona tolarjev. Skupaj so iz cele občine v spomladanski in jesenski akciji odpeljali na komunalno deponijo v Leskovcu 1.854 kubikov odpadkov in na Dinos 273 kubikov.

Po sanaciji črnih odlagališč in odvozu kosovnih odpadkov opazajo pri Komunali vse manj odpadkov v naravi in v glavnem se tudi na saniranih črnih odlagališčih ne pojavljajo novi.

So pa žal tudi izjeme. Vsekakor gre to zmanjšanje odpadkov v naravi v veliki meri tudi na račun rednega odvoza gospodinskih odpadkov iz cele občine. Po teži je količina odpeljanih odpadkov v prvi polovici letošnjega leta skoraj za polovico večja kot v enakem lanskem obdobju. Na mestnih relacijah to povečanje znaša 27 odst., na podeželskih pa kar 66 odst. V povprečju pride na prebivalca novomeške občine 225 kg gospodinskih odpadkov na leto, ta količina pa se povečuje.

Komunalna deponija v Leskovcu pri Brusnicah deluje od leta 1982, prostora pa je še za 8 do 10 let. Deponija je primerno urejena, izcedne vode - okoli 750 kubikov na mesec - odvažajo na čistilno napravo. Pripeljane odpadke vsak dan sproti prekrivajo z zemljo. Redna kontrola kaže, da deponija ne vpliva na kakovost Bukovega oziroma Žerjavinskega potoka.

Komunala na svoje stroške vozi pitno vodo v vasi v okolici njihove deponije, prav sedaj pa tudi iz sredstev smetarine gradijo vodovod za Leskovec, Suhadol in Tolsti Vrh. A. B.

OČIŠČENA VAHTA - Gorjanski preval Vahta je bil zadnja leta eno "priljubljenih" črnih odlagališč odpadkov. Ne gre samo za nemarščino, ki jo za sabo puščajo avtomobilisti, ki se tam za kratko ustavijo, in za piknikarje, ampak so zlasti ob lahko dostopne mrtve rokave nekdanje gorjanske ceste ljudje "načrtno" navažali kramo s svojih dvorišč. Sedem delavcev Komunale je pet dni pobiralo to svinjarijo iz vrtač, v hostah in na tratah na Vahti. Nabralo se je za kakih 50 kubikov. Hkrati so komunalci očistili še okolico ceste od Vahte do Koroške vasi. (Foto: A. B.)

ČUDEŽNA MOČ - V Črnomlju so pretekli teden razpravljali o turizmu ob Kolpi od izvira do tam, ko zapusti slovensko mejo. Govor je bilo tudi o tem, kakšne vrste turizem je za te kraje najprimernejši. Našteta je bila pesna ponudba, nič pa ni bilo rečeno o tem, da bi turiste lahko privabljali v Belo krajino tudi z nudenjem posebnih atrakcijskih uslug, ki bi jih lahko imenovali "izrekanje želja s čudežno močjo". Usluge bi nudili v Vinici ali njeni okolici, od koder je doma generalna sekretarka Slovenskih krščanskih demokratov dr. Vida Čadonič-Špelič, ki ji je uspelo dokazati čudežno moč njenih besed. Ko je SKD namreč pomnilila slovenskemu premieru dr. Janjezu Drnovšku pogovor, je bil ta zelo bolan. Še isti dan zvečer se je pojavil v Novi Gorici že popolnoma zdrav. Vida je hitro ozdravitev pripisala željam njihove stranke po Drnovškovem okrevanju.

"POMOČ" - Na že prej omenjenem sestanku o turizmu so mnogi govorniki naslavljali apel na Ljubljančane, ki naj bi jim pomagali pri razvoju. Pa je bilo enemu iz zadnjih vrste tega že dovolj in je pripomnil: "Ah, Ljubljančani! Prišli bodo v Belo krajino, o ja, prišli. Trumoma. Mi pa se bomo morali pred njimi in njihovim početjem zateči v dupline in jame."

POZABLJIVOST - Podpredsednik sedaj že bivše občinske skupščine Boris Mužar je na zadnjem zasedanju skupščine pohvalil delegate, češ da v Črnomlju niso imeli težav s sklincevanjem sej. Pozabil je, da so morali delegati marsikaj dolgo čakati na sklepčnost in da so tudi zadnje sejo zaradi nesklipčnosti začeli s skoraj enournno zamudo, četudi je bila na koncu objubljena še pojedina.

Sprehod po Metliki

METLIŠKA TEKSTILNA ŠOLA IMA izvršno skupino manekenk in manekenov, ki uspešno nastopajo doma po vsej Sloveniji. Prejšnji teden so dekleta in fantje predstavili v Milčičevi gostilni v Adlešičih izdelke, nastale pri praktičnem pouku v njihovih šoli, jeans iz Slančeve trgovine ter usnjene izdelke Pavle Milošič iz Jankovičev. Revijo si je ogledal tudi Andrej Sever, tajnik nogometnega kluba Kolpa, in sicer predvsem zato, ker je za nemoten potek predstave skrbel njegov žena Marjetka Sever, učiteljica praktičnega pouka v Tekstilni šoli.

GRACAN MILE SOPČIČ MORAJA KREPKO POMISLITI, če hoče odgovoriti na vprašanje, kje preživi več časa: doma ali na nogometnem igrišču. Pri nogometnem klubu Kolpa iz Podzemlja je Mile zadolžen za vzdrževanje igrišča in trava na njem je pokošena ter je videti veliko bolj urejena kot najbolj vzdrževana priročna najbolj vzdrževana direktorja iz Beti. Zdaj, ko podzemeljski nogometarji gradijo društveni dom, vzdržni menda Sopčič dlje pod vodo v kopalniški kadi kot doma. Enostavno je zasvojen z delom pri klubu in za klub.

NA NEDAVNEM NERADIJSKEM VESELEM TOBOGANU, ki je bil v metliškem kulturnem domu, sta glasbeniško čast silnih klavirskih mojstrov reševala Mladen Babič in Darko Kočvar, sicer člana črnomaljske skupine Hop, Cefizelj. S sintetizatorjem in s kitaro sta spremljala prepevajoče otroke iz vrta, metliške ter suborske osnovne šole, gospa Cvetka Hladnik pa je z igranjem na klavir priskočila na pomoč učencem Glasbene šole. Veseli tobogan je pokazal na hibo, ki se ji pravi pomanjkanje kadrov. Še tako imenitni mladi talenti se bodo izgubili v popreju sivine.

Trebanjske iveri

STAVKA - "Gojenci" kaznilnice na Dobu še niso nehali stavkati, ker so očitno prepričani, da so po krivem za zapahi ali da jih tisti, ki so na svobodi, prehudo kaznujejo. Če bodo s protestom izprosil različne pomilostitve in olajšave, se bo mogoče začel zelo kesten svojega bega revolverta, ki je zadnjič v "Kačjih ridah" pognal v sedalo kroglo nekemu policistu in jo povziral neznanom kam. Strelec, če ga ne bo v zaporu, seveda ne more priti v poštev pri pomilostitvah zapornikov.

VODA - Potem ko so v krajih okrog Trebnjega začele krožiti govorice o skorajšnji gradnji nekakšnih toplic, so ljudje pozorni na vsak nadenček. Opazijo tudi izvire, ki še nastajajo. Tako jim je padlo v oči in prišlo na ušesa tudi to, da se nekaj vrta na kraj dogajanja prišli že s kopalnicami pod pazduho. Toda tam vrtali nekaj vodo, ki bo tekla po vodovodu in ki jo bodo imeli redki domačini tudi na prijte.

HARMONIKA - V šoli v Mokronogu bi od vseh predmetov še najlažje poučevali glasbeni pouk. Med nekaterimi učilnicami imajo namreč harmonika vrata. Tako notranja oprema, skazi katero se sliši miška, kaže, da je v preteklosti delal nekdo, ki je bil bolj veseljak kot strokovnjak za

IZ NAŠIH OBČIN

Vsi upravičeni?

Izvršni svet posumil v seznam ljudi za plačilo prispevka za zavarovanje

METLIKA - Občine so dolžne iz proračuna plačati mesečno po 1.600 tolarjev prispevka za zdravstveno zavarovanje za občane, ki nimajo prejemkov. Tako v Metliki Center za socialno delo vsak mesec posreduje izvršnemu svetu seznam, na katerem se je v novembru znašlo 171 ljudi, za katere bi morali iz občinskega proračuna odšteti novomeški območni enoti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije 273.600 tolarjev.

To bi se, tako kot vse mesece doslej, najbrž tudi zgodilo, če ne bi eden od občinarjev na seznamu zagledal tudi ime svojega sina, ki je sicer redni študent, in tako so na občini vsaj začasno zadržali plačilo. Posumili so namreč, da je ljudi, ki so na seznamu neupravičeno, lahko še več, in če bi zanje iz proračuna plačali prispevek za zdravstveno zavarovanje, jim tega ne bi nihče več povrnil. Na Centru za socialno delo sicer zatrjujejo, da je njihovo delo opravljeno po predpisih in zakonih. Toda občinska vlada je kljub temu predlagala, da bi vsi tisti, ki so brez prejemkov in zanje občina plačuje omenjen prispevek, vsak mesec na Center za socialno delo to tudi sporočali. Tisti pa, ki so brez dela in jim je takšno sporočilo odvečno delo, po mnenju izvršnega sveta tudi tistih 1.600 tolarjev ne "zaslužijo" in jih na Centru lahko črtajo s seznama. Vsi bi se namreč morali zavedati, da tisto, kar plača družba, ni zastoj in da mora tudi ta denar nekdo zaslužiti.

NAJPREJ DENAR V ROKAH

METLIKA - Tukajšnji izvršni svet je pretekli teden na zadnji seji v svojem mandatu razpravljalo o planu, rebalansu in realizaciji občinskega proračuna. Ob tem so člani poudarili, da morajo počakati, če bodo denar, predviden v rebalansu, res dobili, kajti šele potem bo moč opraviti še kakšno delo v tem letu ali pa s tem denarjem z delom nadaljevati v prihodnjem letu. Občina namreč nima posojil in jih tudi sedaj na račun objubljenega denarja, ki pa ga še nima, jo v rokah, ne namerava najemati.

Potrpljenje je v nesreči najboljša zdravilo. (Francoski pregovor)

ZADOVOLJNI Z LETINO - Degustatorji v Drašičih so ugotovili, da so drašiška vina iz leta v leto boljša, saj se med vinogradniki, tudi zaradi vsakoletnega ocenjevanja, krepi tekmovalni duh. (Foto: M.B.-J.)

Bodo prihajali tudi po kosilu?

Stavbo OŠ Mokronog so sicer obnovili, vendar je v njej premalo prostora - Učenci se drenjajo v "tujih" učilnicah - Kemikalije na dosegu roke - Druga izmena?

MOKRONOG - Osnovno šolo v Mokronogu so letos prekrili, pred tem so ji prenovili pročelje in videti je kar lepa. Toda v šoli je velika prostorska stiska. Vodstvo šole je skupaj z mokronoški šoli naklonjeno občino Trebnje pisala na ministrstvo za šolstvo in šport in v dopisu zaprosila za pomoč pri nujni širitvi stavbe. Za zdaj kaže, da bo na voljo državni denar iz šolskega tolarja in da bo mokronoška hiša učenosti le "zrasla".

Po besedah ravnateljice Marice Murenc bi s širitvijo dobili nekaj kabinetov, ki jih zdaj sploh nimajo, in izboljšali učilnice. Zdaj se v petih učilnicah za razredni pouk drenjajo učenci 6 oddelkov, v 7 kabinetnih učilnicah pa si nabira znanje kar 9 oddelkov. Pomagajo si na različne načine.

Ob stiski s prostorom se pojavlja tudi problem, katerega resnost lahko vsakdo oceni po svoje. Dejstvo je, da niti ena kabinetna učilnica nima kab-

BOJAZEN PRED EPIDEMIJO

SINJI VRH - Turistično društvo Sinji Vrh je naslovilo na sanitarno inšpekcijo dopis, v katerem jo prosi, naj takoj ukrepa in zaščiti ljudi pred epidemijo. Navajajo, da je v bližini Sinjega Vrha, ob turistični sprehajalni stezi ter nedaleč od izvira pitne vode, lovec lovske družine Sinji Vrh odvrgetl v grmovje več koz jelenjadi in srnjadi ter noge teh živali. Opozarjajo, da tokrat niso prvič pričla takšnemu početju, saj že nekaj let opozarjajo lovsko družino Sinji Vrh, da psi po vasi vlačijo ostanke divjačine, posebno še jeseni in pozimi, ko je lovna sezona. Takšno ravnanje pa po mnenju turističnega društva ogroža zdravje domačinov in turistov.

BOGAT PROGRAM OB ŠTEFANJEM

SEMIČ - Kmečka zveza pri Slovenski ljudski stranki Semič pripravlja v okviru semiškega zeganja, ki bo na šefanje, vrsto prireditvev. Tako bo v soboto, 24. decembra, ob 16. uri v hotelu Smuk otvoritev razstave z naslovom "Omizje letnih časov", na kateri bodo članice aktivna kmečkih žena Semič prikazale, kako na kmetih ob božiču pripravijo omizje, značilno za vse štiri letne čase. V ponedeljek, 26. decembra, pa bo ob 10. uri pred farno cerkvijo sv. Štefana v Semiču žegen športnih in domačih konj in njihovih gospodarjev. Istega dne ob 16. uri se bodo mladi iz Semiča in okolice v župnijski cerkvi predstavili z igrjo L. N. Tolstaja v dramatisaciji Frana Milčičinskega z naslovom "Kjer ljubezen, tam bog". Ob 17. uri pa bo v cerkvi koncert Dolenjskega okteta iz Novega mesta.

Vina iz Drašičev so vse boljša

V drašiški sosedski zidnici so pripravili že četrto degustacijo zapored - Dr. Julij Nemanič: "Letošnja vinska letina je boljše od lanske" - Prevladujejo bela vina, rdeča v manjšini

DRAŠIČI - V Drašičih znajo vse bolj ceniti izročilo prednikov, ki se je iz roda v rod ohranjalo s pomočjo sosedske zidnice. V vsej vasi ni hiše, v kateri ne bi bilo člana te zidnice, tako kot tudi ni družine, kjer se ne bi ukvarjali z vinogradništvom.

V drašiški sosedski zidnici je bila minulo soboto četrta degustacija zapored vin iz ožjega vinorodnega

okoliša Drašiči. Letos so vinogradniki prinesli že 86 vzorcev vin, se bolj razveseljivo je, da so vina vse bolj kakovostna. Za primerjavo: lani je bila najvišja ocena na drašiškem ocenjevanju 17,5 točke, letos pa kar 18,4 točke. Na ocenjevanju so prevladovala bela vina, medtem ko so bila rdeča v manjšini, čeprav so degustatorji poskusili tudi nekaj zelo dobrih vzorcev metliške črnine in modre frankinje.

Degustacijo je vodil dr. Julij Nemanič, drašiški rojak, ki je zagotovil, da je bila ocenjevalna komisija profesionalna, saj so bili od sedmih članov kar štiri inženirji, ostali pa domači vinogradniki. "Želimo namreč, da bi v Drašičih dobili zaupanje v to ocenjevanje ter da vinogradniki ne bi imeli občutka, da je kar koli prirereno. Ne nazadnje smo delali po pravilih, ki veljajo za tovrstna ocenjevanja," je dejal dr. Nemanič. Poleg te strokovne komisije so lahko degustirali tudi drugi vinogradniki ter si s tem nabirali

šolskih zadregah ravnateljica Marica Murenc.

Marica Murenc

Črne gradnje so se razmahnile

Inšpektorjev, ki bi lahko učinkovito ukrepali pa je, kot ugotavljajo v Črnomlju, znatno premalo - Zadolžitev za občinski upravni organ za urbanizem in gradbeništvo

ČRNOMELJ - Nadzor nad posegi v prostor v črnomaljski občini opravljata urbanistična in gradbena inšpekcija Uprave inšpekcijskih služb Novo mesto. Vendar skoraj izključno ukrepata le na podlagi podanih prijav sosedov, služb ali kogar koli drugega. Inšpekciji seveda lahko ukrepata le v skladu z veljavnimi predpisi, ki pa, kot ugotavljajo v Črnomlju, očitno niso dovolj učinkoviti.

Kazni so namreč prenike, dokazovanje dolgotrajno in neučinkovito. Največja težava pa je, da imata inšpekciji premalo zaposlenih, saj bi jih potrebovali vsaj še dvakrat toliko.

FILATELISTIČNA RAZSTAVA

ČRNOMELJ - Filatelistično društvo iz Črnomlja je ob 45-letnici ustanovitve v avli kulturnega doma pripravilo tematsko razstavo. Vinko Smrekar je razstavil znamke na temo Morja široka cesta, ki prikazuje zgodovino pomorstva, Miroslava Ritonja, mojstrica domače obrti, pa je razstavila znamke z motivi narodnih noš, vezenin in narodnih glasbil. FD "Oton Župančič" iz Črnomlja je v svoji polstoletni dobi organiziralo veliko društvenih in meddruštvenih razstav.

SODELOVANJE S HRVAŠKO

ČRNOMELJ - Prejšnji teden se je vodstvo Združenja šoferjev in avtomobanikov Črnomelj-Metlika sestalo s predstavniki sorodnega združenja iz Karlovca. Pogovarjali so se o vzpostavljanju trdnije povezave. Pred leti je bilo sodelovanje dobro, medtem ko je v zadnjih letih povsem zamrlo. Združenje je prejelo enkratno denarno pomoč od socialnega fonda Združenja poklicnih šoferjev Evrope.

Zakon zaradi razmaha črnih gradenj in predvsem načrte zlorabe prostora poenostavlja inšpekcijske postopke, zvišuje kazni in daje možnosti za odvzem materiala in orodja za črnogradnje. Poleg že omenjenega večjega števila inšpektorjev v Črnomlju menijo, da bi morali za preprečevanje črnih gradenj poenostaviti še zakonodajo ter hitreje izdelovati potrebne dokumentacije.

Poleg tega bi morali sproti odkrivati in vzdrževati posnetek vseh nedovoljenih posegov v prostor ter o tem obveščati inšpekcijo. Vendar je uresničevanje te naloge vsaj za sedaj v Črnomlju pod vprašajem. Upravni organ, pristojen za urbanizem in

gradbeništvo, si namreč s tem sam nalaga delo, čeprav je že preobremenjen. Zato menijo, da bi bilo v bodoče morda učinkovitejše, če bi to delo prevzela občinska služba, saj bodo nadomestila za degradacijo prostora in druge odškodnine delno ali v celoti njen proračunski vir.

Iskanje in prijavljanje črnih gradenj pa bo potrebno tudi po sprejetju nove zakonodaje, saj bodo inšpekcije zahtevale prisilno legalizacijo in zaplenbo črne gradnje le za znane črnograditelje. Tudi občinski izvršni svet je na eni svojih sej sklenil opozoriti vse organe in organizacije, da upoštevajo tako ukrepe za preprečevanje novih črnogradenj kot ukrepe proti že zgrajenim nedovoljenim gradnjam. Občinskemu organu za urbanizem in gradbeništvo pa je naročil, da ob ogledih po občini sproti ugotavlja črne gradnje, o njih vodi evidenco in jih prijavlja inšpekcijskim službam.

M.B.-J.

Med lovci trdni dogovori

Lovci iz Bele krajine in Hrvaške o aktualnih vprašanjih v lovstvu - Dobro sodelovanje med sosedi

KUČAR - Pred dvema letoma sta Slovenija in Hrvaška sklenili sporazum o medsebojnem sodelovanju pri varstvu, gojitvi in lovu divjadi ob državni meji. Od takrat imajo predstavniki Lovske zveze Slovenije, Lovske zveze Hrvaške in Zveze lovskih družin Bele krajine vsako leto razgovor o aktualnih vprašanjih v lovstvu. Zadnji je bil pred časom v koči lovske družine Gradac na Kučarju.

V Beli krajini je 730 lovcev, ki so združeni v deset lovskih družin, od katerih lovišča šestih mejijo na Hrvaško. Zato je razumljivo, da si prizadevajo za dobre sosedske odnose, saj so, kot so poudarili na pogovoru, lovske organizacije nepolitične in naj ne bi politični odnosi vplivali na njihovo sodelovanje. Beseda je tekla o lovu v obmejnem pasu, ki je bil doslej širok 500 metrov, v bodoče pa bo le 100 metrov, a bi bili strožji pogoji lova. V tem pasu bosta obe strani spoštovali krajšo lovno dobo, ki je za divjad ugodnejša. Lovci iz Hrvaške bodo v tem pasu opustili lov na divjad, ki je po novih slovenskih predpisih trajno zaščiten. Obstreljena divjad pa bo ostala tam, kjer bo najdena, le trofeje naj bi vrnili. V enklavah oz. ozkih pasovih ozemlja, ki se ob meji zajedajo v eno ali drugo državo, do dokončne določitve in označitve državne meje ne bodo lovili. Vprašanje prenosa lovnega orožja in streliva za lov čez mejo pa bosta morali urediti državi.

Hrvaški lovci so opozorili, da so njihova lovišča zaradi vojne precej opustošena ter da so velika področja ostala brez divjadi. Zato se bo, ko bo tudi pri njih mir, divjad zagotovo iz Slovenije selila na Hrvaško. O tem problemu bosta morali sosedi spregovoriti na državni ravni. Lovci na obeh straneh meje pa bodo, kot je dejal predsednik Zveze lovskih družin Bele krajine Janez Videtič, še naprej gojili prijateljske odnose.

M.B.-J.

DEDEK MRAZ ZA VSE PREDŠOLSKE OTROKE

METLIKA - Te dni bo v Metliki, Podzemlju in na Suhorju dedek Mraz obdaril vse otroke iz občine od prvega leta starosti do vključno male šole. Otroci bodo prejeli vabila po pošti. Če pa kdo, ki je upravičen do darila, vabila slučajno ne bo prejel, naj pride ponj v Ljudsko knjižnico v Metliki.

PREDSTAVITEV NOVE ZBIRKE SKLADB

METLIKA - Ob 30-letnici glasbeno vzgojnega dela Silvestra Miheliča v Beli krajini vabi Ljudska knjižnica iz Metlike na predstavitev njegove najnovejše zbirke skladb za harmoniko iz Koroške. Pesmi koroških pesnikov bo brala Mojca Molan, pogovor s Miheličem pa bo vodil Toni Gašperič. Prireditev bo v petek, 23. decembra, ob 19. uri v Ganglovem razstavišču v Metliki.

VSI ŠE NISO PLAČALI PRISPEVKA

METLIKA - V metliški občini so predvidevali, da bodo v letošnjem letu z nadomestilom prispevka za uporabo stavbnih zemljišč zbrali 14,4 milijona tolarjev. Do 9. decembra se je nateklo za približno 2,2 milijona tolarjev manj. Medtem ko 30 odst. zbrane denarja ostane v občinskem središču za skupne potrebe, jih 70 odst. vrnejo krajevnim skupnostim za njihove potrebe. Seveda pa dobijo KS le 70 odst. od denarja, ki so ga njihovi krajanji plačali za nadomestilo prispevka za uporabo stavbnih zemljišč.

OSVETLITEV ŠETRUPERIA IN ŽALOSTNE GORE

ŠENTRUPERT - V Šentrupertu in na Zalostni gori pri Mokronogu bo v teh dneh zasvetila osvetlitve obeh cerkva. Gre za iluminacijo šentruperske cerkve in ožjega središča naselja ter cerkve, stopnišča in kapel na Zalostni gori. Projekt osvetlitve je v sodelovanju z novomeškim Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine izdelal inž. Joško Ušaj, strokovnjak za iluminacijo spomenikov in spomeniških celot iz Zagreba, ki instalacijo tudi nadzira. Financiranje teh del in njihovo izvedbo pa so prevzeli župnijska urada in krajevni skupnosti.

BOŽIČNO-NOVOLETNI SEJEM NA MIRNI

MIRNA - V Mercatorjevem prodajnem centru na Mirni bo božično-novoletni sejem, ki se bo začel jutri popoldne in bo trajal v soboto do 17. ure. V sklopu sejma bodo pripravili tudi otroški kotiček, kjer bodo najmlajši risali in se ukvarjali s podobnimi rečmi. Jutri popoldne bo otroke na sejmu obiskal tudi dedek Mraz. Na božično-novoletnem sejemu bo na voljo veliko božičnih dobrot, med katere so organizatorji položili tako okusne mesnine in druge podobne dobrote kot akustiko in opremo za zimski čas.

NOVOLETNE PRIREDITVE

KOČEVJE - Pod geslom "Samo sanje so premalo..." potekajo letošnje božično-novoletne prireditve v Kočevju. Nekatero so se že zvrstile. Danes, 22. decembra, in jutri, vsakič ob 16. uri, bo na mestni ploščadi Božičkov program za otroke. Prav tam in ob isti uri bodo 26., 29. in 30. decembra novoletne prireditve deda Mraza. 27. decembra ob 16. uri pa bo v Šeškovem domu nastopilo Moje gledališče Ljubljana s Strahcem Plufom. Tudi te prireditve so namenjene otrokom. Za odrasle pa bo organiziran "Večer za zabavo" z Ireno Vrčkovnik in Miranom Čanakom, ki bo 28. decembra ob 20. uri v Šeškovem domu.

IZ NOVE OBČINE OSILNICA

• ZAHVALA ŽUPANA IN SVETNIKOV - Novi župan nove občine Osilnica Anton Kovač se skupaj s člani občinskega sveta zahvaljuje volilcem za izkazano zaupanje na volitvah. Vsi skupaj obljubljajo, da bodo po svojih najboljših močeh delali v dobro vseh občanov in občine.

• NOVA "OSILNIŠKA DOLINA" - Pred volitvami je izšla nova, druga po vrsti, številka glasila "Osilniška dolina", ki ga izdaja Civilno gibanje za Osilniško dolino, katerega glavna urednica je Olga Lenac, odgovorni urednik pa Jože Ožura.

URADNI REZULTATI VOLITEV

RIBNICA - Občninska volilna komisija je objavila uradne rezultate novega občinskega sveta. V prejšnji številki smo predstavili vseh 20 kandidatov. V drugi volilni enoti je namesto Jožeta Kozine kandidat SDSS Jože Levstek, v tretji volilni enoti namesto Cirila Puelja (SLS) Matija Lesar.

NOVOLETNI KONCERT V GASILSKEM DOMU

SEVNICA - Gasilsko društvo Sevnica in ZKO Sevnica bosta organizirala 26. decembra ob 18. uri v gasilskem domu v Sevnici novoletni koncert. Za prijeten večer bo po tradiciji poskrbel gasilski godba. Kot gost bo tokrat nastopil Moški pevski zbor slovenskega prosvetnega društva Bilka iz Bilčevca na avstrijskem Koroskem. Do gostovanja tega zamejskega zbora je prišlo zaradi nekaterih dosedanjih stikov med gasilci iz Sevnice in omenjenega avstrijskega kraja.

NOVOLETNI KONCERT V RIBNICI

RIBNICA - V ponedeljek, 26. decembra, bo ob 18. uri v ribniški športni dvorani tradicionalni šesti božično-novoletni koncert. Gre za nekakšen pregled dela ljubiteljskih pevskih skupin, dramske skupine KUD Galus, glasbene šole, godbe na pihala in drugih. V programu bodo nastopili tudi operni pevci iz Ljubljane, Marjana Benčina, Mirjam Kalin in Damjan Ristič. Cena vstopic je 500 in 200 tolarjev.

Vež, ki je spletena z več niti

Barbarin dan v OŠ Krmelj - Na koncu razstava vsega, kar je nastalo v ustvarjalnicah - Poleg mam tudi očetje - Pomoč zunanjih sodelavcev - Okrogla miza o družini.

KRMELJ - V osnovni šoli v Krmelju so imeli pred nedavnim odprti dan šole. Poimenovali so ga Barbarin dan, in sicer so si ime izposodili pri sv. Barbari. Vedeti je treba, da je bil tu včasih premogovnik in ker je sv. Barbara zaščitnica rudarjev, so se krmeljski učitelji odločili, naj bo zaščitnica še njihovega dneva šole. Da je vse skupaj še bolj prav, so Barbarin dan, ki ga je organiziral Rado Kostrevec, posvetili družini.

V okviru dneva so šolarji ustvarjali skoraj na dvajsetih področjih, ki so bila res tako različna, da so v njih učenci lahko našli nekaj prostora za svojo domišljijo in spretno roko. S posebno pozornostjo so se učenci lotili teme družina v fotografiji. Z mislijo, da zlasti stare, orumenelne družinske fotografije z že malce privihjenimi vogali, pa tudi docela nepoškodovane slike delujejo na gledalca na poseben način, so se učenci povzpeli na podstrešja in se zapraskali v arhive svojih staršev in babic in tako pripravili lično zbirko dokaj unikatnih starih posnetkov.

Ustvarjalnice, kot so na šoli poimenovali delavnice, so učenci in učitelji skozi razstavljene izdelke na koncu predstavili tudi staršem. Le-ti so se odzvali povabilu na praznovanje šolskega Barbarinega dne. Odprti

Berta Logar

dan šole je privabil tudi očete in ne samo mame. Taka navzočnost obeh staršev dodatno potrjuje, da je vez med šolo in krajem precej trdna, saj je

S komunalnimi odpadki v Stari Breg?

Kam z odpadki, k Livoldu ali Staremu Bregu? - Pri Livoldu dražje in težje obvladljivo morebitno izlitje - Prednosti Starega Brega, ki je nepropusten in 7 km oddaljen od Kočevja

KOČEVJE, RIBNICA - Lokacija za novo odlagališče komunalnih odpadkov za občini Kočevje in Ribnica je bila v zadnjih letih že nekajkrat spremenjena. Še nedavno so menili, da je najprimernejša tista pri Livoldu in jo nekateri še vedno zagovarjajo.

Direktor Hydrovoda Kočevje-Ribnica Janko Veber meni, da je lokacija pri Livoldu s stališča varovanja voda neugodna, saj bi bilo odlagališče na dobro propustnih kraških tleh in bi bilo morebitna izlitja z njega težko obvladovati. To pa pomeni, da bi bili ogroženi Kolpa (Sumetec) in Krka (Radešca, Črmošnjičica). To odlagališče bi bilo sicer možno tehnično varno urediti, a bi bilo to izredno drago.

S hidrogeologom Zvonetom Mančejem sta zato iskala nove primernejše lokacije na območju obeh občin in ugotovila, da je najprimernejša pri Starem Bregu, na območju Riglja, 7 km od Kočevja. Gre za naravno nepropustno območje, revno z vodo, kar pomeni, da bi bilo moč nadzorovati meteorne in izcedne vode, ki bi jih v primeru potrebe razprševali po odlagališču odpadkov ali pa odvažali na čistilno napravo v Kočevju.

SREČANJE V KOČEVSKI REKI

KOČEVSKA REKA - Minuli četrtek so v Kočevsko Reko povabili na predvolilni dvoboj oba preostala kandidata za župana kočevske občine Vincenca Janšo in Janka Vebra. Zastavili so jima več aktualnih vprašanj, predvsem pa jih je zanimalo, kako bo območje njihove KS lahko vplivalo na odločitve občinskega sveta Kočevje, saj nimajo v njem nobenega svetnika. Izrazili so tudi nezadovoljstvo, da v njihovi KS tri ključna mesta (direktor Snežnika, vodja VOC Gotenica in komandant Morisa) zasedajo nedomačini, "močvirniki", kot pravijo Ljubljancanom, ki nimajo dovolj posluha za potrebe teh krajev.

Poslednja seja izvršnikov

Sprejeli rebalans proračuna za letošnji PUP za mesto Ribnica in predlog parcelizacije v bivši vojašnici

RIBNICA - Minuli teden se je zadnjič sestel izvršni svet občinske skupščine Ribnica v sedanji sestavi. Postoril je še nekatere nujne zadeve, ki jih je bilo potrebno urediti še pred koncem leta.

Sprejel je rebalans proračuna za letošnji PUP, ki bi ga morala potrditi občinska skupščina, a ni verjetno, da bo to storila, saj je bila več zadnjih sklicev nesklepčna. Republika je namreč sprejela na primer zakon o plačah in je morala zagotoviti tudi denar za nje in to je skladno s predpisi izvršni svet tudi storil. Porabniki proračuna so dobili skladno s predpisi tudi nekoliko več, kar velja tudi za športna in pevska društva itd. Del denarja so namenili za urejanje kanalizacije, na novo pa so namenili nekaj denarja le

lokaliji, vendar bi ju bilo potrebno dodatno urediti, da bi ena varno sprejela 175.000 kubikov odpadkov, druga pa celo 800.000 kubikov.

To območje tudi skoraj ni posejano, saj je v bližini le ena kmetija, ki bi z urejenim odlagališčem celo pridobila nove površine za košnjo trave. Odlagališče je skrito v gozdu. Zemljišče pa je tako, da je na njem naravna pregrada proti Kočevju in drugim naseljem, in je malo možnosti, da bi se kam širil smrad z odlagališča, meni direktor Janko Veber.

J. PRIMC

še za letošnji ustanovljeni organizaciji rezervnih oficirjev, da bodo imeli za strokovno usposabljanje.

Sklenili so tudi, naj gre do prostorsko ureditveni pogoji (PUP) za R 7 (namesto naselje Ribnica) v razgrnitev in javno razpravo. Vendar bo nadaljni postopek in roke določili novi občinski svet. Po razgrnitvi in razpravi bo pripravljen osnutek PUP in nato še predlog. Ta PUP pa je zanimiv, ker bo v njem določen bodoči urbanistični in vsestranski razvoj Ribnice.

Izvršni svet je sprejel še predlog parcelacije na območju nekdanje vojašnice JLA v Ribnici, da bo zdaj geometer lahko razmejil posamezne parcele.

J. P.

Za ohranjanje delovnih mest

Delodajalci in zavod na skupnem sestanku

SEVNICA - V prostorih tukajšnje Lise so se pred dnevi sešli na 3. skupnem sestanku predstavniki delodajalcev in Republiškega zavoda za zaposlovanje, ki ga je sklical direktor zavoda Jože Glazer. Ob navzočnosti ministrice za delo, družino in socialne zadeve Rine Klinar ter državnega

sekretarja v tem ministrstvu Mira Bergerja in predstavnikov delodajalcev je tekla beseda o ukrepih, ki jih za delodajalce izvaja omenjeno ministrstvo.

S posebnim poudarkom so predstavili delo komisije za pripravo predlogov o sofinanciranju programa za razreševanje problemov, ki nastajajo s t. i. državnimi presežki. Gre za presežne delavce iz podjetij, ki so se znašla pod okriljem razvojnega sklada. S podobno pozornostjo so obravnavali tudi delo komisije za pripravo predlogov o nadomestitvi dela stroškov za ohranitev produktivnih delovnih mest. Ugotovili so, da pri izvajanju takih zaposlitvenih programov dosegajo ugodne rezultate, saj so ohranili veliko število delovnih mest in precej delovnih mest tudi odprli. Na sestanku so se zavzeli za nadaljnjo materialno podporo takim aktivnostim in menili, da morajo biti ukrepi za ohranjanje delovnih mest naravnane tudi preventivno.

Na sestanku, kjer je sodelovala tudi sevniška enota zavoda za zaposlovanje, katere direktor je Toni Koren, so

• Ob koncu sestanka so predstavili Lisco Sevnica. Poudarili so, da gre za firmo, ki uspešno posluje tudi v sedanjih izredno zahtevnih pogojih gospodarjenja.

razpravljali tudi o zaposlitvi tujcev. Glede na informacije o zaposlovanju tujcev v Sloveniji so ponovno poudarili potrebo po uspešnejšem vključevanju domačih delavcev na odprta delovna mesta.

L. M.

LISCA DELAVCEM ZA ZVESTOBO

SEVNICA - Sevniška Lisca je 10. decembra pripravila tradicionalni sprejem za delavce, ki so v tovarni zaposleni 30, 20 in 10 let. Takih jubilaritov ima Lisca v letošnjem letu skupno 166. Na omenjenem sprejemu so podelili 27 jubilarantom za 30 let dela v Lisci kristalno vazo in grafiko, 83 za 20 let zlat obesek in plaketo in 56 jubilarantom za 10 letno zvestobo podjetju plaketo. Na slovesnosti ob podelitvi je govoril Vili Glas, direktor Lise. V kulturnem programu je nastopil mešani pevski zbor Lisca. Podjetje se s podelitvijo spomni vsako leto, opustila je ni niti v letih 1991 in 1992, ki so bila tudi za to firmo spričo znanih sistemskih sprememb posebej težka.

spletena z več niti. Na Barbarin dan je prišla v šolo na klepet z učenci tudi Goletova mama, katere petero otrok je drgnilo klopi v krmeljski šoli.

V zvezi s sodelovanjem šole in kraja poudarja ravnateljica Berta Logar še vlogo zunanjih mentorjev, ki so v pomoč učencem v več krožkih. "Zunanji sodelavci v ustvarjalnicah ob tokratnem dnevu šole so bili nekdanji učenci naše šole. To najbrž lahko razumemo kot odraz njihove pripadnosti šoli. Tega smo veseli. Če naši učenci radi pridejo nazaj, je to verjetno odraz našega dobrega dela," pravi ravnateljica Logarjeva.

Med krožki, ki mu pomagajo zunanji sodelavci, je lončarski krožek; vodi ga Božo Gligič. Mladi lončarji iz OŠ Krmelj so bili v lanskem šolskem letu državni prvaki v oblikovanju izdelkov iz gline.

Kot nekakšen vsebinski podaljšek nedavnega Barbarinega dne bodo v šoli organizirali okroglo mizo o družini. Pogovor bo pripravila Milena Papež.

L. M.

Drobne iz Kočevja

SMETI ALI UMETNOST? - Oni dan so se v Kočevju odločili, če naj dajo nekaj denarja za nakup zabojnikov za odpadke za KS ali za novoletni koncert. Odločili so se, da bodo samo delno prispevali za koncert, in sicer 700 DEM od 2.400 zahtevanih.

MANJ NESREČ BO - V gradnji je pločnik za pešce od Kočevja proti Dolgi vasi. Grade ga ob magistralski cesti, kjer je bilo doslej že več hudih nesreč, ker so morali pešci hoditi po magistralki. Dokončan bo do novega leta, če ne bo prišlo kaj vmes.

NASTOPAJOČI BOLJŠI - Na koncertu, ki ga je minuli četrtek organizirala ZKO Kočevje, se je zvrstilo veliko kulturnih skupin. Na zadnji seji izvršnega sveta so ocenili, da so se nastopajoči bolje odrezali kot organizatorji, in menili, da je v Kočevju nujno potreben animator kulture.

ZADNJA SEJA - Minuli petek je bila seja izvršnega sveta, za katero so udeleženci menili, da je zadnja, zato niso bili začuden, ko so videli v sejni dvorani toliko vrečk, kot je bilo navzočih. Po končani seji je nekdo vprašal, kdaj jim bodo razdelili tisto darila, in pokazal na vrečke. Dobil je odgovor, da v vrečkah niso darila ampak le materiali za nedeljsko volitve.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- In zakaj se je tista glasbeno družina izselila iz Kočevja? - Mož je skladatelj, Kočevje pa je mesto, ki se zanima le za skladanje drv.

Ribniški zobotrebci

MOLK PRED VOLITVAMI IN PO NJIH - Ribničanje so znani po tem, da so o vseh dogodkih, tudi o volitvah, v preteklih letih uganili vse šaljivih in tudi pikrih. Ob nedavnih zadnjih volitvah pa je bilo vse drugače: nobene šale, nič zablaziranja. Vprašanje, zakaj so v "enoumju" zbrali šale, zdaj pa jih ne, so odgovorili: "Zdaj moras biti previden, ker imamo demokracijo."

STRAH PRED LJUDMI - Ob nedavnem cerkvenem prazniku je šla ženska na njivo. Zelo se je prestrašila, ko je opazila, da jo iz avtomobila vidi neka pobožna ženica. Ko je pripovedovala o tem dogodku, je dejala: "Včasih si imel črno piko, če si šel v cerkev, zdaj pa, če ne greš."

RESNE VOLITVE - Tudi volilna komisija opravlja delo danes vse drugače, kot so ga nekoč. Neka članica že mnogih volilnih komisij je pripovedovala, da so imeli včasih na mizi zastavo, ki je bila sicer vsa polna z vinom, saj so imeli za prijeten razpoloženje člani komisije pod mizo več butelj, kar pa ne pomeni, da so volili le buteljine... Danes pa vse poteka bolj resno.

Sevniški paberki

VOLITVE - Bojan Šalamon, ki je kot kandidat za župana bil igri pred drugim volilnim krogom, je dobil nekaj manj kot dvanajst odstotkov glasov. To je torej nekaj več kot desetino glasov, da je na volitvah pobral volilno desetino. Nekateri pa pravijo, kar župan na promile.

ILEGALCI - Tako kot je na Brežiškem koncu most pri Kulini znan po ilegalcih, ki tod hodijo čez slovensko-hrvaško mejo, se lahko tudi Sevnica ponaša s mostom ilegalcev. To je v Sevnici znamenita brv. Dognano so, da zemljiško knjižni ali neki podobni papirji v zvezi z brvjo doslej niso bili urejeni. Tako so bili prehodni čez most nekako ilegalni. Nekeč se je ta most majal in so se prestrašili, da se bo tudi podrl v Savo. Če bi tistega dne popadali županja in državljani v reko, bi se torej okopali ilegalno. Potem, kakor se dobro, da niso čofnili, saj bi imeli še kakšne sitnosti.

KOT INDIJANCI - Nekateri rečice ali bolje potočki pri Sevnici so vsaj v glavnih ribičev, če ne z odlokom, ribji rezervati. Ko so zadnjič v eni takih vod lovili ribe, so ujeli dva primerka te živalske vrste. Se pravi, da je v ribami v sevnških rezervatih tako kot v Indijanci v Ameriki. Bolj ko jih z rezervati varujejo pred svetom, manj jih je.

KONCERT "JURIJA DALMATINA"

SEVNICA - Zveza kulturnih organizacij Sevnica bo organizirala jutri ob 17. uri v župnijski cerkvi v Sevnici Božični koncert okteta Jurij Dalmatina. Pevec bo na Orglah spremljala Betka Cimprsek.

PRODAJNA RAZSTAVA KNJIG

SEVNICA - Založba Mladinska knjiga in občinska knjižnica Sevnica so sodelovanju z ZKO Sevnica in občinski knjižnici v Sevnici pripravile prodajno razstavo knjig z naslovom "Svetu nenavadnih knjig. Razstavo, katere otvoritve je bila 15. decembra, bodo zaprli danes.

Boljša rešitev za odpadna olja

Za zdaj edina ekološko sprejemljiva rešitev za odpadna olja - Projekt vodita podjetji TPS ekološki inženiring in Center za razvoj Posavja

BRESTANICA - V naši državi je okoli dva milijona ton odpadnih olj, masti, smol, kislin in drugih posebnih odpadkov - ogljikovodikov, ki nastajajo kot stranski produkt najrazličnejših procesov, najpogosteje pa končajo kar kje v naravi in zastrupljajo okolje. Obstaja pa tudi boljša rešitev. Center za razvoj Posavja in TPS Brežice ekološki inženiring sta skupaj izdelala ekološki projekt čiščenja odpadnih olj po postopku solidifikacije. V ta namen uporabljajo posebno mobilno napravo Mid-mix, ki lahko v eni uri predela 1,3 kub. metra odpadnih olj.

Napravo Mid - mix sta podjetji CRP in TPS prejšnji petek predstavili tudi v Elektrami Brestanica, kjer so predelali odpadni mulj - ogljikovo-

določenimi pogoji potekala solidifikacija. Rezultat je solidifikat, inerten bel prah, ki se ne meša z vodo, lahko pa ga uporabljamo kot hidroizolacijski material v gradbeništvu,

v cementarnah, elektrarnah, v Nemčiji pa ga uporabljajo tudi pri gradnji cest na močvirnatih tleh, saj ne prepušča vode.

Kot je povedal Andrej German, vodja projekta pri CRP, sta v svetu le dva patenta, eden v Nemčiji, drugega pa sta leta 1986 registrirala Ilija Dorčić in Millí Španović, ki je danes vodja razvoja v TPS Brežice. Prav to podjetje pa je danes tudi nosilec patentnih pravic za solidifikacijo. Končni rezultat obeh patentov je enak, le da je slovenski zaradi drugačnega postopka trikrat cenejši. Znanstveniki po svetu že več kot 20 let raziskujejo proces solidifikacije. Proučili so tudi stabilnost belega prahu, ki je končni produkt postopka predelave odpadnih olj. Predvidevajo obstojnost več kot 200 let, strokovnjaki rudarskega, geološkega in naftnega področja pa trdijo, da se bo solidifikat že pred tem časom spremenil v kamen.

T. GAZVODA

KRČANI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

KRŠKO - Plesalci Posavskega plesnega kluba so 10. decembra nastopili na državnem prvenstvu v Domžalah brez najboljšega plesnega para. Teden dni pozneje so sodelovali še na božičnem kvalifikacijskem turnirju na Ptuj, kjer je nastopilo 10 parov iz Posavja, od tega so 4 tekmovali prvič.

Cena predelave odpadnih olj je odvisna od različnih dejavnikov, v povprečju se giblje med 2,5 in 0,5 nemške marke za kilogram odpadnih snovi, plača pa jih naročnik. Danes imata ti dve podjetji dve manjši napravi, v kateri sta vložili 350.000 mark. Tudi če bi delali dan in noč, bi potrebovali 300 let, da bi očistili sedanje odpadke v črnih jamah. Vendar, kot meni Andrej German, so glede na znanje, kadre, patente, izkušnje in organizacijske sposobnosti 2 milijona ton odpadkov v Sloveniji odstraniti v petih letih.

dike, nastale pri čiščenju naftnih rezervuarjev. Te odpadke so skupaj z dodatki v napravi zmešali, kjer je pod

DANES SMUČARSKI SEJEM V KRŠKEM

KRŠKO - Smučarski klub Krško vabi danes med 12. in 21. uro na novoletni smučarski sejem v Domu mladih pri tržnici. Na sejmu bo komisijka prodaja rabljene smučarske opreme, ki jo sicer sprejemajo in prodajajo vsak torek in petek od 17. do 20. ure v prostorih SK Krško. Na sejmu bodo sodelovali še prodajalci smučarske in športne opreme, med drugimi tudi Alparta Žiri, ki nudi 20 odst. sejemskega popusta.

MINISTER OSTERC V KOSTANJEVICI - Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jože Osterc, ki je prišel na povabilo občinske organizacije SKD, je najprej obiskal kmetijo na Ostrcu nad Kostanjevico, kjer so ga zbrani kmetje iz vasi seznanili s težavami, ki jih tajejo in se z ministrom tudi pogovorili. Zvečer je skupaj z Janjo Kokolj - Prošek iz istega ministrstva spregovoril o vinogradništvu in razvoju podeželja in vasi. Poudaril je, da je, čeprav se v Sloveniji s kmetijstvom neposredno ukvarja le 7 odstotkov ljudi, skoraj tretina delovnih mest posredno vezana na kmetijstvo, zato je ta dejavnost zelo pomembna za Slovenijo. "Osterc je zatrdil, da se bo obseg spodbud in subvencij v prihodnje še večal. "Tistega dne, ko bomo stopili v Evropsko unijo, bodo morale biti spodbude v povprečju na enaki ravni, kot so v državah EU", meni minister. (Foto: T. Gazvoda)

DEDEK MRAZ NI POZABIL NANJE

LESKOVEC, BREŽICE - Sožitje, društvo za pomoč duševno prizadetim iz Krškega, je pretekli petek v leskovski šoli pripravilo novoletno praznovanje s kulturnim programom, obiskom dedka Mraza in darili za duševno prizadete. Podobno prireditve so imeli isti dan tudi na brežiški osnovni šoli, kjer je brežiško društvo Sožitje prav tako pripravilo bogat kulturni program, krst kombija za prevoz duševno prizadetih otrok, obdaritev otrok, družabni večer in razstavo izdelkov predšolskih otrok in otrok šole s prilagojenim programom.

SAVO SOVRE IN MILENA MORAČA

BREŽICE - Galerija Meke je minuli torek odprla prodajno razstavo akademskega slikarja Sava Sovre, ki se je dopoldne mudil tudi na OŠ Brežice in se pogovarjal z učenci. Po otvoritvi razstave je v lastnica galerije organizirala še božično-novoletni koncert v cerkvi sv. Lovrenca v Brežicah, na katerem je arje nekaterih najbolj znanih in priljubljenih oper pela prvakinja ljubljanske Opere Milena Morača.

Št. 51 (2366), 22. decembra 1994

Posavska banka se bo pripojila k Novi LB

Registracija najkasneje v štirih mesecih

KRŠKO - Konec preteklega tedna je zbor delničarjev Ljubljanske banke-Posavske banke (prisotnih je bilo 96 odst. delničarjev) sprejel sklep o pripojitvi te banke k Novi Ljubljanski banki. Še pred tem je zbor razveljavil že pred časom sprejeti sklep o pripojitvi te banke k ljubljanski SKB banki in sprejel elaborat o upravičenosti nove pripojitve. Zbor je potrdil tudi pogodbo o pripojitvi k Novi LB, ki urejuje medsebojne pravice in obveznosti.

Kot je povedal direktor LB-Posavske banke dr. Dejan Avsec, bodo najpozneje v štirih mesecih izpeljali dokončno pripojitev in tudi registracijo. Zavzemali se bodo za čim hitrejši postopek, ker bi to vplivalo na likvidnost banke, njeno donosnost in na bilančni potencial. Zaradi premajhnega obsega jamstvenega kapitala je namreč Posavska banka v začetku novembra izgubila možnost deviznega poslovanja z občani. To poslovanje za njene stranke sedaj opravlja Nova LB.

V Posavski banki pravijo, da velike želje po pripojitvi k SKB banki niti niso imeli, vendar se je ta banka za povrh 23. septembra odločila, da pripojitev ne pride v poštev. SKB banka se je bala predvsem številnih nerešenih vprašanj glede razdruževanja, linearne sanacije, varščine pri Novi LB (glede deviznih sredstev), menjave delnic, problema Vidma, stroškov pripojitve, tehnologije itd.

Posavska banka je bila k združitvi z drugo banko pravzaprav prisiljena, saj nima dovolj jamstvenega kapitala. Po neuspešnih dogovorih s Hipotekarno banko Brežice in z zgoraj omenjeno SKB banko se je odločila za priključitev Novi LB. Zakaj? Pravijo, da zato, ker je le-ta bolj ali manj sanirana in očiščena starih bremen, je dokaj velika, z velikim ugledom v svetu, konkurenčna in strateška. Računajo, da bo po končani sanaciji prinesla donose tudi njihovim delničarjem.

B. D.-G.

KAJ VSE BO V KRŠKEM KULTURNEM DOMU

KRŠKO - Danes ob 18.30 bo plesni večer Plesne šole Krško, na katerem se bodo predstavili učenci te šole iz raznih krajev Posavja, plesni skupini Divi's Formation in športni plesni pari. Jutri, 23. decembra, ob isti uri bo celovečerni koncert Ribniškega okteta. V ponedeljek bo ob tej uri prireditve Zveze kulturnih organizacij Krško v pozdrav dnevu samostojnosti, na kateri bodo podelili priznanja in prisluhnili programu krške amaterske kulture. V torek, 27. decembra, ob 9.30, 11.00 in 15.30 se bodo otroci lahko razveselili ob glasbeni pravljici krških osnovnošolcev Palčki z Rožnega grička. Naslednji dan bo krški Kulturni dom imel v gosteh Slovenski oktet. Koncert se bo začel ob 18.30. Prihodnji četrtek, ko se bo zaprl vrata tudi novoletni prodajni sejem v kulturnem domu, bodo ob 18.30 člani ZKO Krško pripravili še Pozdrav novemu letu s pestrim kulturnim programom.

LJUBLJANSKI KLUBI DRŽIJO VAJETI

LJUBLJANA, KRŠKO - Letne skupščine Zveze plesnih organizacij Slovenije, ki je bila 18. decembra, sta se udeležila tudi predstavnika Društva za plesno dejavnost Krško in posavskega plesnega kluba Lukec. Razpravljali so o razvoju plesa v zadnjih dveh letih in ugotovili, da je ples doživel nepričakovan razmah po številčnosti in tudi po uspehih ter visoki ravni slovenskega plesa. Zveza trenutno združuje 33 plesnih klubov z okrog 2.000 registriranimi tekmovalci. Najboljši slovenski plesalci se bližajo svetovnemu plesnemu vrhu v vseh vrstah, od športnega plesa (standardni, latinskoameriški plesi) in show dancea do akrobatskega rokenrola. Krčani in drugi manjši klubi izven centra pa ugotavljajo, da politiko tekmovalnega plesa strokovno, sodniško in organizacijsko vodijo le največji slovenski klubi iz Ljubljane (Urška, Bolero, Fredi, Kazina).

NOVOLETNI SPREJEM

BREŽICE - Teodor Oršanič, predsednik SO Brežice, vabi nocoj ob 18. uri vse poslance občinske skupščine, predstavnike vseh vej oblasti in lokalnih skupnosti ter družbenopolitičnega, gospodarskega in kulturnega življenja v občini na tradicionalni sprejem pred iztekem leta. Sprejemanje bo v restavraciji Blagovnice Brežice.

- Če imaš do nadrejenih pravičen odnos, njihovih napak ne vidiš. (Jurij)
- Vse misli, ki imajo velike posledice, so vedno enostavne. (Tolstoj)

V suši sadovnjaki ne bodo žejni

V najbolj sadjarskem predelu občine Brežice gradijo namakalni sistem za preko 30 ha sodobnih nasadov - 50-milijonska naložba skupine sadjarjev in države

ARNOVO SELO - V Arnovem selu pri Brežicah, vasi, ki je daleč naokrog po Sloveniji znana po sodobnih nasadih in dobrih pridelovalcih sadja, gradijo namakalni sistem. Po nekaj sušnih letih, ki so posavskim sadjarjem pošteno oklestila pridelke, se je skupina 15 pridelovalcev sadja dokončno odločila za izgradnjo namakalnega sistema. Po dolgotrajnih postopkih za pridobivanje ustrezne dokumentacije so letos poleti začeli z deli.

Z naložbo sicer še niso končali oktobra, kot so načrtovali, vendar pa so trdno odločeni, da bodo prihodnjo sezono, če bo potrebno, svoje nasade že namakali. Sistem je edini take vrste v Sloveniji, saj so podobne doslej gradili na družbenih posevstvih ali pa na enem samem zasebnem, medtem ko arnovčanskega skupaj gradi skupina zasebnikov. Po prvotnih načrtih naj bi z njegovo pomočjo namakali 27 ha mladih nasadov, predvsem jablan, pa tudi breskev, hrusk in jagod.

Ko so z deli že začeli, se jim je pridružilo še nekaj sadjarjev, tako da bodo namakali še 5 ha dodatnih

površin. To je zahtevalo nekaj sprememb projektov in tudi dodatnega zbiranja denarja. Dela se bodo nekoliko zavlekla tudi zaradi mokrih tal. Z delom bodo nadaljevali spomladi.

Arnovčani so doslej opravili že precej del pri akumulaciji, ki naj bi vsebovala okrog 25 tisoč kubičnih metrov vode, in položili cevi od vode do posameznih parcel, kar je bilo kar zahtevno opravilo, saj gre ponekod tudi za 100 metrov višinske razlike.

ŠTIRI DESETLETJA MEDEXA

LJUBLJANA - Ob 40-letnici podjetja Medex International je bila v Ljubljani proslava, ki so se je udeležili tudi posavski čebelarji. Ob tej priložnosti je prejela Minka Zupančič v odsotnosti spominsko plaketo. Viktor Kladnik se je v imenu posavskih čebelarjev zahvalil za sodelovanje in za pomoč čebelarjem krožkom Slovenije ter izročil direktorju Medexa Alešu Mižigoju panjsko končnico. Državni prvak Miha Pfeifer se je zahvalil za pomoč mladim čebelarjem, mentor Franc Marolt pa je v znak zahvale izročil v imenu sevnjskih čebelarjev video kaseto "Oktet Jurij Dalmatin".

KOSTANEVIŠKA GODBA PRVIČ V ŽIVO - Čeprav je bila kostanjeviška godba po 40-letnem premoru ponovno ustanovljena šele aprila letos, se bodo prvič domači javnosti predstavili že v ponedeljek, 26. decembra, ob 19. uri v Kulturnem domu v Kostanjevici. Godba šteje okoli 40 članov, od tega je 14 članov podmladka, ki se učijo v Glasbeni šoli Krško. Vaje imajo dvakrat tedensko v osnovni šoli Kostanjevica, enkrat pa tudi posamezno pod vodstvom profesorja glasbene vzgoje Tonija Homana iz Šentjerneja. Godbo so podprli tudi domačini, saj s pomočjo posameznikov, podjetij in društev zbrali denar za instrumente. Na ponedeljkovem nastopu se bo predstavil tudi kostanjeviški mladinski pevski zbor. (Foto: T. Gazvoda)

Novo v Brežicah

ZMAGOVALCI - Domačinov na Čatežu ob Savi ni pred nedeljskimi izvolitvami prav nič skrbelo, ali bo izvoljen češki kandidat. Oba, ki sta tekla drugi volilni krog, je namreč dala nesojena občina Čatež in Čatežani so si s tem zagotovili občutek, da so ugledni zmagovite Brežičane.

OBISK - Če pretekli teden predsednik vlade dr. Drnovšek ne bi staknil hude vročine, bi se mudil tudi v Krškem. Žal mu je nazadnje uspelo priti le na ves teden napovedovano oddajo brežiškega radia, kjer je kramljal s kandidatom LDS Robertom Kerinom in Jožetom Avšičem. Tudi mejnega prehoda Obrežje in gospodarskega območja v Slovenski vasi mu ni uspelo videti, za kar je mnogim Brežičanom zelo žal.

NA MINUTE - V nasprotju z občutki Brežičanov pa tistim, ki so videli protokol predsednikovega obiska v Krškem, ni pretirano žal za odpovedanim. Obisk bi se pričel ob 16. uri s prihodom v Krško in s sprejemom pred gostiščem Apolon. Čez natanko 10 minut bi predsednik z Arturjem in ostalimi spremljevalci krenil na sprehod po Krškem, in sicer do kapucinskega samostana v neposredni bližini. Pot do tja naj bi trajala dve minuti, če ne bi med potjo Arturja kam pritisnilo, kar bi vzelo še nekaj sekund več. Nadaljnjih 18 bi si predsednik ogledoval samostan in knjižnico. Žal bo moral ogled zdaj za nekaj časa počakati. Predsednik je verjetno medtem že ozdravel, toda volitve so mimo. Že zdavnaj pa je mimo tudi letošnji oktober, za katerega je predsednik Drnovšek obljubil, da bo še pred njegovim iztekom obiskal posavsko gospodarsko zbornico.

PRAŠIČI - Prašičji sejem v Brežicah še kar naprej lepo cveti. Kupci in prodajalci se ne zmenijo kaj prida za zastale načrte o prenovi sejmšča. Kot je opaziti, jih tudi bogate arheološke najdbe, ki se skrivajo pod sejmščem s prašiči, ne vznemirjajo preveč. Vsekakor pa podzemno bogastvo ne vpliva kaj dosti na zvišanje cen prašičev. Še vedno se na brežiško sejmšče spleča zapeljati.

SAKSO FONISTI V POSAVSKEM MUZEJU

BREŽICE - Da bi prebudili slovenske gradove in jim vdihnili dušo, bo v Gallusovem desetletju vrsta dogodkov, ki naj bi pritegnili slovensko pozornost. Med drugim naj bi tudi opozorili, da je ta prostor vreden vrhunškega komornega vuziciranja. S takim namenom je bil preteklo soboto v Posavskem muzeju v Brežicah organiziran koncert štirih saksofonistov Ensemble International De Saxophones Alliance.

KONCERT TREBANJSKEGA ORKESTRA

TREBNJE - Občinski pihalni orkester Trebnje bo izvedel danes ob 19. uri v kulturnem domu v Trebnjem tradicionalni novoletni koncert. Trebanjski orkester, ki mu dirigira Igor Teršar, je v drugi težavnosti skupini in s tem med dolenjskimi godbami v najvišji kakovostni skupini.

DELA DUGONJIČ-MIJATOVIČEVE V DOMU KULTURE

NOVO MESTO - V mali dvorani Doma kulture bodo danes, 22. decembra, ob 18. uri odprli razstavo akademske slikarke Hilde Dugonjič-Mijatovič, ki že dlje časa živi kot begunka v Novem mestu. Pripravila sta jo Dolenjski muzej in ZKO Novo mesto, odprta pa bo do 15. januarja.

IZLET NA MODRI PLANET

NOVO MESTO - V avli osnovne šole Grm bo danes, 22. decembra, ob 18. uri prireditev Grmsko srečanje, na kateri bo učiteljica in pisateljica Ivanka Mestnik predstavila svojo knjigo Izlet na modri planet. Večer bo z glasbo dopolnila študentka solo petja na ljubljanski Akademiji za glabo Irena Yebuah, ki bo nastopila ob klavirski spremljavi prof. Vlada Mlinariča. Program bo povezovala Sonja Simič.

DAJ MI TISTO, ČESAR NIMAS

NOVO MESTO - Danes, 22. decembra, ob 18. uri bo knjižnici Mirana Jarca večerna prireditev "Daj mi tisto, česar nimas". To bo poslednja akcija inscenatorja Matjaža Bergerja v Novem mestu. Akcijo bodo izvedli: Matjaž Picalo, Romana Salehar, Sandi Pavlin, Huiqin Wang, Boris Mihalj, Roman Veble in Luka Golja.

"SLOVENIJA" O DOLENJSKI

VIR PRI STIČNI - Na tukajšnji turistični kmetiji Grofija so v torek, 20. decembra, predstavili četrto letošnjo številko revije Slovenije, ki je za nas še posebej zanimiva, saj so v nji predstavljene tri dolenjske občine (Grosuplje, Trebnje in Novo mesto) s svojimi lepotami in znamenitostmi.

Božično-novoletna slikarska kolonija

Otočec gostil slikarje

OTOČEC - Otočec s svojo slikovitostjo je bil in bo izziv za mnoge likovne umetnike. Z dejavno otoško Galerijo ta biser Dolenjske primika svoj lonček v mozaik kulturne in turistične ponudbe. Galerija s svojo poletno dejavnostjo ustrezno nadgrajuje gostinsko dejavnost, kar je nedvomno dataden prispevek k promociji Dolenjske in njene metropole v širšem slovenskem in evropskem prostoru.

Dolenjska ima zaradi svojih naravnih lepote neslutene možnosti turističnega razvoja, sam uspeh pa je odvisen predvsem od nas samih. Pokroviteljici slikarske kolonije Otočec 94 se tega zavedajo v polni meri, saj je med drugim Galerijo in umetnike obiskal prvi človek Krke - Miloš Kovačič.

Od 15. decembra so v Galeriji Otočec na ogled dela akademskih slikarjev Janeza Kneza in Janeza Miša Kneza. Na pobudo Janeza Kneza so Krkina Zdravilišča in Galerija Otočec imela v gosteh slikarje prve božično-novoletne slikarske kolonije Otočec 94. Slikarji Janez Knez, Janez Mišo Knez, Marjan Skumavec, Henrik Maršel, Jože Kotar, Jože Marinč in Anton Wolf so do 18. decembra slikali v ateleju Galerije Otočec in okolici. R.S.

NOVOLETNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA KRKA

NOVO MESTO - V sredo, 28. decembra, ob 19.30 v Domu kulture novoletni koncert pihalnega orkestra Krka Zdravilišča iz Straže, ki ga Novomeščanom za novoletno darilo poklanjata ZKO in Krka Zdravilišča. Pod vodstvom dirigenta Mira Sajeta bodo godbeniki izvedli priredbe znanih večno zelenih melodij in priredbe rockovskih skladb.

GENERACIJA 1976 V SLOVENSKI VASI

SLAVENSKA VAS - V nedeljo popoldne so v galeriji Hamer v Slovenski vasi odprli razstavo Generacija 1976, ki nudi pogled v sočasno likovno snovanje petnajstih slikarjev, kiparjev in grafikov iste generacije, ki so se šolali na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost.

Pretrsljivo pričevanje minljivosti

V Dolenjski galeriji so odprli eno največjih samostojnih razstav slikarja Jožeta Tisnikarja - Novejša platna in risbe - Izšel katalog z besedilom dr. Milčka Komelja

NOVO MESTO - Letošnjo bogato razstavno sezono so v Dolenjski galeriji zaključili z otvoritvijo zanimive razstave enega naših najbolj samosvojih in nenavadnih slikarjev, ki ga skoraj enako dobro kot domači ljubitelji likovne umetnosti poznajo tudi tuji. V petek, 16. decembra, zvečer so odprli razstavo novjših del "slikarja smrti" Jožeta Tisnikarja iz Slovenj Gradca.

Dolenjskemu občinstvu se Tisnikar predstavlja že tretjič; prvičrat je razstavljal v Novem mestu leta 1966, in to prav v Dolenjski galeriji, drugič pa leta 1983 v Krkini galeriji. Tokrat ponuja na ogled svoja najnovejša platna, ki so nastala v zadnjih štirih letih, in nekaj risb. Skupna predstavitev risb in slik je za Tisnikarja novost in novomeška razstava se prav po tem razlikuje od drugih, hrati ko se ta razstava uvršča tudi med umetniške največje samostojne razstave sploh.

Številno občinstvo, med obiskovalci so bili tudi slikarjevi rojaki iz Slovenj Gradca, sta pozdravila ravnatelj Dolenjskega muzeja Zdenko Picelj in Franci Koncilija, dr. Milček Komelj pa je z izbranimi besedami predstavil avtorja in nas popeljal v mračni Tisnikarjev slikarski svet. Njegova umet-

nost, ki je docela in izrazito osebna, je bila rojena iz srečnega razpleta nesrečnih okoliščin, ki so odprle pot tokovom avtorjevega doživljanja v umetnost, kjer slikar kot globok

Jože Tisnikar

ZA LJUBITELJE FOTOGRAFIJE - Novo fotografsko trgovino in galerijo je odprl Franci Koncilija, na sliki v pogovoru z Bojanom Radovičem in direktorjem Dolenjskega muzeja Zdenkom Picljem.

Ponovno fotografska galerija

Vista 21 v novih prostorih ponuja bogato izbiro fotografskega materiala in opreme ter občasne razstave

NOVO MESTO - V četrtek, 15. decembra, zvečer je podjetje Vista 21 v stavbi nasproti železniške postaje v Bršljini odprlo novo trgovino s fotografskim materialom in hkrati tudi razstavno galerijo, s katero bo popestrilo v tem pogledu že zares razgibano novomeško likovno sceno.

Takoj je treba povedati, da nova galerija prinaša nekoliko drugačen

program, kot ga imajo druga manjša novomeška razstavišča, saj gre v bistvu za nadaljevanje dela Foto galerije, ki jo je v Domu kulture dolga leta vodil novomeški fotografski ustvarjalec Bojan Radovič, sedanji lastnik Vista 21. V Foto galeriji smo si lahko ogledali celo vrsto izvrstnih fotografskih razstav domačih in tujih mojstrov fotografije. V svoji novi galeriji bo, kot trdi Radovič, ohranjal tradicijo prejšnje in razstavni spored obogatil še z občasnimi razstavami sodobnega oblikovanja oziroma drugih sodobnih ustvarjalnih usmeritev.

Kot prva je v novih prostorih na ogled razstava barvnih fotografij Novega mesta, ki jih je Bojan Radovič posnel pred časom za monografijo Novega mesta, ki pa žal doslej še ni ugledala belega dne. Izbor teh fotografij so uporabili pri založbi Ars Vivendi v Adresarju za prihodnje leto. Gre za lepo oblikovan priročni notesnik, ki ga založba izda vsako leto in v njem predstavi po eno od slovenskih mest; tokrat je prišlo na vrsto Novo mesto. Barvne fotografije, uporabljene v Adresarju, so na razstavi postavljene v velikih formatih, s čimer je Radovič pokazal ne samo svojo fotografsko ustvarjalnost, ampak tudi zmogljivosti svojega komercialnega fotolaboratorija, ki zmore izdelati kakovostne povečave. V trgovini ob galerijskem prostoru pa ponuja bogat izbor fotografske opreme in materiala svetovno znanih izdelovalcev, katerih uradni zastopnik je Vista 21: Ilforda, Dursta, Hasselblada, Kenra, Gepa in Colente. Na prodaj so tudi fotoaparati uveljavljenih proizvajalcev Canon in Nikon.

M. MARKELJ

MILINOVIČ SEVERJEVA NAGRADA

RIBNICA - Med dobitniki Severjevih nagrad za najvišje igralske dosežke v tem letu, ki so jih podelili minuli teden v Skofji Loki, je tudi Drago Milinovič iz Ribnice. Drago je svoje prve korake na gledaliških deskah naredil v Ribnici, v domači dramski skupini KUD Gallus. Kot nadarjen igralec se je vpisal v gledališko šolo; obiskuje tretji letnik, ki deluje pod okriljem Zveze kulturnih organizacij Slovenije.

LIPOVEC RAZSTAVLJA V SDK

NOVO MESTO - V avli SDK so v torek, 20. decembra, zvečer odprli razstavo akvarelov in gvašev kamniškega slikarja Dušana Lipovca, za katerega dr. Milček Komelj pravi, da je danes eden naših redkih kvalitetnih slikarjev, ki slikajo iz neposrednega soočanja z motivi iz narave. Otvoritev je popestril nastop mladinskega kvarteta godal Rožmarin iz Ljubljane, ki je obiskovalce popeljal v svet slovenskih narodnih.

različnimi nošami, tako da poljanske in bojanske pleše plešejo v avtentičnih nošah.

M. BEZEK-JAKŠE

Nostalgije polna srca Metličanov

Metliška folklorna skupina in oktet Vitis pripravila bogat in kvaliteten celovečerni nastop - S pesmimi, plesi in glasbo prihodnje leto tudi na turnejo v Kanado

METLIKA - Sedaj, ko ima gostilno že skoraj vsak in ko jih je v Metliki že več kot trideset, so se jo odločili odpreti tudi člani tukajšnje folklorne skupine "Ivan Navratil" in okteta Vitis. Poimenovali so jo "Pri Navratilu", mize, stole in šank pa so razpostavili kar po odru domačega kulturnega doma, ki je pravzaprav njihov oder, saj na njem redno vadijo in velikokrat nastopajo.

Gostilna je bila odprta le minuli sobotni večer, vendar bo obiskovalcem, ki so do zadnjega kottička napolnili dvorano kulturnega doma, ostal v lepem spominu. V pestrem in razgibanem, kar poltretjo uro dolgem programu je okrog petdeset pevcev, plesalcev in tamburašev pokazalo, kaj vse so se naučili. V prvem delu so na odru, opremljenem kot gostilniška soba, peli pevc iz Vitis in igrali tamburaši folklorne skupine. Gosta sta bila stara Metličana Janko Bračička in Martin Črnogelj. Pripravljala sta o dogodkih v Metliki od začetka tega

stoletja in z izjemnim spominom pričarala mladim življenjem v tistih po svoje lepih časih, starejšim pa nostalgijo priklicala v spomin njihova mlada leta.

Gosta sta zatrdila, da je bila že pred letom 1939, ko se je središče kulturnega dogajanja iz čitalnice preselilo v novo zgrajeni kulturni dom, kultura v Metliki na zaviljavi ravni. Ves čas pa je bilo metliško občinstvo bolj zahtevno kot črnomaljsko in novomeško, kar so potrdili tudi gostje iz ljubljanske Drame. Tega se očitno zavedajo tudi v folklorni skupini "Ivan

METLIČANI V TREH NOŠAH - Celovečerni program metliške folklorne skupine "Ivan Navratil" in okteta Vitis je navdušil obiskovalce priredbe. Toliko bolj zanimiv je bil zato, ker so plesalci predstavili tudi bojanske in poljanske pleše ter pesmi (na fotografiji) in to v originalnih narodnih nošah iz teh dveh delov Bele krajine. (Foto: M.B.-J.)

umetniški pričevalec med trhlami kulisami življenja uprizarja svojo in vsečloveško usodo, najprej na papirju z risbo, nato na platnu, kjer je risba prepojena s kozmično, smirno temno barvo. Ta umetnost je bolj kot kate-rakoli druga pri nas plod umetnika in njegove usode, njegovega tragičnega občutenja življenja in z njim pove-zanega življenjskega spoznanja, usmerjenega v smrt. S podobami kot s secirne mize mrtvašnice vstalih ljudi, vranov in mačk s človeško žalostnimi očmi sredi strašljivo samotnih krajin nas Tisnikar nenehno opozarja na minljivost življenja in na smrt, ki se neizprosno smehlja na njegovem dnu. V mračnem svetu v smrt usojenega življenja so svetle samo oči in malone obvezen pas zadušene rumenkaste svetlobe nejasne zarje na obzorju

Otvoritev razstave, ki bo odprta do 13. januarja, so s petjem požlahntili pevci Slovenjgraškega okteta, mariborski Vinag pa je poskrbel za promocijo vina, polnjenega posebej za to priložnost in opremljenega z etiketo, ki jo je izdelal Tisnikar. Dolenjski muzej je razstavo popremil z izdajo 24 strani obsežnega kataloga, za katerega je spremno besedo napisal dr. Milček Komelj.

težkega neba, za katerim se morebiti skriva ali pa tudi ne kaj neznanega, smrt presegajočega.

"Skrivnost smrti je edina jasna perspektiva Tisnikarjevega življenja in umetnik je v zgodovini le eden od puščavnikov, ki so opozarjali nanjo, a najbrž edini, ki jo je dvignil v umetniško pričevanje naravnost s secirne mize in ki je skalpel spremeni-l v čopič. Na križ je dvignil še živega vsakdanjega človeka in kot tolažnik izgubljenim v temi prižgal umrljive sveče življenja, ki so ob žalni črtni tudi sveče smrti, ne pa tudi znanilke že zanesljive onstranske perspektive," je dejal dr. Komelj in poudaril, da Tisnikarjeva umetnost kljub svoji navidezni morbidnosti ne povečujeje smrti, marveč le zaskrbljeno in neizprosno usmerja pogled v to, kar nas čaka, grozljiva pa je samo toliko, kolikor je grozljiva smrtna usoda sama. M. MARKELJ

SLIKARI OTROKOM - V črnomaljski osnovni šoli Mirana Jarca so razmišljali, kako bi obogatili in polepšali notranjost šole. Učiteljica likovne vzgoje Natalija Orlič je prišla na idejo, da bi k sodelovanju povabili belokranjske slikarje, in pet od njih se je odzvalo vabilu. Nastikali so velika platna, ki bodo poleg tega, da bodo krasila stene, tudi prva v stalni slikarski razstavi šole. Ta dela so za učence in učitelje neprecenljive vrednosti, zato so ob izročitvi pripravili na šoli slovesnost, na kateri so se umetnikom zahvalili za njihovo dobro voljo. Ravnatelj Boris Mužar in Orličeva sta se oddolžila tudi z darili in sicer samostojnemu umetniku Mladencu Vukšiniču iz Metlike (na fotografiji na desni), profesorici likovne pedagogike Janji Jakša iz Gradca, modni oblikovalki Eriki Omerzel iz Metlike, akademskemu slikarju Robertu Lozarju iz Črnomlja ter Črnomaljscu akademskemu slikarju kitarju Jožetu Vrščaju. (Foto: M.B.-J.)

S PESMIJO IN BESEDO - V petek, 16. decembra, zvečer so v obnovljenem hodniku novomeške prireditve pripravili lep adventni kulturni večer, na katerem so predstavili pisatelj Ivan Sivec, baritonist Janez Majcenovič, basist Rok Lap in citarar Tomaž Plahutnik, vsi trije znani kot Kamniški koledniki, in dramski igralec Andrej Kurent. Junakinja večera sta bili Sivčevi knjigi, ki ju je izdala Družina in v katerih je plodoviti pisatelj orisal življenje dveh slovenskih mož, ki zaslužita, da jih Slovenji ohranimo v spominu. Knjiga "In večno bodo cvetele lipe" govori o duhovniku, gospodarstveniku in mecenu Petru Pavlu Glavarju, ki ga Dolenjski poznamo tudi kot pisca prve slovensko napisane knjige o čebelah, saj jo je Glavar napisal na gradu Lanšpřez pri Mimi, kjer je živel vse do smrti. Druga knjiga "Triglavski kralj" pa v 49 črticah govori o dovškem župniku, skladatelju, planinskem pisatelju, rodoljubu, graditelju planinskih koč in borcu za ohranitev slovenskega značaja triglavskega pogorja Jakobu Aljažu. O knjigah sta govorila pisatelj in urednik Družine dr. Janez Gril, nekaj odlomkov pa je izborno prebral Andrej Kurent. Večer je bil izredno dobro obiskan, saj se je v obliki kritih prošjskega hodnika zbralo skoraj 200 poslušalcev. (M. Markelj)

KONCERT BIG BANDA RTV SLOVENIJA

NOVO MESTO - Danes, 22. decembra, bo ob 19.30 uri v Domu kulture prednovoletni koncert Big banda RTV Slovenija pod vodstvom dirigenta Petra Ugrina. Orkester slovi kot eden najboljših te vrste v Evropi, znan pa je po vsem svetu. V Novem mestu se bodo predstavili z železnim repertoarjem ameriške zabavne glasbe, ki jo ansambel igra že vse od svoje ustanovitve, za priokus pa bo zaigral tudi dve Privškovi skladbi.

IZREDNA ŠTEVILKA RASTI

NOVO MESTO - Te dni je izšla izredna številka Rasti, dolenjske revije za literaturo, kulturo in družbeno vprašanja, ki je v celoti posvečena umetnostnemu zgodovinarju Jožetu Gregoriču. Publikacijo bodo predstavili danes, 22. decembra, ob 10. uri v prostorih zavarovalnice Tilia.

KONCERTA ZA UVOD V PRAZNOVANJE

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU - Mešani pevski zbor Primož Trubar iz Loke bo imel v teh dneh dva božična koncerta, in sicer bo nastopil 25. decembra ob 16. uri v župnijski cerkvi Loki in dan pozneje ob 17. uri v župnijski cerkvi v Radečah. Koncerta pomenita hkrati uvod v praznovanje 15-letnice zbora.

ZAMOLČANI BORCI NOB

Zadnja dvojna številka revije Borec, ki je z nekaj zamude izšla pred kratkim pod uredniško taktirko Jožeta Dežmana, je ponovno tematsko enovito zaokrožena, kar je sploh značilnost te odlične revije za zgodovino, literaturo in antropologijo. Številka je posvečena 50. obletnici nastanka enot NOVJ, ustanovljenih na ozemlju Sovjetske zveze. V teh partizanskih enotah je bilo skoraj pol Slovencev: šlo je za zajete ali prebegle slovenske mobilizirane v nemško vojsko. O teh enotah se je dolgo zvečine molčalo, mnogi borci pa so imeli veliko težav z oblastjo. V Borec je zbranih več tekstov različnih avtorjev in veliko dokumentarnih fotografij, ki skupaj razjasnjujejo malo znana a zanimivo poglavje NOB.

Z gladovno stavko do amnestije?

Prejšnji teden je skupina obsojencev KPD Dob začela gladovno stavkati in zahtevala splošno amnestijo - Obiskala jih je ministrica za pravosodje Zupančičeva

DOB PRI MIRNI - Prejšnji teden je v KPD na Dobu začela gladovno stavko skupina približno 80 obsojencev, ki so pisno zahtevali splošno amnestijo. Poleg tega so zahtevali, naj bi se predstavniki stavkovnega odbora sestali s pravosodno ministrico Meto Zupančič, varuhom človekovih pravic Ivanom Bizjakom in Zmagom Jelinčičem ter Jožefom Školčjem kot predstavnikoma državnega zbora. Na koncu svojih zahtev pa so še zapisali, da bodo stvalkali vse do izpolnitve svojih zahtev. Prejšnji terek, ko je bila na Dobu tudi komisija za pogojne izpuste, ki jo je vodil Miha Wohinz, svetovalec vlade pri pravosodnem ministrtvu, so predstavniki stavkajočih komisijo in vodstvo KPD Dob seznanili s svojimi zahtevami. Podobno peticijo je 170 obsojencev poslalo že junija predsedniku države Milanu Kučanu in ob dnevu državnosti zahtevalo splošno amnestijo.

Prejšnjo sredo se je s predstavniki stavkajočih na Dobu sešla ministrica za pravosodje Meta Zupančič skupaj z državnim sekretarjem Jožetom Tratnikom in svetovalcem vlade pri pravosodnem ministrtvu Mihom Wohinzem. Stavkajoči so zahtevali pojasnilo v zvezi z njihovo prejšnjo pobudo o amnestiji, ki so jo avgusta poslali predsedniku države Milanu Kučanu in predlagali, da se po hitrem postopku sprejme splošna amnestija za vse obsojence zaradi nove kazenske zakonodaje in zato, ker so od zadnje amnestije minila že štiri leta. Predstavniki ministrtva so jim obrazložili pristojnosti posameznih državnih organov za predlaganje in sprejem zakonov ter da avgustovska pobuda za amnestijo ni bila poslana ministrtvu za pravosodje, zato ministrtvo o svojih stališčih, stališčih vlade in o stališčih odbora za pravosodje v državnem zboru ni obvestilo obsojencev na Dobu. Ministrica za pravosodje je še posebej opozorila na strpno in odgovorno reševanje obravnave problematike ter na njihovo odgovornost zaradi posledic, ki bi lahko nastale zaradi gladovne stavke. Zagotovila pa jim je tudi, da niti ministrtvo za pravosodje niti KPD Dob ne bosta izvajala nika-

kršnih sankcij zoper obsojence zaradi gladovne stavke ob upoštevanju hišnega reda zavoda.

Ministrica jim je obljubila, da bo s pogovorom s predstavniki stavkajočih obsojencev seznanila vlado, v poročilu pa bodo navedene zahteve po splošni amnestiji, potem podatki, potrebni za oceno utemeljenosti takšne zahteve, kot so: število obsojencev in njihova struktura po kaznivih dejanjih, izrečene zaporne kazni, statistični podatki o pomilostitvah,

ZA VOLANOM DOBILI 43 VINJENIH

NOVO MESTO - Kljub poostreni kontroli prometa minul vikend so se na Dolenjskem in v Beli krajini zgodile tri hujše prometne nesreče, v katerih so trije udeleženci celo umrli. Na območju UNZ Novo mesto so policisti med vikendom kontrolirali predvsem voznijo pod vplivom alkohola in ugotovili, da je kar 43 voznikov motornih vozil sedelo za volanom vinjenih. UNZ Novo mesto ponovno opozarja voznike na previdnost in jim svetuje, naj vinjeni ne sedejo za volan, saj s tem ne ogrožajo le sebe, ampak tudi druge udeležence v prometu.

pogojnih odpustih in drugo. Ministrtvo za pravosodje bo predlagalo vladi, da o tem razpravlja in da gradi vo s svojimi stališči in sklepi pošlje tudi odboru, pristojnemu za pravosodje v državnem zboru. V njem

• V torek, tik pred zaključkom naše redakcije, je okrog 80 obsojencev še vedno gladovno stavkalo. V sredo, 21. decembra, pa je Ministrtvo za pravosodje v Ljubljani sklicalo v zvezi z gladovno stavko obsojencev na Dobu novinarsko konferenco, o kateri bomo kaj več pisali prihodnjic.

naj bi poleg vladnega gradiva obravnavali morebitne prispevke stavkajočih obsojencev z Doba.

J. D.

GOSTE JE NAGNAL IZ LOKALA

BREŠTANICA - 14. decembra ob 23.45 so krški policisti pridržali do iztreznitve 27-letnega Franca T. z Rožnega. Franc je prišel že vinjen v lokal Pod lipo v Breštanci in začel lastnika zmerjati in žaliti, potem pa ga je s pestjo udaril v glavo, in ko se je lastnik umaknil, je Franc nagnal iz lokala vse goste in začel razbijati. Tudi ob prihodu policistov, se ni umiril, zato so ga policisti odpeljali s sabo.

DRAGO ZMOTNO MNENJE

KOČEVJE - Amela Jusič, državljanka Hrvaške, je 14. decembra zjutraj žalostno ugotovila, da pred motelom Jasnica ni več njenega VW pasata PU 372 DJ, starega komaj dva meseca, temno modre barve in vrednega 4,8 milijona tolarjev. Tam ga je parkirala prejšnji večer okoli 22. ure, z njim pa je nameravala na prvi servis. Jusičeva je hotela prespati v nekem zagrebškem hotelu, potem pa je zvedela, da tam pridno kradejo prav take avtomobile, kot je njen. Zato se je odločila za prenočitev v Sloveniji, v motelu Jasnica pri Kočevju pa predvsem zato, ker je tam njen oče bioenergetik. Njeno mnenje pa je bilo zmotno, saj so ji avto ukradli. Kdo so tatovi, se še ne ve. Zelo verjetno je avto že prek meje, saj je lastnica tatu olajšala delo, s tem da je v avtu pustila vse dokumente.

V avtu je imela nabito pištolo

Z otrokoma prebredla Breganico

OBREŽJE - Na meji z republiko Hrvaško je po policijskih poročilih vsak teden zelo živahno, saj obravnavajo vse od tistih, ki na črno poskušajo prestopiti našo mejo, do tistih, ki poskušajo preko meje prepeljati orožje ali celo ukraden avtomobil. Tako se je 15. decembra popoldan na mednarodni mejni prehod Obrežje pripeljala s ford escortom hrvaška državljanka, 36-letna Vlasta S. iz Velike Gorice. Policisti so pri pregledu vozila in prtljage našli pištolo znamke CZ M70, kal. 7,65 mm, s sedmimi naboji, pištola pa je bila pripravljena za strel, saj je bil naboj v cevi. Policisti so orožje zasegli in kršiteljico predlagali v postopek.

S spremljenimi številkami šasije pa se je na mejni prehod Obrežje 17. decembra popoldan pripeljal z golfom GTI 16V ljubljanske registracije 20-letni Viktor H. iz Kamnika. Vozilo so policisti zasegli in ga predali kriminalistom. - Za 28-letno Zino H. iz Srebrnice v Bosni in Hercegovini in njuna otroka pa se je te dni slabo končal ilegalni prehod državne meje. Medtem ko je z otrokoma bivala v enem izmed zagrebških hotelov, se ji je neznanec ponudil, da jih ilegalno prepelje iz Hrvaške v Slovenijo in potem v Avstrijo. 16. decembra okrog 22. ure so odšli iz Zagreba do Bregane, kjer jim je pokazal smer, v kateri morajo peš preko meje s Slovenijo, ter ji zagotovil, da jih bo čakal ob cesti v notranjosti. Zina pa je v temi zašla in z otrokoma taval po polju, prišla do reke Breganice, jo prebredla, potem pa so jo policisti v bližini mejnega prehoda Obrežje kontrolirali. Obiskati bo morala sodnika za prekrške.

Čez vikend ob tri življenja

V nesreči pri Otočcu umrla dva 26-letna Novomeščana

NOVO MESTO - Konec minulega tedna se je na slovenskih cestah kljub dobrim vremenskim razmeram zgodilo več hujših nesreč, v katerih je izgubilo življenje 10 ljudi, od tega jih sedem še ni dopolnilo 27 let. Troje življenj sta zahtevali tudi nesreči pri Otočcu in na regionalni cesti pri Ručetni vasi.

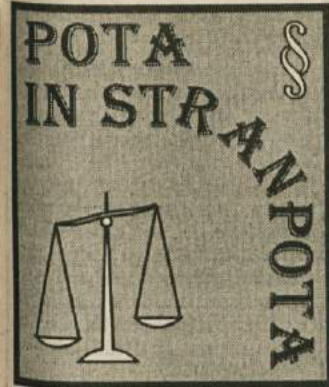
V soboto zjutraj ob 2.55 je bil ob življenju 38-letni pešec, Dušan Vrščaj iz Črnomlja. Tedaj se je iz Soteske proti Črnomlju peljal z alfo 75 26-letni Matjaž D. iz Gradca. V Ručetni vasi je v križišču z lokalno cesto proti Semicu na levi strani opazil Vrščaja, ki je prečkal cesto. Matjaž je zaviral in se umikal, vendar ga je vseeno zbil po cesti, tako da je Vrščaj zaradi hudih poškodb na kraju nesreče umrl. Voznika so preizkusili z alko-testom, ki je pokazal, da ima v sebi 1,3 promila alkohola.

Le nekaj ura kasneje, točneje ob 6.45, se je huda prometna nesreča zgodila pri Otočcu. 26-letni Viktor Horvat iz Novega mesta se je peljal z R 19 od Mačkoveca proti Otočcu. Ko je pri Otočcu pripeljal po levem prometnem pasu in mu je nasproti pripeljal voznik osebnega avtomobila, je Viktor sunkovito zavil v desno in močno zaviral, zapeljal preko travnate bankine v drevo, po trčenju pa je vozilo odbilo v Krko. V nezgodi je zaradi hudih poškodb na kraju nesreče umrl voznik, njegov 26-letni sopotnik Robert Salmič iz Novega mesta pa je umrl v novomeški bolnišnici.

Hujša prometna nesreča se je zgodila tudi v ponedeljek zjutraj na Primostku, vendar na srečo človeških življenj ni zahtevala. Ob

3.30 je 21-letni Andrej Š. iz Semicu vozil osebni avtomobil od Metlike proti Črnomlju. Ko je na Primostku pripeljal v nepregledni levi ovinek, ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo v desno na neutrjeno bankino, po kateri je vozil nekaj metrov, nato pa je zapeljal nazaj na cesto, drsel proti levemu robu ceste in se prevrnil po nasipu. V nezgodi se je hudo poškodovala sopotnica, 16-letna Valdira A. iz Trstenika, lažje pa sopotnik, 19-letni Anton Š. iz Črnomlja. Oba se zdravita v novomeški bolnišnici. Na avtomobilu je nastalo za okrog 300.000 tolarjev škode.

• Ker se je v novembru in začetku decembra v območju novomeške UNZ pripetilo že 34 hujših prometnih nesreč, v katerih je 6 oseb izgubilo življenje, več pa je bilo huje in lažje poškodovanih, bodo policisti ob rednem delu še dodatno poosttrili kontrolo na cestah. Ker se je največ nesreč pripetilo zaradi prevelike hitrosti in vožnje pod vplivom alkohola, bodo poosttrili kontrolo prisotnosti alkohola v petek, 23., v soboto, 24., decembra, in v petek, 30. decembra, v večernem in nočnem času; kontrola hitrosti pa bo poosttrjena v četrtek, 22. decembra, ves dan na območju Novega mesta in v okolici, v petek, 23. decembra, popoldan na magistralni cesti Ljubljana - Bregana in Novo mesto - Metlika, v ponedeljek, 26. decembra, ves dan na območju Novega mesta in Bele krajine, v sredo, 28. decembra, popoldan na območju Trebnjega in Mokronoga in v petek, 30. decembra, popoldan v Beli krajini.

dežurni poročajo

UKRADEL ŠTEVEC - 27-letni R. J. z Gorenjih Sušic naj bi novembra v Revozovem centralnem skladišču v Novem mestu ukradel števec za osebni avto Clio in s tem podjetje oškodoval za 31.700 tolarjev.

VLOMIL V TRGOVINO - 32-letni D. B. iz Brezgeja pri Novem mestu naj bi 22. novembra in 6. decembra prišel v trgovino Mercator KZ Krka v Mirni Peči, nabral več stvari, nato pa trgovino zapustil, ne da bi plačal. Trgovino je oškodoval za 5.800 tolarjev.

POSEKAL VEČ BUKOVIH DREVES - Februarja letos je 28-letni Zarko U. s Cateža v Sobenji vasi posekal in odpeljal 41,79 kubikov bukovega lesa. Lastnika je oškodoval za 305.184 tolarjev.

VLOMI V VIKENDE V VRHPEČI - V času od 5. do 15. decembra je neznanec v Vrhepi vlomil v sedem vikendov, premetal stvari, vendar ni odnesel ničesar. Z vlomom je povzročil od 2 do 10 tisočakov škode.

V BIŠKI VASI - V času od 10. do 15. decembra je nekdo v Biški vasi vlomil v dva vikenda, pregledal prostore, vendar ni odnesel ničesar, z vlomom pa je povzročil enemu lastniku za 5 tisočakov škode, drugemu za 10 tisočakov.

V LIPNIKU - V času od 11. do 16. decembra je neznan storilec v Lipniku vlomil v osem vikendov, premetal stvari in dvema lastnikoma nekaj stvari tudi odnesel in vsakemu povzročil za 50.000 tolarjev škode, ostalim pa je samo z vlomom povzročil od 5 do 10 tisočakov škode.

V REPČAH - Od 16. do 17. decembra je nekdo v Repčah pri Trebnjem vlomil v štiri vikende in vsakemu od lastnikov povzročil za okoli 10 tisočakov škode. Vlomilec je odnesel le nekaj pišče, medtem ko je drugo pustil pri miru.

Kočevska stranpota

SKAKAL PO STREHI AVTOMOBILA - 18. decembra je Milka Jakovac iz Kidričeve ulice v Kočevju prijavila policistom, da ji je neznanec poškodoval avto. Policisti so ugotovili, da je nekdo skakal po strehi njene korse, da se je streha upognila in je za 100.000 tolarjev škode.

UDARIL POLICISTA - Med policijskim posegom v mladinskem klubu Škorc v Kočevju je 17. decembra ob 1.25 B. E. z Mlake pri Kočevju udaril policista po obrazu. Policista sta ga obvladala s strokovnim prijemom, uporabo strokovnega udarca in gumijevke.

"ZAMENJAL" JE AVTOMOBILA - Podjetje Gramiz Kočevje je 15. decembra prijavilo policiji, da jim je neznanec ukradel kombi Tbyota. Še iste dne je bilo vozilo najdeno v Grosuplju. Istega dne ob 17.10 pa so kočevski policisti dobili obvestilo, da je v gozdu pri Gorenjem v bližini Kočevja zapuščena avto yugo, na katerem je napis Zdravstveni dom Grosuplje. Policisti so ugotovili, da je bil yugo ukraden prejšnjo noč v Grosuplju. Tat se je gotovo z njim pripeljal do Gorenja, ukradel nato avto v Kočevju in se vrnil.

STROŽJE S PETARDARJI - Kočevski policisti so zaplenili že precej petard, kontrolo pa bodo zaostriili te dni, se pravi pred božičem in novim letom.

KRONIKA NESREČ

POBEGLEGA SO IZSLEDILI - Poročali smo že, da se je 12. decembra ob 14.45 na regionalni cesti Brežice - Krško v Krškem zgodila prometna nesreča, v kateri se je peška lažje poškodovala, povzročitelj nezgode, voznik fička, pa se je s kraja nezgode odpeljal. Policisti so na podlagi zbranih obvestil ugotovili, da je nezgodo povzročil 72-letni Alojzij R. iz Dednje vasi.

POŠKODOVANKI NI NUDIL POMOČI - 15. decembra ob 19.20 se je na lokalni cesti Podbočje - Šutna pripetila prometna nesreča. 20-letni Alojz B. iz Šutne se je peljal z osebnim avtomobilom iz smeri Podbočja proti Šutni. Ko je pripeljal izven Podbočja, je dohitel 16-letno Damjano D. iz Podbočja, ki je bila peš ob desnem robu ceste iz smeri Podbočja proti Šutni. Alojz jo je zadel z avtomobilom in levo nogo, tako da je peška udarila ob vetrobransko steklo, nato pa je padla na cesto in obležala na

bankini. Voznik je kljub trčenju nadaljeval vožnjo, se po 100-tih metrih obrnil in odpeljal nazaj proti Podbočju, vendar poškodovanki ni nudil pomoči. Policisti so voznika izsledili v Podbočju, zoper njega pa so napisali tudi kazensko ovadbo.

ZARADI UMIKANJA SE JE PREVRNIL - 14. decembra ob 9.40 se je 30-letni Slavko P. iz Novega mesta peljal z osebnim avtomobilom od Otočca proti Trebnjemu. Pri Poljanah je začel prehitevati tovornjak v trenutku, ko je iz nasprotne smeri pripeljal voznik osebnega avtomobila, 42-letni Janko B. iz Trznica; ta je, da bi se izognil trčenju, močno zaviral in se umikal v skrajno desno ter pri tem zapeljal prek bankine po nasipu navzdol in se prevrnil. V nezgodi se je voznik hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici. Po policijskem poročilu naj bi povzročitelj nesreče po nesreči odpeljal. Na avtu je za okrog 400.000 tolarjev škode.

vzdrževanje, so vprašanja, na katera gasilci še čakajo odgovor.

In kakšna naj bi bila prihodnja organiziranost gasilstva? V črnomaljski občini naj bi bil v Črnomlju gasilski center, ki bi spadal v kategorijo občinske prostovoljne enote, ki deluje tudi na širšem območju. V Vinici, Adlešičih in Starem trgu pa bi bili podcentri, ki bi jih šteli med močnejše krajevne prostovoljne gasilske enote, ki bi delovale tudi na širšem območju. V gasilskih društvih Dragatuš, Dobilče, Petrova vas, Zilje, Sinji Vrh, Griblje in Zuniči pa bi imeli operativne enote. V semiški občini bi bilo GD Semic občinska prostovoljna gasilska enota, GD Štrekljevec in Črmošnjice pa krajevni prostovoljni gasilski enoti. Z vsemi temi društvi naj bi tudi podpisali koncesijske pogodbe.

M.B.-J.

POLICISTI ODKRILI KDO JE "PODSTAVLJAJ" BOMBE

NOVO MESTO - V letošnjem letu je novomeška uprava za notranje zadeve zabeležila kar 11 lažnih najav o podstavljenih bombah v srednjih in osnovnih šolah. Čeprav so se pretekla leta takšne najave pojavljale le ob koncu šolskega leta, pa so se letos klici pojavljali skozi celo leto. Policistom in kriminalistom so povzročali veliko dela, saj so ob vsakem takšnem klicu ravnali skrajno resno. Z zbiranjem informacij pa jim je ta mesec uspelo odkriti storilce, ki so lažno najavili eksplozivno bomb, in sicer eno v OŠ Semic in dve v Srednji tehniški in zdravstveni šoli v Novem mestu. Tokratne podstavljene bombe sta najavila dva otroka in mladoletnik, zoper katerega bodo napisali tudi kazensko ovadbo.

NAPADEL POLICISTA

VELIKA LOKA - 16. decembra nekaj po 21. uri sta policista v Veliki Loki opravljala kontrolo prometa. Pri tem sta ustavila tudi 33-letnega L. T. iz Sentruperta in odredila preizkus alkohola v izdihanem zraku. Voznik se je med postopkom nedostojno obnašal do policistov in enega izmed njiju s pestjo udaril po obrazu, nato pa pobegnil. Policista sta stekla za njim, ga prijela, med upiranjem pa je po obrazu udaril še drugega policista. Zaradi preprečitve uradnega dejanja so policisti zoper njega napisali kazensko ovadbo.

PODJETJE DELIMEX d.o.o. Novo mesto
vam nudi naslednje storitve:

- Špedicijske prevoze do 2200 kg (tedensko Slovenija — Nemčija).
- Prevoze v domačem prometu.
- Izposojamo tudi srednje veliko tovorno prikolico, opremljeno s carinsko vrstico.

PODJETJA POZOR, iščemo razvoz vaših artiklov po Sloveniji.
Vse nadaljnje informacije dobite na tel./fax. 068 20557.

Avto GALANT

izpušne cevi

Novo mesto, Ob potoku 10, tel.:068/322-278

Vesel božič in srečno novo leto!

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

Želi vsem lastnikom gozdov vesel božič in srečno novo leto 1995!

ODKUPUJE

Vse gozdne sortimente iglavcev in listavcev po najugodnejših pogojih. Plačilo: v 7 dneh po prevzemu. Strokovno izvajamo tudi vsa dela v gozdovih (sečnja, spravilo, varstvena, gojitvena dela itd.) Vse informacije dobite na naših poslovnih enotah, in sicer:

Novo mesto	(068) 321-125
Štraža	84-527
Podturn	65-690
Črmošnjice	67-426
Črnomelj	51-147
Trebnje	44-069
Komerciala GG NM	321-913

Se priporočamo!

Pionir se je dobro upiral Olimpiji

Pionirjevi odbojkarji v Ljubljani niso igrali podrejene vloge - Popustili so šele v četrtem nizu - Novomeške odbojkarice so v Novi Gorici naleteli le na šibak odpor

NOVO MESTO, KOČEVJE - Od naših treh odbojcarskih prvotilgašev gre za res dobro od rok le odbojkaricam novomeškega TPV-ja, ki že lep čas ne vedo za poraz. Tokrat so v Novi Gorici iz boja za gornji del lestvice dokončno izločile HIT Casino, same pa so se usidrale na drugem mestu. Pionirjevi odbojkarji so tokrat izgubili v Ljubljansko Olimpijo ter tako zaostajajo za tretjevrščenim Ljutomerom že za 4 točke. Odbojkarice kočevske Lik Tili se z desetimi porazi in brez zmage počasi že poslavljajo od družbe najboljših.

V moški odbojcarski I. A ligi se je po razdelila na dva dela. V zgornjem taboru so Vigros Pomurje iz Murske So-

bote, Olimpija in Ljutomer, v spodnji del pa poleg Fiproma iz Zirovnice, ki v družbo najboljših zagotovo ne spada, saj je na 10 tekmah osvojil le 5 nizov in je še brez točke, spadata še Kamnik in novomeški Pionir, ki sta zmagala štirikrat in imata enak količnik dobljenih in izgubljenih nizov (15:21).

Kljub nezavidljivemu položaju na prvenstveni lestvici pa Pionirjevi odbojkarji v Ljubljani niso igrali podrejene vloge. Po zaslugi razigranih Brulca in Petkoviča so Novomeščani v prvem nizu vodili že z 11:9, a potem niz izgubili. Izenačen je bil tudi drugi niz, v katerem pa so imeli Novomeščani več sreče. Dobra igra Ljubljančanov na mreži je odločila tretji niz, v četrtem pa so Novomeščani povsem popustili in osvojili le pet točk.

Novomeščanke so gostovale v Novi Gorici ravno v času, ko so odbojkarice HIT Casinoja v največji krizi, saj se menda člani vodstva kluba med sabo ne razumejo najbolje, poleg tega je ekipo zaradi tega zapustila njihova najboljša igralka in kapetanka Patricija Mori. Po vsem tem Novomeščankam ni bilo težko premagati razglašene ekipe Hita Casinoja, ki se jim je približala le v tretjem nizu, ko so Novogoričanke izid izenačile na 13:13.

Kočevke v Ljubljani sicer niso imele veliko možnosti za zmago, vendar so v drugem nizu doživele svetel trenutek in kdo ve, kako bi se srečanje kočalo, če se ne bi proti koncu drugega niza poškodovala Vidmarjeva, kar je povzročilo, da so Kočevke v nadaljevanju povsem popustile.

ŠPORTNIK LETA - Izbira športnika leta za novomeške ljubitelje športa ni bila lahka naloga. Po kar štiri ure trajajoči seji strokovne komisije sta bila oba najboljša izbrana. Med fanti je nagrado za športnika leta iz rok županskih kandidatov dobil Toneta Starca in Francija Koncilije prejel kolezar Gorazd Stangelj, 2. je bil atlet Igor Primc in 3. Tomaž Božič. Med dekletji je največ točk zbrala odbojkarica Janja Vernig, druga je bila lanska športnica leta Mateja Udovc in tretja atletinja Nataša Podkrižnik. Med klubi je naslov najboljšega po pričakovanju osvojilo kolesarsko društvo Krka. Prireditev, na kateri so se predstavili vsi najboljši novomeški športniki, New Swing Quartet, gledalce in športnike pa je zabaval Sašo Hribar, je imenitno uspešna. Športnika in športnico leta predstavljamo v intervjujih v Prilogi. (Foto: I. Vidmar)

GIMPEXOVA ZMAGA NA MORJU - Veslači straškega rafting kluba Gimpex so zmagali na 15 km dolgi veslaški regati kanuistov in kajakašev od Kopra do Portoroža. Nastopili so z 8-metrskim kanujem in prvič premagali ekipo Bobra.

SPET UROŠ SKERBIŠ - Na 2. pionirskem turnirju v badmintonu za igralce do 14. leta na Rakeku je Mirčan Uroš Skerbiš osvojil 3. mesto, Blaž Strmole je bil 6. in Ziga Strmole osmi. Bojan Kolenc, ki sicer nastopa v kategoriji do 12. leta, se je uvrstil med 16 najboljših. (mč)

ZMAGA ZRNCA - Na mednarodnem božičnem badmintonskem turnirju v Zagrebu je zmagal član mirskega badmintonskega kluba Tom Sašo Zrnc, ki je v finalu premagal Olimpijnega veterana Miho Šepca. (mč)

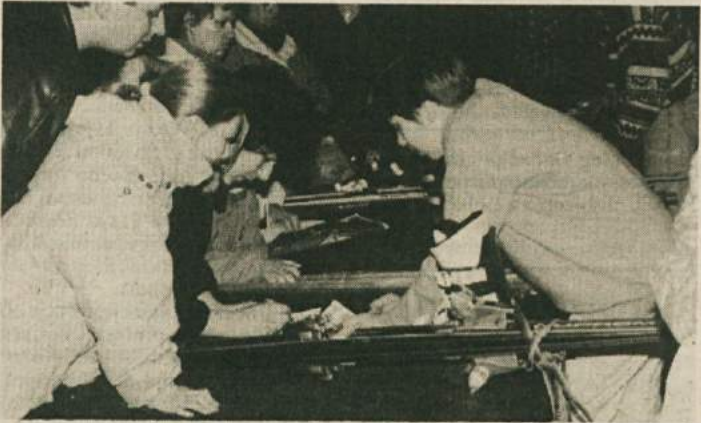
REHABILITACIJA TOMLJETA - Prizivna komisija pri AMZS je ugodno rešila pritožbo Tomljeta, ki so ga bili zaradi nepoznavanja predpisov diskvalificirali na dirki Gorjanci 94. Zmagovalni pokal bodo Tomljetu podelili danes v Ljubljani. (iv)

USPEŠNE NA TURNIRJIH - Kegljačice trebanjskega Mercatorja so uspešno nastopile na turnirjih KZS v Celju, Kamnu in Trbovljah. Izkazali sta se predvsem Prosenikova in Vebrova, ki vodi tudi na klubskem prvenstvu. (ng)

NAJBOLJŠI MIRNOPEČANI - Na občinskem osnovnošolskem prvenstvu Novega mesta v šahu so bili najuspešnejši šahisti iz Mirne Peči. Med mlajšimi dečki je zmagal Matic Mike z Grma, med mlajšimi deklicami je bila najboljša Karmen Ajdič, med starejšimi dečki je zmagal Damjan Ajdič, med deklicami pa Barbara Rajšel (vsi trije so iz Mirne Peči). (mj)

VUČKOVIČ IN GUTMAN

NOVO MESTO - Igralci squasha se na začetek ligaških bojev šele pripravljajo in so v Ljubljani nastopili na pozivnem turnirju. Oba Novomeščana, Klemen Gutman (Hrast) in Goran Vučkovič (Squashland), sta se prebila do polfinala, kjer je Gutman po težkem in izenačenem boju s 3:2 izgubil z Mariborčanom Bežanom. Vučkovič, ki je sicer drugi najboljši igralec v Sloveniji, je tokrat z najboljšim, Petrom Janežičem, ki ga je prejšnji mesec prvič premagal, srečal že v polfinalu in tokrat izgubil s 3:0, tako da sta se za tretje mesto pomerila dva Novomeščana, s 3:0 pa je zmagal Vučkovič.

SEJEM BIL JE ŽIV - Odločitev Smučarskega društva Rog, da letos prvič ne bodo pobirali vstopnine, se je prirediteljem tradicionalnega smučarskega sejma izplačala, saj je po nekaj sušnih letih število obiskovalcev močno naraslo in se skoraj približalo najboljšim letom. Zadovoljni so bili tako trgovci z novo opremo, kot tudi člani kluba, ki so organizirali komisijsko prodajo rabljene opreme. Na sejmu se je več kot dvesto ljudi včlanilo v Rog in s tem v smučarsko zvezo, s čimer so si pridobili popuste pri nakupu opreme in vozovnic za žičnice. (Foto: I. Vidmar)

Derbija v Konjicah ni bilo

Nekdanji prvotilgaši se niso mogli upirati močnejšemu Interierju - Novomeščani drviijo proti ligi A-2

KRŠKO, NOVO MESTO - Čeprav so nekateri ljubitelji košarke v Slovenjskih Konjicah pred tekmo med domačim Cometom in krškim Interierjem napovedovali veliki derbi, pa so bile to le sanje navijačev nekdanjega prvotilgaša, ki pa moral postoriti še marsikaj, če se želi enkrat vrniti med najboljša slovenska moštva. Igra je bila izenačena le nekaj minut na začetku srečanja, potem pa so Krčani vzeli stver v svoje roke ter v dveh minutah dosegli 11 točk, kar je bil znak za domačine, da tokrat nimajo kaj iskati. Krčani so namreč že ob polčasu vodili s 15 točkami prednosti, srečanje pa so zaključili s 24 točkami razlike. Najbolj zaslužna za zmago sta strelsko dobro razpoložena Stevens in Kraljevič, veliko pa sta k uspehu pripomogla tudi obramba in dober skok Krčanov pod obema košema. Kljub zmagi nad Cometom Ineterier ostaja na drugem mestu prvenstvene lestvice A-2 lige, saj je vodilna Iskra Litus zmagala tudi trinajstič, čeprav je na domačem terenu v Litiji premagala dokaj povprečno Ježico le s 5 točkami razlike, na

koncu prvega polčasa pa so Ježičani celo vodili, kar kaže, da njihova forma po zmagi nad Interierjem pada.

Košarkarjem Novega mesta 92 gre v zahodni skupini B lige še naprej zelo dobro. V petek so doma premagali Snežnik Kočevsko Reko s 113:83, na roke pa jim gredo tudi izidi na vzhodu, kjer je do sedaj vodilno Celje spet izgubilo. Novomeščani bodo imeli tako v končni prvenstva B lige, ko se bo odločalo o novem članu lige A-2, lepo prednost pred ostalimi moštvii.

Nirko Fifolt

Klub je odvisen od denarja

Na dirki Po Sloveniji le klubi

NOVO MESTO - Mirko Fifolt, absolvent strojne fakultete, že dobre štiri mesece drži v rokah vajeti kolesarskega društva Krka. Njegova kolesarska pot se je začela pred dvema letoma, ko se je odločil za malo drugačno honorarno študentsko zaposlitev, postal je namreč sekretar marketinga na dirki Po Sloveniji, letos je bil sekretar dirke, od avgusta pa je direktor kluba; zamenjal je Jožeta Majesa, ki sedaj skrbi za organizacijo svetovnega mladinskega prvenstva.

Njegovo delo je med drugim tudi zagotavljanje sredstev za delovanje kluba, katerega tekmovalci so v njem profesionalno zaposleni. "Marketing je najmočnejša točka, od katere je odvisno življenje kluba. Sponzorje skušamo predstavljati na čim boljši način, podpisane pogodbe dosledno izpolnjujemo. Na koncu sezone pripravimo fotografski material kot dokaz, da so bile reklame izvajane," pravi direktor društva, katerega generalni pokrovitelj je Krka, veliko pa prispevata tudi Pionir in Tilija.

Na njegovi tretji dirki Po Sloveniji bo Fifolt organizacijski direktor. Tokrat bodo na dirki nastopili tudi profesionalni kolesarji, karavana bo zavila tudi na obalo in v Ljubljano. Zaradi lanskih nesoglasij med reprezentanco in klubskimi ekipami, zaradi katere so bili naši kolesarji ob končno zmago, sta se strokovni svet KZS in reprezentančni direktor Franc Hvasi odločila, da bodo na dirki Po Sloveniji nastopili le klubi.

J. BOŽIČ

NOVOLETNI SKOKI

SOTESKA - Lani si je novoletne skoke v ledeno mrzlo Krko s soteškega mostu ogledalo okoli 2.000 gledalcev, med njimi je bilo za dva avtobusa tujcev, letos pa jih organizatorji pričakujejo še več. Pogumni skakalci se bodo vrgli v mrzlo Krko 1. januarja ob 13.30. Poleg skokov so pripravili vrsto spremljajočih prireditvev, med katerimi velja omeniti predstavitev jadralnih padalcev, zmajarjev, letalcev, potapljačev in gasilcev. Za prijetno vzdušje bo poskrbel ansambel. Za vse tiste, ki mislijo da so dovolj pogumni za skok v Krko, pa poveljamo, da se lahko prijavijo po telefonu 65 532 (Dušan Gorenc) najkasneje do 27. decembra, zaradi sklenitve brezplačnega zavarovanja pri zavarovalnici Tili, ki je eden izmed pokroviteljev prireditve.

Dvorana za poslovneže in športnike

Teniška dvorana na Otočcu je Krko veljala 3,5 milijona mark - Vrsta spremljajočih dejavnosti - Namenjena protokolu, športnikom in tekmovanjem - V načrtu bazeni in golf

OTOČEC - Sodobno opremljena teniška dvorana, ki so jo v petek ob prisotnosti mnogih znanih osebnosti iz političnega, gospodarskega in športnega življenja odprli na Otočcu, prav nič ne zaostaja za podobnimi objekti v športno-infrastrukturno razvitejšem svetu.

Teniška dvorana je bila zgrajena v petih mesecih, Krko, ki je v zadnji letih v razvoj zdraviliške in turistične dejavnosti vložila okoli 45 milijonov nemških mark, pa je investicija stala 3,5 milijona mark. Talna podlaga v dvorani je zelen tapison, potršen s granulatom, s čimer se odboj in zdrs žogice najbolj približa tistemu na peščenih igriščih. Poleg teniških igrišč se v objektu nahaja še fitness center, parna kopel, finski savni s hladilnim bazenom, masažni bazen, telovadnica in telovadnica ter gostinski lokal.

Teniška dvorana ni namenjena le razširitvi turistične ponudbe Otočca, temveč bo Krkinemu managementu služila kot koristno prizorišče za sklepanje tesnejših poslovnih stikov, saj se da po besedah generalnega direktorja Krke marsikateri posel skleniti tudi ob partiji tenisa, ki ga obvlada večina poslovnežev, pa tudi sam klub 60 letom pogosto prime za lopar. Teniški dvorani namerava Krka na Otočcu pridružiti tudi sklop zunanjih bazenov in igrišče za golf, ki je še posebej priljubljen med ameriškiimi in japonskimi poslovneži.

Poleg poslovnežev bodo predvsem med tednom in ob urah, ko igrišče ne bo potrebovala Krka v protokolarne namene, lahko izdatno izkoristili domači športniki. Nekaj rekreativnih igralcev je dvorano izkoristilo tudi že pred uradno

METALNA PREMOČNA

SENOVO - Na sindikalnem nogometnem turnirju, ki ga je na začetku meseca pripravil sindikat Rudnika Senovo je nastopilo šest ekip. Na predtekmi so se med sabo pomerili pionirji Senovega, med "sindikalcii" pa sta se v finalu uvrstili prva in druga ekipa Metalne, boljša pa je bila prva. Najboljši strelec turnirja je bil Silvo Omerzu.

AKCIJA 2 X 5000 LOPARČKOV - Velika akcija namiznoteniške zveze 2 x 5000 loparčkov, katere namen je povečati priljubljenost namiznega tenisa, se je začela v Šmarjeti, kjer so šolskemu krožku podelili prvih 30 loparčkov. Po kulturnem programu in nagovoru gostov, med katerimi je bil poleg znanih politikov mag. Boštjana Kovačiča in Zmaga Jelinčiča tudi predsednik NTZS Janez Pezelj, so izpejali dva turnirja. Na odprtem prvenstvu Šmarjete je med moškimi zmagal Gregor Guštin, med dekletji pa je bila najboljša Mojca Gorenc. (Foto: I. Vidmar)

OTVORITVENA TEKMA - Ob otvoritvi Krkine teniške dvorane (slika zgoraj) naj bi loparje prekržala predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek in generalni direktor Krke Miloš Kovačič (desno), vendar se je moral prvi zaradi zdravstvenih težav dvoboju opovedati, namesto njega pa je vskočil minister brez listnice mag. Boštjan Kovačič (levo). Ker oba tudi na teniskem igrišču ne moreta zdržati brez predstavnice nežnega spola, sta si za partnerki izbrala wimbledonsko zmagovalko Mimo Jaušovec in trenutno najboljšo slovensko tenisarko Barbaro Mulej. Seveda je zmagal par Miloš - Barbara. (Foto: I. V.)

MAKSIM GASPARI: "Mi od daleč prirajžamo, sreče, zdravja vam voščimo..."

Prišel je čas okrog božiča

Nastopilo je prehodno obdobje, dnevi "kaosa", za katere se je v etnologiji ustalil termin "dvanajstere noči". To je obdobje od božiča do sv. treh kraljev, čas, ko staro sonce odmre in se rodi novo. Ljudje še iz davnin v tem času opravljajo različne praznične obrede, ki so se v krščanstvu preoblikovali v božične in novoletne šege. Te so se ves čas spreminjale, kar je razumljivo, saj niso imune na kulturne spremembe, ki določajo način življenja ljudi. Šege in verovanje so žive tvorbe, ki izražajo človekov odnos do nadnaravnega, sočloveka in družbe.

Po letu 1945 so se pri nas mnoge božične šege opuščale zaradi nove vladajoče ideologije in velikih sprememb, ki jih je povojni čas prinesel v življenje. Vendar brez praznikov, ki družijo naše življenje in kulturo, družba nekako ne more delovati. Praznik je odraz in hkrati nasprotje vsakdanjika. Z njim zaokrožimo svoje osebno in družbeno življenje. Praznikom se zaradi njihove pomembne družbene vloge ni mogoče odpovedati, lahko pa jih preoblikujemo po meri in duhu časa.

Nekatere šege so se ohranile
V skoraj polstoletnem obdobju socialistične družbene ureditve se je mnogo nekdanjih božičnih šeg premaknilo na novoletne praznike, nekatere pa so se opustile. Tako je bila v adventnem času šega - redna udeležba pri mašah zornih kot del priprav na praznovanje božiča. Danes, ko cerkveni prazniki živijo svojo rehabilitacijo, pripravo božič izražamo s spletnjem ali s popovanjem adventnih venčkov, torej s šego, ki ni našega izvora.

Mnoge šege, ki so se odvijale na božič, so povozil čas, npr. post do 19. ure zvečer,

molitev rožnega venda po božični večerji. Med preživele sodi priprava božične mize. Nanjo ali pod bohkov kot so položili križ, kruh, sol, žito itd. Ta šega sega v predkrščansko dobo in se je ponekod dolgo ohranjala. Tako je za vas Dobe pri Kostanjevici na Krki še za l. 1952 izpričano, da so lovci položili na mizo puške, da bi jim Bog zagotovil dober lov v prihodnjem letu. V Dolenji Pirošici so še v 50-ih letih v pehar nasuli razne vrste semenskega žita, ga postavili pod bohkov kot z upanjem na božji blagoslov za dobro letino. Na mizi ni manjkal tudi božični kruh; tega so v Kapelah okrasili s pušpanom na katerega so obesili v svetleči papir zavite lešnike in papirnate barvaste trakove. Ta je stal na mizi ali v shrambi do sv. treh kraljev, takrat pa so ga načeli in blagoslovljeni kruh razdelili med družinske člane in živino.

Jaslice, drevesček in novoletna jelka

Jaslice so se udomačile pred manj kakor 200 leti. Vseskozi pa so pri nas krasili stanovanjski prostor z zimzelenimi rastlinami, predvsem s smrečjem. Šega je predkrščanskega izvora in z njo

ljudje simbolično odganjajo zimo. Krasili so kot nad mizo, kjer so postavili tudi jaslice. Smrekove vejice so okrasili s pozlačeni orehi in lešniki, z rdečimi jabolki, s papirnatimi trakovi, s kosmi vate in s piškoti raznih oblik. V veliko veselje otrok in navidezno jezo staršev je bilo smrečje vedno bolj golo. Le redkokje so postavili drevesček oziroma smrekico, ponavadi le bogatejši kmetje, obrtniki, trgovci in seveda meščani. Šele med obema vojnama se je razširila tudi na podeželje. Tedaj pa so se jaslice iz bohkovega kota preselile pod božično drevesce.

Po letu 1945 namesto drevesčka ali smrekice nastopi novoletna jelka, dedek Mraz pa je prevzel vlogo Miklavža. Med kmečkim prebivalstvom razen ponekod na Dolenjskem in Primorskem niso poznali Božička, ki obdaruje otroke. Ta je tedaj obiskoval le meščanske otroke, danes pa otroke obdarujejo kar vsi trije: Milavž, Božiček in dedek Mraz.

Koledniki so v zatonu

V krog božičnega in novoletnega praznovanja so sodili tudi koledniki. Božični koledniki, ki so prinašali blagoslov, zdravje in srečo, so pri nas nehali hoditi že v 19. stol., umaknili so se trikraljevskim ali pa se spojili z njimi.

Za faro Sv. Križ (Podbočje) in Cerklje ob Krki je za čas pred 2. svetovno vojno izpričano poleg trikraljevskega koledovanja tudi novoletno koledovanje. Nekako pred 10 leti so na tem območju zopet začeli obujati trikraljevsko koledovanje, vendar z nekaj spremembami. Medtem ko so pred 2. svetovno vojno koledovali le samski fantje, in sicer v okviru svoje vasi, so se pred leti pevci cerkvenega zbora organizirali v tri skupine in koledovali v več vaseh v žup-

niji. Starodavnim koledniškim darilom, kot so jajca, vino in klobase, se je danes pridružil še denar. Samo kolednico so spremenili in jo z novim tekstom "posodobiti". Pesem se glasi takole:

Trije modri, trije kralji so vprašali: "Kje je rojen novi kralj?" Tam v betlehemski štalici leži na revni slamici. In bel bander pred njim stoji in to dete se na smeh drži. Če nam boste kaj darovali, bomo lačnim otrokom dali. In naj vam povrne ljubi Bog in sv. trije kralji.

Prav gotovo je koledništvo v zatonu, nenadna obuditev šege pa je odraz ideoloških sprememb v zadnjem času. Zato so pristnejša novoletna obiskovanja sosedov in znancev; namen obiska pa je enak koledniškemu.

Ne prazno nakupovanje

Začetek prazničnega obdobja je oblast še pred štirimi leti napovedala z okraševanjem mest, kar pa se ni smelo zgoditi pred božičem. Zdaj je seveda drugače in božično-novoletne praznike slavimo podobno kot drugod po svetu, žal tudi s preveč evforičnim nakupovanjem daril, hrane in pijače. Darila in vošilnice naj ne bi služile zgolj razveseljevanju najbližjih, ampak naj bi pripomogle k obnovitvi družabnih vezi ali vzpostavitvi novih.

Predpraznični dnevi so namenjeni za pripravo vsega, kar je potrebno, da bi opravili dostojen prehod v novo leto in vzpostavili nov socialni in kozmični red, kar je odvisno tudi od pravilne izvedbe praznika. Tako praznovanje steče po treh tirih: za prvega poskrbi država, ki da dela proste dneve, za drugega poskrbi cerkev s primernimi obredi, za tretjega pa ljudje, ki temu dodajo še "meso in kri", da stvar steče - do prihodnjih praznikov, seveda.

IRENA ROŽMAN, etnologinja

Pred nami so praznični dnevi, ki jih bomo začeli z umirjenim in družinsko obarvanim božičnim večerom, nadaljevali pa s hrupnejšimi in družabnimi novoletnimi praznovanji. Čas zimskih praznikov je in globoko v nas se nezavedno prebujajo mitična vzradoščenost naših prednikov, ki so s praznovanji slavili zmago sonca nad temo in mrazom. Dolge in hladne zimske noči so se že pričele krajšati, sonce, vir rasti in življenja, pridobiva na moči. Dolgi večeri so kot nalašč za branje, listanje po časopisih in knjigah, zato smo vam, dragi bralci, pripravili nekoliko obsežnejšo praznično Prilogo, s katero vam ponujamo za urice sprostitve in oddiha nekaj več branja kot običajno. Novinarji Dolenjskega lista smo ob krepki pomoči naših stalnih ali občasnih sodelavcev pripravili vsebino praznične Priloge tako, da je v nji za vsakogar nekaj, naj ga zanima politika, šport, glasba, znane osebnosti ali pa naša bogata, a vse premalo poznana preteklost. Celotno stran smo namenili zgodbam, ki jih marljivo pišejo naši literarno navdahnjeni bralci, a žal zaradi težav s prostorom v časopisu njihovi zapisi pogosto izpadejo. V Prilogi je še nagradna križanka, drobni praktični nasveti in še kaj. Prijetno branje in vsele praznike vam želimo!

str.12-13

Naši novi župani

str.14

Dolenjska športnika leta, film in glasba

str.15

Pogovora z igralcem Jurijem Sočkom in dr. Petrom Novakom

str.16

Sto let novomeške bolnišnice

str.17

Prigode Matasanovega Korla Mila pesem zvonov

str.18

Ne za polne žepe, a prazno srce Kalimerčki za otroško ustvarjalnost

str.19

Belokranjske lesene harfe Od pastirja do kiparja Sok v družbi vrhunskih vin

str.20

Nagradna križanka, nasveti, o čebelah umetnicah

str.21

Vaše zgodbe

str.22

Knjižne novosti, Trdinovi zapiski, podlistek

Občinske vajeti so v njihovih rokah

Drugi krog volitev je za nami in tako je vsaka nova občina dobila svojega župana, v redkih primerih tudi županjo. Čeprav so imena zdaj znana, pa vloga župana v novih občinah še ni povsem jasna in bo preteklo še kar nekaj vode, da bodo to funkcijo dokončno raztolmačili.

Kakšna je vloga župna v občini?

V prvi vrsti predstavlja in zastopa občino, skrbi in odgovarja za izvajanje odločitev občinskega sveta in občinskih odborov ter varuje zakonitost. Župan ni neposredno odgovoren svetu, ampak volilcem, ki so ga izvolili na neposrednih volitvah. Odnosi med svetom in županom niso jasno opredeljeni, zato utegne priti do zapletov. Zlasti tam, kjer bo večinska politična usmeritev občinskega sveta drugačna od županove. Nekateri župani so v prepričanju, da bodo sami

imeli dosti večjo moč, pred volitvami obljubljali skoraj nemogoče.

Župan ne predseduje občinskemu svetu in ga ne sklicuje (prvi sklic opravi predsednik volilne komisije). Ker pa običajno vodi občinsko upravo, ostaja odprto vprašanje, če lahko hkrati odloča tudi v svetu. Če je kandidiral in bil izvoljen za obe funkciji, se bo, vsaj po sedanjih stališčih vladnih strokovnjakov za lokalno samoupravo, moral eni odrediti. Namesto njega pa lahko upravo vodi tajnik, če je tako na predlog župana sklenil svet.

Podrobnejši položaj župana in tudi podžupana, ki lahko župana nadomešča pri opravljanju določenih nalog, bo določil še statut. Tega morajo občinski sveti sprejeti v treh mesecih.

občina Novo mesto

Franci Koncilija

Novomeški župan Franci Koncilija je bil rojen 3. junija 1946 v stari meščanski družini. Njegov oče je imel na Glavnem trgu mesarijo, ki je bila po vojni nacionalizirana, oče pa se je v svoji bivši mesariji zaposlil. Francija so vzgajali v krščanskem duhu in tej ideologiji je ostal zvest vse življenje, čeprav je bil zaradi svojega prepričanja nekajkrat odrinjen. Po končani osnovni šoli se je v Ljubljani vpisal na srednjo gradbeno šolo in postal geodet. Njegova prva služba je bila na geodetski upravi, po dveh letih se je zaposlil pri ljubljanskem mestnem vodovodu, še dve leti kasneje pa pri novomeški Komunali, kjer je ostal 25 let in kjer je spoznal vsa področja dela. Nekaj časa je bil predsednik delavskega sveta, ko pa je bil direktor podjetja Jože Cvitkovič, je bil Franci Koncilija njegov pomočnik. Preden je bil izvoljen za predsednika novomeške skupščine je kot zunanji sodelavec delal za novomeško televizijo, lotil pa se je tako snemanja in pisanja novic kot tudi branja in urejanja informativnega dela programa. Ima tri otroke: Tadeja je še osnovnošolka, Rebeka in Tomaž pa sta študenta filozofske fakultete.

V politiko je prišel leta 1990, ko je kandidiral na listi SKD in bil izvoljen za delegata družbenopolitičnega zbora novomeške občinske skupščine. 26. marca se je prvič pomeril z dr. Tonetom Starcem in z minimalno večino dobil mesto predsednika občinske skupščine. Dr. Tone Starc je bil tudi tokrat njegov najbolj resen nasprotnik.

Franci Koncilija sicer formalno ni bil nikoli član SKD, vendar pravi, da je stranko ves čas tisočodstotno podpiral, pa tudi ona je njega podprla. Pred volitvami je dal precej obljub, nekatere izmed njih pa bo zelo težko izpolnil. Tako je na prireditvi Športnik leta obljubil, da namerava v Novem mestu zgraditi sodobno večnamensko dvorano pa drsališče in hokejski dvorano ter bazen. Zagristi namerava tudi v kisljo jabolko urejanja novomeškega prometa, ki bi ga rešil tako, da bi ob vpadnicah zgradil velika parkirišča, in upa, da bodo ljudje od tam odšli proti mestu peš. Zavzema se za krajinski park Gorjanci, je po duhu zelen in namerava podpreti vsa prizadevanja za zaščito in varovanje okolja. Vse od ustanovitve je član Društva Novo mesto in obljublja, da bo vse za mesto pomembnejše odločitve uskladal z njegovimi usmeritvami. Svoj sedež bo s stare občine preselil v mestno hišo oziroma rotovž na Glavnem trgu. Tudi sicer namerava svoje odločitve graditi na sodelovanju z ljudmi ne glede na njihovo strankarsko ali ideološko pripadnost.

IGOR VIDMAR

občina Šentjernej

Franc Hudoklin

Franc Hudoklin, 34-letni strojni ključavničar, prihaja iz Gorenje Stare vasi, mesto župana pa zanj ni prva politična funkcija, zadnjih pet let uspešno vodi KS Orehovica, je predsednik Kolesarskega kluba Orehovica, 12let

pa je predsednik Gasilskega društva Stara vas - Loka.

Že sedaj se Franc ukvarja z vprašanjem, kje bodo prostori nove občine, saj bo potrebno novo občinsko upravo šele ustanoviti. Sam zagon boverjetno trd, zato se bo zavzemal, da bo prehod iz sedaj še novomeške občine v novo za občane čim manj boleč. Po 13 letih dela v Iskri mu sedaj četrto leto teče delovna doba v Revozu, vendar se je odločil, da bo delo župana opravljal profesionalno, tako da bo vsem občanom na voljo 24 ur na dan. "Verjetno bo še to premalo, saj bo treba za normalno delovanje nove občine veliko postoriti," meni.

Kot predsednik KS Orehovica je vsem 13 vsem posvečal enako pozornost, zato bo tudi sedaj ta način dela nadaljeval in se ni bati, da ne bi na vsih 54 vasi, kolikor jih je v šentjernejški občini, gledal kot na enakopravne članice. "Zelel bi, da bi čim prej zaživele močne vaške oziroma krajevne skupnosti, ki bodo pripomogle k reševanju težav občanov," pravi Franc.

Zaveda se pomena lastnih sredstev občine, ki jih bo šentjernejška lahko dobivala predvsem s pospeševanjem kmetijstva, malega gospodarstva in turizma, ki ima v šentjernejški dolini veliko še neizkoriščenih možnosti. Ena vodilnih nalog novega vodstva bo reševanje naraščajoče nezaposlenosti, zato bodo med drugim preučili tudi možnosti v nekdanji Iskri. Čim prej bodo morali rešiti tudi problem otroškega varstva, seveda pa si novi župan ne zatiska oči tudi pred drugimi nujnimi deli v občini.

Franc Hudoklin se zaveda, da v štirih letih ne bo mogel realizirati vseh točk, ki jih je zajel v programu, vendar upa, da bo skupaj s 17 svetniki uspešno krojil usodo "prelepe šentjernejške doline", ki bo takšna le, če bodo znali izkoristiti čim več možnosti, ki jih nudi. Čeprav je Franc član SLS, se ne bo obnašal strankarsko, kar pričakuje tudi od svetnikov, ampak bo delal za dobrobit vseh 7.500 občanov.

TANJA GAZVODA

občina Škocjan

Janez Povšič

Janez Povšič je bil zadnjih 13 let predsednik sveta krajevne skupnosti, z oblikovanjem nove občine Škocjan pa je postal tudi njen župan. Sam meni, da ima sedaj ta del nekoč novomeške in sevniške občine mnogo večje možnosti za razvoj, saj so končno postali gospodarji svojega območja.

Občina Škocjan združuje krajevne skupnosti Bučka, Škocjan in del KS Tržišče, skupaj je tu 3.100 prebivalcev. Povšič dobro pozna življenje in težave vseh vasi, tudi najbolj oddaljenih. V zadnjih letih je KS Škocjan največ pozornosti namenila izgradnji infrastrukture: vodovodu, telefonu in cestam, tako da jim je na pobudo KS uspelo asfaltirati vse regionalne ceste, še vedno pa ostaja 35 kilometrov makadamskih cest. Ceste do zaselkov so najšibkejša točka infrastruk-

ture, ki jo bo nova občinska oblast skušala popraviti. V načrtu imajo izgradnjo čistilne naprave, kanalizacije in mrliške vežice ter širitev pokopališča itd.

Okoli 50 kv. kilometrov ozemlja, kolikor jih obsega občina Škocjan, je pretežno kmetijskega, kmete uspešno povezuje Kmetijska zadruga, ki bo še naprej poskušala preskrbeti subvencije, tako da se za to dejavnost ni bati. Občina ima 750 gospodinjstev in prav toliko ljudi je zaposlenih v gospodarskih dejavnostih, močno pa je razvita tudi obrt. Možnost razvoja vidi Povšič tudi v turizmu, v občini je namreč okoli 10 gostinskih lokalov, lepa lega vinogradov v Vinjem vrhu pa že privablja mnoge skupine v kmečki turizem, kar se bo v prihodnosti pravi gotovo še krepilo. Turistični utrip področja že dve leti uspešno krepiti turistično društvo.

Jožeta Povšiča lahko vsak dan že od pol šesti uri zjutraj najdete na krajevnem uradu v Škocjanu, vsak teden prevozi vse vasi, tako da pozna težave tudi najbolj oddaljenih zaselkov. Skupaj z družino, ki z dvema vnučkoma šteje 8 članov, obdeluje 13 ha veliko kmetijo, vsak prosti trenutek pa preživi pri vinogradu, kjer ima skoraj 2.000 trt. V novonastali občini Škocjan je bil sicer res edini županski kandidat, prejel pa je kar 80-odstotno podporo volilcev, kar je zanj velika spodbuda. Delo bo še naprej opravljal ob veliki zagnanosti ljudi, ki je tudi do sedaj nikoli ni manjkalo.

TANJA GAZVODA

občina Trebnje

Ciril Pungartnik

"Občina Trebnje je premajhna, da bi se šla visoko politiko, kar pomeni tudi to, da ne sme zaradi morebitnih različnih pogledov vsakdo vleči na svojo stran. Predvsem moramo biti načrti in cilji stvarni." Tako je v izjavi takoj po izvolitvi za župana občine Trebnje poudaril Ciril Pungartnik.

Po njegovih besedah je tak, stvaren, tudi program trebanjske LDS, stranke, ki ga je kandidiral. Glede na ta program si bo Ciril Pungartnik kot župan prizadeval dati možnost tistim, ki so pripravljene vlagati sredstva v podjetništvo. "Glavno je doseči, da bodov občini Trebnje na voljo parcele za dejavnosti za odpiranje delovnih mest," pravi Pungartnik.

Pungartnik meni, da je potrebno razvijati in z odstopom nekaterih davkov financirati krajevno skupnost. "To ni zaradi ljubezni do krajevne skupnosti, ampak zaradi dokazane zakonitosti: denar daje toliko večji učinek, kolikor nižje se porablja," je ponovil svojo že izrečeno mnenje Pungartnik.

Veliko delovno področje so različne naložbe, katerih skupni imenovalac je, da jih ljudje pač potrebujejo. Gre za dom starejših občanov v Trebnjem, komunalno deponijo, prostore za glasbeno šolo in pihalni orkester. Pungartnik je ob tem prepričan tudi, da je potrebno zavarovati dolino Temenice pred napovedano gradnjo avtoceste. Kar zadeva ceste, naj bi trebanjski župan izposloval asfaltiranje še preostalega, novomeškega, dela povezave med Žužemberkom in trebanjsko občino.

V časa, ki je pred vrati, naj bi treba-

njska občina zaživela kot lokalna skupnost, temelječa na priznavanju in dopuščanju razlik. "Kot liberalni demokrat sem prepričan, da je tudi v občini Trebnje velika večina ljudi, ki želijo živeti svobodno in biti svobodni v svojem prepričanju ter v odnosu do ideologij in do ljudi. Obstaja pa pritisk nekaterih strank in je že dosegel tako stopnjo, kakršna je bila značilna za bivšo Komunistično partijo, da preštevajo ljudi in jih delijo po tem, ali so "naši" ali niso "naši", pravi Pungartnik. LDS v Trebnjem se po njegovih besedah ne zaveza v prvi vrsti za liberalizem v ekonomiji, ampak želi razvijati liberalizem v pomenu osvoboditve. Pungartnik podpira načelo: za pošteno delo pošteno plačilo.

Kar zadeva morebitno spremembo občinskega praznika, župan Pungartnik pravi, da je sprememba vprašanje dvotretjinske večine v trebanjski občinski skupščini. "Če gospodje, ki me blatijo že nekaj let, niso bili sposobni doseči izglasovanja drugega datuma, kot ga ima Trebnje zdaj, naj ne krivijo mene, ampak sebe," pravi.

Pungartnik, sedaj predsednik trebanjske občinske skupščine, je delal 17 let v zdajšnjem Akropolu Trebnje. Pred tem je bil 3 leta načelnik za gospodarstvo v občini Trebnje, 9 let je delal v šolstvu, od tega 2 leti kot direktor delavske univerze.

Ciril Metod Pungartnik, kot je uradno polno ime župana občine Trebnje, se je rodil 24. junija 1936 v Trebnjem, kjer živi tudi zdaj. Po osnovni šoli v Trebnjem je končal šolanje na lesni usmeritvi v državni tehniški šoli.

MARTIN LUZAR

občina Črnomelj

Andrej Fabjan

Inženirja agronomije Andreja Fabjana s Stražnjega Vrha pri Črnomlju občani očitno dobro poznajo, saj so ga izvolili za črnomaljskega župana že v prvem krogu. Kot pospeševalec in pozneje svetovalec za sadjarstvo, vinogradništvo in vrtinarstvo je bil veliko med ljudmi. Vedno je bil pošten in odkrit, se zavzemal za male ljudi, opozarjal na napake in nepravilnosti in zaradi tega marsikdaj pričel tudi v konfliktno situacijo. A se je na koncu le pokazalo, da je imel prav. Tako dosleden bo ostal tudi vnaprej, saj zatrjuje, da izvolitev ni pravič sprememila njegove nravi. Pred poltretjim letom se je zaposlil v ženinem podjetju s pestro kmetijsko dejavnostjo. Vendar se je odločil za profesionalnega župana, prepričan, da ob tem delo v podjetju ne bo trpel, saj je že dobro vpeljano, zaposlili pa bodo še kakšno delovno moč.

Fabjan pravi, da se bo zavzel za enakomeren razvoj Črnomlja in podeželja. Pri tem bo potrebno najprej rešiti najbolj pereče probleme, ki so prav v mestu. To so obvoznica, avtobusna postaja in varnost v cestnem prometu. Na pereče odlaganje komunalnih odpadkov gleda kot na velik in donosen posel, če se ga ljudje lotijo s prave strani. "Morali bi razmišljati o regijskem odlagalnišču smeti, prav tako, kot bi tudi na številnih drugih področjih morale belokranjske občine najti skupne interese in skupaj nastopati z zahtevami do države. Veliko je stvari, ki bi jih lahko Belokranjci obrnili sebi v prid, namesto da jadikujejo nad njimi. Tako na primer tudi obmejnost," pravi Fabjan ter doda, da se bodo morali vsega lotiti načrtno, kajti časa je malo, dela pa veliko.

Črnomaljski župan zagotavlja, da ne bo pozabil na kmete, športnike, kulturne delavce, na probleme v šolstvu in otroškem varstvu. Skratka, je župan za vse in za vse bo imel posluš, kajti zaveda se, da se visoke politike v občini ne bodo mogli igrati. Zato po njegovem v občinskem svetu ne bi smelo biti rivalstva med strankami, ampak bi morali podpreti vse dobre ideje ne glede na to,

odkod prihajajo. Najpomembnejše je, da so v prid občanom.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

občina Metlika

Branko Matkovič

Branko Matkovič, dipl. pravnik, je bil kot kandidat Združene liste socialnih demokratov za župana metliške občine izvoljen že v prvem krogu volitev. Prvih osem let službovanja je bil vodja pravne in samoupravne službe v tovarni Beti, v iztekajočem se mandatu pa predsednik metliške občinske skupščine. Občani ga poznajo kot strpnega človeka, pripravljenega prisluhniti obema stranema, dobro pa se zaveda, da mnogokrat veliko zaleže že lepa beseda. Zadnji dve leti je tudi svetnik v državnem svetu in vodja skupine lokalnih interesov. Pri tem je dobil veliko izkušenj za delo v občini, hkrati pa je blizu informacij in vplivnih ljudi, kar lahko prav tako le koristi občini.

Metliška občina bo prav zaradi tega, ker z županovanjem nadaljuje sedanji predsednik, imela pred drugim občinami prednost v kontinuiteti, a tudi zato, ker ostaja v nekdanjih občinskih mejah. Vendar Matkovič prizna, da so občine velika neznanka, ker država ni odgovorila na nobeno vprašanje o nadaljnjem delu teh občin in tudi ni znano, kako se bo država delila na občinsko in državno upravo. "Ve se le, da bo imela občina največ pristojnosti na področju socialne in komunalne. Drugo vprašanje je zakon o financiranju občin. Kaže, da denarja ne bo tako malo, a po drugi strani ne vemo, za katere namene ga bomo smeli uporabljati," pravi župan.

Matkovič prizna, da so bili volilni programi metliških strank precej podobni, ker so temeljili na realnosti. Pravi, da bodo v Metliki najprej končali dela, s katerimi so že začeli. Potem bodo poskrbeli za vodo v višinskem delu občine, postavili biološke čistilne naprave ter uredili obrtno-podjetniško cono. V nižinskem delu bodo podprli namakanje polj, v višinskem razvoj sadjarstva in vinogradništva. Popostrili bodo turistično in kulturno ponudbo. Zaveda se, da bodo morali najti rešitev za odpravo popoldanskega pouka v osnovni šoli in za povečanje zmogljivosti v otroškem vrtcu, za otroke pa zgraditi igrišče ter za mlade najti prostor za mladinski klub. "V Metliki si moramo končno izboriti tudi carinsko izpostavo. Pričakujemo, da bo mesto postalo trgovsko in poslovno središče Bele krajine, kar mu je z množico lokalov sicer že uspelo, saj ponudba presega povpraševanje metličanov," ugotavlja Branko Matkovič.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

občina Semič

Ivan Bukovec

Župan semiški občine Ivan Bukovec, ki ga vsi boljše poznajo kot Janka, je kmet in glavna delovna sila na domači kmetiji, usmerjeni v vinogradništvo, živinorejo in kmečki turizem. Bil je predsednik sveta in skupščine krajevne skupnosti Semič ter v zadnjem četrtristoletnju v prvih vrstah pri vseh pomembnejših akcijah. Nekajkrat je bil delegat črnomaljske občinske skupščine ter en mandat poslanec v zboru združenega dela republiške skupščine. Tako mu niso tuji številni problemi v Beli krajini, zlasti pa

še v novi semiški občini. Bukovec se je odločil, da bo nepoklicni župan. Ve, da bo to v začetku težko, ko pa se bodo službe vpeljale, bo lahko delo dobro steklo. "Zavedam se, da bodo pristojnosti občin majhne, a tudi denarja najbrž ne bo na pretek. Na srečo je v naši občini veliko domačinov, ki imajo trdne korenine in jih je lažje pridobiti za delovne akcije, s katerimi si bomo zagotovili tudi vnaprej pomagali pri razvoju," pravi Bukovec. Ker pa imajo v občini le eno tovarno, se zaveda, da bodo morali posvetiti večjo pozornost razvoju zasebnih podjetij, za to pa pripraviti tudi obrtno-poslovno cono.

Bukovec kot župan zagotovo ne bo mogel zatajiti svojega kmečkega porekla. Sicer pa se tudi veliko občanov ukvarja s kmetijstvom, če ne drugače vsaj kot s postransko dejavnostjo. Zato namerava več pozornosti posvetiti razvoju turizma, zlasti na kmetijah, pa vinski cesti, vinogradništvu in ponudbi kakovostnega vina. Občina bi morala imeti po njegovem svojega kmetijskega svetovalca. Veliko dela ga čaka pri oživiljanju opuščanih vasi. V občini je namreč naseljenih 56 krajev, medtem ko je 21 nekdanjih kočevskih vasi praznih. Zato predlaga, da bi ljudem, ki so pripravljeni živeti v opuščanih vaseh in obdelovati zemljo, dali zemljo za 99 let v brezplačen najem. Ker z velikim delom tega področja upravlja gojitveno območje "Medved" iz Kočevja, Janko predlaga, naj bi s celotnim loviščem v semiški občini znova upravljalova semiška družina Smuk. Seveda je nalog, ki čakajo semiškega župana, še veliko, pa naj gre za vodooskrbo, dokončanje osnovne šole, ureditev otroškega varstva in še marsikaj, s čimer se bosta morala spoprijeti Janko Bukovec in njegova mlada občina.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

občina Brežice

Jože Avšič

Jože Avšič se po desetletju premora spet vrača na brežiško politično sceno. Nikakor ne bi mogli reči, da je začetnik v politiki, saj je bil konec sedemdesetih let član občinskega izvršnega sveta in načelnik za gospodarstvo, nato pa je od leta 1982 do 1985 tudi sam predsedoval izvršnemu svetu. Med drugim je vodil tudi območno vodno skupnost za Dolenjsko in nato še Zvezo vodnih skupnosti Slovenije. Svojo pripadnost domačemu kraju in regiji je pokazal s prizadevanji za celovit razvoj in zaščito Posavja v času, ko je bil predsednik projektnega sveta za Krško polje.

Catežan Avšič je že dolga leta direktor podjetja Agrariacvetje. Dokler ne bo predal poslov nasledniku, namerava pol delovnega časa posvetiti podjetju, drugo polovico pa županovanju. Zaveda se, da bo le-to terjalo 8 ur na dan, a pravi, da bo to na račun prostega časa. Konkretnih obljub si ni upal dati, saj vztraja, da se mora najprej prepričati o tem, kakšne razmere bo našel. Jasno je dal vedeti, da bo šele po temeljitih analizah ter oprjemljivih virih financiranja lahko videl, kaj bo mogoče storiti takoj, kaj šele postopoma.

Obljubljal je predvsem svoje polno angažiranje. Kandidatura je bila zanj izziv, saj verjame v razvojne možnosti občine in računa, da bi se dalo glede na njen obmejni položaj še marsikaj narediti. V svojem bodočem delu želi izpolniti pričakovanja občanov, ki zahtevajo večjo javnost dela, več informiranosti in tudi legitimno odločanje, ki je bilo zadnje čase zaradi nesklepnih skupščin marsikdaj onemogočeno. Sam upa, da se bo 30-članski občinski svet lažje sestajal, še posebej, če se bo strankam uspelo dogovoriti za sodelovanje.

"Sestava sveta je res pisana po strankarski pripadnosti, vendar ga sestavljajo ljudje, ki bodo po mojem prepričanju, ko bo šlo za interese občine, pozabili na stranke. Upam, da se bo dalo delati na temeljih strokovnih ocen, pri tem sem optimist, in upam tudi, da bomo prej ko v treh mesecih sprejeli statut," je po izvolitvi dejal Avšič.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

občina Krško

Danilo Siter

Danilo Siter se je za kandidato za župana odločil, ker je prepričan, da je rešitev ne le občine Krško, ampak cele Slovenije v poštenem in zdravem odnosu do dela, okolja, sočloveka, materialnih dobrin

in razvoja, za kar se bo kot župan tudi zavzel. Ne bo podpiral privilegijev posameznikov na račun množic. Zanj so vsi občani enaki ne glede na oddaljenost od Krškega. Ljudje ga namreč poznajo

kot človeka, ki zna prisluhniti in pomagati vsakemu. Njegov odnos do sočloveka se krepi tudi v družini, saj ima v Leskovcu, kjer stanuje, ženo in štiri otroke, ki jim posveča vsak prosti trenutek.

Veliko se je ukvarjal in se še ukvarja s kulturo. Z razvojem parlamentarne demokracije se je zaradi dolgotrajnega prijateljstva s Peterletom in drugimi predstavniki sedanje slovenske politične scene odločil, da se spusti v politične vode. V začetku leta 1990 je postal prvi predsednik občinskega odbora SKD v Krškem in istega leta v novi krški vladi sprejel delo predsednika komiteja za družbene dejavnosti. To delo je opravljal do lanskega marca, ko je prevzel mesto predsednika skupščine občine.

Čeprav je krška občina zelo velika, saj združuje skoraj 29.000 prebivalcev, Danilo Siter meni, da je v tem trenutku bolje, da je občina ostala v istem obsegu, saj bo to olajšalo delo pri organiziranju nove občinske uprave, hkrati pa odpadajo razne delitvene bilance. Ena njegovih prvih nalog bo obisk vseh krajevnih skupnosti, da bo spoznal potrebe vseh delov občine, kar bo podlaga za pripravo proračuna za leto 1995. Občinskemu svetu pa bo že na začetku skupnega dela predlagal izdelavo kataloga gospodarske in turistične ponudbe občine. Hkrati bo drugo leto namenil veliko pozornost obletnici, ko praznujemo 1.100 let od prve omembe Krškega in Brestanice.

Danilo Siter bo, kot sam pravi, veliko pozornost namenil zagotavljanju pogojev za razvoj drobnega gospodarstva in s tem zagotavljanja novih delovnih mest, rešitev za velika podjetja pa vidi v lastnjenju. Že preden se je začel ukvarjati s politikom, je spoznal mnogo ljudi v tujini, ki ga redno obiskujejo, z nekaterimi pa je že v vlogi predsednika skupščine začel iskati rešitve za obogatitev gospodarske ponudbe naše občine.

TANJA GAZVODA

občina Sevnica

Jože Peternel

"Kot župan občine Sevnica sem si zastavil za cilj, da bi se ljudje v občini, ki jo bom vodil, počutili prijetno, da bi bili zadovoljni nad tem, da živijo v mirnih krajih, in da bi bili ponosni, da so občani občine Sevnica," pravi Jože Peternel. Pri tem opozarja na podrobnost: "Nisem kandidiral za župana občine Sevnice, ampak želim biti sevnikiški župan, tj. župan tega kraja, teh ljudi."

Peternel je svoj županski delovni načrt zasnoval na podlagi želja in problemov prebivalstva, ki jih je zaznal pri delu v različnih podjetjih in ustanovah v občini ter v pogovoru z ljudmi "po terenu". Občina Sevnica ima veliko slabih lokalnih in vaških cest. Zato bo Peternel kot župan poskrbel za razširitev cest, ustrezno odtekanje vode z rožnih površin, za asfaltiranje in preplastitve, skratka za posodobitev cest. Med prednostne naloge občine sodita rešitev boštanjske obrtne cone pred poplavami in odprava posledic izredno velikega zemeljskega plazua na lokalni cesti Orehovo-Breg. Med glavnimi nalogami, ki si jih je Peternel zadal kot župan, je tudi posodobitev šol v občini ter dograditev športnih in telovadnih objektov. Stremel bo za tem, da nova občina čimprej sprejme potrebne akte in ustanovi potrebne strokovne službe.

Peternel se trenutno preživlja kot podjetnik. Je lastnik podjetja Ajdina in solastnik nekaj manjših podjetij v ustanavljanju. Ker bo župansko funkcijo opravljal poklicno, bo podjetje začasno dal v "mirovanje" ali pa ga prepusti vodstvu hčerke, ki bo v naslednjem letu opravila magistrizacijo iz podjetništva.

Jože Peternel je dolgoletni član sklada za razvoj podjetništva in obrtništva v občini in je s tem področjem dobro seznanjen, kot zatrjuje. Je član izvršnega odbora obrtne zbornice Sevnica. V Stillesu Sevnica je bil 12 let direktor, s tem da je bil na različnih delovnih mestih v tem podjetju skupno več kot 24 let.

Bil je odbornik občinske skupščine, trenutno je član občinskega izvršnega sveta, odgovoren za podjetništvo. V KS Sevnica je več kot 20 let član sveta. "Poznam problematiko vodovodov, telefonije, cest, asfaltiranje ter gradnje plinovodnih omrežij," navaja župan

Sevnice

Skorajšnji prvi človek Sevnice je bil rojen 28. januarja 1939 v Sevnici, obiskoval je tam osnovno šolo, tehnično strojno šolo pa v Krškem in v nadaljevanju izobraževanja končal prvo stopnjo varnostne šole v Zagrebu. Ves čas stalno biva v Sevnici, natančneje v 5 km oddaljeni vasi Drožanje, kjer ima družino in hišo.

Peternelov konjiček, ki že skoraj nekako prerašča hobi, je vinogradništvo. Že četrto stoletje se ukvarja z ocenjevanjem vin. Je ustanovni član Društva vinogradnikov Dolenjske, zdaj pa je predsednik skupščine Zveze društev vinogradnikov Dolenjske.

MARTIN LUZAR

občina Kočevje

Janko Veber

Janko Veber izhaja iz Poljanske doline ob Kolpi. Diplomiral je na gradbeni fakulteti - hidrotehnična smer in je dobil svoji stroki primerno zaposlitev, saj je direktor Hydrovoda, medobčinskega podjetja, ki oskrbuje s pitno vodo občini Kočevje in Ribnica. Njegova zamisel, kako naj bi se razvijala občina Kočevje, je taka:

Program dela bo temeljil na ohranjanju kakovostne vode, ki je osnovni vir življenja, kar velja za porečje Kolpe in Krke. Voda pa je osnova za nadaljnji razvoj vsega v občini. Mesto Kočevje z okolico je najbolj razvito in obremenjeno z industrijo in kmetijstvom. Na srečo leži predvsem na nepropustnih tleh, sicer bi bili Kolpa in Krka že uničeni zaradi neurejene kanalizacije, velike količine industrijskih in komunalnih odpadkov ter intenzivnega kmetijstva. Odpadne vode je treba očistiti, prav tako urediti novo odlagališče za komunalne odpadke pa tudi določiti gnojilni načrt za okolico mesta; kmetijski program mora biti usklajen s samočistilno zmoglostjo narave.

Z vodo je tesno povezan tudi razvoj turizma. Določiti je treba območja za turizem, ki jih bo treba opremiti s potrebnimi infrastrukturnimi objekti. Tudi vasem je torej potrebno zagotoviti pitno vodo in določiti varstvene pasove vodovodov, ki pa se jih lahko izrabita za pridelovanje bio hrane.

Voda je tesno povezana z vsem razvojem občine, tudi z gradnjo cest itd. Cesta iz Kočevske Reke do Osilnice, ki jo najbolj zagovarjali Zeleni ESS in še nekateri, pelje prav mimo mnogih vodnih virov za vso Kolpsko dolino, kar v primeru razlitja naftnih derivatov lahko resno ogrozi oskrbo s pitno vodo vsega območja. Tako je že ugotovljeno, da je mnogo varnejša in z ekološkega stališča primernejša cesta do Osilnice ob Kolpi, ki so jo najbolj kritizirali prav vodilni člani omenjene ekološke stranke.

Razvoj občine, gospodarstva, turizma in vsega ostalega je odvisen od vode, zato je potrebno preučiti vodne vire in tokove ter na osnovi strokovnih ugotovitev načrtovati napredek občine pa tudi posameznih območij občine.

JOŽE PRIMC

občina Loški potok

Janez Novak

Za 23. december, župan Loškega potoka, g. Janez Novak sklicuje prvo sejo novoizvoljenega občinskega sveta. Sodeč po besedah, ki jih je izrekel že ob izvolitvi, namerava občino voditi tako, da bodo vse pobude bodisi strank, posameznikov, društev ali ustanov enakopravno obravnavane, še zlasti želje obeh krajevnih skupnosti, združenih v občini, ki pa se po nekaterih specifičnih pogojih razlikujejo.

Tokrat ne bomo pisali o inž. Novaku, izkušenem gospodarstveniku in politiku, pač pa želimo predstaviti njegove poglede in vizije. Takole pravi: "Naj naštejemo samo bistvene sestavine programa. Nova občina naj bo resnično demokratična skupnost, gospodarsko napredna, socialno pravična in odprta. Posebno skrb bomo namenjali tudi mlajši generaciji glede izobrazbe in za-

poslovanja. Takoj se bomo lotili oživiljenja obstoječe industrije. V tem mandatu bomo zagotovili saj toliko delovnih mest, kot jih je bilo leta 1990. Občinsko upravo bomo sestavili tako, da bo najcenejša, in bomo tako več sredstev usmerili v prepotrebne programe in dejavnosti. Seveda bomo izkoristili tudi zagotovljeni posebni status, ki ga ima kot obmejna, demografsko ogrožena in visoko ležeča občina," niza svoje misli in hkrati razlaga, kako misli to doseči.

"Gospodarsko rast moramo spodbujati na področju obrtništva in drugih vej malega gospodarstva, stabilizirati obstoječo industrijo, poiskati nove vire dohodkov, pri tem mislim predvsem na vrnitev podržavljene zemlje in gozdov vaških skupnosti, ki imajo ogromno vrednost. Pošpeševali bomo turizem kot posebno vejo gospodarstva. Kmetijsko politiko bo nujno renovirati, saj taka, kot je trenutno, ne vzdrži. Vsem otrokom bomo zagotovili enake pogoje izobrazbe ne glede na oddaljenost, kar velja tudi za zdravstvo in socialo. Tu imam v mislih predvsem zdravo družino kot osnovno celico, ki bo lahko otrokom zagotovila normalne življenjske pogoje, vzgojo otrok, torej pogoje za večjo populacijo in postopno odpravljanje negativnih demografskih tokov."

Njegov program je seveda preobsežen, da bi ga lahko v celoti objavili. Razveseljivi so pozitivni toni, ki govore o obnovitvi kulturnih dobrin, ki so večplastni, in zaščiti kulturne dediščine. Nič manjšega problema ne vidi tudi v zaščiti naravne dediščine in posegov v prostor. Celotni občini je potrebno zagotoviti enakomerno razvijanje infrastrukture, ki je izredno perčača v KS Draga, zagotoviti ekološko čistost okolja, ki ni ravno vzorno. Občanom moramo zagotoviti osebo varnost in pospeševati medsebojno spoštovanje. Pri tem ne pozabi pripomniti, da bi morali tako pobudo prevzeti vsi občani ne glede na strankarske interese, ki so pri razvoju občine in vodenju njene politike v celoti odveč.

ALBIN KOŠMERL

občina Osilnica

Anton Kovač

Župan Osilnice je Anton Kovač, znani podjetnik, absolutni Višje hotelske šole v Ljubljani, star 47 let. O načrtih za razvoj nove občine Osilnice je dejal:

"V naši občini je 40 odstotkov starejših od 60 let. Tem je treba omogočiti dostojno preživetje, mlajšim pa zagotoviti delo in zaslužek. Le tako bomo obdržali ljudi v tej lepi dolini, ki je še posebno pomembna zato, ker je ob južni meji države. Prizadevali pa si bomo, da bomo še naprej s sosedi na Hrvaškem lepo sodelovali in da bo naša zelena meja čimbolj nevidna, mehka.

Osnova razvoja občine bo gospodarstvo, in to ne velika, ampak majhna družinska podjetja. Nekateri že uspešno delujejo, na primer ribogojnica Željka Knava. Več bi lahko bilo avtoprevoznikov. Ta ali oni bi lahko redil domače piščance. Mnogi bi lahko kuhali domače žganje ali prešali mošt pa tudi pridelovali razno drugo bio hrano, ki bi jo prodajali turistom ali gostiščem, saj je turizem v naši občini še najbolj razvit. Kljub temu bi se dalo še marsikaj narediti na področju kmečkega turizma, čeprav imamo že zdaj za turiste na razpolago okoli 100 postelj, kar je za občino z manj

kot 400 prebivalci veliko.

Smo pa odločno za varovanje okolja in bomo skušali zato tesno delovati z občino Čabar, ki najbolj onesažuje Čabranko in Kolpo. Smo tudi proti gradnji malih elektrarn, saj sedanja uničuje življenj v Čabranki. Z zdravstvenim domom v Kočevju bomo skušali urediti vsaj podobno zdravstveno službo in oskrbo z zdravili, kot smo jo imeli do nedavnega. S socialno službo urejamo primernejšo oskrbo starejših in nemočnih s pomočjo mlajših, kar pa bi morala plačati država. Še naprej bo treba urejati ceste itd. V ljudeh pa je treba vzbuditi zavest, da morajo v okviru svojih sposobnosti najprej sami poskrbeti zase in da šele potem lahko pričakujejo tudi pomoč države.

JOŽE PRIMC

občina Ribnica

Janez Rus

Inženir kmetijstva Janez Rus, novi župan občine Ribnica, je bil rojen 1959 v Nemški vasi. Dokončal je srednjo kmetijsko šolo v Novem mestu, nadaljeval pa na biotehniški fakulteti-zivinorejska smer v Ljubljani. Skupno ima 13 let delovne dobe, Ribničanom pa je najbolj poznan kot vodja pospeševalne službe, ki se je kasneje preimenovala v svetovalno službo. Zdej je vodja izpostave Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov v Kočevju. Je član Slovenske ljudske stranke in predsednik podružnice te stranke v Ribnici. O razvoju občine Ribnice pa pravi:

"Zavzemal se bom za izpopolnitev tistega, kar si je ribniška podružnica SLS zapisala v svoj program za lokalne volitve. Teh nalog pa je veliko, zato jih lahko le naštejemo. Poskrbeli bomo, da bodo vsa naselja dobila zdravo pitno vodo, pa tudi za čiščenje odplak. Zelo pereče vprašanje je odlaganje komunalnih odpadkov, saj sedanje odlagališče v Mali gori ni primerno, in bomo skupno z občino Kočevje poiskali primeren prostor za novo. Nadaljevali bomo s posodabljanjem cest in urejanjem poljskih poti, seveda pa tudi z urejanjem parkov, zelenic, otroških igrišč, parkirnih prostorov, avtobusnih postajališč itd.

Ena glavnih nalog, ki pa verjetno ne bo kaj dosti v občinski pristojnosti, bo gotovo zagotavljanje novih delovnih mest, razvoj podjetništva in obrti, saj smo s propadom Rika zgubili veliko delovnih mest, ki jih je treba zdaj nadoknaditi in za to uporabiti tudi prostore Rika. Poskrbeli bomo za smotnejšo in hitrejšo gradnjo, posebno še pa za čim hitrejšo gradnjo neprofitnih stanovanj, ki jih zdaj v občini primanjkuje.

Veliko nalog nas čaka še na drugih področjih, se pravi na področju naravne in kulturne dediščine, PTT, elektrogozdarstva in turizma. Na področju kmetijstva bomo pospeševali razvoj družinskih kmetij, turizma na kmetijih in drugih dejavnosti, ki so povezane s kmetijstvom oz. kmetijstvo dopolnjujejo. Ena glavnih nalog bo tudi skrb za razvoj osnovnega šolstva in otroškega varstva oz. sploh za vse družbene dejavnosti. Seveda je uresničitev vseh teh zamisli odvisna od tega, s koliko denarja bo občina razpolagala, kar je še vedno precejšnja neznanka. Seveda uresničitev tega in drugih želja občanov ne bo odvisna le od novega občinskega vodstva, ampak tudi od prizadevanja vseh občanov za njihov boljši jutri."

JOŽE PRIMC

Volilne iskrice

- V Dobruški vasi so videli Rome, ki so nasmejanih obrazov trumoma romali čez drn in strn na volišče v škojansko občino. Domačini so bili začudeni nad tolikšno pripravljenostjo Romov, da volijo. Potem se je izkazalo, da je eden od kandidatov za svetnike dvakrat nesel malico Romom in da so ti v zahvalo za prigrizek in pijačo rade volje prehodili pot do volišča.
- V županskih kamricah so se po končanem drugem krogu volitev in številu glasov ogrevali od znotraj. Tako je bilo tudi v novomeški občini. Obzmagi Francija Koncilije je šlo njegovemu štabu tako na smeh, da je Marjan Dvornik

navzočim moral točiti pelinkovec. Dejstvo je, da so zadevo poplasknili s šampanjcem.

• Pijače pa ni bilo na voliščih v času, ko so ljudje še oddajali glasove. Tako pomanjkanje je mnogim razblinilo še zadnje sanje o demokratični Sloveniji in obudili domotožje po času komunizma, ko je pijača ob takih priložnostih bila.

• V Trebnjem sta si v nedeljo zvečer pogledala v oči Alojzij Metelko in pravkar izvoljeni župan Ciril Pungartnik. Metelko mu je prišel čestitati ob izvolitvi in mogoče si je mislil: "Čiro, nadrsal si ga." Ampak Pungartnik neomajno verjame, da je bil Metelkov stisk roke iskren.

MARTIN LUZAR

Jana Vernig

Jana Vernig se je že zelo mlada prebila v člansko državno odbojgarsko reprezentanco, v kateri pa pri 17 letih igra vodilno vlogo in je tudi med najbolj zaslužnimi za zmago nad Belgijo v predkvalifikacijah za Evropsko prvenstvo. Ni pričakovala, da bo izbrana za športnico leta, zato jo je glas voditelja prireditve Saša Hribarja, ki je prebral njeno ime, dobesedno šokiral. Ko smo se neposredno po razglasitvi pogovarjali z njo, ji je šlo ves čas na smeh in še vedno ni povsem verjela, da je res novomeška športnica leta.

- Kakšni so vaši načrti za prihodnost?
"Ne delam si kakšnih velikih načrtov. V ospredju je sedaj šola, poleg tega pa nameravam vztrajati pri odbojki vsaj toliko časa, dokler bom članica državne reprezentance. Če bi se mi ponudila možnost, da odidem v tujino, jo bom seveda izkoristila."

- Z odbojko ste se srečali že zelo zgodaj. Zakaj?

"Tudi moj oče je bil odbojkar, igral je drugi zvezni ligi, in prav on me je navdušil za to igro z žogo. V odbojgarski krožek na šoli sem se vključila že v drugem razredu osnovne šole, kasneje pa sem se vključila tudi v klub."

- Ko vam je bilo 15 let, ste bili že članska državna reprezentantka, kar se ne zgodi ravno pogosto.

"Najbrž je to posledica tega, da sem začela trenirati tako zgodaj in sem imela zaradi tega prednost pred drugimi."

- Trenira vas oče in obenem igra v ekipi tudi vaša sestra. Kakšen je odnos med očetom in hčerjo na igrišču? Vas morda to moti?

"Ko sem zvedela, da me bo treniral oče, sem imela do tega popolnoma od-

klonilen občutek. Sedaj pa je drugače, saj mi je na treningu le trener, doma pa je spet oče. Ker znamo ločevati med tema dvema funkcijama, je vse skupaj kar sprejemljivo, čeprav je včasih neprijetno, ker sva ves čas skupaj in se ne morem odcepiti od njega."

- Kako pa na to gledajo vaše soigralke?

"Joj! Ne vem. To morate pa kar nje vprašati. Upam, da jih ne moti."

- Kako se počutite, ko vam na tekmi ne gre?

"To je sila neprijeten občutek, saj si ponavadi ne moreš pomagati. Včasih ti ne gre, saj nisi stroj, si le človek. Če mi ne gre, moram to sprejeti kot dejstvo. Včasih se to enostavno mora zgoditi. Bolj negativno to sprejme okolica - gledalci in klubski ljudje. Mislijo, da moraš biti vedno dober, da moraš svoje naloge izpolnjevati stoodstotno, ne razumejo, da ti včasih ne gre."

- Kaj pa, ko vas s krivično odločitvijo prizadene sodnik?

"Kar nekajkrat se je že zgodilo, da me je sodnik z napačno odločitvijo vrgel s tira, vendar sem se vedno dokaj hitro pobrala. Večkrat se zgodi, da imam krizo na začetku tekme, potem pa se razigram in takrat me tudi sodnik ne more več vreči s tira."

- Kako gledajo na tvojo športno pot profesorji na gimnaziji v Ivančni Gorici?

"Moji profesorji v Ivančni Gorici gledajo na mojo športno pot zelo pozitivno. O meni berejo v časopisih, gledali so me po televiziji. Ves čas vedo, kaj se z mano dogaja. To je povsem v nasprotju s tistim kar sem doživljala na novomeški gimnaziji, kjer so imeli učitelji popolnoma odklonilen odnos do mene kot športnice in so mi namesto da bi mi pomagali, celo metali polena pod noge. Sedaj mi profesorji pomagajo, me razumejo in me podpirajo. Rezultat tega sodelovanja so tudi veliko boljše ocene, kot sem jih imela v Novem mestu. Sedaj rada hodim v šolo."

- Kandidat za novomeškega župana, ki je obenem predsednik vašega kluba, je ob ob podelitvi priznanj novomeškim športnikom marsikaj obljubil. Mislite, da so obljube uresničljive?

"O županskih kandidatih ne mislim nič slabega, vendar obljube so obljube in če bi hoteli vse uresničiti, bi občina hitro propadla. Če se bo uresničil vsaj del njihovih obljub, bo prelepo. Ko bi športnikom namenili malo več denarja, bi bila srečna. Plačevati moramo dvorano za vadbo in tekme, precej stanejo prevozi, pa oprema in sodniki."

- Boste tudi vi, podobno kot oče, po

končani igralski karieri prestopili med trenerje?

"Po končani gimnaziji nameravam študirati ekonomijo, odbojke, ki je trenutno najsvetlejši del mojega življenja, ne nameravam zapustiti, zato bom verjetno v njej ostala tudi po končani igralski poti."

IGOR VIDMAR

Gorazd Štangelj

Gorazd Štangelj je bil letos v Novem mestu izbran za športnika leta. Kdor redno prebira športne strani naših časnikov, fanta verjetno dobro pozna, mi pa smo v pogovoru z njim poizkusili osvetliti tudi tisto plat športnikovega življenja, ki je ponavadi očem javnosti bolj skrita.

- Ste naslov pričakovali?

"Glede na rezultate, ki sem jih dosegel letos, bi kaj takega lahko pričakoval, vendar je v Novem mestu kar nekaj športnikov, ki so podobno kot jaz precej dosegli in bi si naslov športnika leta prav tako zaslužili, pa tudi med samimi kolesarji je bila konkurenca velika."

- Kaj vam pomeni naslov športnika leta?

"Kolesarji imamo ta čas mrtvo sezono, ko ni tekmovanja, pač pa je treba veliko trenirati. Ker ne tekmujemo, je težko zbrati dovolj volje za vse napore, ki nas čakajo, zato mi naslov športnika leta pomeni predvsem veliko vzpodbudo za trening in z njim bom lažje dočakal prva tekmovanja."

- Katere večje uspehe bi veljalo posebej omeniti?

"Letos sem uspešno nastopal predvsem ob koncu sezone. Na gorskem državnem prvenstvu sem osvojil drugo mesto, na dirki Po Bolgariji sem zmagal na dveh etapah, v skupnem seštevku je

bilo moje moštvo prvo. Dobro sem tekmoval tudi med letom, ko sem zmagoval na dirkah, ki so štele za svetovni pokal."

- Kaj načrtujete za prihodnost?
"Zelim si, da bi še naprej napredoval in da ne bi ostal na isti ravni, kot sem sedaj. To je najbrž cilj vsakega športnika."

- Kdaj ste začeli trenirati in kako ste se sploh odločil za kolesarjenje?

"Kot vsak fantič sem se tudi jaz precej vozil s kolesom. Ko sem nastopil na dirki okoli Grma, ki je štela tudi za šolsko prvenstvo, in osvojil drugo mesto, so bili na tekmovanju prisotni tudi člani kolesarskega društva, ki so boljše izročili kuverte s povabilom, naj se jim pridružimo. Tako sem začel trenirati. Vmes sem enkrat nehali. Začel sem s prijatelji, ki so počasi vsi nehali, jaz pa sem ostal sam s fanti, ki jih nisem poznal. Da sem se vrnil v klub, me je nagovoril trener, imel pa sem tudi močno podporo domačih."

- Spadate med boljše amaterje na svetu, pravijo pa, da boste Novomeščani sestavili poklicno moštvo. Mislite, da se boste lahko primerjali s kolesarji, kakšen je na primer Indurain ali Berzin.

"Priložnosti, da bi se pomeril z njimi, še nisem imel, tako da bi težko rekel, ali se lahko primerjam z njimi. Kakor vem je bistvena razlika v dolžinah dirk ter v taktiki vožnje, najbrž pa tudi v moči kolesarjev. Vendar, če enkrat prestopiš med profesionalce, začneš povsem drugače trenirati, drugačna pa je tudi organizacija moštva. Upam, da se bom prilagodil takemu načinu dela in da mi bo šlo tudi med poklicnimi kolesarji."

- Zamenjal ste kar nekaj trenerjev, sedaj pa vadite pod taktirko Bolgara prof. Kamna Stančeva, priznanega strokovnjaka in nekdanjega trenerja bolgarske reprezentance. Znano je, da Stančev od vas veliko zahteva in da je vaš način življenja precej strog.

"Kamen Stančev se veliko ukvarja predvsem z najboljšimi kolesarji v klubu, saj je njegova plača vezana na naše rezultate. Režim življenja je zelo strog. Poleg doslednega izpolnjevanja nalog na treningu imamo natančno določeno prehrano, jemanje medikamentov, masažo pa tudi spanje. Ob 10. uri zvečer moramo biti v postelji. Zgodilo se je sicer že, da je kdo kdaj ostal zunaj dlje, kot je dovoljeno, vendar nas kolesarje pozna veliko ljudi in Stančev hitro izve, kaj počnemo. Seveda nam na kraj pameti ne pade, da bi prišli v roke cigareto ali pili alkohol. 24 ur na dan živimo za kolesarstvo."

IGOR VIDMAR

film

Dolenjski "filmski jedilnik" 1994

Pisati o svetovni filmski produkciji v letu 1994 je pravzaprav skoraj enako pisanju o filmih, ki jih je bilo letos moč videti v slovenskih kinematografih. Večino letošnjih pomembnejših filmov smo videli tudi v novomeškem ali brežiškem kinu, zato lahko mimo zapišemo, da smo nove filme gledali pogosto takrat kot Londončani ali Svedsi.

Tako so letošnje največje svetovne uspešnice na obeh najmočnejših lokalnih platnih zamujale le za kakšen teden do največ mesec ali dva. Vendar hvalnice ažurnosti veljajo le za prikazovanje ameriške produkcije visoko proračunskih A-filmov (najuglednejši igralci in ekipa), za katerih nenehno snemanje skrbi milijonkrat preverjena hollywoodska industrija sanj. Še več: domačifilmski spored, lokalni pa sploh, ponuja zelo izbran paket absolutno najbolj zaslužkarskih naslovov. V Sloveniji namreč živi premalo pravih ljubiteljev filma in stoji premalo kinodvoran, da bi kdaj imeli na voljo kaj bistvenega več, kot je tekoči servis prodajanih uspešnic, t.j. blockbusterjev.

Obema kinoma v povprečju vsak mesec uspe v dvorane privabiti kar 9000 gledalcev, od tega dve tretjini v Novem mestu in tretjino v Brežicah. Za celoviti prikaz filmske bere v 1994. letu bomo kot primer dobrega komercialnega kina vzeli novomeški Dom kulture. Tam si je letos do vključno 11. decembra zavidljivih 69977 gledalcev ogledalo 60 filmov na 826 projekcijah. Z drugimi številkami: vsako projekcijo je gledalo 85 ljudi oziroma vsak film je imel v povprečju 1166 gledalcev. Sicer pa so bili v Novem mestu letos s 5446 gledalci, med njimi velik del otrok, najbolj gledani KREMENČKOVI, komična storija iz pradavnine in igrana verzija istoimenske risanke. Krepko za njimi, a še vedno daleč pred prvimi zasledovalci, sta bili komedija OČKA V KRILU (3430 gledalcev) z odličnim Robinom Williamsom ter risanka LEVJI KRALJ (3408). Nad 2000 gledalcev so imeli: melodrama FORREST GUMB (2758), WILLIE (2426), mladinska drama o prijateljstvu med mulcem in kitom, SCHINDLERJEV SEZNAM (2375), Spielbergova drama o nacističnih pogromih nad Židi, nagrana s sedmimi oskarji. Sledijo presnetljivo uspešna športna komedija LEDENA STEZA (2198), kot sedmi je bil najbolj gledan HITROST (2173), nesporno najboljši "akcioner" v tem letu, kot predzadnja je na dvatisočaka priplezala po obisku le za mišji krempelj počasnejša angleška nizkoproročunska in vendar uspešna komedija ŠTIRI POROKE IN POGREB (2163), kot zadnji je na vršacu dvakratni oskarjevec PHILADELPHIA (2007), s katerim je Hollywood požegnal aids kot legalno temo. In še največji padci. Izredno nizek obisk trilerja PRIDEN SINKO, odštekarije WAYNOV SVET 2 in drame MOJA PUNCA 2 lahko razložimo s predvajanjem v poletju, ko je v slovenskih kinih vedno suša. Enaka je tudi usoda edinega domačega filma OKO ZA OKO, ki pa se je odvrtel v najboljšem kino mesecu decembru in vendar omagal že pri 172 gledalcih. Sicer pa so ljudje letos najraje gledali melodrame in romantične zgodbe, opazno manj pa akcije in nasilne filme!

TOMAŽ BRATOŽ

glasba

Društvo mrtvih pesnikov

Zgodbo o novomeški skupini Društvo mrtvih pesnikov začnimo z golimi dejstvi. Bilo je februarja leta 1988, ko je ljubezen do glasbe združila prijatelje Boruta Tirana, ljubimca kitare, Tomaža Koncilijo, ki mu je bila pri sreču bas kitara, Boštjana Kovačiča, ki se je spogledoval s klaviaturami, in Simona Žizka, ki se je odločil, da bo bobnar. Taka je bila prvotna zasedba, ki si je nadela ime po endemitu iz Postonjske jame, človeški ribici, znani kot proteus.

Zagnani mladeniči so odrinili na glasbeno potovanje, ki se je kasneje izkazalo kot precej uspešno. Na poti so morali preko številnih ovir, ki čakajo vsakogar, ki se spusti na glasbene poti. Fantje so najprej ugotovili, da potrebujejo pevca. S to vlogo se je spoprijel Borut, ki pa je

ugotovil, da je peti in igrati kitaro naenkrat včasih naporno, zato so se proteusi odločili, da bodo zasedbo dopolnili s še enim kitaristom. Novi član Alan Vitezčič se je skupini pridružil, ko je obstajala že dobro leto.

Začeli so z resnim delom, rezultat pa je bila Boštjanova skladba "Sabina", za katero so tedaj naredili tudi poskusni (demo) posnetek. Naslednja stopnja njihove snemalne kariere je bila konec leta 1989, ko so v ljubljanskem studiu Akademik posneli nove skladbe. V Ljubljani so kasneje snemali še enkrat, in sicer v studiu Metro. Nastopali pa so v glavnem v domačem Novem mestu.

Leta 1991 so se pripravljali za nastop v Langenhagnu, nemškem mestu, ki je pobrateno z dolenjsko metropolo. Tedaj

so se odločili, da bodo spremenili ime. Ime Proteus jim je zvenelo nerեսno, čutili so, da jim "ne paše". Inspiracija za novo ime je prišla s filmom Petra Weira Društvo mrtvih pesnikov. "Ja, tole bomo mi," so dejali in odšli v Nemčijo in navdušili občinstvo. Kot sami pravijo, je tisto obdobje pomenilo prelomnico.

Langenhagen so leta 1992 obiskali še enkrat, vendar tokrat z novim bobnarjem: Simona Žizka je zamenjal Marko Zajc.

Avgusta 1992 so odšli v novomeški snemalni studio Luca, kjer so posneli skladbe za svoj prvenec. Pesmi, ki so jih posneli pred časom v Ljubljani, so v Novem mestu posneli še enkrat, na snemalnem traku pa se je našel prostor še za nekaj novih skladb, ki so skupaj tvorile zbirko pesmi, ki jo je produciral Tomaž Maras in ki je leta 1993 izšla pri ZKP RTVS pod naslovom "Iskanje".

Ker je bil Marko z njimi šele zelo kratek čas, so bobne posneli s pomočjo računalnika, kar se je odražalo v splošnem vzdusju in zvoku kasete. "Takrat smo naredili vse zelo na hitro," se snemanja spominja Borut. Zaradi organizacijskih težav - nemara tudi zaradi hitrosti, s katero so se dogodki odvijali - prave promocije kasete sploh niso imeli. Borut še doda: "Kaseta je šla mimo precej neizrazito."

Več uspeha so imeli na pop delavnica, kjer so leta 1992 dobili nagrado za najobetavnejšo skupino; predstavili so se s skladbo "Ko te ni". Leto kasneje so

prejeli nagrado strokovne žirije za najboljšo pesem ("Ko prižgeš nov dan"), katege avtor je Alan. Sicer pa so vse druge skladbe Borutovo delo. Poleg tega so leta 1993 zmagali na festivalu Rock Primorske v Vipavi. Ogledali ste si jih lahko tudi na slovenski televiziji v oddaji Tvariete, kar pa se radijskega medija tiče, je pesem "Mestni Robin Hood" priplezala na tretje mesto lestvice Stop-pops 20. Skladbi "Ko te ni" in "Ko prižgeš nov dan" sta preko radijskih valov tako ogreli poslušalce, da so ju izbrali za popevki tedna.

Poleti 1993 je prišlo do nove kadrovske spremembe: Igor Lumpert je na klaviaturah zamenjal Boštjana Kovačiča. A očitno se DMP-ja pri izbiri klaviaturistov drži smola, saj jih je tudi Igor letos poletji zapustil, na njegovo mesto pa je vskočil Mitja Bobnar, a je po treh mesecih tudi on presenečenim kolegom iz skupine povedal, da odhaja. (DMP zdaj išče novega klaviaturista.)

Fantje so v tem času začeli ustvarjati nov projekt, ki bo temeljil na dosedanjih izkušnjah, pravijo pa tudi, da bo glasba zrelejša. Vsekakor se bodo poskušali izogniti napakam, ki so jih delali ob snemanju "Iskanj", zato si bodo tokrat vzeli ves potrebni čas. Pri ustvarjanju glasbe dajejo precej poudarka ustvarjanju lastne zvočne identitete. Pri tem si pomagajo s sodobno tehnologijo, kar jim omogoča, da gredo s časom naprej. Sama tehnologija pa glasbi ne vdahne življenja, to stori šele človek s svojimi občutenji. Kakšna občutenja nam bodo pripravili DMP-jevci, bomo preverili na njihovem novem izdelku, ki bo izšel prihodnje leto. Do takrat pa se lahko z njimi srečate na katerem od njihovih koncertov.

JERNEJ ZORAN

Društvo mrtvih pesnikov na enem od letošnjih nastopov

Gledališče dela en sam človek

Večeri na Otočcu, kulturne prireditve, ki jih organizira Galerija Otočec so prijetna popestritev novomeške kulturne ponudbe in barvit del mozaika dolenske kulturne podobe. Nedavno je bil gost Galerije na otoškem gradu izvrstni slovenski igralec Jurij Souček, ki je pred kratkim dobil najvišjo nagrado, ki jo slovenski igralec lahko dobi - Borštnikov prstan. Iz pogovora s Součkom, ki ga je vodila Jerca Pezdič, je novinar Andrej Bartelj povzel najbolj zanimive dele.

FOTO: A. BARTELIJ

Igralec Jurij Souček se je v pogovoru z Jerco Pezdič ves razživel

- Zakaj ste se odločili za gledališče?
 "To je očitno prirojen defekt, saj ni normalno, da je človek igralec. Pri meni se je ta defekt kamlu pokazal. Zelo zgodaj sem se naučil brati, rad sem bral, kasneje v šoli tudi recital. Oče je bil amaterski igralec in nikakor ni hotel, da bi se tudi jaz ukvarjal z gledališčem, še več - to mi je celo prepovedal. Ko sem kljub temu kot mladenič na nekem amaterskem odru igral stransko vlogo, oče dva meseca ni govoril z mano. Mene pa je kljub vsemu vlekel igralstvo in sem se vpisal na igralsko akademijo. Ko sem bil že dve leti študent, oče še vedno ni vedel, da študiram igralstvo, tako dobro sem to prikrival in se sprenevedal.
 Po akademiji sem igral v ljubljanski Drami, kjer so takrat kot igralski slog gojili tako imenovani zlahtni realizem. To pa za nas mlade ni bilo, bili smo preveč moderni, pa tudi zmogli nismo listega igranja. Igralstvo me je pravzaprav zgrabilo na Odru 57, okoli katerega so se takrat zbirali mladi avtorji, režiserji, igralci. Tam sem začutil, da beseda, stavek izraža misel in da je vse treba jasno in do konca povedati. Oder 57 je bil preobrat v slovenskem gledališču in tam sem postal gledališki zasvojenec."
- Nastopali ste in še nastopate tudi na radiu. Kakšna je razlika med tem

medijem in gledališčem?
 "Jaz in moja generacija sploh smo na radiu vse delali naravnost v eter, nobenih trakov, nobenih posnetkov. Tekst v roke in gremo... Spominjam se, da je izvrstna igralka starejše generacije hotela tekst za radijsko igro tri tedne prej, kar je bilo za nas nerazumljivo. Ona pa se ga je naučila na pamet, potem mimo mikrofona gledala strmo naprej, kot proti občinstvu, in igrala. Enostavno ni znala delati za radio, vse je delala, kot da ima pred sabo publiko v gledališču in drugače tudi ni znala."
- Kako ste vi kot gledališki navdušenec, kot predstavnik mlade generacije, ki je hotela nekaj novega, prišli do svojih predstav?
 "Če si v mojih mlajših letih hotel na Slovenskem uprizoriti kaj novega, si potreboval denar, pa naj bo za prevod ali za sodobno slovensko delo. Še Peter Božič je hotel od mene denar. Kaj vse smo delali, da smo lahko na oder postavili novo predstavo! Iz francoščine sem tudi sam kaj prevedel. Prevajalec Kajetan Gantar mi je zastoj odstopil svoj prevod Prometeja, Jože Tisnikar pa mi je za to predstavo naslikal sliko. Ker ga v njegovi raztelevsalnici v Slovenj Gradcu, kjer je delal, nisem hotel moriti s Prometejem, sem mu rekel, naj mi na-

slika nekaj tako strašnega in mogočnega, kot potres v bolnici. Tako je nastala doslej največja Tisnikarjeva slika - 2 kvadratna metra meri, in spaček, na katerem sem jo pripeljal v Ljubljano, je bil kot helikopter. Še danes jo imam..."
- V Novem mestu so prvič na slovenskih tleh uprizorili Linhartov Ta veseli dan ali Maticek se ženi. Od tod prihaja tudi več izvrstnih slovenskih igralcev in režiserjev. Pa vendar Novo mesto nima pravega gledališča. Kakšne so po vašem možnosti, da bi ga dobili?
 "Novomeški študent, doma s Težke Vode pod Gorjanci, in kasnejši izvrstni slovenski igralec Janez Cesar, je bil moj profesor na igralski akademiji. Dolenjci imate izvrstno jezikovno podlago, da bi

lahko imeli dober teater, Dolenjska in Koroška sta prava bazena za igralstvo. Dolenjci ste tudi izvrstna gledališka publika. Vedeti pa je treba, da gledališče v bistvu dela en sam človek, ki mora biti popolnoma predan garač. Zakaj v Novem mestu nimate pravega gledališča, ne vem, najbrž vam manjka prav tak človek. To, kar dela Berger, ni gledališče, to so projekti, kar pa v bistvu ni nič novega, saj so to že pred desetletji počeli v Rusiji. Jaz nisem pristaš takega gledališča, ker igralca kot umetnika razosebi in ga "porablja". Tam je umetnik le režiser, ostalo je pa masa. Jaz imam raje gledališče, ki igra literaturo, ne pa tisto, ki uprizarja projekte, nekakšne podpise režiserjev. Kdor ima rad pro-

jekt, ne mara gledališča."
- Kakšna je z igralskega stališča razlika med gledališčem in filmom?
 "Film pa je z igralskega stališča konzerva. Že na premieri je star leto ali celo dve. Gledališče je v primerjavi s filmom neprimerno bolj senzibilna zadeva, dogaja se zdaj, tukaj in v celoti, v enem kosu. V filmu igralec ne igra, marveč funkcionira. Vse, kar igralec v filmu počne, so delčki, ki jih potem režiser nekam vkomponira."
- Kako se pripravljate na vlogo?
 "Največji del igralskega dela poteka doma, kjer se na pamet učiš tekst. V igrilstvu je 20 odst. talent, ostalo so pa pridnost in vztrajnost ter dar, da se tekstov lahko naučiš. Guljenje in guljenje. Nekateri celo trdijo, da mora biti igralec neumen; čim večji butelj je, tem boljši igralec da je.
 Za eno predstavo imamo 40 do 45 vaj, vsaka traja po 5, 6 ur. Za to, da se na pamet naučim za eno uro teksta, porabim 400 ur. Poleg tega mora imeti slovenski igralec še poseben dar za "brisanje" starih tekstov in za učenje novih. Mi smo majhna država in naša publika je tudi majhna, zato imamo največ po 30, 40 ponovitev enega komada, jih je pa lahko tudi še veliko manj, se pravi, da se je treba kar naprej učiti novih tekstov in brisati stare.
 Potem je tu še tako imenovano živčevje v vlogo in čas, ki poteče, da se vloge, lika, ki ga igraš, znebiš. Nekateri igralci imajo izredno sposobnost transformacije. Pokojni Stane Sever se je vloge tako "nalezel", da je spremenil celo barvo oči. On je že na vajah postajal lik, ki ga je igral, in če je bil ta lik negativen, ni bilo moč z njim živeti. Skrbinšek se je šminkal po dve uri in tako postajal lik, jaz pa po več ur "lezem" iz vloge. Najhuje je bilo, ko sem igral Georga v Kdo se boji Virginije Wolf. To je grozno. Igralec živi v stanju neprekinjenega stresa; če to obrneš v prid, je dobro, lahko pa te tako stanje, ta stalna napetost, krč, kot igralca povsem zablokira."
- Dolgo ste že na slovenskem odru. Kako je z nagradami in priznanji?
 "V Sloveniji nisem dobival nagrad, medtem ko sem bil, in to velja za slovenske igralce sploh, zelo cenjen v nekdanji Jugoslaviji. Slovenski igralci in naše predstave smo na Sterijinem pozorju stalno dobivali nagrade. Jug je pri nas cenil, kot so rekli, "nori slovenski ekspresionizem", občudovali so naš igralski red in disciplino; pri nas ni bilo tega, da bi najprej veliko pili, potem pa malo igrali. Smo pa tudi mi malo improvizirali; zlasti v komediji mora biti nekaj prostora, malo zraka za improvizacijo, da predstava ostane živa. V pravi komediji je tudi publika del predstave.
 Zakaj so letos Borštnikov prstan dali meni, tega pa res ne vem. Kaj vem, morda je pa kdo rekel: Zdaj je pa dost, zdaj bomo pa Jurja nagradili! Vem pa, da so enega v neke hrabe hodili prosit, če bi hotel nagrado, pa je ni maral. Jaz bi si nagrado dal že zdavnaj prej, za Georga v Kdo se boji Virginije Wolf. Vsekakor pa si pri nas zasluži nagrado veliko igralcev, kajti Slovenci smo narod talentov."
- Kakšna je slovenska gledališka kritika?
 "Ko sem bil gledališki vajenec, so bili slovenski gledališki kritiki Vidmar, Kralj, Albrecht, veliki gospodje in izvrstni poznavalci literature, a nihče ni obvladal igralstva in so v glavnem v svojih kritikah pisali o literarnih platih predstave, igralski del pa so odpravili tako mimogrede, s stavkom ali dvema.
 Danes pa je v slovenskem gledališkem prostoru tako, da je nekaj časa nadvse popularen in erkljan en igralec, potem drugi, in to brez kakšnega razvidnega razloga. Očitno smo v Sloveniji taki, da imamo radi samo enega, potrebuje jemo prvaka. Kdo se bo ukvarjal z detajli! Pri nas imamo tudi take kritike, ki o tebi kot igralci ne rečejo nič, a te zrežejo z grimaso."
- Za konec še besedo, dve o slovenskem jeziku.
 "Na vseh področjih nam je dodobra uspelo uničiti lep slovenski jezik. Tudi na odru se ne goji več lepa slovenska beseda. Sicer pa tudi pravih gledaliških lektorjev ni več. Včasih se je vedelo, kako dolg je vokal, koliko e-jev ima slovensčina, da ima slovenski r štiri tresljaje itd. Če si hotel biti igralec, si moral imeti vsaj primeren glas. Včasih je bila v gledališču v rabi drugačna dikcija kot na primer pri filmu, danes vse mešajo..."

naš pogovor: dr. peter novak

Družba z jasno vizijo

Pogovor s prof. dr. Petrom Novakom, dekanom ljubljanske fakultete za strojništvo, o Viziji, družbi za upravljanje.

Družba za upravljanje Vizija je pravzaprav edina "domača" tovrstna družba, ki bo res vodena in upravljana od tod, ne pa iz Ljubljane. Tudi cilji Vizije se navezujejo na Dolenjsko, Posavje, Belo krajino in Kočevsko. Poglavitni trije cilji Vizije pa so: ohranjanje realne vrednosti certifikatov; povprečni profit na daljše obdobje in spodbujanje in ohranjanje gospodarskih in prevsem finančnih aktivnosti v tem delu Slovenije. Poleg družbe Vizija, ki je že registrirana, teče postopek za ustanovitev pooblaščenice investicijske družbe DPB (dolenjsko-posavsko-belokranjska) Vizija. Za predsednika nadzornega sveta te pooblaščenice investicijske družbe je predviden prof. dr. Peter Novak, dekan ljubljanske fakultete za strojništvo, sicer pa novomeški rojak.
 Na vprašanje, če je pripravljen to funkcijo prevzeti iz lokalpatriotizma, je prof. Novak odgovoril: "Na to sem pristal kot Slovenec, ki ni pozabil, kje je doma. Če je to lokalpatriotizem, tudi prav. Ko sem slišal, kdo vse je v tej družbi in kakšne cilje si je zastavila, sem z lahkim srcem pristal. Ta Vizija ima res pravo vizijo. Ta vizija pa je ohranitev dolenske, posavske, belokranjske, kočevske in sploh slovenske lastnine, ne pa trgovanje s papirji in celo prodaja te lastnine kakemu novemu lastniku, ki ni Slove-

banke po 40 ali več odst. tujega kapitala. Ko se bo država odločila, da bo lastnina banke, bo kapital dokupil, kar bo potrebno, da bo večinski lastnik in bo upravljal družbe in investicijske družbe tako, da bodo certifikati čim hitreje prešli v roke tistega, ki želi prevzeti slovensko industrijo. To se da narediti na več načinov, kar je tujemu kapitalu dobro znano in metode so preverjene. Rezultat tega bo, da bodo ljudje za malenkostno ceno predali lastnino, s tem da bodo zamenjali certifikate za denar (nekateri družbe že danes obljublajo, da bodo izplačale certifikate), kar je katastrofa, kajti to pomeni, da se bo kapital združil v ozkem krogu lastnikov. In če bodo lastniki tujci, potem smo našo deželo praktično za bagatelo prodali in predali tujcem.
 Še posebna tragedija pa je v tem, ker je bila pri izdaji certifikatov ovrednotena samo materialna vrednost. Ovrednotene so bile zgradbe, stroji, naprave in na žalost tudi dolgovi. Ni bila pa ovrednotena duhovna vrednost, ki je v Sloveniji, se pravi vse znanje. Tujci pa se zanimajo za nas predvsem zato, da bi stari stavbami in stroji, ki jih bodo zamenjali, zastoj dobili odlično izobražene delavce, tehničarje in drugo inteligenco. Z malo kapitala bodo vso delovno silo izkoristili in ustvarjali dohodek. Tujci se ne zanimajo za stroje in zgradbe, njim so garancija za uspešno delo in s tem za njihov dobiček ljudje, ki tu živijo in delajo. Ampak vse njihovo šolanje, se pravi njihovo znanje, smo plačali mi. Dobiček pa ne bo ostal v Sloveniji, ampak se bo odhvaljal preko naših meja. Lep primer za to je tovarna NTU v Slovenjgradu, kjer gre ves dobiček, ki ga ustvarjajo naši inženirji in delavci, ven, od koder je prišel kapital.
 Država ne bo mogla davkov poljubno postavljati, če bo lastništvo v Slove-

niji čez polovico v tujih rokah. Ta kapital bo preko strank ali drugače diktiral tudi notranjo politiko. Preprečiti je treba, da bi vlada sprejela zakone, ki naj bi urejali te stvari po diktatu Evrope. Evropa bi nam zdiktila take zakone, da bi v najkrajšem času in po najnižji ceni prevzela lastništvo. Bistvo sprememb v vzhodni Evropi ni demokracija, ampak odpiranje trga in prevzem lastnine in poceni uporaba dobro izobražene delovne sile."
- Evropi torej ni nič do tega, da bi ohranila slovensko samobitnost, njene posebnosti, da bi bila skrbna in pozorna do njene ranljivosti?
 "Kje pa, oni nimajo za te stvari nobenega občutka! Pa ne samo oni. Danes vlada Sloveniji skupina bančnikov. Nihče od teh si ni nikoli služil denarja z lastnimi rokami, zato ne pozna njegove prave vrednosti. Če bi morali iti za stroj in zaslužiti ekstra tolar, ki ga da državi, ko proda produkt, bi bilo njihovo ravnanje popolnoma drugačno. Oni pa živijo v sferi papirja, kjer je denar sam po sebi umeven, če ga ni, si ga pa sposodiš. Tako lahko reklamirajo te svoje družbe, ampak s čigavim denarjem? Z našim! So nas kaj vprašali? Ne. Ampak to bomo vse mi plačali. Nam bodo pač odšteli ta strošek od certifikata. Če pa gre za državno banko, troši državni denar, sanirali jo bomo pa tako mi vsi. Koliko tega denarja je šlo! Kaj vse bi z njim lahko naredili, koliko šol, koliko vrtcev! To gre v milijone mark. In zakaj? Zato, da država pobira od državljanov nazaj tisto, kar jim je dala. Nekoč pa je bilo vse naše... Take družbe, kot bi jo sedaj nekdo rad naredil, si mi ne želimo."
- Kako pa gledate na Vizijo?
 "Na Vizijo gledam kot na družbo, ki ima svojo vizijo: da bi slovensko gospodarstvo ostalo v lasti naših ljudi, da bi dobro poslovalo in da bi ti certifikati, ki so danes papirji, postali denar. To, kar imamo sedaj, je le papir. Sedaj je treba s temi papirji kupiti podjetje, v njem vzpostaviti proizvodnjo in potem ti papirji postanejo vrednost. Mislim, da ljudje ne

FOTO: A. BARTELIJ

Peter Novak

bodo certifikatov oziroma delnic kar tako odstopali, prodajali, ampak da bodo ostali njihovi lastniki. Največja nevarnost bi bila, če bi začeli ljudje delnice masovno prodajati in bi se koncentrirale v enih samih rokah. Tukaj ima lahko investicijska družba svojo vlogo, da skrbi za to, da kapital ostane pri čim širšem krogu ljudi. Ni res, da je smotrna samo tista družba, ki ima enega lastnika! Če bi bilo to res, bi bila državne družbe najboljše. Mora biti neka kritična masa. Ni kar tako, da danes ameriški General Motors prodaja delnice svojim delavcem. Tudi če je na tisoče lastnikov, veš da je del tvoje in boš sam bolj skrben in drugim boš bolj galdal pod prste. Slovenci pa smo taki, da ne bomo drugim dali, če od tega živimo jaz, moji otroci, prijatelji, znanci. Višek vrednosti mora ostati doma.
 Vizija je edina domača družba na Dolenjskem, v Posavju, Beli krajini in na Kočevskem, ki bo s kapitalom, ki ga bo zbrala, res upravljala v skladu z interesi tukajšnjih ljudi in podjetij. Preprosto povedano: v prvi fazi bomo zamenjali certifikate za delnice uspešnih podjetij s tega območja. Na tem območju bo delovalo še 8 finančnih družb v Novem mestu, Kočevju, Črnomlju, Metliki, Trebnjem, Krškem, Brežicah in Sevnici, od katerih so nekatere že ustanovljene, nekatere pa so v registracijskem postopku, vse pa bodo ustanoviteljice Vizije.
 ANDREJ BARTELIJ

Neizmerna dobrota za Dolenjsko

Pred sto leti, 1. januarja 1894, so usmiljeni bratje graškega konventa odprli v Kandiji pri Novem mestu moško bolnišnico z 22 posteljami.

Dolenjske novice so 15. novembra 1886 med domačimi vestmi poročale o nesreči, ki se je "...pretečeni teden na lovu prigodila gosp. pl. Langerju. Obstreljen je bil v koleno. Z vzgledno požrtvovalnostjo so ga prijatelji nemudoma odpravili in spremili v Zagrebško bolnišnico. Upati je, da ozdravi".

Šest let pozneje, 15. decembra 1892, so Dolenjske novice med domačimi nesrečami omenile dogodka, ki sta se pripetila pri gradnji dolenske železnice: "Prvo je povzročila nerazstreljena mina, katero so zopet vrtali. Unela se jim je med delom ter poškodovala dva delavca, toda enega manj hudo, drugega pa so morali odnesti v bolnišnico in bode dalj časa moral čakati, da popolnoma okreva. - Druga nesreča pripetila pa se je precej drugi dan in sicer s smrtnim izidom. Nad nečega delavca se je zvil in ga zmečkal voz, poln zemlje, katero sedaj po tiru prevažajo. Umril je po noči. Nesrečni vzrok je bil večinoma sam, ker ni ubogal svarila paznikovega. Nesrečnega so na nezasižen mučen način prepeljali v mestno bolnišnico..."

Za dolenskega graščaka skromna novomeška bolnišnica z devetimi posteljami, ki jo je mesto uredilo po letu 1845 poleg kapiteljske mežnarje, seveda ni bila primeren kraj za zdravljenje. Biti pa je morala dobra za mestno in okoliško revščino, ki na pomoč v bolnišnicah v Ljubljani, Zagrebu, Brezicah ali v Karlovcu ni mogla računati.

Časnik Slovenski narod, ki je podprl potrebe, da bi v Novem mestu in v Krškem zgradili bolnišnici, je 2. marca 1889 ostro zapisal:

"...Zdravniki so (po Dolenjskem) redko sejani, bolnic pa nič ni. Mnogo operacij ni možno izvršiti posameznim zdravnikom, nemajo priprav. V Novem mestu imajo jedno bajto - ki jo zvejo bolnico - dva krepka moža jo podereta, če se vanjo dobro upreta. V Kočevji imajo morda kaj boljsega, drugod pa še bajtne..."

Prvi "špital" Novega mesta že leta 1428

Pa vendar je imelo Novo mesto svoj "špital" že v davnem 1428. letu. Bil je seveda predvsem hiralnica za ubožne meščane, onemogie in neozdravljive bojnike, a hkrati tudi kraj vsaj za najskromnejše zdravljenje. Take špitale so že v zgodnjem srednjem veku imeli mnogi večji kraji ali važnejša središča. Ivan Vrhovec, Janko Jarc in dr. Drago Mušič so v številnih spisih omenjali, kako zanikrno je mesto gospodarilo s svojim špitalom zlasti v 17. in 18. stoletju. Čeprav so premožnejši meščani izdatno podpirali mestno bolnišnico, je zgodovinar Franc A. Breckerfeld, vnuk znanega

novomeškega zdravnika W.K. Breckerfelda, leta 1790 vpraševal: "Česa vsega ni to mesto izgubilo? Kje je mestni špital z vsemi svojimi posestvi? Niti sledu ni več o njem..."

Nalezljive bolezni so v srednjem veku v valovih pobirale Novomeščane in Dolenjce zlasti ob ponavljajočih se epidemijah. Pestili so jih pogostni požari in trle gospodarske krize. Kuga je samo leta 1599 pobrala kar 800 Novomeščanov, da je mesto skoraj izumrlo. Špitalov gospodar pa je slabo ravnal s premoženjem ustanove. Z denarjem in blagom naj bi špital skrbel za dvanajst bolnih ali obubožanih meščanov, prav toliko pa so jih z vsem potrebnim oskrbovali v špitalu samem. Mestni špital, ki je stal blizu Gorenjih ali Ljubljanskih vrat skupaj s pripadajočo Martinovo cerkvico, so leta 1799 podrli in na tem mestu zgradili poslopje za kresijo (zdaj obnovljena stavba Knjižnice Mirana Jarca).

Zato mesto že od terezijanskih časov naprej ni več imelo svojega špitla. Devet postelj v novem špitalu po letu 1845 je bilo premalo za Novo mesto in njegovo bližnjo kot daljno okolico. Prvi pravi zdravnik je delal v Novem mestu okoli leta 1573, prvo javno lekarno je 1569 ali 1570 tu odprl Peter Klaus, svak Primoža Trubarja. Pred prihodom šolanih zdravnikov (medicisov) so bili ljudje v naših krajih odvisni od znanja in kulture ter sposobnosti domačih in tujih ranocelnikov, mestnih in telesnih kirurgov, brivcev in padarjev, a tudi raznih mazačev in šarlatanov, ki so po sejnih nudili razne kirurške usluge ter hkrati cirkusantsko prodajali različna zdravila in odpustke.

Marsikateremu Dolenjcu so pomagali že zgodaj v samostanskih špitalih in lekarnah; mnogi posvetni in samostanski kirurgi so bili večji reševalci in pomoči bolnikom. Ljudsko zdravilstvo skupaj z vražjeverstvom je seveda priskočilo na pomoč povsod tam, kjer zdravnika niso klicali ali poznali.

Trideset let od pobude do prve prave bolnišnice

Leta 1862 so v Novem mestu trije možje sprožili pobudo, da bi kraj dobil bolnišnico. Želje lekarnarja Dominika Rizzolija, občinskega odbornika Sigmun-da pl. Pilbaha in uradnika Franca Zorka, da naj bi počastili 500-letni jubilej ustanovitve mesta "... s postavitvijo bolnišnice, dozidavo gimnazijskega poslopja itd." so spričo mečkavega mestnega vodstva in njegovih preprirov ostale le na papirju.

Šele ko so leta 1884 izvolili za župana naprednega koroškega Slovenca, priseljenega notarja dr. Albina Poznika, se je Novo mesto začelo razcvetati. Občina je v letih 1888 in 1889 sprožila pri deželni odboru v Ljubljani pobudo, da bi v Novem mestu zgradili deželno bolnišnico. S pomočjo občine in dežele je bil pripravljen postaviti in voditi Red usmiljenih bratov iz avstrijskega Gradca. Deželna vlada mu je februarja 1893 dovolila, da sme odpreti redovno hišo hkrati z bolnišnico v Kandiji pri Novem mestu. V avgustu 1893 se je gradbenik Viljem Treo iz Ljubljane lotil obnavljanja gradiča Novi dvor (Neuhof) nad izlivom Težke vode v Krko. Mestni očetje so se zbalji za zdravje meščanov, saj je mesto takrat črpalo vso pitno vodo iz reke; bolnišnica bi jo lahko kaj hitro okužila s svojimi izplakami.

Protesti niso zalegli. V začetku decembra 1893 so obnovljeni gradič blagoslovili, prvega januarja 1894 pa je konvent odprl v njem prvo zasebno bolnišnico na Dolenjskem z 22 posteljami. Na vso srečo mesta, dežele in predvsem bolnikov je postal njen prvi ordinarij in strokovni vodja kirurg dr. Peter Defranceschi, ki je nato 17 let delal in živel za razvoj dolenskega zdravstva.

Bolnišnica usmiljenih bratov, v kateri so imeli vsi ubogi brezplačno zdravljenje, "premožniši pa so dali kolikor je kdo hotel", je živela v začetku od miloščine, ki so jo po deželi izprosili bratje v rjavih kutah. Stiska s prostori je prisilila mesto

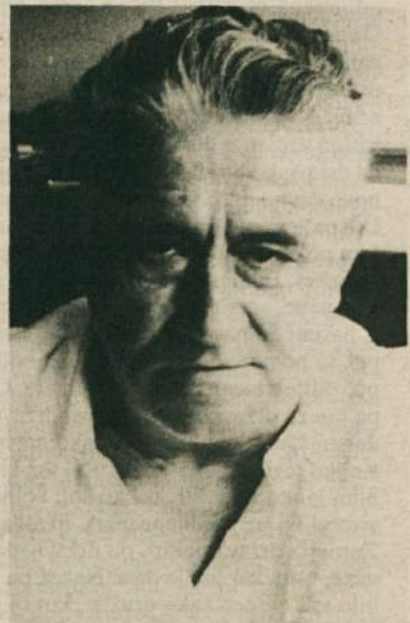
V nekdanjem gradiču Novi dvor, blizu izliva Težke vode v Krko, so usmiljeni bratje 1. januarja 1894 odprli v Novem mestu prvo dolensko bolnišnico. Po letu 1898, prvem povečanju bolnišnice, so obnovljeno staro stavbo namenili notranjim potrebam reda. Zdaj je v njej lekarna Splošne bolnišnice in nekaj stanovanjskih prostorov.

in deželo, da sta že kmalu podprla povečanje bolnišnice. Na vrtu za konventom so avgusta 1896 začeli kopati temelje za novo enonadstropno stavbo, ki jo je julija 1898 blagoslovil knezoškof A.B. Jeglič, in v njej 80 novih postelj. Izdatno je bolnišnico podpirala Kranjska hranilnica, večja pa je postala tudi stalna pomoč kranjske dežele in nekaterih občin.

"Na 100 moških bolnikov 130 do 140 žensk..."

Vrata moške bolnišnice v Kandiji so bila ženskim bolnicam zaprta. Pomoč za zdravljenje so morale iskati v oddaljenih bolnišnicah v Ljubljani, Karlovcu ali Brezicah. Zahteve po zgraditvi takega zavoda za ženske tudi v Novem mestu so bile zato glasne že od leta 1895 dalje. Dolenjske novice so 1900 med drugim pisale, da so pri "tukajšnjih gg. zdravniških poizvedele, da prihaja v ordinacijo na dom na 100 moških bolnikov 130 do 140 žensk."

Občinski odbor v mestu je že tedaj sklenil, da nameni svoj zbrani "Bolniški zaklad 31.000 kron" okrožnemu zdravstvenemu odboru za prepotrebno žensko bolnišnico. Tudi Kranjska hranilnica je bila pripravljena zanj prispevati za začetek 10.000 kron, cesar pa ji je iz državne loterije prav tako namenil

Ob koncu leta 1948 je prišel v novomeško bolnišnico specialist kirurg dr. Oton Bajc in prevzel vodstvo kirurškega oddelka. 1. julija 1961 je postal ravnatelj in nato direktor Splošne bolnišnice, ki jo je vodil dolgih in vseskozi nadvse napornih 15 let. Z nadpovprečnim strokovnim znanjem je vzgajal nove kadre in nenehno spodbujal rast ter vsestranski napredek stroke na Dolenjskem. Odločilno je pripomogel k razširitvi bolnišnice, k njenemu vsestranskemu razvoju in današnjemu ugledu.

10.000 kron. Okoli novega leta 1895 pa se je zapletlo:

Zdravstveni zastop v Novem mestu se je 28. decembra 1895 sporazumno z župani novomeškega okraja obrnil na deželni odbor in ga prosil, da bi v "Novem mestu sezidali bolnišnico za ženske bolezni." A že 20. januarja 1896 se je s podobno prošnjo na isti naslov obrnilo tudi županstvo občine Šmihel-Stopiče in predlagalo, naj dežela zgradi "... eno bolnišnico za ženske v novomeški okolici..." Stara nasprotja dveh občin na sosednjih obrežjih Krke so spet vzbuh-tela: res je bila občina Šmihel-Stopiče z nekaj več kot 8000 prebivalci druga največja občina v kronovini Kranjski, s čimer se je močno postavljala tudi takrat, ko to sploh ni bilo potrebno. Novomeščani so imeli neprijetne zaplete z njo že pred postavitvijo moške bolnišnice v Kandiji, saj jim ni bilo po godu, da so imeli bolnišnico v sosednji občini onstran Krke.

Dežela tokrat "Kandijanarjem" ni nasedla. Zdravstveno okrožje je vztrajalo pri zahtevi, da mora stati nova bolnišnica v "mestnem pomerju" in da mora imeti večji, deželni obseg. Julija 1903 je Novo mesto poslalo deželni vladi generalni načrt nove bolnišnice in proračun v višini 240.000 kron. Zavod naj bi bil last zdravstvenega okrožja, ki je zanj najelo tudi 100.000 kron posojila. Konec poletja 1906 je domači stavbenik Josip Oliva začel kopati temelje za žensko bolnišnico.

Medtem ko se je bolnišnica v Kandiji ponašala z naslovom cesarja Franca Jožefa I., je cesar dovolil, da sme ženska bolnišnica nositi ime Cesarice Elizabete bolnišnica. Zavod so slovesno odprli novembra 1908 in marca 1909 je bilo 87 izmed sto njegovih postelj že zasedenih. Zavod je v istem letu dobil pravico in značaj javnosti. Lep odnos do nove bolnišnice so pokazali meščani in okoličani: zavodu so pošiljali razna darila, poljske in vrtno pridelke, sadje, slaščice, pijače, druga živila in denar.

Medtem ko so v moški bolnišnici skrbeli poleg zdravnikov za paciente usmiljeni bratje in nekaj pomožnih delavcev, je bilo v ženski bolnišnici 7-8 usmiljenih sester, nekaj njihovih pripravnic in pet oseb civilne služinčadi. Usmiljenke so bile iz reda sv. Vincenca Pavelskega iz Gradca. V letu 1909 se je v ženski bolnišnici zdravilo že 663 pacientk. Tudi žensko bolnišnico je vodil primarij dr. Defranceschi s hišnim zdravnikom dr. Josipom Straškom.

Kaj je pomenila prva bolnišnica Dolenjem, ki so morali iskati zdravniško pomoč, je povedalo njeno tiskano desetletno poročilo, ki je izšlo v Krajčevi tiskarni v začetku leta 1904. V desetih

letih, od 1894 do konca 1903, so v bolnišnico sprejeli 10.255 bolnikov, katerim so namenili 190.936 oskrbnih dni. Leta 1894 je bilo v njej na dan povprečno 24 oskrbovanih bolnikov, v letu 1903 že 85. V desetih letih je bilo v bolnišnici 3.178 operacij; zaradi različnih bolezni in njihovih posledic je v tem času umrlo v njej 341 pacientov.

Zgodaj v korak s časom in z napredkom

Novomeški bolnišnici nista bili le domova za stacionarno zdravljenje po takratnih sodobnih načelih. Oba zavoda je vodil dr. Defranceschi z močnim poudarkom na operativni medicini. Bil je široko razgledan kirurg in dober diagnostik, ki je poleg kirurške tehnike obvladal tudi posege v otologiji, ortopediji, okulistik, urologiji ter ginekologiji in porodništvu. Že leta 1894 so v Kandiji uporabljali mikroskop, leto dni zatem cistoskop in rektoskop, po letu 1902 pa tudi sterilizator-avtoklav. Slovesno novomeški bolnišnici je šel tudi izven kronovine Kranjske, o čemer več poveštevilo njenih pacientov iz izvendolenskih krajev.

Prostorska stiska je tudi po letu 1898 nenehno ovirala zavod v Kandiji. Aprila 1910 se je zvedelo, da bodo bolnišnico nadzidali za novo nadstropje in vanjo napeljali centralno kurjavo. Tega dogodka njen vodja in ugledni kirurg dr. Defranceschi ni dočakal. Res je bil primarni obeh bolnišnic in razen tega še okrožni zdravnik, s čimer pa vlada v Ljubljani ni bila zadovoljna. Čeprav se je bil po 11 letih uspešnega dela pripravljen odpovedati mestu okrožnega zdravnika in ordinarija v moški bolnišnici, mu dežela po letu dni mečkanja in neodločnosti ni bila pripravljena zagotoviti dostojne plače za vodstvo ženske bolnišnice.

Ugledni ter splošno priljubljeni zdravnik je 1. januarja 1911 prenehal delati v obeh bolnišnicah in se je preselil v Gorico, kjer je odprl zasebno prakso. Skoraj nihče na Dolenjskem ni ne takrat in še dolgo pozneje vedel, da je pokrajna z njegovim nepotrebnim odhodom izgubila enega izmed treh tedanjih vodilnih kirurgov na Kranjskem. Poleg prof. dr. Eda Šlajmerja in prof. dr. Franca Derganca st. je bil dr. Defranceschi odličen zdravnik, kirurg in pionir moderne medicine na Dolenjskem.

Prva svetovna vojna je Novo mesto prizadela s tem, da je bila v njem nastajajoča zaledna vojna bolnišnica avstro-ogrsko armade. Vojaštvo je zasedlo oboje bolnišnici, staro in novo gimnazijo ter Narodni dom. Šele proti koncu 1917 se je vojaška bolnišnica preselila iz mesta v Furlanijo. Moška bolnišnica je imela po letu 1911 že 120 postelj in ženska 112. Po prevratu leta 1918 sta ostali na obeh bregovih Krke vsaka s svojimi skrbniki. Leta 1921 je kandijska bolnišnica dobila pravico javnosti, obe pa sta imeli v prvih povojnih letih bolj malo dela.

Leta 1941 sta se oba zavoda znašla v novi svetovni vojni. Med italijansko zasedbo Dolenjske je bila zlasti kandijska bolnišnica eden izmed močnih podpornikov boja proti nacifašizmu. Iz nje iz mesta je odšlo v partizane sedem zdravnikov, trije medicinci in dva usmiljenca; dva zdravnika sta med žrtvami zadnje vojne. Pri bombardiranju ženske bolnišnice 3. oktobra 1943 so nemški letalci ubili v njej 16 nedolžnih žrtev.

Po osvoboditvi je čakalo zdravnike in vse druge delavce obeh, po letu 1947 v Splošno bolnišnico Novo mesto združenih zavodov, ogromno nenehnega obnavljanja, novogradenj in dopolnjevanj. Med slednje sodi zlasti "nova bolnišnica", odprta spomladi 1965, ter njena dokončana druga gradbena faza, vseljena leta 1972. Na dokončanje še čakajo preselitev dveh oddelkov bolnice z levega na desni breg Krke v nadomestno gradnjo, ki poteka že tretje leto.

Konec leta 1993 je delalo v deželni bolnišnici v našem mestu 814 delavcev, med njimi 91 zdravnikov. Zavod je imel 551 postelj; sprejel je 19.721 bolnikov in imel z njimi 169.994 oskrbnih dni.

Po sto letih opravlja Splošna bolnišnica zdaj vso hospitalno dejavnost razen psihiatrične, na ravni ambulantnega dela pa nima nuklearnih preiskav. Vse o pionirskih njenega dela, obnove, izgradnje ter posodabljanja bo predstavljeno v knjigi Prvih sto let novomeške bolnišnice. Delo bo izšlo spomladi 1995 v okviru počastitev visoke obletnice ugledne jubilejantke.

TONE GOŠNIK

Primarij dr. Peter Defranceschi je bil prvi strokovni vodja kandijske bolnišnice. Bil je eden izmed takratnih treh najodličnejših slovenskih kirurgov. Na fotografijo, ki jo hrani knjižnica Mirana Jarca, je cesarsko-kraljevi okrožni živnozdravnik Otmar Skale zapisal, da je "...primarij in okrožni zdravnik dr. Defranceschi dne 21. oktobra 1895 rešil življenje mojemu na difteriji bolelemu 6 let staremu sinu Otmarju".

UGODNO
MESEČNI PAVŠAL
-POT DO USPEHA-

103
MHZ

SEKUNDO	30	45	60
15 PREDVAJANJ*	716	1098	1480
50% POPUST PAVŠAL	286	439	592
	430	659	888
30 PREDVAJANJ*	1434	2198	2964
50% POPUST PAVŠAL	717	1099	1482
60 PREDVAJANJ*	2865	4396	5925
50% POPUST PAVŠAL	1576	2418	3259
	1289	1978	2666
90 PREDVAJANJ*	4298	6592	8888
50% POPUST PAVŠAL	2579	3955	5333
	1719	2637	3555

* POVRREČNA CENA PO CENIKU 1 TOČKA=1 DEM

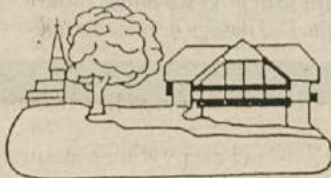
REGIONALNA RADIJSKA POSTAJA
DOLENJSKE IN BELE KRAJINE
STUDIO D
SEIDLOVA CESTA 29
68 000 NOVO MESTO
TEL: 068 324-189, 324-160
TELEFAX: 068 321-401

STU
d
io

GOSTIŠČE PAVLIN

MAČKOVEC 6

-RESTAVRACIJA
-PIZZERIA
-PIVNIŠKA KLET

MAČKOVEC 6, 68000 NOVO MESTO
TEL. 068 322 308

PRIREJA 1. 1. 95 NOVOLETNO PRAZNOVANJE S PLESOM.
ZABAVAL VAS BO ANSAMBEL TRIO MUC S HUMORIS-
TOMA

REZERVACIJE PO TEL.: 068/322-308

Ljudska glasbena umetnost: klenkanje

Mila pesem zvonov

Na božični večer se bo iz cerkvenih zvonikov širom naše dežele oglasila pesem zvonov, ki se bodo pod rokami spretnih pritrkovalcev še posebej lepo oglašali. Slovensko pritrkavanje ali klenkanje, kot temu pravimo, je svetovna posebnost, ki se je v posebni obliki ohranila samo pri nas.

Pritrkavanje je pesem zvonov, ritmično zvonjenje, ko se glasovi posameznih zvonov zlivajo v melodijo v strogo določenih zaporedjih. Bistvena razlika med slovenskim pritrkavanjem ter igro zvonov zunaj našega etničnega ozemlja je v tem, da naši pritrkovalci (praviloma po eden za vsak zvon), izvajajo iz zvonov ubrane melodije z neposrednim udarjanjem s kemblijem na obod zvona, uporabljajo pa tudi lesena kladiva. Pomembno je tudi to, da gre za skupinsko muziciranje in da pri tem uporabljajo zvonove, ki so v zvoniku sicer namenjeni za navadno zvonjenje. Na Slovenskem so pritrkovalci ljudski umetniki, drugod pa poklicni ali polpoklicni zvonarji, ki izvajajo najrazličnejše priredbe raznih skladb ali tudi izvirne, zložene nalašč za "igro zvonov".

Poleg različnih melodij pritrkavanja ima skoraj vsak kraj v Sloveniji svoje posebne izraze za pritrkavanje. Na Dolenjskem mu pravijo klenkanje, potrkavanje, v Beli krajini klenkanje, linganje, na Notranjskem pinkanje, na Primorskem natolkavanje, tolkanje, tranjanje, kantkanje, na Gorenjskem med drugim potrkavanje, nabijanje, priudarjanje, v slovenski Benečiji tamburanje, škomponotanje, mortlanje, v Reziji klotanjanje, trijančanje, trojančanje, v klenk zvonjenje, v Porabju klonkanje, klončkanje, na Koroškem nabijanje, potrkavanje, zgone bijejo, pobijanje s pengel-

nom. Iz teh izrazov so izvedena tudi imena za tistega, ki pritrkava, npr. pritrkovalca, potrkaja, nabijavca, tenklar, klenkaš, tonkaš.

Pritrkavanje je ljudska glasbena umetnost, ki je značilna za vse slovensko etnično ozemlje z izjemo nekaterih slovenskih krajev na avstrijskem Koroškem, kjer pa se je ljudje še dobro spominjajo in imajo tudi izraze zanjo.

Pritrkavanje je bilo znano že v 19. stoletju, zelo verjetno pa je, da ta navada sega tja v 16. stoletje.

Pitrkovalca iz Hrušice sta kar na tleh pokazala, kako se v njihovi vasi klenka, ko so pred časom posvetili nova zvonova.

posebneži

Prigode Matasanovega Korla

Novo mesto je imelo med dvema vojnoma svoje posebneže, zlasti so bili znani: Matasanov Korl, Langerjev Andrej, Dolenčev Maks in Zutek. Langerjev Andrej je bil znan zaradi tega, ker je zelo rad nosil ponošena vojaška oblačila in po vojaško je pozdravljal. Dolenčev Maks je bil bobnar pri mestni godbi, zelo rad je zahajal v Zagreb, kjer je na Ilici igral brezrokca, da je prišel do kakšnega beliča za pijačo. Najpomembnejši posebnež pa je bil prav gotovo Matasanov Korl, ki se je rodil v Orehovici, večji del svojega življenja pa je preživel na Malem Slatniku in seveda tudi v Novem mestu. Korl je bil zelo duhovit, nanj pa nas spominjajo številne anekdote, ki so se ohranile. Iz različnih virov jih je za ta zapis zbral Slavko Dokl.

Johan, zvoni, zvoni!

Korl je prišel v Smolenjo vas. Poiskal je mežnarja Johana Avsca in mu je dejal: "Johan, daj zvoni, zvoni! Ženska mi je umrla. Nekaj jo je zvijalo, končno pa jo je zvilo. Zdaj pa v škrinji leži."

Leseno kolo za uro

Korl je zelo rad popravil ure, njegovo orodje pa sta bila kurje pero in petrolej. Vendar ni šlo vedno gladko, večkrat se je znašel v škripcih. Nekoč mu je neka ženska prinesla uro v popravilo. Ko jo je odprl, je dejal: "Ne morem je popraviti. Moraš dobiti mizarja, da bo naredil leseno kolo, potem pa se bova lahko pogovarjala."

Popravljam samo dobre ure

Neka ženska s Potov Vrha je Korlu kot znanemu in priznanemu urarju prinesla v popravilo stensko uro. Ko jo je možak malce natančneje pogledal, je ženički dejal: "Kaj mi nosiš takšne stare in zanič ure? Kaj ne veš, da jaz popravljam samo dobre!"

Tukaj je Zidani Most

Korl je pasel zijala pred Kastelčevo trgovino v Kandiji, ko pride mimo tujec

in ga vpraša: "Stric, povejte mi, kjer se gre na Zidani Most?"

Korl pa: "Tukaj ga imaš!" in pokaže na kandijski most, ki ima res kamnita nosilca.

Ena baraba me je izgubila

Mehanik Miha Sušteršič iz Smolenje vasi je imel motorno kolo. Nekoč se je iz Novega mesta peljal domov, ko je na Tratah zagledal Korla, kako počasi krevlja proti domu. Ustavil je motor in vprašal možička, če bi se peljal. Korl je prisedel. Miha je oddivil proti Malemu Slatniku, da se je kar kadilo za njim. Ko je zavijal proti Smolenji vasi, je opazil, da na zadnjem sedežu ni sopotnika. Postal mu je vroče, kri mu je šinila v glavo, pomislil je na nesrečo.

Z veliko naglico je motor obrnil in hitro spet proti Tratom. Od veselja mu je zažarel obraz, ko je zagledal Korla, kako je malce šepajoč pobira proti Slatniku. Ustavil se je in vprašal: "Korl, kaj pa se je zgodilo?"

Posebnež pa kot iz topa: "Peljal sem se na motorju, pa me je ena baraba izgubila. Tako je letelo, da so bile telegrafarice kot planke."

Obesil se je za nogo

V trenutku duševne krize se je Korl odločil, da konča svoje borno življenje. Poiskal je vrvi in primerno vejo, kjer se je obesil. Namesto da bi vrvi nataknil okoli vratu, si jo je zavezal za nogo. Zato je zdrav in živ bingljal z drevesa, tako da so ga mimoidoči brez težav rešili.

Seveda ga niso pozabili vprašati, kako to, da se je obesil za nogo, ne pa za vrat. Korl pa: "Če bi se obesil za vrat, kako pa bi potem dihal?"

Trikrat se je ženil

Korl se je trikrat ženil. Ko je šel tretjič pred oltar, ga je župnik malce trdo prijel. Vprašal ga je, če ve, kaj je to zakrament zakona. Korl mu je v podgorskem dialektu odgovoril, da on že ve, ne ve pa, če gospod to vedo.

Korl ni dovolil župniku, da bi ga še naprej "vrtel na žerjavici", zato je dodal: "To je kot nekakšen železen kurnik. Tisti, ki so zunaj, silijo noter. Tisti, ki pa so noter, pa ven!"

Vedno se je znašel

Ko je bil Korl lačen, se je navadno na "košto" odpravil k usmiljenim bratom v kandijsko bolnišnico, ki so vedno nasitili lačne. Nekoč, ko je bil zelo lačen, jed pa zelo okusna, je kar pljunil v skledo, tako da je njegove sotrpine minil tek, in je potem vse do konca pojedel sam.

Namesto osi namazal ves voz

Matasanov Korl je bil pri vojaki v Sarajevu. Možička so imeli za norčka, ker je vsakemu vojaku, ki je imel kakšno obeležje na ramenih, dejal gospod oficir, naj je šlo za kaplarja ali generala.

Nekoč je Korla in njegovega kompanjona poklical narednik in mu naročil, naj s šmirom, temu so rekli tudi kolomaz, namaže vozove osi. Dobila sta tri litre mazila. Korl je vzel kanglico v desno roko in potem z levico salutiral: "Razumem gospod oficir!"

Narednik je zavpil: "Kako pa

pozdravljaš? Kdo te je učil, da pozdravljal z levico?"

Korl pa kar po domače: "Kaj vraga ne vidiš, da imam v desni roki šmir?"

Potem sta se "mojstra" kakšni dve uri zabavala z mazanjem, kar se je naredniku zdelo precej dolgo. Zato je zavpil: "Ali je gotovo?" Korl pa odgovori: "Nisva še gotova pa tudi šmira je zmanjkalo!"

"Kako to, da ga je zmanjkalo, saj sta ga imela tri litre, to bi pač moralo biti dovolj za dve osi," je pripomnil podoficir.

Korl pa ves zagret odgovori: "Vse sva namazala, le za štango ga je zmanjkalo!"

Narednik se je prijel za glavo, ko je zagledal s šmirom premazani koleselec. Zaklel je, da se je kar zabiskalo.

Drugi dan sta Korl in njegov sotrpina morala na raport h komandantu. Korlov prijatelj je bil ves obupan, bal se je srečanja z visokim oficirjem, vendar ga je Korl tolažil, naj se nikar ne boji, ker bo on prepričal generala, da sta svoje delo pošteno in vestno opravila.

Na raportu pri kapetanu, ki je želel zvedeti, zakaj sta premazala ves voz, je Korl dal naslednji odgovor: "Če bi oficir rekel, naj podmaževo akso, bi namazala akso, ker pa je rekel, naj namaževo 'us', sva pač cel 'vuz'."

Komandant je videl, da ima opraviti s komedijantom, zato je oba zapodil iz sobe. Odnosla pa sta jo baje brez kazni.

Poznal je tri bogove

Korla so vprašali, koliko je bogov. Brez premisleka je odgovoril: "Trije so, trije, in to od Novega mesta do Mokrega Polja."

Ti samo s prstom pokaži

Nekega dne se je Korl oglasil pri šmihelskem gostilničarju Francu Hratarju in mu je dejal, da bi rad v Ljubljano. Hratar ga je vprašal, zakaj ne gre. Korl pa: "Saj bi šel, a nimam denarja."

Hratar ga je potolažil z besedami: "Korlič, nič ne skrbi. Pojdi lepo na kandijsko železniško postajo, s kazalcem desne roke potegni pod nosom, pa ti bo blagajničarka dala karto za Ljubljano."

Korl je bil navdušen. Ker pa je bil počasen, je Hratar lahko v miru pripravil vse potrebno za Korlovo vožnjo v Ljubljano. Šel je na kandijsko postajo, kjer je blagajničarki povedal za kaj gre, in plačal karto. Blagajničarka je privolila v igro.

Kmalu se je pri njej pojavil Korl. Z roko je potegnil pod nosom, ona pa mu je brez besed ponudila vozovnico in Korl se je veselo odpeljal v Ljubljano.

Potem pa ga dolgo ni bilo v Šmihel. Končno se je le oglasil pri Hratarju, ki ga je vprašal: "No, Korl, kje pa si bil toliko časa?" Posebnež je odgovoril: "Ti ne veš, kako dolga je pot iz Ljubljane."

Hratar pa začuden: "Kaj, ali se nisi pripeljal z vlakom?" "Ne, nisem, moral sem peš."

"Kako to? Kaj nisi bil na ljubljanski železniški postaji?"

"Bil sem! Potegnil sem s kazalcem pod nosom, tako kot v Kandiji, pa me je blagajničarka gledala kot zabodeno tele. Rekla mi je, da moram v Polje, ne pa na vlak."

Hratar je poslušal Korla, potem pa je dejal: "Veš fant, močno si ga polomil. Potegnil si s kazalcem desne roke, moral pa bi s kazalcem leve, zato te blagajničarka ni razumela."

Kaj pomeni telefon?

Korl se je slučajno mudil na kandijski železniški postaji. Ustavil se je pri skladiščniku, ki je ravno premetaval pakete. Korlov pogled je zastal na paketu, kjer je z velikimi črkami pisalo TELEFUNKEN. To je opazil tudi železničar, zato ga je pobaral: "Korl, ali morda veš, kaj je v tem paketu?"

Posebnež pa kot bi ustrelil: "Mislim, da je notri seme za delanje telet."

Ne za polne žepe, a prazna srca

Revija Naša žena je to jesen med 40 predlaganimi dobrimi ljudmi in njihovimi plemenitimi dejanji izbrala tri projekte in 11 posameznikov. Med njimi tudi Brežičanko Marijo Cverlin in Krčanko Tanjo Avsec. Koliko je med nami takih, ki bi prej poskrbeli za druge kot zase? Znamo nesebičnost in dobroto sploh ceniti? Ko v predprazničnih dneh z darili kupujemo naklonjenost in ljubezen, se ozirimo okoli sebe. Poglejmo vsaj za trenutek v svet brez moralnih vrednot, tesnih človeških stikov, skrbi za sočloveka in pozabimo na blesteče kariere novodobnih podjetnikov, kovačev uspeha, brezobzirnih politikov.

Marija in njen fičko

"Joj, ne v časopis!" so bile njene prve besede, ko smo jo spoznali. "Saj nimam kaj povedati, pač rada pomagam, to je v družini, to mi je dano," je pojasnila. Vzeli smo to na znanje, a vendar vztrajali. "Če bo akcija Naše žene vzpodbudila vsaj enega človeka k dobrim gestam, mi bo drago," pravi 65-letna Marija Cverlin iz Brežic.

Marija je bila nekdanja knjigovodkinja in pozneje delavka v finančni operativi. Zdaj je že vrsto let upokojena in ves svoj prosti čas posveča ostarelim, enoroditeljskim družinam, beguncem in drugim, ki jo prosijo za pomoč. Največ si da opraviti z družino matere samohranilke, ki ima štiri otroke. Marija se je zavezala družini, ko jo je pred več kot desetletjem mlada mamica prosila, da bi bila botra prvorojencu, sedaj 15-letnemu sinu, učencu trgovske šole v Brežicah. Mati je nato doživela hudo nesrečo, Marija pa se je zato čutila še toliko bolj dolžna, da je postala botra tudi naslednjemu sinu in nato še dvojčkoma, ki zdaj štejeta že osem in pol let. Skrbi, da gre do otroci redno v šolo in jih tja tudi zapelje s svojim fičkom, usmerja jih k učenju, k obiskovanju verouka, jih pomaga vzgajati in poskrbi, da pride družina do kakega poceni sadja, mleka, jaje in še česa.

Marija Cverlin

Botra Marija se oglasi tudi popoldne v družini in pogleda, če je vse v redu. Sicer pa, če le more, priskoči na pomoč ostarelim ljudem, jim prinese kaj iz trgovine, jih odpelje po nakupih, k maši, k zdravniku ali po zdravila. Lansko leto jo je na pomoč poklicala tudi predstavnica Rdečega križa in tako je začela delati še z begunci. Tesnejše stike je preko njih navezala predvsem s štirimi begunskimi družinami. Pokličejo jo, če kaj potrebujejo, Marija pa jim pomaga z nasveti, jim pokaže, kje in kako naj se znajedejo v tujih krajih. Priskrbi jim poceni sadje, jim pomaga pri vpisu v šole. Neka mlada begunka je tudi po njeni zaslugi zdaj vpisana v gimnazijo, a ker ima težave z angleščino (v Bosni se je učila le rusko), ji je Marija med počitnicami pomagala priti do inštruktorja.

Kar precej časa je po Brežicah iskala primerno neopremljeno hišo za begunsko družino in jo tudi našla ter nato še pomagala družini urediti prostore tako, da se da v njih živeti. Zelo jo žalosti, da zdaj nikakor ne more najti praznega stanovanja ali hišice za neko drugo begunsko družino, ki ne more več živeti v sedanjem stanovanju. "Saj je praznih hiš, a lastniki se izgovarjajo, da jih potrebujejo, da jih bodo prodali," pravi.

Marija in njen beli fičko bolj služita drugim kakor sebi. Ko je še živela Marijina sestra, jo je ta večkrat opozorila, naj poskrbi tudi zase. "Ampak, kaj ko imam toliko opravil!" pravi. Vsak dan je na poti, če ne drugega, pa razvaža pomoč socialno ogroženim družinam ali beguncem. Na videz drobna opravila, ki pa znajo razveseliti in ohrabriti ljudi, ki potrebujejo pomoč, vožnja sem in vožnja tam, in vsak dan ima premalo ur.

Cverlinova ni imela svoje družine, zato pa veliko skrbi za druge. Izpit za življenje, prežeto s skrbjo in dobrimi deli za druge, je opravila v lastnem domu, ko je devet let skrbela za na posteljo priklenjeno mater. "Oče je bil finančni uslužbenec, mama pa je bila doma in je bila zelo verna, tako da sem bila tudi jaz vzgojena v trdnem verskem prepričanju, kar mi zelo pomaga. Čisto drugače je, če verjameš v nekaj in če veš, da bo treba nekoč polagati račune za vse, kar si storil v življenju," je prepričana.

Ko opazuje mlade ljudi, se ji zdi, da živijo brez moralne opore, ne da bi jasno vedeli, kaj je prav in kaj ne, da živijo kar nekako v tri dni. Žalosti jo, ko gleda odrasčajoče otroke, ki kadijo in popivajo po lokalih, in opozarja na lokale, ki točijo mladoletnikom, pravzaprav otrokom, alkohol. "A kaj naj naredim? Poklicala sem inšpekcijo, toda rezultata še ni."

Sama je imela priložnost videti, kaj pomeni družina, če ni urejena. Vprašuje pa se, kaj je narobe v navidez popolnih družinah, da jim škriplje pri vzgoji. "Si vzamejo čas zanj, za pogovor o sebi, medtem ko hitijo na vikend, v vinograd?" se sprašuje. Trdno je prepričana, da bi morali otroke vpreči v kako delo doma in jim naložiti odgovornost. Meni, da slabo deluje tudi blagostanje, ko imajo otroci vsega dovolj; o televiziji in o tem, kaj vse kaže otrokom, pa raje ne izgublja besed. Tudi v šoli bi se morali učiti o moralnih vrednotah. "Vtepajo jim veliko znanja, tako da imajo danes, kot je lepo dejal nekdo, nekateri veliko v glavah, a malo v srcih. Bolj bi morala tudi šola vzgajati za srčno kulturo," pravi.

Zal vsej tej žalosti, s katero se srečuje, ko opazuje mlade generacije, sama ni kos. Marija Cverlin je le starejša gospa s široko odprtim srcem. Sama bo, dokler ji bo zdravje dovoljevalo in fičko dobro služil, nadaljevala z drobnimi dobrimi deli in bo še naprej stara botra Marija. Nagrad in priznanj ne pričakuje, saj, kot pravi, samo dela tisto, kar čuti, da mora.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Živela je med Romi

V Tatjani Avsec iz Krškega se je že zgodaj prebudilo zanimanje za romsko življenje, ko ji je prvič prišla v roke Ciganska poezija. Tudi ciganska glasba jo je pritegnila, zato se je odločila, da se poda v skrivnosti življenja ljudi, ki pri veliki večini Slovencev predstavljajo le podobo tistega, ki krade, se klati, berači, ne dela in smrdi.

Tatjana se je prvič neposredno srečala z Romi pred štirimi leti, ko je na Pedagoški fakulteti, kjer je študirala socialno pedagogiko, profesor v 3. letniku predlagal, naj bi skupina študentov naredila poseben projekt, namenjen tem ljudem. "To je bil zame občutek poslanstva in končno tudi možnost, da pridem v stik z njimi," pravi. Vzpodbudilo jo je tudi

nekoliko absurdno spoznanje, da človek ni pripravljen sprejeti in razumeti sočloveka, ki je drugačen od večine in da so mnogi prav zaradi svoje drugačnosti odrinjeni na rob. Med vsemi marginalnimi skupinami se ravno Romom posveča najmanj pozornosti.

Ker je Tatjana iz Krškega, so se odločili, da bodo podrobneje spoznali Rome v Kerinovem grmu, ker je njihovo življenje socialno najbolj ogroženo v Sloveniji. Nimajo namreč niti vode ne elektrike, zidana bivališča pa so si začeli postavljati, ker so se naveličali nenehne odlaganja njihovega osnovnega problema lokacije. Skupina študentov je najprej obiskala inštitucije, ki se v občini ukvarjajo z romsko problematiko. Večkrat se je odpravila tudi med Rome, ki so bili v začetku sicer navdušeni, vendar tudi v dvomih, saj so do sedaj "civilni", kakor Romi imenujejo Nerome, k njim prihajali le po uradni dolžnosti. Njihov namen ni bil prevzgoja, pač pa spoznavanje njihovega življenja, kulture in vrednot.

Od teritorialne obrambe so si sposodili šotor, ki je bil en teden polja v romskem naselju njihov dom. Skupina s Tatjano na čelu si je počasi pridobila zaupanje Romov. Skupaj so sedeli ob ognju, pili kavo, se učili jezika, pripravljali kulturne, igralne in družabne dejavnosti, skratka živeli njihovo življenje. Ne le pred štirimi leti, skupina prostovoljcev se v Kerinov grm odpravlja vsa-

Tatjana Avsec

ko leto, hkrati pa navezujejo stike z Romi po celi Sloveniji. Tako se je pod Tatjaninim vodstvom razvil projekt Psihosocialna integracija Romov.

Glavni namen projekta je odpravljati rasno nestrpnost in predsodke do romske skupnosti, pomagati Romom k boljšemu vključevanju v okolje in seznanjati širšo javnost z življenjem Romov. Zato skupaj z drugimi študenti, tudi tujimi, v okviru Društva za razvijanje preventivnega prostovoljnega dela v Ljubljani, kjer je Tatjana sedaj tudi zaposlena, pripravljajo razne tematske večere in kulturne romske prireditve. Že dve leti zori zamisel o reviji, ki bi se ukvarjala z novostmi in problematiko Romov. Projekt je mednaroden. Danes v njem sodeluje okoli 30 prostovoljcev, predvsem študentov, ki se v Ljubljani dobivajo vsak teden, z željo, da bi razbili rasno nestrpnost in prepričali ljudi, da nas različnost bogati, tudi različnost vrednot, ki jih gojijo Romi.

"Odnosi med nami in Romi se vrtijo v začaranem krogu, ki ne najde in ne najde izhoda. Del našega odnosa do teh

otročka ustvarjalnica

Kalimerčki za otroško ustvarjalnost

Mojca Pavlič-Lipičnik, Jani Lipičnik in Kalimero iz Novega mesta so pisana družina, ki se z otroško ustvarjalnico, imenovano Kalimero, že celo leto trudi na zabaven in neprisiljen način koristno zapolniti prosti čas otrok. Njihovo delo marsikdaj še spremljajo čudni pogledi odraslih, medtem ko so ju otroci že sprejeli za svoja.

Jani, doma iz Zasavja, in Mojca iz Kranja, sta se znašla skupaj precej po naključju. "Krivec" za to je bila Mojčina kaseta "Skrita želja", katere soavtor je tudi Jani. Še preden je izšla, pa sta že začela načrtovati delo z otroki, čeprav še nista vedela, ali sta jih sploh sposobna pritegniti k njenemu delu. Njun ognjeni krst je bil lanski veseli december na novomeškem Glavnem trgu. Uspelo jima je pritegniti pozornost otrok in takrat je padla dokončna odločitev, da se bosta zapisala otrokom. Ustanovila sta podjetje za kulturno-izobraževalno dejavnost in prosti čas, saj sta se zavedala, da kot samostojna kulturna delavca ne bi mogla narediti vsega, kar sta si začrtala. Celotna dejavnost podjetja je namenjena zgolj otrokom, za katere žrtvujeta tudi ves svoj prosti čas. Zato ne čudi, da podjetje imenujeta otroška ustvarjalnica ali na kratko kar Kalimero. Nekateri jima sicer oponašajo, da je to ukradeno ime, a jim oporekata, da tudi druga imena niso zrasla na zelniku današnje generacije. Za Kalimera sta se odločila prav zato, ker je s tem, da je majhen, ga nihče ne razume in vedno potegne krajši konec, zaščitnik in simbol otrok. In Lipičnikovega Kalimera so otroci, ki jih Mojca in Jani imenujeta kar kalimerčki, sprejeli za svojega. Poudarjata pa, da maskota ni prekoprana, ampak jo je zanju po pomenu narisala modna oblikovalka Zinka Vidmar-Doberila iz Lesc na Gorenjskem.

Februarja letos sta odprla še glasbeno šolo, za katero je izredno zanimanje, saj imata na osnovnih šolah v Bršljinu in Šentjerneju kar trinajst skupin. Vsak učenec ima sintetizator, vendar delajo v skupini, tako da otroci drug drugega motivirajo in spodbujajo. Najpomembnejši moto v glasbeni šoli je glasba skozi vzdušje in vzdušje skozi glasbo. Priz-

nata sicer, da je takšno delo zelo naporno, a otroci so zadovoljni in to jima daje nov polet tudi za organiziranje različnih prireditev, živzavov pa za oddaje na Studiu D, imenovane "Kalimero", na lokalni televizijski postaji Vaš kanal z naslovom "Kalimerovizija" ter na Radiu Glas Ljubljane "Kalimerčkova družina". Odkar delata za otroke, sta spoznala predvsem, da je to težko zaslužen kruh. "Še posebej je težko, ker nama skoraj povsod, kjer koli potrkava, zaprejo vrata. Odprta sva do vseh in pripravljena sodelovati, a marsikje naletita na gluha ušesa, zato sva se primorana truditi sama. Na srečo nama otroci dajejo energijo. A če tega ne bi bilo, bi se težko prebijala, posebno še, ker nisva domačina. Ne pozna zgodovine kraja, zato je težko najti prave niti in jih povezati skupaj, zlasti v poslovnem svetu, od katerega sva močno odvisna," pravi. Glasbena šola je namreč edina, ki se sama financira, za vse druge dejavnosti in prireditve so potrebni sponzorji, saj otroci ne morejo financirati prireditev, ki stane na tisoče mark. Za njune ideje pa kljub temu, da gre za dobro otroke, pri poslovnem ni vedno poslušna. Zgodi se, da potrkata na vrata katerega od potencialnih sponzorjev, in ko povesta, da sta iz Kalimera, vprašajo, kaj prodajata. "Kot da sva prišla ponujat pralni prašek!" se nasmehne Jani. "Kakšen odnos imajo nekateri odrasli do dela z otroki, zgovorno pove tudi dogodek, ko sva odpirala podjetje. Eden od precej uglednih moč nama je v smehu dejal: 'Kaj bosta delala za otroke, raje odpri bife!'" se spominja Lipičnik.

A kljub vsemu ju je spoznalo veliko otrok in pri njih sta dobila ugled. Nabrala sta si precej izkušenj, marsikatero razočaranje pa ju je še bolj utrdilo v prepričanju, da ostaneta zvesta otrokom.

ljudi ima sicer realno osnovo, v veliki meri gre le za predsodke, stereotipe in rasno nestrpnost, ki imajo vzrok predvsem v različnosti, nepoznavanju in strahu pred neznanim," pravi Tatjana. Zato poskušajo ta začarani krog razbiti. Romi so na robu našega življenja, preganjani in nespoštovani. "Rom sprejema to, da je drugačen, podcenjevan, zato se odziva z agresivnostjo. Premalo se zavedamo, da problem ni le v Romih, temveč tudi v večinski družbi, in da ravno z nesprejemanjem in s predsodki onemogočamo Romom, da bi se izvlekli iz svojega položaja. Kako naj se vendar integrirajo, če pa jih mi nočemo, čeprav po drugi strani poskušamo rešiti ta problem?"

Glasno delo skupine prostovoljcev je delo z otroki. Vsako leto organizirajo letovanja za romske otroke, nudijo jim individualno pomoč pri učenju, s pomočjo zbiralnih akcij jim priskrbujejo najosnovnejše življenjske potrebe, organizirajo najrazličnejše delavnice. Odraslim so celo pomagali pri opravljanju voznških izpitov.

Letošnje leto je bilo na področju dela z najmlajšimi zelo plodno, saj so za romske otroke iz krške občine organizirali filmsko delavnico v Ribnem pri Bledu. Spoznali so cel postopek nastajanja filma in tudi sami izdelali dva in ju seveda tudi zaigrali. 15-minutni film Stric iz Amerike je bil povabljen celo na srečanje najmlajših video in filmskih ustvarjalcev v Koper, kjer so Romi iz krške občine prejeli priznanje. "Na predstavitev je šlo osem otrok in tu sem lahko prvič videla integracijo v pravem pomenu besede: drugi otroci so na Rome gledali kot na sebi enake oziroma celo uspešnejše," pripoveduje Tatjana.

TANJA GAZVODA

Jani in Mojca Lipičnik s priljubljenim Kalimerom.

Toda kljub temu da sta že vpeljala svoje delo, nakupila veliko opreme, saj sta ves zaslužek vložila v glasbeno šolo in razvoj podjetja, priznavata, da se počutita prav tako kot na začetku, ko sta vsak s svojim kovčkom prišla v Novo mesto. Načrti so namreč še vedno zelo veliki. Čeprav sta zadovoljna z letošnjim delom, ju moti, ker ljudje, ki se ukvarjajo z otroki, niso zainteresirani za sodelovanje, da bi se združili v veliko organizacijo in skupaj delali. "Kaže, da se hoče vsak prebijati zase in po svoje, zato sva vesela, da nama je to navado le uspelo nekoliko razbiti. Spletnim društvom Psihora in lutkovnim gledališčem Pika Nogavička sva namreč pripravila večjo prireditev za otroke, ki bo 24. decembra v telovadnici na osnovni šoli v Bršljinu," povesta Lipičnikova, ki imata od 19. do 23. decembra prireditev tudi v novomeškem BTC, sicer pa decembra nastopata po vsej Sloveniji.

Do pusta načrtujeta koncertni premor, saj bosta pripravljala že drugo kaseto za otroke. Odkrivata pa tudi mlade talente. Ena njihnih odkritij je desetletna Eva Filej iz Novega mesta, ki bo kmalu izdala prvo kaseto. Za njo že čaka v vrsti Ana Marija Saksida iz Šentjerneja. Ustanoviti nameravata tudi Kalimerčkov klub, v katerem bi otroci delali, kar jih veseli. Ob tem pa si želita le, da bi jima tam, kjer potrkata, vsaj prisluhnilo ter da bi bilo v Sloveniji več ljudi, ki bi se bili pripravljeno spoprijeti z delom, kakršno je njuno.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

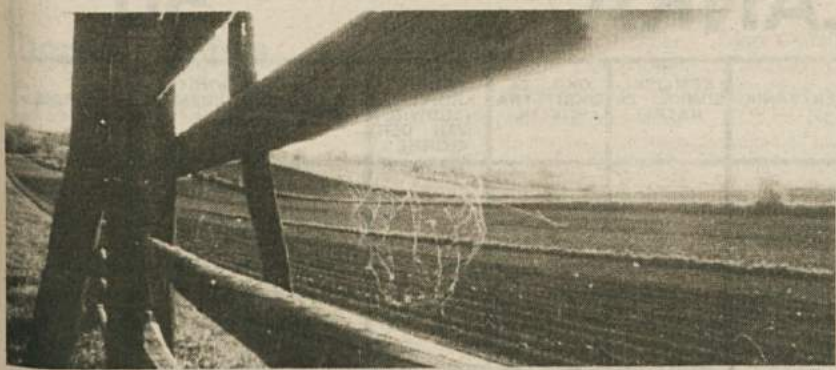

FOTO: M. MARKELJ

Belokranjske lesene harfe

Ne tako davno si je bilo težko zamisliti v Beli krajini kmetijo, ki ne bi imela vsaj enega kozolca. Brez kozolca skorajda ni bilo mogoče uspešno posušiti žitnih snopov in sena. Žal pa so kozolci kaj kmalu po drugi svetovni vojni pričeli propadati.

Eden izmed glavnih vzrokov propadanja kozolcev v Beli krajini pa je bilo pomanjkanje kritine. Do tedaj so bili skoraj vsi kozolci kriti s slamo ali škopo, ki jo je primanjkovalo, brz, ko so za mlačev pšenice uporabljali mlatilnice in kombajne. Mnoge kozolce so rešili propada tako, da so jim zamenjali slamnato pokrivalo z drugim, zlasti opečnim in salonitnim. S propadanjem posameznih kmetij so propadli tudi njihovi kozolci. Sprva so pokazali rebra na strehah in končno jih je zob časa v celoti spravil na kolena. Tako so končali zlasti tisti kozolci, ki so bili bolj osamljeni na poljih. Bolj so se ohranili tisti ob gospodarskih poslopih, ki so bili pomembni za nadaljnje kmetovanje, zlasti za sušenje detelj, nekaterih žit, shranjevanje sena in spravlanje kmetijskih strojev in vozil.

Belokranjske kozolce lahko razdelimo glede na njihovo obliko in funkcionalnost na štiri osnovne tipe: toplar, poltoplar, samec in kombinirani kozolec. Toplar je kralj kozolcev

Temu bi lahko mirne duše rekli tudi kralj kozolcev. Ta, največji in najmočnejši kozolec je bil ponos kmetije. Najpogosteje je ponazarjal moč in velikost kmetije in veljavnost svojega gospodarja, saj je bila njegova velikost in razkošnost odvisna od premožnosti gospodarja. Prav teh kozolcev se je v Beli krajini do današnjega dne ohranilo največ. Njihova vloga na kmetiji se je malce spremenila. Ne tako redko vidimo pod njimi enega ali celo več traktorjev pa tudi osebnih avtomobilov. Vendarle imajo še vedno pomembno vlogo zlasti pri sušenju detelje, ovsu, ječmena in še česa.

Osnovno ogrodje toplarja so debeli, štirioglati in visoki hrastovi stebri, ki so nosilci ostrešja. Ti stebri so enakomerno razporejeni v dveh vrstah ali krilih. Vanje so vdolbeni štirioglati izpusti, v katerih so nameščene štirioglate rante ali late tako, da segajo od vsake strani do polovice stebra, razen pri krajnih stebrih. Tako se rante zlahka snamejo, če jih je potrebno zamenjati ali če se prostor pod kozolcem uporabi v kakšne druge namene.

Med dvema linijama kozolca je še poseben prostor, ki visi kot nekakšna ladja med obema linijama pod streho. Njegove bočne strani so navadno križno povezane z gostimi stebrički v poševnem karu. Dostop do prostora je po lestvah ali celo po posebnih ograjenih stopnicah. Nekateri gospodarji so ta prostor celo zaklepali pred nepridipravi, ki bi utegnili odnesti kak pušelj sena. Tu se hrani skoraj izključno seno, zlasti pa suha detelja.

Svoje dni je bil tak prostor na kozolcu najljubša spalnica kmečkih fantov skozi poletje pa vse do pozne jeseni. Kmečkoga fanta, ki si ni upal spati na kozolcu, so imeli za slabiča. Torej so bili kozolci le spalnice korenjaških Janezov, a Bog ne daj, da bi na kozolcu prespala tudi kakšna Micka, saj bi na mah prišla ob dober glas po vsej fari.

Toplarji so bili tudi primerni prostori za vaške veselice. Pod strehami kozolcev so namestili lesen poden za plesišče ali "podentanc", kot so mu rekli v Beli krajini.

Toplarjev so bili veseli tudi berači, stalni popotniki ali "frantarji", saj so jim nudili prijetno spanje in oddih. Marsik-

do je v toplar zašel "v rožcah" in se je zjutraj zbudil žejen v prijetnih vonjavah sena. Tak je seveda zatrjeval, da ga je luna prinesla na kozolec.

Koliko zgodbic in zgodb, od najbolj pohujšljivih do najbolj romantičnih, bi lahko povedali belokranjski toplarji, če bi znali govoriti!

Poltoplarji, sameci in vdevanje
Poltoplarji imajo eno linijo daljšo in drugo krajšo. Med seboj sta povezani s streho tako, da je krajša linija nižja. Na podstrešju je lahko prostor za hrambo sena ali pa tega prostora ni. Poltoplarji stoje zlasti na poljih, kjer služijo za sušenje detelje, sena in žit in tudi kot zaklonišče v primeru slabega vremena.

Kozolec samec je pravo nasprotje toplarja. Ima le eno linijo pokončnih hrastovih stebrov, povezanih z rantami, nad katerimi je ozka streha. Da se ne bi

prevrnil, ima bočno poševne podporne stebre. Najpogosteje je tak kozolec precej daljši ali pa je več kozolcev v zaporedju. Samci najpogosteje stojijo na poljih in služijo za sušenje detelje, sena pa tudi žit.

V Beli krajini so še danes številna gospodarska poslopja, ki imajo pod skupno streho vinsko klet ali zidanico, pod za mlačev in kozolec, ali pa le pod in kozolec.

Če je bil pod za mlačev samostojen objekt, je imel poleg še prostor za hrambo slame, brez katere si poda še zamisliti ni bilo, kajti mlatiči so slamo po mlačvi metali s poda v hrambo za slamo, imenovali so jo tudi senico.

In kako so zlagali snope v kozolec? Med rantami ali letvami so naložili dva reda snopov tako, da je bil prvi red snopov s klasjem navzven, drugi red pa s klasjem navznoter. Tisti, ki je skladal snope med rante, je stal na posebnem stolu, ki je bil obešen na ranti. Snope je vlagal gospodar ali starejši sin, medtem ko so otroci podajali snope z železnimi vilami, nasajenimi na dolgem ročaju, da so snop lahko podal z voza tudi na najvišjo ranto.

Deteljo so devali v kozolec še istega dne, ko so jo pokosili. Košnjo so pričeli zgodaj zjutraj, ko je bila detelja še rosna. Ko je rosa minila, so redi raztrosili in čez dan obračali. Proti večeru, ko je bila detelja že dodobra ovela, so jo naložili na voz in zdevali v kozolec tako, da je bilo med deteljino čimveč zraka, da se ne bi vnela ali splesnila. Brez kozolca si je še dandanašnji težko zamisliti sušenje detelje. Medtem ko se seno lahko brez večje škode posuši na travniku do koca, bi detelja izgubila nežne suhe liste, ki imajo glavno hranilno vrednost. Zato še danes deteljo sušijo v kozolcih. Tudi trava se v kozolcu odlično posuši. Tako sušeno seno je veliko boljše, saj se nežni suhi listi, ki imajo veliko hranilno vrednost, ne zdrobijo in ne uničijo pri večkratnem obračanju in grabljenju.

JOŽEF ŠKOF

novе pijače

Sok v družbi vrhunskih vin

V Beli krajini marsikdaj kar nekoliko postrani gledajo Belokranjca, ki nima svoje zidanice in vsaj nekaj trt. Čudni pogledi gor ali dol, Anton Omerzel iz Metlike nima ne enega ne drugega. A se zaradi tega ne počuti prav nič manj Belokranjca. Tudi zato ne, ker je kljub vsemu že dolga leta povezan z vinom.

Toda Omerzel tudi enolog ni, pač pa je kot ekonomist, ki je skoraj četrt stoletja delal v informatiki, razvil informacijski sistem, s pomočjo katerega so ob ocenjevanju vin v okviru Vinske vigredi v Metliki na voljo številni podatki. Urejeni tako natančno in sistematično so neprecenljive vrednosti. Anton, ki vsa leta sodeluje tudi pri pripravi Vinske vigredi, je še posebej zbral podatke o biserih belokranjskih vinskih gor. Prav ta najkvalitetnejša vina so nanj naredila poseben vtis in ga hkrati izzvala, da je začel eksperimentirati. Čeprav sam vina ne prideluje, ima za pretakanje in mešanje različnih pijač, ki ga je očitno pododoval. Davnega leta 1869 so bili namreč v Metliki štirje gostilničarji - danes jih je nekajkrat več - med njimi tudi Antonov prapraded. Vendar Anton ob mešanju vina ni pomislil na vodo, kar zlobni jeziki radi podtikajo gostilničarjem, temveč na sadnozelenjavne sokove. Ker pa ima zelo spoštljiv odnos do vina, vinogradnikov in vinarjev, se je odločil njihove vinske bisere uporabiti le kot oplemenitenje teh sokov.

Pravzaprav je na idejo prišel po naključju, ki ga je "zakuhala" žena Milena. Pred štirimi leti je sadnozelenjavne sokove, ki jih je pripravila sama, zmešala z metliško črnino. "V začetku se mi je ta njena kuharija zdela čudna. Ko pa sem tudi sam poskusil pijačo, sem z novostjo kaj hitro pri kosilu zamenjal prejšnji kozarec vina. Po nekaj pohvalah znancev sem prišel na zamisel, da bi sokove mešal še z drugimi sortami vin, in sem ugotovil, da ima vsaka pijača svoj značilen okus, predvsem pa, da bi lahko dobro zapolnila prazen prostor med sokovi in vinom," pravi Omerzel. Kakšna naj bi bila

družinska pijača, mu je postalo povsem jasno, ko je v eni ljubljanskih prodajalnic odkril napitek Vina Brežice adria cooler in spoznal, kakšne pijače si ne želi. Medtem ko sta v brežiški pijači poudarjena aroma in okus izbrane sadne komponente v sicer neimenovani vinski sorti, se je on odločil za povsem drugačen pristop. Aroma in okus Omerzelove sadnozelenjavne pulpe, kot jo imenuje, sta skoraj nevtralizirana, medtem ko je zelo pomembna sorta vin, po kateri se njegove pijače tudi imenujejo. Celotno zbirko pijač je poimenoval "vik", vsaka izmed njih pa ima poleg imena še kratko vina, s katerim je sok pomešan. Poleg tega je v pijači zelo malo alkohola, le 1,8 do 2,8 odstotka.

Pravo samozavest pa je Anton dobil ob navdušenju priznanih enologov, ki so ocenjevali vina na Vinski vigredi. Sedem vzorcev pijač so pokusili tudi na biotehniški fakulteti, kjer so imeli pripombe predvsem na motnost pijač. Četudi že ve, da je na pravi poti, še vedno išče nove možnosti, predvsem pa zbira odzive na novost. Mednarodni simpozij "Zdravje in vino", ki je bil novembra v Cankarjevem domu v Ljubljani in kjer so bile razprave namenjene predvsem najnovejšim svetovnim dognanjem o tem, kako je zmerno uživanje vina zdravo za organizem, pa je bil tudi zanj poseben izziv. V veliko čast si šteje, da je smel sodelovati na simpoziju z degustacijo štirinajstih pijač, ob njihovi pokušanji pa so prostovoljni degustatorji - bilo jih je okrog sto dvajset - izpolnili tudi anketo. Pri 95 odstotkih je pijača naletela na ugoden odziv.

Znani strokovnjak mag. Mojmir Wondra, ki daje v zadnjem času Omer-

Od pastirja do kiparja

Pred 80 leti je v odmaknjeni vasi Črni Potok v današnji krajevni skupnosti Draga privekal na svet Lojze Lavrič, ki je svoje kratko življenje posvetil najrazličnejšim zvrstem kulturnega in umetniškega ustvarjanja.

tavljeni in pozabljeni niso izgubili volje in vere v lepšo bodočnost. Morda jim dajejo voljo tudi ljudje, kot so pokojni Lojze Lavrič in kopica izobražencev, ki se rada vrača v svoja skromna gnezda med bobneče vdovje.

Tisti, ki se Lojzeta Lavriča spominjajo, pravijo, da je že v rani mladosti rad rezljal lesene figurice. S slikarstvom se je začel ukvarjati že kot pastir. Izdeloval je tudi like za lutkovno gledališče, ki je bilo nekaj posebnega za tiste čase in kraje. Ker je bila vas premajhna, da bi lahko pokazali vse svoje znanje, so veliko gostovali v Čabru in v Dragarski dolini, ki pa jim ni bila najbolj naklonjena, saj so tu prevladovali Kočevarji, ki so v tej dejavnosti videli ogrožanje lastne identitete. Snovanje in svojevrstna žilica sta ga leta 1936 pripeljala v kiparsko in rezbarško šolo, ki je delovala pri Državni tehnični šoli v Ljubljani. 1939. leta ga že najdemo na zagrebški akademiji za likovno umetnost. Tu je posegla vojna in tako je akademijo lahko končal šele po vojni v Ljubljani.

Med 2. svetovno vojno je Lojze deloval na raznih področjih, vendar vedno tam, kjer se je ustvarjala kultura. Sredi leta 1943 je začel delati v partizanski tiskarni Triglav, ki je bila skrita nekje v Goteniškem Snežniku. V tistem okolju je našel material za lastno ustvarjalnost in se je posvečal predvsem linorezu. Naslednje leto je bil dodeljen Centralni tehniki, ki je delovala v vasi Stare Žage. Še isto leto ga najdemo v Črmošnjicah, kjer so on in še mnogo drugih pozneje znanih imen našli pravo okolje za umetniško ustvarjanje. Prav tam je namreč Lavrič dal idejo za ustanovitev partizanskega lutkovnega gledališča. Iz lesa je sam napravil lutke in že na silvestrovo istega leta so uprizorili prvo igro, s katero so potem gostovali tudi v Črnomlju.

Lojze Lavrič je bil tudi pobudnik modeliranja iz gline. Gotovo je bila to prva partizanska kiparska delavnica v Evropi. O delu takratnih ustvarjalcev je veliko napisala Alenka Gerlovič in o tem tudi izdala knjigo, v kateri podrobno opisuje Lavričevo kulturno in še zlasti lutkarsko-ustvarjalnost. Ignac Gregorač je v uvodu k tek knjigi zapisal: "Kakor nekaj sejemska lutkovna gledališča, tako je tudi naše partizansko gledališče potujoče in prenaša iz kraja v kraj bučen smeh in hkrati prezir do okupatorja in vojne, prinaša pa tudi sproščanje in veselje."

Še leto dni po končani vojni je skupina mnogo gostovala. Predstavili so se v Postojni, Kamniku, Celju, Mariboru in številnih drugih krajih. Konec leta 1945 je skupina razpadla, njeno delo pa je prevzelo Lutkovno gledališče Ljubljana. Še dolgo po tem, skoraj 40 let, je to gledališče uprizarjalo njihova med vojno napisana dela.

Lojzeta usoda ni bila v celoti naklonjena. Razpetemu med delom, študijem in poučevanjem, mu je uspelo ustvariti le nekaj večjih del. Njegovi kipi stoje v Tršču, Slovenski Bistrici in v Kočevju. Ideološki vplivi, s katerimi je, kot kaže, prihajal navzkriž, so bili tako močni, da so ovirali njegov ustvarjalni razcvet. Bogata je predvsem njegova zapuščina linorezov in male plastike. Prava umetnina je denimo kipec Žanjica.

Ko je Lavrič še kot pastir s pipcem rezljal prve like, je v njih prikazoval trpljenje tamkajšnjih ljudi, in to se odraža tudi v njegovih delih iz zrelejših let. Njegovi moški in ženske so upognjeni pod pezo košev, v katerih nosiljo gnoj v goro, krivijo se pod butarami sena iz planine. V njegovem delu odsevajo revna študentska leta, vojne grozote in povojne travme. Vse to je pustilo neizbrisen pečat, saj sta ga pomanjkanje in trdota življenja za vedno zaznamovala. Kdor je živel ali bil kdaj v teh grapah, lahko razume Lavričevo umetnost. Ob izgubljanju prijateljev, ki so se tudi s kulturo bojevali za boljši jutri, ob izginjanju njegovih vaščanov sta lepega dne tudi Lojzeta Lavriču pošla moč in volja.

ALBIN KOŠMERL

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Anton Omerzel z zbirko svojih pijač

zelo strokovne napotke, pravi, da je moto te novosti v zmernem uživanju vina. "Zakaj ne bi imeli od prijetne arome kakovostnega vina nekaj tudi tisti, ki sicer pijejo zelo malo vina ali so celo abstinenti?" se sprašuje Omerzel in v svoj program vključuje vedno nova vina. Sedaj ima v programu že triindvajset različnih okusov, a možnosti je še obilo. Doslej se je odločil le za slovenska vina - med njimi so se najbolj obnesla primorska - razmišlja pa tudi o vinih iz drugih držav. Seveda pridejo v poštev le najkvalitetnejša.

In kako naprej? Anton pravi, da bosta morda še naprej le z ženo doma "varila" pijačo v velikih loncih. "Če pa se bi našel kdo, ki bi dojel vso razsežnost učinkovite spojite sadnozelenjavne sokov in vrhunskih vin v mavrico prijetnih okusov osvežilnih pijač, bi lahko začeli z večjo proizvodnjo. Sam temu ne bi bil kos, mislim pa, da bi bila škoda, če bi pijačo še naprej pili le v ozkih krogih, med prijatelji in znanci. Nekateri me sicer sprašujejo, zakaj bi pili vik, ko pa so vrhunska vina tako dobra za pitje brez "primesi". To drži, toda marsikdo vina ne pije ali mu ni dovoljeno. Med slednjimi so na primer poslanci v republiški skupščini, kjer so nekaj pili tudi belokranjska vina. Sedaj tega ne smejo več, zato bi lahko prav s pomočjo moje pijače zopet prišel v republiško skupščino del Bele krajine, če že belokranjskega poslanca ni v njej," se namuzne Anton Omerzel.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Sveče na božični večer

Božični večer si lahko prijetno polepšate s svečami, svečnike zanje pa pripravite kar sami. Vzemite nekaj lepo oblikovanih steklenic in vanje zapičite sveče. Lahko pa povežete v butaro več vej, ki jih na vrhu izvotlite ter v izvotljene dele zataknete sveče. Butaro povežete s trakom, postavite na negorljiv podstavek, da se "svečnik" ne vname. Lahko pa izvotlite tudi velika jabolka in vanje vtaknete dolge sveče. Če želite imeti lučke na oknu, postavite nanj podolgovato cvetlično korito. Da bo videz bolj slovesen, ga pobarvajte z zlato barvo. V korito dajte mah ter ga prekrijte z viticami bršljana. V mah postavite dolge sveče, in če se odločite za štiri, lahko s tem nadomestite tudi adventni venec. Seveda lahko postavite skupaj tudi več svečnikov ali več sveč v podstavkih.

Makova kita

Da bo nekaj posebnega, lahko za božični večer spečemo makovo kito. Zanj potrebujemo: 350 g moka, vrečko suhega kvasa, 60 g sladkorja, vanilijeve sladkor, ščepec soli, 100 g masla ali margarine, 1 jajce, 100 g mletih mandljev, 1 dl mleka. Za nadev: 250 g mletega maka, 60 g rozin, kozarček ruma, sok in lupino pol limone, 1 žlico jedilnega škroba, 1 vanilin sladkor. Za premaz: 1 jajce, žlico maka, 2 žlici sladkorja v prahu. Vse sestavine za testo, razen mleka, damo v skledo. V mlačnem mleku raztopimo kvas. Prilijemo k sestavinam v skledi in zamesimo gladko in voljno testo, ki pa ne sme biti premeško. Testo pokrijemo, na toplem naj vzhaja 30 minut. Zmešamo vse sestavine za nadev. Testo razdelimo na tri dele. Vsak del razvaljamo v pravokotnik, velik 20 x 35 cm. Razvaljano testo premažemo z makovim nadevom in zvijemo. Iz treh zvitkov spletemo kito. Pečemo jo pri 175 stopinjah 30 - 40 minut. Po 15 minutah jo premažemo z razžvrkljanim jajcem in jo potresemo z makom. Ohlajeno potresemo s sladkorjem v prahu.

Zaščita občutljivih rastlin pred mrazom

Grmovnice in drugo okrasno rastlinje, ki ostane čez zimo na prostem, najbolje zaščititi primerno debela snežna odeja. Ker pa nihče ne more napovedati, kako bo zima radodarna s snegom, je treba za občutljive rastline poskrbeti z ustrezno zaščito. Trajnice, kot so vrtnice, mačehe, hortenzije, rododendroni in različne naskalne rastline, je mogoče dobro zavarovati z organskim materialom, kot je smrečje, listje, praprotni, slama ipd. Vendar pri tem ne smemo pretiravati, saj predebela zaščitna odeja lahko okrasno rastlino tudi zaduši. Zdad je tudi zadnji čas za ureditev kompostišča, čiščenje vrtnega orodja, konzerviranje kosilnice, ki jo shranimo v prostoru, v katerem ne zmrzuje, in za druga opravila pred prihajajočim zimskim počitkom, za katerega vnet vrtičkar komaj čaka, da mine.

Boljše zimske gume

Zimske gume so doživele precejšnje spremembe in danes so precej boljše in uporabnejše kot nekdanje. Ne odlikujejo se le z boljšim oprijemom na zasneženih cestah, ampak novejša znamke zimskih gum z lamelami omogočajo boljši oprijem tudi na poledelem cestišču. Dobra lastnost novih zimskih gum (sicer ne bistvena za varno vožnjo, pa vendar zanimiva) je tudi ta, da na suhi cesti niso tako hrupne, kot so bile klasične, zato je vožnja z njimi prijetnejša. Tujim proizvajalcem zimskih gum z lamelami, ki prodajajo gume pri nas, se je pridružila kranjska Sava, ki izdeluje gume znamke Exact M+S. Za razliko od lani, ko so prvič prišle na trg, so letos na voljo v več dimenzijah.

Energetsko varčno sušenje perila

Najcenejše in najvarnejše je še vedno sušenje na dobri stari vrvi za perilo. Kadar smo prisiljeni sušiti perilo v sušilniku, bomo ravnali tako, da bomo prihranili električno energijo. Strojno sušimo samo dobro centrifugirano perilo. Sušilni stroj vključimo šele, ko je poln. Stroj vključujemo v času nižje tarife. Sodobni stroji imajo možnost predprogramiranja, ki olajša načrtovanje sušenja s cenejšo energijo. Redno vzdržujemo sušilni stroj: filter za zbiranje tekstilnih vlaken na vratih čistimo po vsakem sušenju, enkrat na mesec pa tudi zračni filter za hlajenje v kondenziranih sušilnih strojih (najbolje s temeljitim prhanjem). Sicer se zaradi slabšega pretoka zraka podaljšuje čas sušenja in večja poraba energije. Varčevanje z energijo se prične že pri nakupu. Bodimo pozorni na podatek o porabi energije in vode. Če le zmoremo, kupimo stroj s količinsko avtomatiko, ki je energetsko najbolj varčen.

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	NARAMNIK	ŠKATLICA	ŽRTVENIK	KEMIJSKI SIMBOL ZA NATRIJ	OKR. ZA OKSITETRA CIKLIN	NEM. VODILNI ARHITEKT (LUDWIG VAN DER GORHE)	NAVDIH	VNETJE SLUZNICE	NAPAD
NAUK O GOSPODARSTVU									
SLUŽBA IN ČAST PALATINA									
KONICA				ZA PROMET UREJENA POVRŠINA TEHNIČNI POKLIC					
MIT. KRALJ BRITANIJE ALKOHOLNA PIJACA					SKRAT TRUŠKO GOSTISCE IN PRENOČISCE				
						RIM. BOGINJA JEZE BESEDA BREZ NAGLASA			
AVTOR: JOZE UDIR	STOJALO	VRSTA SLADICE DIREKTOR TV SLOVENIJA	V		D. PRITOK MOZELE D. PRITOK RONE			FR. IME ZA ŽENEVSKO JEZERO	GRŠKI OTOK
VEZ			E	LJUDSTVO V OSRED. INDIJI ROD IGLAVCEV					
ORGANIZEM ŽIVIH BITIJ			T	NOCNO ZABAVIŠČE PRITOK BA LHASKEGA JEZERA		KIS VZDEVEK GR. BOTASA ONASSISA			
ETIOPSKI PLEMISKO NASLOV			R	MEDN. BEGUNSKA ORGANIZACIJA ORANJE		LATINSKO DUŠA			
MAŠČOBA IZ SUROVE OVCJE VOLNE			I			SONARODNJAK			
GLINASTA PISČAL			H			SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI			

zanimivosti iz narave

Čebele umetnice

S posebnim, a povsem naravnim postopkom lahko omogočimo čebelam, da iz starega satovja ali pa kar iz čistega voska izdelajo zanimive okrasne predmete različnih velikosti, barv in oblik.

Izdelava tako imenovanih čebeljih piramid traja tri do štiri tedne, lahko pa tudi več, kar je odvisno od moči čebelje družine, količine hrane v naravi, zalog v panju, pomemben pa je tudi letni čas. Najlepše čebelje piramide nastanejo v julijski in avgustovski brezpašni dobi, ko so panji nabit polni in ko čebele čestokrat nimajo pravega dela.

Čebelje piramide izvirajo iz preprostih čebeljih tvorb in so pravzaprav naključna odkritja čebelarjev. Čeprav jih verjetno poznajo še iz časa kranjičarjev, pa dolgo nihče ni uvidel, da je so lahko pridobitev za čebelarstvo. Tako je vsako odkritje posebnih čebeljih tvorb ostalo pozabljeno. Zdad pa čebelje piramide ponujajo možnost za donosnejše čebelarjenje.

Raziskovanje čebeljih piramid so spodbudile nevezdržne razmere v čebelarstvu, predvsem težavna prodaja čebeljih pridelkov, zmanjševanje čebeljih paš, uvažanje cenenege medu ter odmiranje čebel zaradi zastrupljanj in bolezni. Čeprav raziskave še niso končane, doseženi uspehi kažejo, da so čebelje piramide lahko 10- do 20-krat donosnejše kot prekuhanje satja v vosek in njegova prodaja.

Čebele rade naredijo tvorbe, ki po obliki nekoliko spominjajo na piramido,

Čebelja piramida

od tod ime čebelja piramida. Sicer pa so te "umetniške" tvorbe večinoma zelo

PODPORNKI "ČEBELJE OBLEKE"

Čebelar Franci Marolt se zahvaljuje vsem, ki so pomagali, da je uspel podvig "čebelja obleka", s katero je prišel v Guinnessovo knjigo rekordov. Podvig so podprli: Krajevna skupnost Boštanj, Čebelarstva zveza Brežice, URŠKA - več kot plesna šola, Skupščina občine Sevnica, Čebelarsko društvo Radeče, Mercator - Kmečka zadruga Sevnica, Čebelarsko društvo Sevnica. Vsem iskrena hvala in veliko uspehov v novem letu!

različnih oblik, spominjajo tudi na fantastične pokrajine, na s soncem obsijane gore. Če čebeljo tvorba iz voska dodatno obogatimo s suhim cvetjem, dobimo lep okrasni predmet za opremo stanovanja, poslovnega prostora, planinske postojanke, lovske kočice ali pa čebelnjaka. Iz tvorb lahko izdelamo tudi sveče, morda kaj za jaslice. Možnosti je veliko, treba je le sprostiti domišljijo in iznajdljivost.

Najčebelarstvo postane naprednejše in bogatejše!

FRANCI MAROLT

prgišče misli

Le redki so spomini, v katerih ni grenkobe in življenskega razočaranja.

B. ŠTIH

Kako prazno je človeško srce in polno umazanije!

B. PASCAL

Ljubezen dela iz deklet prevzetne in ponosne plempkinje.

M. KUNDERA

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Nezmožnost zadrževanja seča

Kako zaščitimo posteljo in kakšno obleko priporočamo

Ne le zaradi udobja, ampak tudi zato, da očuvamo kožo in končno tudi posteljo, je potrebno, da bolnik ostane suh in na toplem. Za zaščito odeje in blazin so na voljo prevleke iz materiala, ki ne prepušča vode. Žimnico zaščitimo z gumirano prevleko.

Pri ohranjanju zmožnosti zadrževanja seča so zelo pomembna tudi oblačila. Oslabeli udi pri bolnikih z multiple sklerozo lahko povzročajo težave pri hitrem slačenju spodnjice in hlač. Zato zanje priporočamo tkanine, ki so lahke in jih je enostavno prati in sušiti.

Ženske lažje dvignejo ohlapno kot tesno oprijeto krilo, hlače z elastičnim pasom pa je lažje potegniti dol. Ohlapna oblačila so bolj priporočljiva tudi v primeru, ko bolnik uporablja vložke in prilagojene hlače.

Pri moških, ki uporabljajo za praznjenje seča steklenico, pomaga daljši razporek ali če jim hlače opremimo z odprtino ob notranjem šivu, ki se na primeren način zapenja.

Zaradi nezmožnosti zadrževanja seča se lahko precej poveča količina perila, ki ga je potrebno oprati. Problem

pa je tudi odstranjevanje madežev. Umazano perilo je treba takoj namočiti v mrzlo vodo, ki ji dodamo še kako pralno sredstvo. Oblačilo se potem opere običajno.

Kako se neguje koža in preprečuje zadah

Zaradi nezmožnosti zadrževanja seča je še zlasti pomembna nega kože, saj lahko že najmanjša vlaga povzroči luščenje in razpoke kože, ki se lahko vnamejo. Vlažne hlače in vložke je treba čimprej odstraniti, kožo pa sprati s toplo vodo in nevtralnimi milom. Umitega mesta ne brišemo, ker drgnjenje lahko poškoduje kožo, marveč jo le nežno popivnemo z brisačo in nanesemo tanka plast pudra ali zaščitne kreme. Priporočljivo je vsakodnevno tuširanje, če pa to ni mogoče, zadostuje temeljito umivanje spodnjega dela telesa.

Zaščitna krema varuje kožo pred dražljivimi snovmi v seču. Spodnje perilo je treba dobro oprati v milem detergentu in ga potem temeljito izprati v čisti vodi, da se prepreči draženje kože.

Temeljito redno umivanje kože in pranje oblačil učinkovito prepreči vsak zadah. Bolniki si lahko pomagajo tudi z diskretnim dezodorantom, ki ga dodajo vodi, v katerem perejo spodnje ali posteljno perilo.

Pripomočke, ki jih bolniki uporabljajo pri nezmožnosti zadrževanja seča, je treba pogosto in temeljito čistiti. Vodi se lahko doda kakšno antiseptično sredstvo, ki pa mora biti zelo razredčeno. Dobro je imeti dva kompleta pripomočkov, tako da nega bolnik uporablja, drugega pa medtem očisti in suši.

(Se nadaljuje)

NAGRADI V LESKOVEC IN SEVNICO

Žreb je izmed reševalcev 48. nagradne križanke izbral Marijo Serne iz Leskovca in Slavka Županca iz Sevnice. Sernetovi je pripadla denarna nagrada, Županec pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 3. januarja 1995 na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 50. Ovojnico brez poštna znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 48. NAGRADNE KRIŽANKA

Pravilna rešitev 48. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: AOP, IRIS, PROSTOST, NENI, BOA, VOLITVE, LR, KURSK, PEVOVODJATA, OSEK, LOA, ROBA, STRASTNICA, OV, MEGLA, EPITETA, ERINA, CUKALIT, HALEB, KRAJINA.

Osma knjiga Enciklopedije Slovenije

Proti koncu leta pri Mladinski knjigi že osmo leto zapored s ponosom pošljejo na trg nov zvezek Slovenske enciklopedije, ki je zanesljivo eden največjih založniških projektov te založbe. O nacionalnem, znanstvenem in kulturnem pomenu Enciklopedije Slovenije je skorajda odveč govoriti, nedodno pa še vedno velja, da so temno modre knjige z zlatim obri- som slovenskega zemljevida na platnicah zakladnica "podatkov in informacij o vsej slovenski preteklosti in sedanjosti, od gospodarskih in proiz- vodnih osnov nekoč in danes do naše politične, družbene in kulturne zgo- ovine, podatkov o stanju, do katerega se je naše življenje v vseh svojih pre- delih razvilo do današnjega dne", kot je leta 1987 ob izidu prve knjige Enciklopedije Slovenije zapisal Josip Vidmar. Če je bilo mogoče za prve zvezke reči, da so bili kljub temeljni znanstveni usmeritvi vendarle zaradi ideološko političnih kriterijev, ki pač delujejo izločevalno, presejani in tako do določene mere pomanjkljivi, pa za drugo polovico zvezkov to ne velja več in naša nacionalna enciklopedija tako zares postaja vir vseh za slovenski na- rod pomembnih podatkov.

Redakcija 8. zvezka je bila zaključena avgusta, vendar je izda- jatelj uspelo dopolniti nekaj gesel z najnovejšimi podatki tudi po tem roku. Tako je denimo natisnjen zem- ljevid z mejami novih slovenskih občin po stanju iz oktobra meseca. Četudi so številke suhoparne, pa jih nekaj le velja zapisati, saj zgornjo pričajo o bogast- vu 8. zvezka. Na 415 enciklopedijskih straneh je v besedi in sliki predstavl- jeni 978 gesel, razvrščenih od gesla "Nosan" do "plinovod". Od tega je 496 stvarnih gesel, ki obsegajo skupaj 32.500 vrstic, in 482 biografskih gesel v 11.650 vrsticah. Za večjo nazornost besedil skrbi 531 barvnih in 453 črno- belih ilustracij, ki jim je odmerjenih 30 odst. vsega prostora. Na straneh encik- lopedije je natisnjenih 75 portretov, 197 slik s področja likovne umetnosti, 36 tematskih kart in zemljevidov, 50 grafikonov, 7 risb in 49 pokrajinskih slik. Besedila je prispevalo 472 piscev, slikovno in drugo ponazorovalno gradivo pa 188 posameznikov in 89 ustanov oziroma podjetij.

Med obsežnejšimi gesli, ki jih prinaša 8. zvezek, je najbrž ta čas pose- bej zanimivo geslo "občina", ki zavze- ma šest strani in je ponazorjeno kar s sedmimi zemljevidi. Med aktualnimi so tudi gesla osimski sporazumi, Piran- ski zaliv pa osamosvojitve Slovenije. Več pozornosti je posvečeno geslom

oblikovanje, obrt, odlikovanje, okolje, onesnaževanje okolja, Osvobodilna fronta, partizan in kar je v zvezi z par- tizanstvom, pa planina in planinstvo. Od osebnosti je največ prostora odmerjenega našemu velikemu arhitektu Plečniku. Med gesli je več takih, ki so posebej zanimiva za naše območje. Med njimi je najboljše geslo seveda Novo mesto z iztoč- nicami, nekaj prostora pa je odmerje- nega tudi Novolesu, Novoteksu, Otočcu, Otoku pri Dobravi in pleter- ski kartuziji, če jih omenimo le nekaj.

MILAN MARKELJ

Letna zbirka Prešernove družbe

Začetek decembra je že dolgo vr- sto let tisti čas, ko pri Prešernovi družbi v počastitev rojstnega dne velikega slovenskega pesnika, katerega ime si je družba vzela za svoj naziv, izdajo red- no letno zbirko. Pred kratkim je izšel paket petih knjig, ki ob tradicionalnem koledarju prinaša zanimivo in pestro branje.

PREŠERNOV KOLEDAR za leto 1995, ki ga je uredil dr. Sandi Si- tar, ima nekaj vsebinskih in oblikovnih novosti. Že sam koledarski del je tokrat opremljen s starimi slikami na temo razvoj prometa, o čemer teče obsež- nejša beseda v uvodnem prispevku. Med novostmi velja omeniti anketo, v kateri je urednik zbral odgovore znanih slovenskih strokovnjakov različnih poklicnih profilov na vprašanje, "ali bo človeštvo preživelo"; veliki intervju, ki tokrat razkriva osebnost priljubljenega peveca Vlada Kres- lina; predstavitev avtorjev redne letne zbirke, ki na straneh koledarja ponu- jajo v branje svoje premisleke in lite- raturo, ter najbrž mnogim dobrodošli enigmatski koticček. Sicer pa so v ko- ledarju priložnostni zapisi o pomemb- nejših obletnicah in o zanimivih stvar- nih temah.

Stalnica v letnem paketu je lek- sikonsko zasnovana knjiga na temo "sto", tokrat gre za knjigo STO SLOV- ENSKIH KRAJEV, ki prinaša besede- ne in slikovne portrete stotih manjših slovenskih krajev in trgov. Napisala jo je novinarka Darinka Kladnik na os- novi svojih poprejšnjih zapisov o slo- venskih vaseh, le da je za knjigo ponovno preverila podatke, jih dopol- nila in aktualizirala ob pomoči doma- činov iz izbranih krajev. Pri odločanju, katerega od mnogih slovenskih krajev izbrati, ji je kot ključ služilo predvsem to, da ima kraj kakšno znamenitost, naj bo arheološko, etnografsko, kulturno ali naravno. Nastala je zanimiva knji- ga, ki nam odkriva malo znane lepote in zanimivosti naše domovine.

Daleč od Slovenije, na otočju cen- tralnega Pacifika, je pred leti potoval

Mare Cestnik, ki je svoje izkušnje in vtise z bivanja med domačini na enem od otokov popisal v knjigi HIŠA ZA GOSTE. Ne gre za klasičen potopis, ampak za literarno navdahnjeno opi- sovanje spoznanj, ki jih je avtorju po- nudil stik s tako imenovano primitivno kulturo, ki pa je, kot pravi, morda vred- nostno višja od naše in bi se od nje la- hko veliko naučili, denimo spoštovanja, iskrenosti in poštenosti.

Za pravo literaturo, ki pa se je tudi napajala pri viru avtorjevih osebnih izkušenj, je poskrbel plodoviti Vinko Moderndorfer z romanom TAROK PRI MARIJI. Gre za med seboj z ose- bami in istim okoljem povezanih deset zgodb, ki pa so sicer samostojne pri- povedi o življenjskih usodah ljudi z roba ljubljanske družbe. Avtor neum- iljeno prikazuje to trpko človeško revščino, s humorjem pa jo blaži in hkrati kontrastno stopnjuje.

Najstnikom je za branje namenje- na knjiga HITRO, HITREJE, ki je nastala kot plod sodelovanja med našim priznanim mladinskim pisa- teljem Vitanom Malom in mariborskim učencem Jernejem Tomcem. Pripove- di o najstniškem življenju, ki mu velik pečat daje športno udeleževanje juna- ka zgodbe, je Tomec pisal pod vod- stvom pisatelja, ki je povest lepo zaok- rožil in ji dal še zadnji lesk.

Pokrajine začetka

Pri Založbi Mihelač v Ljubljani so izšle nove pesmi Alenke Jensterle- Doležal, zbirka POKRAJINE ZA- ČETKA. V knjigi, ki jo je uredil Tone Pavček, je 69 pesmi. Avtorica obravna- va svet, ki ga je videla in doživela na potovanjih, a na pesniški način. Tako nas zdaj s pesmimi vodi po pokrajinah svoje poezije.

Ob branju pesmi podoživljamo z avtorico te pokrajine, ki pa niso nič drugega kot tukajšnje pokrajine osu- plo sprevrženega sveta. V tem svetu razpadajo države ali ledenijo odnosi med ljudmi. Ledene pokrajine smrti so posute z žalostinkami, vendar pa prek njih držijo poti v pokrajine ljubezni.

Ko prebiramo te resne verzice, se kar težko navadimo, da jih je pisala ženska roka. Saj bi prej kot take verzice pričakovali nežne pesmice z močnim čustvenim nabojem. Skratka, krhko liriko. A, kot rečeno, ne gre za nič take- ga. Značilno za Alenko Jensterle- Doležal namreč je, da zna srečno spo- jiti intelektualno ostrino in pesniško občutljivost. Tudi pesmi zbirke Pokra- jine začetka to razodevajo. Lahko zapišemo, da sta to dve prvini, po ka- terih njeno poezijo prepoznamo. Pr- vini, ki ju pesnica utrdi z bogatjem verzice, pri čemer se čustveni zanos zavedno umakne na kritično razdaljo, s katere je moč stvari motriti bolj izo-

strenō.

Pesnica ne skriva, da ji je Walt Whitman zelo blizu s svojim dolgimi in spevnim verzom. V zbirki pravzaprav kar s celim ciklom razodeva naslo- njenost na Whitmana. Tudi motivno, čeprav drugače doživeto in občuteno oziroma kar ironizirano.

Pokrajine začetka so druga pesniška zbirka Doležalove. Prav go- tovo zbirka ne bo brez bralcev in odme- va, kajti potovanje po njenih pokraj- nah je v slovenski poeziji resnično novo in "darežljivo s pesmijo, ki ima svoj glas in moč", kot je zapisal Tone Pavček.

IVAN ZORAN

Minevanje

Dolenjska založba je kot 12. knji- go v zbirki Utva izdala obsežen roman Vladimirja Kavčiča MINEVANJE. Gre pravzaprav za roman v dveh ve- likih poglavjih Ne vračaj se sam in Minevanje zla, ki je dokaj nenavaden po svojem nastanku, saj se je tak, kakršen je zdaj na voljo bralcem, ro- jeval v časovnem razdobju petintride- setih let.

Prvi del je namreč izšel že leta 1959 kot samostojen roman, ki pa je ostal nekako zamolčan in je "padel v prazno", kot je kasneje dejal pisatelj, zaradi tematike, ki jo načenja. Pisatelj je namreč v njem vzel za junaka pripovedi domobranca, to pa tistikrat ni bilo sprejemljivo, četudi je danes očitno, da se je Kavčič lotil tematike, ki je še kako globoko zaznamovala pol stoletja vojnega in povojnega sloven- skega bivanja, da ne govorimo o etičnih vprašanjih, ki jih je z romanom odprl in so temeljnega značaja za naš prostor in čas, namreč vprašanje, ali je možno živeti iz sovraštva.

Spremenjene družbene razmere konec osemdesetih let in pa obsežna študija, ki jo je o romanu skoraj tride- set let kasneje napisal Taras Kerma- ner in v nji opozoril, da je Kavčičev zamolčan roman najbolj radikalno in poglobljeno prikazal razmere na Slo- venskem, so spodbudili pisatelja, da je napisal še drugi del, ki ga je naslovil Minevanje zla, oba romana pa pove- zal pod skupnim naslovom Minevanje. V njem ponovno kot v prvem delu in sploh v mnogih svojih delih skozi usodo preprostih ljudi otipava in izri- suje silnice časa. Junaka pripovedi sta ostareli domobranec in partizan, v njiju pa se skozi človeško gradivo razrešujejo etična vprašanja konflikta, ki je usodno zaznamoval obdobje do nastopa slovenske pomladi.

V knjigi sta natisnjeni dve Ker- maunerjevi študiji, ki roman obširno analizirata ter ga vpenjata v širši družbeni kontekst povojnega dogaja- nja.

MILAN MARKELJ

ČREVARSTVO MAJER

tel. 061/722-263

MESARJI, GOSTINCI, TRGOVCI...

Črevarstvo Majer vam nudi po ugodnih cenah:
 - vse vrste (uvoženih) kalibriranih naravnih črev
 - umetne ovitke
 - mrežice
 - aditive iz programa TKI Hrastnik
 - nože Dick, Tukan (Solingen)
 - za trgovine vse vrste vakuum pakiranih naravnih črev (paketi po 10, 25, 50 m)

Čreva in vse ostalo lahko dobite v maloprodajni trgovini v Ihanu, Goričica 1c, p. 61230 Domžale, in v času od 4. 11. 94 - 15. 2. 95 na ljubljanski tržnici. V Ihanu pa od 1. 11. 94 naprej dobite tudi vse, kar potrebujete za kolino. Se priporočamo.

"Recept za to čudovito mešanico zelišč so našli po smrti doktorja Samsta, slavnega švedskega zdravnika, rektorja medicine v Stockholmu. Dr. Samst se je smrtno ponesrečil pri jahanju v svojem 104. letu starosti."

To je odlomek iz najbolje prodajane knjige o zdravnih zeliščih v zadnjem času pri nas - v prodaji je že 4. natis!

Maria Treben

Zdravje iz Božje lekarnice

Nasveti in izkušnje z zdravilnimi zelišči
 Knjiga je uspešnica stoletja, prevedena že v 17 je- zikov, prodanih pa je več kot 6 milijonov izvodov.

V knjigi je avtorica zapisala nasvete in izkušnje pri zdravljenju najrazličnejših obolenj: želodca, prostate, artritisa, revme, mehurja in ledvic, kožnih bolezni, nizkega in visokega pritiska, luskavice, ženskih težav, sladkorne bolezni, slabokrvnosti, glivic, različnih zločestih obolenj ... Knjiga je v trdi vezavi, zelo primerna za darilo.

Cena knjige je samo 2.640 SIT!

Možnost plačila tudi na dva obroka. Prvi obrok plačate, ko prejmete položnico, drugega pa čez mesec dni ob prevzemu knjige.

Med našimi naročniki bomo izžrebali tri nagradna potovanja v RIM za 5 dni!

KNJIGA ZA VSAKO DRUŽINO!

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam ..... izvod(ov) knjige ZDRAVJE IZ BOŽJE LEKARNE po ceni 2.640 SIT, ki jo bom plačal(a) - v enem obroku - v dveh obrokih

Ime in priimek: .....
 Ulica in hišna št. ....
 Kraj in poštna št. ....

Založba MAVRICA, Gallusova 2, 63000 Celje, Tel./Fax: 063/27-734

Najvarneje je seveda v moški družbi. Med premetavanjem po avtobusu se kaj lahko primeri, da tudi kaj pade skozi odprta vrata, in če takrat slučajno dremaš, nimaš kaj dosti možnosti, da svoj nahrbtnik ali kaj drugega še kdaj vidiš. Padlo je pač ven.

Spreminjajoče se jezera

Flores je eden najbolj slikovitih otokov, kar sem jih kdaj videl. Kamorkoli se obrneš, je vse polno rastlinja, ob raznovrstnosti katerega ti kar jemlje sapo. Otok leži v neposredni bližini tektonske prelomnice, zato je to območje eno najbolj nestabilnih na svetu. Drhtenje tal je običajen pojav, pogosti pa so tudi močnejši potresi, ki terjajo precej žrtev. Tudi zato je pokrajina močno razgibana od visokih vulkanski vrhov, med katerimi jih je kar štirinajst še vedno aktivnih, do širnih pašnikov in čudo- vitih riževih polj, ki se zajedajo v strme bregove.

Cesta oziroma kar se ostane od nje po zadnji deževni dobi, je razrita od številnih nalivov. Brez konca se vije in dviguje med skrivnostnimi vrhovi. Povsod je vse polno rečic, preko črno obarvanih previsov pa v globino pada na desetine belih slapov. V ozke doline se zajedajo riževa polja, na katerih se s šopi zelenih sadik sklanjajo bosonoga dekleta in otroci. Nad vso to lepoto pa se dvigujejo vrhovi kokosovih palm in bananovcev. To so prizori, ki se ti resnično za vedno vtisnejo globoko v spomin.

Naenkrat mi je dovolj uničujoče vožnje. Rad bi izstopil in samo hodil in hodil prek te čudovite pokra- jine, toda naselja so redka, avtobusi še bolj. "Ne trapaj," me miri moja treznejša stran, dokler se spet ne sprijaznim s trdim sedežem, skrčenimi koljeni in razbolelimi udi. Vdan v usodo se zamrem nekam pod vrhove, ki se skrivajo v težkih deževnih oblakih. "Dež! Kako ga sovražim v teh nebeških krajih!"

Igor Fabjan

V deželi tisočerih otokov

Postanki so bili kljub naporni vožnji sila redki. Običajno smo se ustavili pred bogato obloženimi stojnicami, kjer ženske in otroci potrpežljivo čakajo na redke avtobuse. Sadja je tod v izobilju in je tudi za Indonezijo neverjetno poceni. Čudil sem se do- brovoljnim ženicam in otrokom, ki cele dneve preživijo ob cesti in prepevajo ali se kako drugače kratkočasijo. Tudi ko se znoči, ne odnehajo. Prižgane petrolejke še pozno v noč opozarjajo potnike v za- poznelih avtobusih, da je sadje še vedno naprodaj.

Cesta proti morju se brez konca zajeda v strme bregove, porasle z bujnim rastlinjem. Ko se je v daljavi zasvetilo morje, sem v trenutku pozabil na naporno vožnjo zadnjih dni. Črna peščena obala, na kateri so se belo penili valovi, me je v trenutku prevzela. Še isto popoldne sem krenil na sprehod preko črnih sipin vulkanskega izvora. Razen ra- dovednih otrok ni bilo na obali nikogar. Toplo sonce me je premamilo, da sem se za trenutek ulegel. Kmalu sem zaslišal šepetajoče glasove. Skozi priprte veke sem opazil skupino ljudi, ki se je večala od minute do minute. Ko sem odprl oči, sem bil obkrožen z gručo radovednežev, ki so se smejali, mežikali, rnamigovali, se v zadregi prestopali in se smehljali. Zbralo se je vsaj pol vasi, od starcev res- nega pogleda do mater z majhnimi otroki, ki so se jih nerodno držali za krilo. Počutil sem se kot uto- pljenec v pravljčni deželi Liliputancev. Odslej sem se odpovedal poležavanju ob morju. Pa ne le zaradi

radovednežev. Ko sem se vračal, sem v pesku opazil nekaj rjavega. Tisto, česar nisem hotel verjeti, se je potrdilo, ko sem na pesku ugledal čepečega možakarja. Čudovita plaža služi vaščanom za stranišče!

Ena največjih turističnih atrakcij otoka je Keli Mutu. Ob izbruhu ognjenika se je odtrgal vrh in nastale so tri kotanje, v katerih so danes jezera. V

prvem ognjeniškem žrelu je ujetu nenavadno jezero žive zeleno rumene barve, drugo je modro zeleno, tretje pa čokoladno rjave barve. Jezera z leti spremin- njajo barve. Nenavaden pojav še ni dokončno razjas- njen, menda pa gre za vpliv mineralov. Domačini pravijo, da se v jezera hodijo kopat duše umrlih. V zeleno rumenem jezeru se kopajo duše mladih fan- tov in deklet, duše starejših ljudi so v modro zele- nem, temno rjavo jezero pa je namenjeno dušam tatov in kriminalcev.

Sobota je na otoku pravi praznik, ko se iz hri- bovskih vasi zgrne v mesto staro in mlado. Dekleta v sarongih in svetlečih se bluzah tvorijo šope ban- nan, zelenjave ali pa ikat - ročno tkano blago čudo- vitih vzorcev.

RAČKA, d.o.o.

68000 Novo mesto
 Rozmanova 34

tel/fax: (068)321-355

RAČUNALNIŠKI SISTEM

486SLC/66/210/C

- OSNOVNA PLOŠČA 486SLC/66 ALARIS
- VGA TRIDENT 9000
- AT + IO 2+1+1
- RAM 4 MB
- TRDI DISK 210 MB
- GIBKI DISK 3,5", 1,4 MB
- OHIŠJE MINI TOWER
- TIPKOVNICA 101 US ASCII
- MONITOR 14" BARVNI LR TVM

ugodno!

samo

145.950 sit

(s prometnim davkom)

Veseli božič in srečno 1995. leto!

EMINENT d.o.o.

Dol. Kamenca 61
 68000 Novo mesto
 tel./fax: 068/323-902
 AVTOSALON HYUNDAI
 Kandijška 14, Novo mesto
 tel.: 068/28-950
 PE KRŠKO
 CKŽ 51, Krško
 tel.: 0608/22-950
 PE Črnomelj
 Belokranjska 16
 tel.: 068/51-378

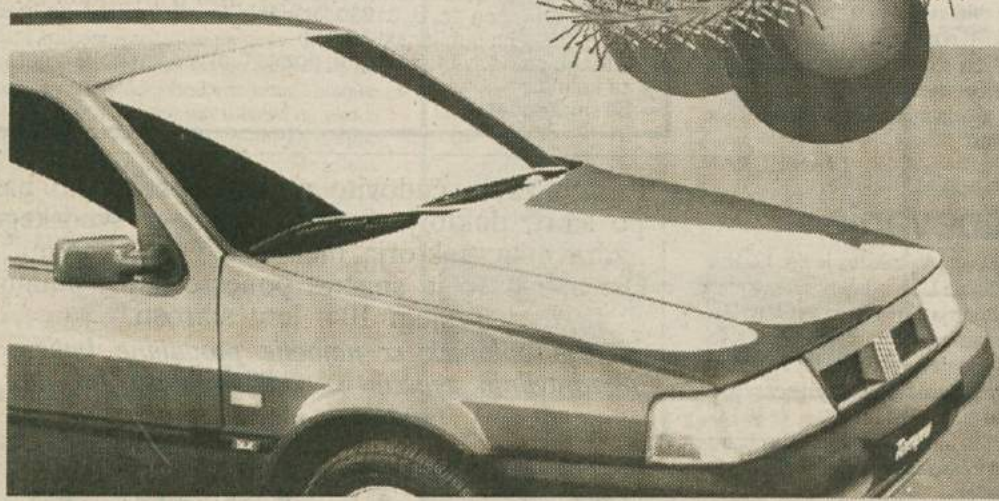
accent

KANDIDAT ZA AVTOMOBIL LETA 1995
 - ACCENT 1,3 S, 3V 17.500 DEM
 - ACCENT 1,3 LS, 5V 18.990 DEM
 - ACCENT 1,5 GLS, 4V 22.500 DEM
 UGODNI POPUSTI OD 1. - 31. 12. 1994
 Veseli božič in srečno 1995!

**PRI FIATU VAS
OBDARUJEMO
VSAK DAN V
DECEMBRU!**

Temptra

GRUPA

FIAT TEMPRA je odslej na voljo z novo paleto najsodobnejših motorjev. Ti ustrezajo najstrožjim evropskim ekološkim normativom, ki bodo stopili v veljavo leta 1996. Vec moci, manjša poraba, italijansko udobje, prefinjen styling, ... si je mogoče želeli več? Seveda! Vsi, ki se boste odločili za Fiat Temptra v mesecu decembru, boste dobili **POSEBNO DARILO: POVRNILI VAM BOMO STROSKE OBVEZNEGA ZAVAROVANJA ALI PA VAM BOMO PODARILI KVALITETNI AVTORADIO**

KENWOOD

Oglasite se čimprej pri najbližjem pooblaščenem prodajalcu **FIATOVE** prodajne mreže v Sloveniji! Darilna ponudba velja za vse modele **FIAT TIPO** in **FIAT TEMPRA**.

FIAT

temperamentna tehnologija

COSMOS Ljubljana 061/553 153
 AUTODELTA Ljubljana 061/218 364
 AVTOSISTEM Ljubljana 061/371 176
 GAMA AUTO Ljubljana 061/1405150
 VEIT Vir pri Domzalah 061/714 151
 AVTOTRADE Vrhnika 061/751 346
 AVTOCELJE Celje 063/411 584
 STEPANČIČ Skofja Vas 063/461 150
 KO-IDEAL Maribor 062/27 937
 PETROVČIČ Maribor 062/611 759
 PANCUR Blej Dobrava 064/874 100
 ADRIA AUTO N. Gorica 065/124 851
 AVTOPLUS Koper 066/34 621
 AVTOLINE Kranj 064/211 553
 LAJTER Dobrovnik 069/79-015

Auto Makar d.o.o.
 Stegne 21 Ljubljana tel. 061 1592711-1596119

*POLNA MIZA DOBROT IZ
GOTOVE ZMESI
HIT-MIX*

Z RECEPTI

GOTOVE ZMESI HIT-MIX ZA

- POTICO
- KROFE
- BUHTLJE
- OREHOV NADEV

DOLGO, PRIJETNO PRAZNOVANJE

100.000

**imetnikov certifikatov
se je že odločilo za nas!**

To je zaupanje, pravim za vsakega od Vas, ki spadate mednje in ste nam že zaupali svoj certifikat. Vsem se za izkazano zaupanje zahvaljujem in verjamem, da bomo izpolnili Vaša pričakovanja.

Vpis pa se zaključuje. Zato k vpisu vabim tudi Vas, ki tega do sedaj še niste storili. Naša vpisna mesta najdete v vseh poslovalnicah družbenikov Nacionalne finančne družbe: v Abanki, zavarovalnici Adriatic, Banki Celje, Gorenjski banki in Dolenjski banki.

NACIONALNA FINANČNA DRUŽBA

Pooblaščen družba za upravljanje investicijskih skladov

Telefon: 061 131 03 55

Bližajoči decembrski prazniki so obenem priložnost, da Vam zaželim lepe praznike ter

mirno in zadovoljno novo leto 1995!

Stanislav Valant
 direktor družbe

**ZAHVALA VOLILCEM
OBČINE KRŠKO**

Teško je najti besede, ki bi opisale navdušenje, s katerim sem sam, družina in prijatelji sprejeli novico o rezultatih drugega kroga volitev. Vsem, ki ste mi s svojim glasom izkazali zaupanje, se iskreno zahvaljujem. Zaupanje mi pomeni zavezo med menoj in vami, ki naj obvezuje, da si bomo s skupnimi močmi prizadevali za to, da med nami zgradimo mostove prijateljstva in sodelovanja, da porušimo vsiljene pregrade, ki nas onemogočajo in delijo na leve, desne, črne... Prenehajmo s temi lažmi! Zavedam se odgovornosti, ki jo kot župan krške občine prevzemam, zato bom delal pošteno, zavezal se bom za resnico in bom odgovorno zastavljal vse svoje moči, sposobnosti in izkušnje za uresničitev zastavljenih ciljev. Vem, da so med nami mnogi sposobni občani, ki se bodo kot strokovni sodelavci z veseljem pridružili tistim, ki menimo, da je mogoče združiti dva na videz ločena pojma: delavnost in častnost.

Vaš župan
DANILO SITER

RES DOBER SERVIS

Ponavadi se zgodi, da moraš na servisu čakati, preden prideš na vrsto ali se tudi vnaprej naročiti. V avtohiši Berus v Novem mestu pa sem bil prijetno presenečen. Na osebnem avtomobilu znamke Golf mi je med vožnjo v Novem mestu nastala resnejša okvara, zaradi česar vozil nisem mogel nadaljevati. Oglasil sem se v mehanični delavnici avtohiše Berus. Kljub temu da so imeli polno dela, so mi avto takoj pregledali, ugotovili napako in tudi takoj vzeli v popravilo. Ker sem omenil, da se mi mudi, sta se avtomobila lotila kar dva mehanika. Tako sem po dveh urah vožnje že lahko nadaljeval, za popravljeno delo pa sem dobil še garancijo. Bil sem prijetno presenečen nad zaposlenimi v avtohiši Berus, zato se jim zahvaljujem.

VALENTIN ZAJC
Dol. Toplice

ČAJANKA Z BEGUNCI

V veselem adventnem času ne smemo misliti le nase. Razmišljati moramo, kaj bi lahko storili za boljše medsebojne odnose. Truditi se moramo, da bi kaj dobrega naredili za sočloveka, da bi bližnjemu polepšali dan z drobnostjo. Učenci 8.b grmske osnovne šole so se 15. decembra trudili, da bi polepšali dan vrstnikom, ki obiskujejo šmihelsko šolo za begunce. Zbrali so skromna darila in jih povabili na družabno srečanje s kulturno-zabavnim programom in prigrizkom. Podočno čajanko so isti učenci pripravili že v preteklem letu in tako praznovali prvo obletnico sodelovanja in družjenja z vrstniki, oropanimi za srečno otroštvo.

MARJANA ŠTERN

Predvolilne točke na račun otrok?

Na rob govoricam o prešolanju otrok iz višjih razredov v Kočevju v šolo v Fari - pričakujem, da bodo vsi zainteresirani sedli za skupno mizo in se dogovorili

V zadnjem času prihajajo z območja Kočevske Reke najrazličnejše govorice v zvezi z prešolanjem njihovih otrok, ki obiskujejo višje razrede v Kočevju. Ker sta velikokrat omenjen Kostel in "farska" šola, in to z besedami, ki so vse prej kot dobroamerne, je prav, da ob robu tem za-

devam napišem nekaj misli.

Mnogim v Kočevju je znano, kako je z osnovnim šolstvom na tem področju in da se v Fari gradi nova šola, zato se ni čuditi, da je od nekaterih posameznikov iz KS Kočevska Reka prišla ideja o prešolanju njihovih učencev (5.-8.r) v novozgrajeno šolo v Fari. Vodstvo OS Vas-Fara pa tudi IS občine Kočevje sta bila mnenja, da velja tej ideji prislusniti, a je potrebno počakati, da se vidi, kako bo z lokalno samoupravo in gradnjo samo. In na tem je ostalo.

Zato me sedaj še toliko bolj čudi govorice o tem prešolanju in "farski" šoli, ki je daleč od resnice, in nekatere izjave, vsaj takšne, kot jih slišim, so že na robu dobre okusa. Če se že omenjata prešolanje in ta

šola, potem bi bilo prav, da se pokliče vodstvo šole in odgovorne v občini in da se tako razčisti, kaj je prav in kaj ni. Prava je vendarle tista pot, vsaj tako je moje prepričanje, ki ima za cilj v zadovoljstvo vseh razjasniti zamegljene zadeve, ne pa natolcevanje in nepošteno govorice, ki pelje samo v sovraštvo.

Vodstvo šole v Fari se je pripravljeno o tem pogovarjati in tudi sprejeti te učence, saj se zaveda, kaj je prijazna, urejena šola, in to ta šola že sedaj zagotavlja. Naš skupni cilj mora biti torej dobro počutje v šoli. Šola v Fari bo še naprej ne glede na prešolanje živela in uspešno izpolnjevala svoje poslanstvo.

Potrebno je povedati, da do sedaj še ni bilo uradne pobude, če pa že bo, potem bo to storjeno samo v dobro otrok. Zaradi tega me še toliko bolj preseneča ta napetost in imam občutek, da so otroci samo lutke v rokah nekoga. Še toliko bolj, ker je volilni oz. povolilni čas pa si morebiti nekdo na ramenih otrok nabira politične točke.

Še nekaj! Enostranskost še ni nikoli rodila dobrih sadov, zato pričakujem, da se bodo vsi zainteresirani vsedli za mizo in rekli bobu bob. Pa še neko zanimivost je moč opaziti: v vsem tem spletu besedičenja in jadvokanja sploh še nisem slišal ničesar o tem, kakšne prednosti pa tudi morebitne slabosti prinaša prešolanje. O tem bi vendarle morali nekaj več reči strokovnjaki.

FRANC CIMPRIC

**RAZPIS ZA
FOTOGRAFIJO LETA 1994**

LJUBLJANA - M'zin, revija za kulturo razpisuje nagradni natečaj za fotografijo leta 1994. Vsak avtor lahko predloži 10 črno-belih ali barvnih fotografij poljubnega formata, nastalih od 1992. leta naprej. Fotografije naj bodo označene s šifro avtorja, v zaprti kuverti pa naj bodo priloženi še osebni podatki. Fotografije sprejemajo do 31. januarja 1995, razglasitev izida natečaja pa bo 9. marca 1995 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Prva nagrada bo znašala 80.000 tolarjev, druga in tretja po 40.000, četrta 25.000 in peta 15.000 tolarjev, dve posebni nagradi pa bosta podeljeni fotografom študentom.

IVE A. STANIČ

SPOŠTOVANI!

Vsem, ki ste mi na volitvah tudi v drugem krogu podarili svoj glas, kakor tudi volilnemu štabu SKD in Strankam slovenske pomladi, izrekam iskreno zahvalo za izkazano podporo in zaupanje. Zahvaljujem se tudi vsem, ki ste mi čestitali in se skupaj z menoj veselili uspeha ob ponovni izvolitvi.

Zelim vam blagoslovljene in doživete božične praznike ter uspešno, zadovoljno in zdravo novo leto!

FRANCI KONCILIJA
župan občine Novo mesto

ZAHVALA VOLILCEM

Prisrčno se zahvaljujem vsem, ki so mi v drugem krogu volitev za župana občine Sentjerne namenili svoj glas, in vsem, ki so me javno ali osebno podprli v predvolilni boju in me spodbujali. Posebna zahvala velja strankarskim kolegom v krajevnem odboru SDSS kot tudi SKD in Narodnim demokratom. Kot izvoljeni svetnik si bom prizadeval uresničevati voljo občanov, predvsem tistih, ki so mi in mi bodo zaupali.

JOŽE KRAŠNA

**ŠPORTNE IGRE
UPOKOJENCEV
BODO V BELI KRAJINI**

METLIKA - Prejšnji teden so se v Metliki sestali predsednik in referenti za šport belokranjskih društev upokojencev in se pogovorili o pripravah 20. športnih iger DU iz širše Dolenjske. Imenovali so poseben organizacijski odbor in določili tekmovalne discipline.

Na javna vprašanja javen odgovor

Izveček iz obsežnega pisma Cirilu Pevcu, direktorju Tesnil Trebnje, p.o.

V zadnjih letih se, spoštovani Ciril Pevce, direktor Tesnil Trebnje, p.o., vedno bolj izmikate konkretnim vprašanjem zaposlenih, zato smo se bivši sodelavci odločili, da vprašanja javno razgrnemo. Rezultatov bivšega dela namreč ne uživamo skupaj z vami oziroma se bojimo, da jih sploh ne bomo uživali. Muči nas ogromno vprašanj o privatizaciji. Pred štirimi leti smo vas sprejeli medse kot rešitelja, "reševali" pa ste nas vsakega

dinarja in tolarja, ki smo si ga odrgali od naših plač, ki je šel neznano kam. Pravzaprav je to znano, vendar s kakšno pravico in zakaj? Sprašujemo vas, kje so sadovi našega dela in odgovodovanja v zadnjih 20 letih? Navajamo nekaj vprašanj.

Ali je res, da ste tožile zaradi odpravnin, ki ste nam jih odobrili, ko ste nas poslali na pot prenove v druga podjetja, in da je izhod tožb nejasen? Vendar nas zanima, kako ste vi prišli do največje odpravnine, čeprav se menda šele sedaj odpravljate v pokoj? Na podlagi vaše prav gotovo nelegitimne odpravnine so zrasi vaši deleži po vseh podjetjih prenove.

Ali je res, da ste ob prenovi delili premoženje glede na ljubezen do novih podjetij? Ali je res, da sta bila prva dva Inženiring in Trgovina, kjer imate največje deleže, deležna najboljših pogojev, druga dva pa, Tovarna motornih in Tovarna industrijskih tesnil, sta dobila nas delavce s svojimi problemi, razpadli jugoslovanski trg, zastarele stroje ipd? Ali je res, da je vaše najljubše Inženiring z željo, da bi postal Holding, vzel v leasing celoten objekt po ceni, ki znaša manj kot 10.000 DEM mesečno, in jo dajal v najem po 40.000 DEM TMT-ju in TIT-u? Ali je res, da ste se na sodišču zagovarjali, da bo s to razliko tovarna dobila novo streho, novo čistilno naprav, centralno kurjavo in še kaj? Tega ne verjamemo, saj smo od regresa priškrnili sredstva za te stroške in šele na sodišču bomo morda dokazali, da bi se vaše lastne besede izpolnile.

Ali je res, da nam niste priznali stroškov za našo streho, temveč ste celo streho zastavili pri SKB banki in Zavarovalnici Triglav? Zastavljeno je tudi vse, kar je pod njo in okoli nje, v vrednosti 4.000.000 mark. Zakaj ste sami potrebovali toliko denarja, saj nas je 500 in še nikoli nismo skupaj videli niti stotine tega denarja? Ali je res, da ste ga dali svojemu najljubšemu podjetju Inženiring, dolg pa podtaknili TMT-ju? Slišali smo, da ste kupili vsa orodja za samo 2,5 milijona dinarjev in jih potem želeli vlagati in prodajati v vrednosti več milijonov DEM. Ali je res, da se je zgodba, ki bi udeležila tudi vašo skrivno željo postati večinski lastnik vsega in upravljati z vsem in vsakomer v Tesnilih, končala zaradi revizije? Ali je res, da sta skupaj z direktorico Inženiringa Vido Gabere pozabila na malenkosten dolg milijon dem do TMT in TIT, izvirajoč iz obresti za orodja?

Ali je res, da ste si omislili še najljubšo igračko - Silex, ki vas stane celo premoženje? Ali je res, da ste pora-

bili že v letu 1991 skoraj 2 milijona mark, nadaljevali v letu 1992 in predvsem v letu 1993 s prevzemom hipoteke in kreditom v višini 42 milijonov tolarjev? Vendar pa Silex te hvalečnosti ni nikoli vračal in je zabredel v hude težave letos, ko je ostal v blokadi in vanjo potegnil še naša bivša Tesnila, p.o. Ali je res, da ste kot zadnji poskus odtajili še našo znamenito SOP linijo, ki jo vsi poznamo kot zgrešeno naložbo, ki pa je bila plačana iz naših žepov? Ali je res, da vam je uspelo prepričati Sklad RS, da vam je zanj plačal 470.000 DEM, ki ste jih še vroče podarili Silexu? Ali je res, da ste z nosili vanj čisto vso namemino od zadnjih treh let, ki znaša okroglo 1,5 milijona mark, podjetje pa ni zmoglo niti za en sam vilicar, zato ste morali na pol skrivaj odpeljati našega? Ali je res, da je Silex pred zlomom in da bo vanj potegnil tudi naše bivše podjetje Tesnila, p.o., saj sta oba že nekaj mesecev blokirana za okrog milijon mark?

Ali je res, da nam niste v zadnjih letih pomagali niti pri enem poslu, da niste pridobili niti enega kupca? Pač pa ste izdatno segali v našo skledo in ponujali še drugim, naj si vzamejo. Ali je res, da ste si postregli tudi tedaj, ko je neverni Turek končno moral poplačati stari dolg do nas? Bajje je stresel denarce kar v Inženiring in dalje v Silex. Ali je res, da je vaš družba Trgovina tako trpela med vojno, da si je prisvojila vso vojno odškodnino, ki je pripadala Tesnilom?

Ne potrebujemo 10 odstotkov upravljaljskih pravic, kolikor ste jih dali našemu kapitalu, ampak bi želeli le svoje premoženje nazaj, da bi ga lahko skupaj z državo po zakoniti poti lastnili.

Vaši nekdanji (so)delavci

PS.: Zaradi zelo obsežnega pisma smo ga bili prisiljeni močno skrajšati, pisci pa so priložili tudi 114 podpisov.

Uredništvo Dol. lista

DRAŽGOŠE 1995

V letu 1995 se več svet spominja 50. obletnice zmage nad nacizmom in fašizmom, zato se bodo tudi v Sloveniji zvrstila vrsta spominskih proslav. Prva med njimi bo prireditev "Po stezah partizanske Jelovice", ki bo ob 53. obletnici znamenite dražgoške bitke v nedeljo, 8. januarja 1995, ob 12. uri v Dražgošah z gostom dr. Dimitrijem Ruplom. Ob tej obletnici bo tudi več športnih in kulturnih prireditev.

**ZA IZGRADNJO
PORODNIŠNICE**

Za izgradnjo porodnišnice so prispevali: Vesel, Prečna 47, Novo mesto (namesto venca za pok. Pečariča), 5.000 tolarjev; ZŠAM Novo mesto (namesto venca za pok. Alojza Pavliča), 7.000; Talent iz Ptujja 15.000; Hedi Zanoškar, Segova 9, Novo mesto, za drage medicinske instrumente (namesto cvetja za pok. Franca Malešiča) 3.000; Narodni demokrati Novo mesto (namesto za predvolilno kampanjo) 160.000 in Društvo gojiteljev pasemskih malih živali Krka, Novo mesto, 300.000 tolarjev. Splošna bolnišnica Novo mesto se za prispevke najlepše zahvaljuje!

• Tisti, ki hodijo za resnico, hodijo sami. (Morgenstein)

• Svoboda postaja danes na Slovenskem nedotakljiva parola, ki se razblini tako rekoč že pri vratarju časopisnih hiš. (Kovačič-Peršin)

• Sla po moči je edina "vrednota" sedanjih politik na Slovenskem. (Kovačič-Peršin)

Združenje proti spolnemu zlorabljanju

**Dvignite glas
proti tistim,
ki zlorablajo!**

Problem spolnih zlorab je še vedno le problem žrtev

O spolnih zlorabah v Sloveniji govorimo glasneje šele v zadnjih letih. Zaradi molka, ki je ovijal ta problem, je resnica težko prihajala v javnost in zgrešenim predstavam ni nihče oporekal. Nemoč in položaj žrtev, mnogi nestrokovni pristopi pri stikih ali nudenju pomoči žrtvi pa tudi mnogi primeri opuščene ali izjemno pozne pomoči žrtvi potrjujejo, da je problem spolnih zlorab žal še vedno predvsem problem žrtev samih. Kako naj sicer razumemo molk vseh, ki bi morali dvigniti glas proti tistim, ki zlorablajo in si nato s pomočjo medijev še jemljejo prostor za ponovni napad na svoje žrtve. Mnogi časopisi se postavljajo v vlogo zaščitnikov tistih, ki zlorablajo mladoletne ali ki z nasiljem urejajo stvari v svoji družini. Nepomembno je, za kateri časopis gre, kajti takšno pisanje vsi sprejemajo. Bralci z zanimanjem berejo in živijo v prepričanju, kot da to ni njihov problem, bolj osveščeni so veseli, da se to ni zgodilo njim, nemalo pa jih tihopodpira osumljenje, saj jih predstavljene zgodbe v to enostavno silijo.

Toda tudi strokovnjaki se ne oglašijo. In kje so strokovne institucije, ki so plačane za zaščito otrok? Kje so vse komisije za varstvo otrokovih pravic, državne ustanove, uradi za mladino, za žensko politiko, pravosodni organi in mnogi drugi, ko gre za spolne zlorabe in nasilje? Zgovarjajo se, da vsega niso dolžni spremljati, da so nekateri časopisi neresni, da se ne morejo odzivati na vsako stvar itd. Zato pa imajo povzročitelji in osumljeni moč in si lahko vzamejo prostor, ki so ga prej omenjeni pustili praznega. Preko medijev širijo svojo neresnico, krepijo že tako močno zgrešene predstave o spolnih zlorabah, sramotijo že tako ožigosane žrtve, pritiskajo na institucije, dogaja se celo, da tožijo prijavitelje sumov zlorab. Poleg fizične premoči imajo storilci ponavadi tudi več ekonomske moči in vpliva ter boljški položaj.

Zato pozivamo vse institucije, medije in odrasle žrtve spolnih zlorab v otroštvu, naj kaj ukrejejo zoper takšen odnos. Spolna zloraba je zločin! Oglasite se! Za trpljenje so odgovorni le povzročitelji in nihče drug! Odrasle preživle žrtve spolnih zlorab v otroštvu pa naprošamo, da svoja mnenja in razmišljanja pošljejo tudi Združenju proti spolnemu zlorabljanju na Draveljsko 44 v Ljubljani. Skupaj z njimi bi radi nadaljevali naša prizadevanja za drugačen položaj žrtev.

France, ponosni smo nate!

Malo je Slovencev na časnem delu v severozahodnem delu Nemčije, ki ne bi poznali Flurjančevega Franceta, doma s Svetega Vrha nad Mokronogom. Tako kot mnogo drugih je odšel pred petindesetimi leti s trebuchom za kruhom. Z ženo Angelco sta si postavila dom z lepim vrtom in ustvarila družino v kraju Leichlingen v pokrajini Westfalen. Trenutki druženja njegovih rojakov iz rodne Slovenije so zanje, njegovo družino in tudi nas nekaj najlepšega, kar lahko doživimo na tujem, to je nekaj, kar nam vpliva pogum in daje novih moči.

Velikokrat pričara nam in svojim sosedom svojo rojstno deželico s sončne strani Alp s kruhom, ki ga peče v lastni krušni peči. Da, to je tisti kruh, ki se ga še drži vonj po pepelu in ki nas vse tako zelo spominja na naše drage mame in dom! Krvavice in odojki, ki jih pripravita France in njegova žena z velikim veseljem, pa je nekaj, česar ne moreš okusiti kjerkoli po svetu. In ko ob Francetovi spremljavi na ustno harmoniko zadoni še naša slovenska pesem, zaplavajo naše misli daleč tja med naše domače, v kraje, iz katerih smo prišli. Kako srečen in ponosen nam je že nekaj dni po osamosvojitvi Slovenije podarjal slovenske zastave, ki sta jih šivala z ženo Angelco!

Tudi češnje z njegovega vrta so nekaj posebnega. Še kako veliko pa nam pomeni to, da smo ob našem Francetu, ki hoče tudi ta dar

matere narave deliti s svojimi prijatelji. Teško je opisati našo notranjo srečo, ki jo pri tem občutimo, občutimo pa tudi, da je najbolj srečen France sam, ko ima ob sebi toliko njemu dragih ljudi.

Ostati Slovencev z dušo in srcem tako, kot je uspelo Francetu, ne uspe vsakomur. Mislim, da pri tem sploh ni več pomembno, na katerem koncu sveta živiš. Ponosni smo na te, France, in srečni, da smo lahko tvoji prijatelji.

NADA ZUPAN
Friemersheim

**MONTAŽA IN SERVIS
OLJNIH IN PLINSKIH GORILNIKOV**

DRENOVEC, s.p.

Novo mesto
Marjana Kozine 1
telefon: (068) 22-955

Nudimo vam dobavo in montažo:

- cistern
- gorilnikov
- hišnih avtomatik za ogrevanje
- ves potreben material

***

Strankam in poslovnim sodelavcem voščimo
vesel božič
in srečno 1995. leto!

ADRIATIK
d.o.o.

PRODAJA VOZIL

Smrečnikova 45 (vrtnarja)
Novo mesto
Tel./fax: 068/324-424
Mobil: 0609/612-999

Kredit na 4 leta brez pologa za vsa vozila!

POSEBNA PONUDBA — SUPER CENE

ROVER 111 SL: 1119 ccm, 60 KM
ROVER 216 SLI: kompletna oprema, klima
ROVER 416 SLI: GSI: 1590 ccm, 111 KM, kompletna oprema, klima
ROVER 620 SI: kompletna oprema, klima
ROVER 820 TI: kompletna oprema, klima
Garancija 1 leto, po nakupu!

Vesel božič in srečno novo leto!//L

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki je začel veljati 23. aprila, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke bomo poslej objavljali pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa bodo opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne bomo objavili prispevka, ki bo napisan žaljivo in z namenom zaničevanja, ali če bo nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanaša (13. člen).

sodelovanje svetnikov v bodočem svetu na gospodarskem, kmetijskem in socialnem področju. Vse predloge, ki jih bodo obravnavali na občini, bodo prej obravnavale stranke.

Tudi nas je sram, da smo imeli v stranki SLS šest let tako zvestega člana, da se je udeleževal vseh sestankov, naše razprave pa prenašal vodstvu SKD. Povedati moramo še to, da ni odstopil zadnji petek, kot je zapisal, ampak že 8. novembra, ko smo mu ponudili v podpis pristopno izjavo za kandidata v svetu občine. Izjave verjetno ni podpisal zato, ker je bil že predlagan za svetnika v stranki SKD.

Pa brez zamere, gospod Martinčič!
Vodstvo SLS

Sevniški paberki

Dol. list št. 50, 15. decembra

Predsednika občinskega odbora Demokratske stranke iz Sevnice Dušana Harlanderja prosimo, da s svojimi prividi ne obremenjuje še drugih. Ne zanima nas, kakšne težave ima s piscem te brane rubrike. Žal povsem po nemarnem omenja v zvezi z dolgovi svoje stranke še iz časov kampanje za poslanske volitve v letu 1992 ime naše stranke LDS. Kot dolgoletnemu finančniku bi mu pač moralo biti jasno, da so za te stvari usodni podpisi na dokumentih. Tako lahko zapišemo, da je bivša LDS plačala kampanjo za njegovega zeta, takrat člana LDS v Sevnici g. Hajtnika, ki je stranki primerno dosegel tudi lep rezultat, na katerega je ponosen še sedaj, ko je že prestopil v stranko g. Harlanderja in izpadel iz nadaljnega volilnega kroga. Kar je g. Hajtnik imel z LDS, in kar je sedaj pozabil - zato sem ga moral spomniti na sevniškem radiu - je plačano. Očitno pa ni plačano, kar je v imenu Demokratske stranke pri Dolenjskem listu dolžan Stane Loždorfer, takratni predsednik odbora te stranke, ko so proti zetu g. Harlanderja podpirali dr. Cveta Gradišarja. Ker so pri sedanjih lokalnih volitvah kandidirali končno vsi skupaj (in žal spet pogoreli), je prav, da poravnajo svoj zapitek in se, predno kažejo na druge, zmenijo v svojem krogu o tako navadni stvari, kot je primopredaja. Upam, da bo potem Dolenjski list le prišel do svojega denarja za davno opravljeno delo znanega naročnika.

ALFRED ŽELENIK
predsednik občinskega odbora
LDS Sevnica

Z nožem poškodovao sina

Dol. list št. 50, 15. decembra

V prejšnji številki Dolenjskega lista ste lahko prebrali vest pod gornjim naslovom. I. K. iz Brežic je doma razgrajal, zatem pa je z nožem poškodovao svojega sina. Bralcem Dolenjskega lista in prijateljem želim povedati, da podpisani z dogodkom nima nikakršne zveze.

IVAN KAPUŠIN
Brežice, Maistrova 8

Strankarska zaprtost po slovensko

Dol. list št. 49, 8. decembra

Dolenjski list je 8. decembra objavil v rubriki "Krške novice" pod naslovom "Strankarska zaprtost po slovensko" neresnično vest o zaprtem sestanku ZLSD z ministrom za znanost in tehnologijo v Krškem.

ZLSD je organizirala javno tribuno na temo "Znanost in tehnologija na poti v Evropo". Obvestilo je bilo javno, kar je razvidno tudi iz objave v DL z dne 24.11.1994. Poleg tega pa je bilo poslanih še 60 osebnih vabil na različne strokovne naslove brez strankarskih kriterijev. Razmeroma skromna udeležba potrjuje ugotovitev ministra Bohinca, da je Posavje glede projektov s področja znanosti na zadnjem mestu v Sloveniji.

Predvolilna aktivnost ZLSD se je odvijala v organiziranju javnih tribun z aktualnimi temami s področja kulturne, socialne in gospodarske razvojne problematike, ne pa z raznimi krošnjarskimi aktivnostmi, kot je npr. brezplačna delitev žganja in vina moidočim občanom in otrokom ter izkoriščanje življenjskih stisk prizadetih ljudi za promocijo županskih kandidatov. Vsak dela pač to, kar zna.

za OO ZLSD Krško
SILVO GORENC

Sram me je, da sem član stranke

Dol. list št. 50, 15. decembra

V prejšnji številki Dolenjskega lista je Franc Martinčič obsodil združitev SLS s Kmečko listo, Združeno listo in Liberalno demokracijo Slovenije. Povedati moramo, da je do sporazuma prišlo zaradi podpore kandidatu za župana Francu Hudoklinu. S tem sporazumom je mišljeno

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 24. decembra, bodo odprte naslednje prodajalne živit:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Blagovnica, Žabja vas
- od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ravgovska 17
- od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Čekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 17. ure: trgovina Brcač, Smolenja vas
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
- Šentjemej: od 7. do 17. ure: Dolenjka, market
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Rog
- Žužemberk: od 7. do 17. ure: MercatorKZ, Suha

krajina
• Straža: od 7. do 13. ure: Dolenjka, Market

V nedeljo, 25. decembra, bodo odprte naslednje prodajalne živit:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: market Drska, market Kristanova, nakupovalni center Drska, samopostrežba Mačkovec
- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ravgovska 17
- od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Čekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: trgovina Brcač, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela

TEKSTIL-KONFEKCIJA ADLEŠIČI, d.o.o.

Adlešiči
Adlešiči št. 3

V skladu s Statutom razpisuje Upravni odbor podjetja delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- visoka ali višja stopnja strokovne izobrazbe ustrezne usmeritve
- najmanj 3 - 5 let delovnih izkušenj
- potrebne organizacijske in vodstvene sposobnosti
- aktivno znanje enega svetovnega jezika.

Mandat traja 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na gornji naslov v zaprti ovojnici z oznako "Za razpisno komisijo". Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 15 dneh po odločitvi.

**Republika Slovenija
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARSTVO
NARAVE**

Izpostava Novo mesto
NOVO MESTO, Glavni trg 28

razpisuje
prosto delovno mesto

1. VIŠJI STROKOVNI SODELAVEC za nadzor

- Pogoji:
- diplomirani gradbeni inženir hidrotehnična smer
  - 5 let delovnih izkušenj
  - 5 mesecev poskusno delo
  - opravljen strokovni izpit

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še splošne pogoje, določene z Zakonom o delavcih v državnih organih (Uradni list RS, št. 15/90).

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusnim delom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter kratkim življenjepisom pošljite v 8 dneh na gornji naslov.

Nepopolnih prijav ne bomo upoštevali.

Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili.

**SREDNJA TEHNIŠKA
IN ZDRAVSTVENA ŠOLA
NOVO MESTO
Šegova ulica 112
68000 NOVO MESTO**

razpisuje prosto delovno mesto

- 1 pedagog, dipl. pedagog

Prosto delovno mesto razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijaviili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v petnajstih dneh po preteku roka za prijavo.

**UGODNA
POSOJILA
ZA UVOZNIKE**

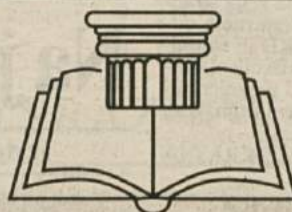
V SKB banki nudimo uvoznikom blaga široke potrošnje, avtomobilov in druge opreme ugodna potrošniška in obrtniška posojila brez pologa.

- Letna obrestna mera: R + 12 %
- Odplačilna doba: 3, 4 ali 5 let

Podrobnejše informacije dobite na tel: 131 51 24 ali na sedežih poslovnih enot SKB banke v Celju, Kamniku, Kočevju, Kopru, Mariboru, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu in Škofji Loki.

SKB BANKA D.D.

SLOVENSKA KNJIGA

Vse znanje v eni knjigi - knjiga za vsako družino
SVETOVNA USPEŠNICA

Izvirnik je pripravilo 180 mednarodno priznanih strokovnjakov, slovensko izdajo pa so dopolnili vrhunski domači strokovnjaki. Format 26x30 cm, 760 strani, 1500 barvnih ilustracij, izide maja 1995. Priporočamo, da knjigo naročite pri naših zastopnikih.

Zaposlimo zastopnike za predstavitve knjige na terenu. Pokličite: 061 443 915

Hej,

prijatelji Radenske!

Kako čas neslišno odteka v včeraj. Lahko so le trenutki, ki nam ostajajo za danes. To so delčki življenja v tem času in tem prostoru tik pred novim tisočletjem.

Tudi vi ste delček tega našega pretakajočega življenja. Hvala prijatelji, ker ste z nami, hvala, ker sodelujemo, hvala, ker nam zaupate, hvala, ker ste naši!

STUDIO MARKETING

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 22. XII.

SLOVENIJA 1
8.45 - 0.20 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.35 OTROŠKI PROGRAM
RDEČA KAPICA, posnetek predstave SNG Maribor, 2/2
10.05 4 X 4 - MALE ŽIVALI
10.50 VELIKE KNJIGE, amer. izobraž. nadalj., 1/6
11.15 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
14.50 LEPA DOLINA, ponovitev valzižanske drame
16.20 SLOVENSKI UTRINKI
16.45 PODARIM - DOBIM, ponovitev
17.00 DNEVNİK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ŠTIRI V VRSTI, TV igrice
19.13 OTROCI OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.05 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška nadalj., 5/13
21.05 TEDNIK
22.00 DNEVNİK 3, TEMA DNEVA, VREME
22.30 POSLOVNA BORZA
22.45 SOVA
DAVOV SVET, amer. naniz., 7/24
23.15 OLJKOV DVOREC, franc. nadalj., 13/13

SLOVENIJA 2
9.15 - 0.05 Teletekst
9.30 Video strani - 9.50 Kranjska Gora: svet pokal valpskem smučanju - slalom (m), 1. tek; 12.50 2. tek - 14.00 Kinoteka: Cildus filmov Katherine Hepburn: Žezava vzgoja (amer. film, ČB) - 15.40 Tedenski izbor: V vrtincu - 16.25 Sova (ponovitev): Grace na udaru (amer. naniz., 19/22); 17.00 Oljkov dvorec (franc. nadalj., 12/13) - 18.00 Že veste - 18.20 Svet pokal v alpskem smučanju - slalom (m), posnetek - 19.10 Podarim - dobim - 19.20 Tok, tok (kontaktna oddaja za mladostnike) - 20.05 Večerni gost: Melita Zajc - 21.05 Povečava: Junaki družga razreda (dok. film); Vsak otrok je lep, ko se rodi (dok. film) - 23.15 Hommage a Gallus

KANAL A
7.00 Video strani - 12.00 Na velikem platnu - 12.20 Luč svetlobe (ponovitev 323. dela amer. nadalj.) - 13.10 Novoletne čestitke - 13.15 Tržaška novoletna ponudba - 13.20 Najhitrejši avtomobili sveta (ponovitev 5. reportaže) - 13.30 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 14.05 CMT - 15.55 Na velikem platnu - 16.15 Elizije: Družba Jezusova (6. del) - 16.55 Album show (ponovitev glasbene oddaje) - 17.45 Video igralnica (oddaja o računalniških igrah) - 18.15 Benny Hill (ponovitev 16. dela angl. naniz.) - 18.45 TV bazar - 19.00 Poročila - 19.15 Luč svetlobe (324. del amer. nadalj.) - 20.00 Magnetoskop (glasbena oddaja) - 20.40 Pred poroto (21. del amer. naniz.) - 21.10 Poročila - 21.30 Najhitrejši avtomobili sveta (6. reportaža) - 21.40 Maščevanje (amer. film) - 23.25 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 0.20 Na velikem platnu - 0.40 CMT

HTV 1
7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Jelenko (serija za otroke) - 12.00 Poročila - 12.05 Emperatriz (serijski film) - 12.50 Mala princesa (amer. film) - 14.30 Šolski program - 15.30 Program za otroke in mladino - 16.30 Poročila - 16.40 Z jadrni okoli sveta (potopis) - 17.10 Prometni krog - 17.45 Hrvaška danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Kvizkoteka - 21.30 Ekran brez okvira - 22.30 Slika na sliki - 23.10 Moč denarja - 23.20 Leolo (kanadski film) - 1.05 Poročila - 1.10 Sanje brez mej

PETEK, 23. XII.

SLOVENIJA 1
9.45 - 1.05 TELETEKST
10.35 VIDEO STRANI
10.25 TEDENSKI IZBOR
RAKUNI, amer. risana naniz., 7/11
11.00 ROKA ROKA
11.50 ZNAMENITE ROMARSKÉ POTI, angl. dok. nadalj., 3/4
12.40 ŽE VESTE
13.00 POROČILA
14.25 FILM TEDNA:
LJUBEZEN JE BOLEČA, ponovitev nizoz. filma
15.45 KAM VODIJO NAŠE STEZICE
16.45 PODARIM - DOBIM, ponovitev
17.00 DNEVNİK 1
17.00 Plišasti tiger, nizoz. drama
17.30 NARAVA IN TEHNIKA, angl. poljudno-znan. nadalj., 1/6
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 HUGO, TV igrice
19.13 OTROCI OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.05 POGLEJ IN ZADENI
21.40 TURISTIČNA ODĐAJA
22.05 DNEVNİK 3, TEMA DNEVA, VREME
22.40 SOVA
DAVOV SVET, amer. naniz., 8/24
23.10 ZALJUBLJENOST, amer. film

SLOVENIJA 2
12.35 - 23.45 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.40 Tedenski izbor: Razjarmikovi v prometu (TV nadalj., 5/10); 16.05 Nor na reklame (9. oddaja); 16.30 Osmi dan - 17.20 Sova (ponovitev): Davov svet (amer. naniz., 7/24); 17.50 Oljkov dvorec (franc. nadalj., 13/13) - 18.45 Znanje za znanje - 19.10 Podarim - dobim - 19.20 Poglej me! - 20.05 Pastolovščine mladege Indiana Jonesa (amer. naniz., 16/16) - 20.50 Moje Krakovo, moje Trnovo (dok. oddaja) - 21.25 Opus - 22.30 Koncert iz Cankarjevega doma: Orkester slovenske Filharmonije

KANAL A

12.00 Na velikem platnu - 12.20 Luč svetlobe (ponovitev 324. dela amer. nadalj.) - 13.20 Najhitrejši avtomobili sveta (ponovitev 6. reportaže) - 13.30 Magnetoskop (ponovitev) - 14.15 CMT - 15.35 Na velikem platnu - 15.55 Elizije: Družba Jezusova (7. del) - 16.40 Pred poroto (ponovitev 22. dela amer. naniz.) - 17.05 Maščevanje (ponovitev filma) - 18.45 TV bazar - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (325. del amer. nadalj.) - 20.00 Pozitiv + (glasbena oddaja) - 20.30 Na vodnih poteh ZDA - Jezero Michigan in reka Illinois (dok. naniz.) - 21.30 Poročila - 21.40 Eden na borzi - 22.10 Akcija (amer. film) - 23.50 Album show (glasbena oddaja) - 0.40 Erotični film

HTV 1

7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Jelenko (serija za otroke, 3/13) - 12.00 Poročila - 12.05 Emperatriz (serijski film) - 12.50 Mati, poslušaj mojo pesem (španski film) - 14.30 Šolski program - 15.30 Program za otroke in mladino - 16.30 Poročila - 16.40 Angleščina - 17.10 Z zdravjem do lepote - 17.45 Hrvaška danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Klatim se in snemam: Požeške brezve - 21.00 Dobri ljudje - 22.30 Slika na sliki - 23.10 Božič v Connecticutu (amer. film) - 0.40 Poročila - 0.45 Sanje brez mej

SOBOTA, 24. XII.

SLOVENIJA 1
7.45 - 1.55 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.20 TEDENSKI IZBOR:
8.20 RADOVEDNI TAČEK
8.30 ZELENO, SIVO, RUMENO, italij. film
8.45 MOJA ENCIKLOPEDIJA ŽIVALI: KENGURU
8.55 MALE SIVE CELICE, kviz za šestolonce
9.45 TOK, TOK
10.30 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.00 S PIKO OKOLI SVETA, avstral. risani film
12.10 GORE IN LJUDJE, ponovitev
13.00 POROČILA
13.05 VEČERNI GOST: MELITA ZAJC, ponovitev
14.30 TEDENSKI IZBOR:
TEDNIK, ponovitev
15.15 POGLEJ IN ZADENI
16.45 PODARIM - DOBIM, ponovitev
17.00 DNEVNİK 1
17.10 ZNAMENITE ROMARSKÉ POTI, angl. dok. nadalj., 4/4
18.00 RPL - STUDIO LUWIGANA
18.45 HUGO, TV igrice
19.05 OTROCI OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.18 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
21.15 BOŽIČ GOSPODA KRUGERJA
21.50 KUŠTRAVA SUE, amer. film
22.40 OZARE
22.40 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
23.00 ZVEZDICE BOŽJE IZPOD ŠMARNE GORE
23.30 POLNOČNICA, prenos iz sliškega samostana

1.15 ... IN NA ZEMLJI MIR LJUDEM...
SLOVENIJA 2
7.35 - 1.35 Teletekst
7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 10.00 Tedenski izbor: Človek in glasba: London 18. stoletja (17. oddaja); 10.55 Turistična oddaja - 11.10 Gozdarska hiša Falkenau (nemška nadalj., 5/13) - 12.05 Sova (ponovitev): Davov svet (amer. naniz., 8/24) - 12.35 Kapitan Nemo in podvodno mesto (amer. film) - 15.10 Zaljubljenost (ponovitev amer. filma) - 16.55 Športna sobota: košarka BWT Maribor-Smelt Olimpija - 18.30 Slovenski magazin - 19.00 Podarim - dobim - 19.05 Karaoke (razvedrila oddaja) - 20.10 Dežela smehljaja (opereta) - 21.50 Božični koncert iz Vatikana (posnetek) - 23.20 Sova: Ko se srca vnamejo (amer. naniz.); 23.50 Majhni darovi (kanadski film)

KANAL A

7.00 Video strani - 9.05 CMT - 10.00 Eden na borzi (ponovitev) - 10.10 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 11.10 Dance session (ponovitev oddaje o plesu) - 11.40 Elizije: Družba Jezusova (8. del) - 17.55 Računalniška kronika (ponovitev 10. dela) - 18.25 Akcija (ponovitev filma) - 20.00 Vreme - 20.05 Živeti danes (dok. oddaja) - 20.35 Splošna praksa (1. del avstral. naniz.) - 21.25 Ameriški deset (glasbena oddaja) - 21.55 Novoletne čestitke - 22.00 Tržaška novoletna ponudba - 22.05 Bob Roberts (amer. film) - 23.50 Vreme - 23.55 Krik (ponovitev oddaje o stilu) - 0.25 Ulica rumene nevarnosti (3. del angl. naniz.)

HTV 1

8.40 TV spored - 8.45 TV koledar - 8.55 Poročila - 9.00 Dobro jutro - 10.30 Program za otroke in mladino - 15.30 Sezamova ulica - 16.30 Poročila - 16.40 Tri deklice (avstrijski film) - 18.15 Televizija o televiziji - 18.40 Božič v slavonski ravnini (oddaja ljudske glasbe in običajev) - 19.10 Na začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.05 Božična poslanica kardinala Franja Kuharića - 20.30 Božične pesmi - 20.45 Dete je rojeno - 21.45 Sveta sled (dok. oddaja) - 22.30 Božič na Hrvaškem - 23.10 Poročila - 23.20 Zbor Dunajski dečki - 23.55 Samobor: prenos polnočnice - 1.30 Sanje brez meja

NEDELJA, 25. XII.

SLOVENIJA 1
7.15 - 1.15 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
8.05 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV, ponovitev
8.55 ARABELA, ponovitev češke nadalj., 11/13
9.25 PRAVLJICA O BISERKI
10.00 VRTILJAK, ponovitev mehiške nadalj., 11/28
10.25 ONSTRAN PRIHODNOSTI, 13. del avst.

ral. znan. oddaje
10.55 SLOVENSKI LJUDSKI PLESI
11.25 LJUDIJE IN ZEMLJA
11.55 RIM: URBI ET ORBI - BOŽIČNA POSLANICA IN POZDRAV BAPEZA IANEZA PAVLA II., prenos s Tрга sv. Petra
12.30 VELJA ZA VSAK DAN, nemška igrana serija, 12/13
13.00 POROČILA
13.05 PUSTOLOVŠČINE MLADEGA INDIANA JONESA, amer. naniz., 16/16
13.50 ZVEZDICE BOŽJE IZPOD ŠMARNE GORE, ponovitev
14.15 DOMOV ZA BOŽIČ, kanadski film
15.50 MAJSKI CVETVI, angl. naniz., 7/13
16.45 PODARIM - DOBIM, ponovitev
17.00 DNEVNİK 1
17.10 PO DOMAČE
18.55 HUGO, TV igrice
19.05 OTROCI OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.18 LOTO
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
19.52 ZRCALO TEDNA
20.10 ONA + ON
21.15 KRŠČANSTVO V SVETI DEŽELI
22.10 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
22.30 LIST IN CVET: DRUŽINSKE VRTNARIJE, 6. oddaja
23.00 SOVA:
ZAKONCA FIELDS V FRANCJI, božična epizoda angl. naniz.
DENARJA NA PRETEK, amer. film

SLOVENIJA 2

7.35 - 0.45 Teletekst
7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 11.10 Tedenski izbor: Koncert iz CD - 12.10 Sova (ponovitev): Ko se srca vnamejo (amer. naniz.); 12.40 Majhni darovi (kanadski film) - 14.10 Drugi kralj (risani film) - 14.35 Mednarodni božič - 15.55 Velika piramida - Dostop k zvezdam (angl. dok. oddaja) - 15.45 Grem-lini 1 (amer. film) - 17.30 Športna nedelja - 19.15 Ples stoteletja (zadnji del franc. oddaje) - 20.10 Nazaj v prihodnost (amer. film) - 22.00 Velja za vsak dan: Uspešnica (nemška igrana serija, 13/13) - 22.30 Za TV kamero - 22.45 Božične pesmi - 23.45 Športni pregled

KANAL A

8.35 Odisej (risani film) - 9.30 Stan in Olio (burleska) - 11.00 Video igralnica (oddaja o računalniških igrah) - 10.30 Male živali - 11.50 Novoletne čestitke - 11.55 Tržaška novoletna ponudba - 12.00 Epikurejske zgodbe (oddaja o slovenskih gostilnah) - 12.10 Helena - 13.00 Elizije: Družba Jezusova (9. del) - 15.05 Poslednji Mohikanec (risana) - 16.00 Na vodnih poteh ZDA - Jezero Michigan in reka Illinois (amer. naniz.) - 17.00 Ulica rumene nevarnosti (ponovitev 3. dela angl. naniz.) - 18.00 Bob Roberts (ponovitev filma) - 20.00 Vreme - 20.05 Tropska vročica III (7. del amer. naniz.) - 21.00 Novoletne čestitke - 21.05 Tržaška novoletna ponudba - 21.10 Naj naj manekena (reportaža) - 21.45 Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 22.45 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 23.40 Ulica rumene nevarnosti (4. del angl. naniz.) - 0.35 CMT

HTV 1

8.25 TV spored - 8.30 TV koledar - 8.40 Poročila - 8.45 Risana serija - 9.15 Ljudska glasba in običaji - 9.45 Božične pesmi - 10.00 Prenos božične maše iz zagrebške katedrale - 11.50 Poročila - 11.55 Rim: Urbi et orbi - 12.30 Assisi: Božični koncert - 13.45 Mir in dobro - 14.15 Duhovni ključ - 14.20 Poročila - 14.25 Ko zazvonijo zvonovi (avstrijski film) - 16.00 Alpe-Donava-Jadran - 16.30 Bethlehem (dok. film) - 17.15 Poročila - 17.30 Čudež divjine (amer. film) - 18.55 Risana serija - 19.15 TV fortuna - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Božič na Dunaju (posnetek koncerta) - 21.35 Ben Hur (amer. film) - 0.35 Poročila - 0.40 Sanje brez mej

PONEDELJEK, 26. XII.

SLOVENIJA 1
7.45 - 0.35 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKI PROGRAM:
SKRIVNOST VASI VILA U, španska nadalj., 3/6
PRAZNIČNE ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.30 ZA TV KAMERO
9.45 KRŠČANSTVO V SVETI DEŽELI
10.35 DEŽELA SMEHLJAJA, opereta
12.15 ŠPORTNI PREGLED
13.00 POROČILA
13.05 POVEČAVA, ponovitev
15.10 ANA, ANA, švicarski film
16.20 DOBER DAN, KOROSKA
17.00 DNEVNİK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ABC - ITD., TV igrice
19.13 OTROCI OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.05 MIDDLEMARCH, angl. nadalj., 6/7
21.00 INFORMATIVNA ODĐAJA
22.00 DNEVNİK 3, TEMA DNEVA, VREME
22.20 SOVA
MURPHY BROWN, 1. epiz. amer. naniz.
29. ULICA, amer. film

SLOVENIJA 2

12.35 - 23.00 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 14.25 Tedenski izbor: Utrip, Zrcalo tedna; 14.55 Ona + on; 15.55 Poglej me! - 16.40 Sova (ponovitev): Zakonca Fields v Franciji (angl. naniz.); 17.20 Denarja na pretek (amer. film) - 18.45 Onstran prihodnosti (14. del avstral. znan. oddaje) - 19.15 Sedma steza - 20.05 Športnik leta (prenos) - 21.00 Živeti in umreti na Porterhousu (angl. nadalj., 1/4) - 21.50 Studio City - 23.00 Brane Rončel izza odra

KANAL A

12.00 Na velikem platnu - 12.25 Luč svetlobe (ponovitev 325. dela) - 13.15 Helena (ponovitev) - 14.05 Novoletne čestitke - 14.10 Tržaška novoletna ponudba - 14.15 Pozitiv + (ponovitev) - 14.50 Elizije: Družba Jezusova (10. del) - 15.30 Ulica rumene nevarnosti (ponovitev 4. dela angl. naniz.) - 16.30 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 17.20 Tropska vročica III (ponovitev 7. dela amer. naniz.) -

18.45 TV bazar - 19.00 Vreme - 19.10 Luč svetlobe (326. del amer. nadalj.) - 20.00 Alica v glasbeni deželi (kontaktna glas. oddaja) - 20.40 Dežurna lekarna (5. del španske humor. naniz.) - 21.10 Vreme - 21.25 Igra solz (amer. film) - 23.05 Ameriških deset (glasb. oddaja) - 23.35 Ulica rumene nevarnosti - 0.40 Na velikem platnu

HTV 1

7.40 TV program - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Tarzanova največja pustolovščina (angl. film) - 11.30 Mali božični koncert - 12.00 Poročila - 12.05 Emperatriz (serijski film) - 12.55 Oddaja za otroke - 13.40 Amer. film za otroke - 15.55 Program za otroke in mladino - 16.55 Dok. oddaja - 17.40 Hrvaška danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 29. ulica (amer. film) - 21.50 Svet v letu 1994 - 22.50 Slika na sliki - 23.30 Oddaja resne glasbe - 0.30 Poročila - 0.35 Sanje brez meja

TOREK, 27. XII.

SLOVENIJA 1
8.15 - 1.20 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 POČITNIŠKI PROGRAM
10.00 TEDENSKI IZBOR
ONSTRAN PRIHODNOSTI, 14. del
10.20 NAZAJ V PRIHODNOST, amer. film
12.15 SEDMA STEZA
13.00 POROČILA
14.10 TEDENSKI IZBOR:
MOJE KRAKOVO, MOJE TRNOVO
14.45 BOŽIČNI KONCERT IZ VATIKANA
16.15 MOSTOVI
16.45 PODARIM - DOBIM, ponovitev
17.00 DNEVNİK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 LINGO, TV igrice
19.13 OTROCI OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.05 RAZJARMIKOVI V PROMETU, TV nadalj., 6/10
20.30 NOR NA REKLAME: CILJNO OBČINSTVO, 10. oddaja
21.00 OSMI DAN
22.15 DNEVNİK 3, TEMA DNEVA, VREME
22.45 POSLOVNA BORZA
23.00 SOVA
Z ENO NOGO V GROBU, angl. naniz., 3/12
FRANK SINATRA, amer. dok. film
SINATRA, amer. nadalj., 1/4

SLOVENIJA 2

12.35 - 23.30 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.05 Tedenski izbor: List in cvet (6. oddaja); 15.35 Karaoke - 16.35 Sova (ponovitev): Murphy Brown (amer. naniz., 1/23); 17.05 29. ulica (amer. film) - 18.45 Iz življenja za življenje - 19.10 Podarim - dobim - 19.15 Videospon - 20.05 R & R (znan. oddaja) - 21.00 Rocka rocka - 21.50 Sin divjine (švedska drama) - 22.45 Svet poroča

KANAL A

7.00 Video strani - 12.05 Na velikem platnu - 12.25 Luč svetlobe (ponovitev 326. dela amer. nadalj.) - 13.15 Alica v glasbeni deželi (ponovitev) - 14.05 Video igralnica (oddaja o računalniških igrah) - 14.45 CMT - 15.00 Na velikem platnu - 15.20 Ulica rumene nevarnosti (ponovitev 5. dela angl. naniz.) - 16.20 Dežurna lekarna (ponovitev 5. dela šp. humor. naniz.) - 16.50 Igra solz (ponovitev filma) - 18.45 TV bazar - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (327. del) - 20.00 Rodeo (glasbena oddaja) - 21.10 Poročila - 21.20 Zadet - Leto 1994 (dok. oddaja) - 22.50 Upravljanje (dok. naniz. o managementu) - 23.20 Naše cenjeno sorodstvo (1. del angl. naniz.) - 23.10 Ulica rumene nevarnosti (6. del angl. naniz.) - 0.15 Na velikem platnu - 0.35 CMT

SREDA, 28. XII.

SLOVENIJA 1
7.45 - 24.00 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.40 POČITNIŠKI PROGRAM
12.05 IZ SLOVENIJA ZA ŽIVLJENJE
12.30 SLOVENSKI MAGAZIN
13.00 POROČILA
14.25 TEDENSKI IZBOR
OPUS
15.25 ŽIVETI IN UMRETI NA PORTERHOUSU, angl. nadalj., 1/4
16.20 SLOVENCI V ZAMJESTVU
16.45 PODARIM - DOBIM, ponovitev
17.00 DNEVNİK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 RPL - STUDIO LUWIGANA
18.45 PARL, TV igrice
19.13 OTROCI OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FORUM
20.25 FILM TEDNA:
KAMNITI DEŽ, angl. film
22.00 DNEVNİK 3, TEMA DNEVA, VREME, ŠPORT
22.35 SOVA

SLOVENIJA 2

12.35 - 1.40 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 14.30 Tedenski izbor: Praznične zgodbe iz školjke; 15.00 Middlemarch (angl. nadalj., 6/7); 15.50 Videospon - 16.35 Sova (ponovitev): Z eno nogo v grobu (angl. naniz., 3/12); 17.05 Frank Sinatra (amer. dok. film); 17.55 Sinatra (amer. nadalj., 1/4) - 18.45 Velike knjige (amer. izobraž. nadalj., 2/6) - 19.10 Podarim - dobim - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Športna sredi: hokej Olimpija Herzs-Salavat Julajev - 22.35 22.00 Omizje - 0.35 Alica - Evropski kulturni magazin

KANAL A

7.00 Video strani - 12.05 Na velikem platnu - 12.25 Luč svetlobe (ponovitev 327. dela) - 13.25 Rodeo (ponovitev) - 14.25 Živeti danes (ponovitev dok. oddaje) - 14.55 Spot leta - 15.00 Na velikem platnu - 15.20 Naše cenjeno sorodstvo (ponovitev 1. dela angl. naniz.) - 16.10 Ulica rumene nevarnosti (ponovitev 6. dela naniz.) - 17.10 Male živali (ponovitev oddaje) - 17.30 Upravljanje (ponovitev 10. dela dok. naniz. o managementu) - 18.00 Zadet - Leto 1994 (ponovitev oddaje) - 18.45 TV bazar - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (328. del) - 20.00 Benny Hill

ČETRTEK, 29. XII.

5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 17.00 Obrtniki in podjetniki - 18.00 Obisk - 20.00 Rockovski sprehod - 23.00 Hard and heavy
PETEK, 30. XII.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Grmki vulkan - 17.00 Srakin TV izbor - 18.00 Ego tripi sodelavcev radia - 20.00 Ne joči petek! - kviz z evergreeni
SOBOTA, 31. XII.
5.30 Dobro jutro - 6.45 Kmetijski nasveti - 8.30 Viža dneva - 9.00 Količek - 10.00 Gospodinje sprašujejo, Helena Mrzlikar odgovarja - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Lovci v studiu - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 17.00 Sraka ima dolgi rep - 20.00 Čestitke - 21.00 Srakina sobotna super veselica
NEDELJA, 1. I.
8.00 Dobro jutro - 9.00 Poročila - 9.30 Kmetijska oddaja - 10.00 Mali oglasi - 11.00 Vinogradniška oddaja - 12.00 Čestitke, mali oglasi in domača glasba - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 16.00 Nagradni kviz - 19.00 Cinca Marina in obisk - 22.30 Ves ta jazz

PONEDELJEK, 2. I.

5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Športni pregled - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Popevka tedna - 17.00 Aktualna oddaja - 19.00 Rockovnik + diskoteka M - 22.00 Folk in country glasba - 23.00 Koncert
TOREK, 3. I.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Finance in predpisi - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.50 Nagradni kviz: Vsi znamo vse - 19.00 Večerni program - 20.00 Stari rockeri: akcija - 22.00 Flamenco - 23.00 Lestvica 3 tri III
SREDA, 4. I.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.50 Nagradni kviz: Vsi znamo vse - 19.00 Večerni program - 20.00 Stari rockeri: akcija - 22.00 Flam

DOLENJSKA
BANKA

S tradicijo v prihodnost

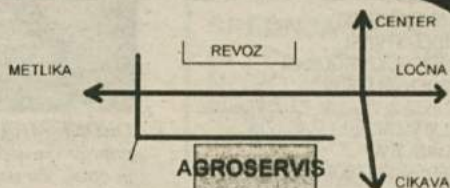

KOMPAS DESIGN

*Dolenjska banka d.d.
vošči svojim komitentom
vesele božične praznike
in srečno novo leto*

AGROSERVIS
Knafelčeva 2
Tel.: 068/321-479

UPORABNA DARILA ZA VSO DRUŽINO!

- vse za avto
- kuhinjski pripomočki
- razni hobi programi
- vrtiličarski programi
- igrače
- kmetijska mehanizacija v malem

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

Želimo vam vesele božične praznike in srečno novo leto!

»LABOD« tovarna oblačil
Novo mesto, p.o.

objavlja prsto delovno mesto

INOKORESPONDENT — 1 delavec

pogoji:

- VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe, diplomirani nemci — prevajalec / anglist ali učitelj nemškega jezika / angleška jezika
- 36 mesecev delovnih izkušenj
- 3 mesece poskusno delo.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas. Vloge z dokazili o strokovni izobrazbi sprejemamo 8 dni po objavi na naslov:

»LABOD« tovarna oblačil, pravno-kadrovska služba, Seidlova cesta 35, 68000 NOVO MESTO.
O sklenitvi delovnega razmerja bomo kandidate obvestili v 8 dneh po izbiri.

kobra
mobitel

68310 ŠENTJERNEJ, tel.: 068/ 42-118

KRI REŠUJE ŽIVLJENJE!

TRANSFUZIJSKI ODDELEK NOVO MESTO

ODVZEM VSAK TOREK IN ČETRTEK

od 6. ure do 9.30

NARODNI
DEMOKRATI

ŽELIMO VAM OBILO RADOSTI OB BOŽIČU
IN SREČE V NOVEM LETU!

S A L O M O N O V
OGLASNIK

NAJVEČJA TRŽNA IZBIRA ZA NAKUP IN PRODAJO

PROSTOVOLJNA ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA

ZDRAVJE nima cene.

Je **BOGASTVO** vsakomur,
ki ravna odgovorno.

Ceno pa ima **ZDRAVLJENJE**
in **STROSKI** so lahko zelo visoki.

Zato se odločimo
za **ZAVAROVANJE***
za večjo **KAKOVOST** in
brezskrbno, zdravo **ŽIVLJENJE.**

Zavarujemo bogastvo zdravja.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

*Urejen in razvejan sistem prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije zagotavlja pokrivanje stroškov zdravstvenih in drugih storitev za sprejemljivo premijo. Blizu milijon dvesto tisoč zavarovancev je Zavodu že doslej zaupalo in si zavarovalo doplačila za zdravstvene storitve. Sedaj Zavod ponuja še nova zavarovanja, ki bodo tudi potrdila zaupanje zavarovancev. Obiščite nas v najbližji enoti Zavoda. Radi vam bomo pojasnili novosti.

RADIO **KRKA** MHz
106,6

- DECEMBER NA RADIU KRKA
- BOGATE NAGRADE
- SODELUJEJO:

AVTOCOMMERCE, NOVO MESTO; KRKA — ZELENA ZDRAVILA; EMONA OBALA KOPER — TRGOVINA E-SHOP, Novo mesto; ZAVAROVALNICA TILIA; HIT ČASINO OTOČEC; SUHA KRAJINA COMMERCE; TRGOVINA TIKI; MIZARSTVO KOVAČ; URARSTVO NOVAK; Servisno-prodajni center IZTOK SEVER; TRGOVINA JORDAN; USNJARSTVO SIMČIČ; MX SPORT; MOJ DOM — GORENJE MALOPRODAJA in MK BIROOPREMA; TABAKUM; SALON POHIŠTVA KRAJNC — NOVA OPREMA; DISKOTEKA PARADISO; FOTO ASJA; TRGOVINA IN SERVIS KOLES SMOLE; AVTOCENTER VOVK; GOSTILNA BUDAČKI; TRGOVINA ESTERA; SILVER BUTIK; TURISTIČNA AGENCIJA INTERFLASH; MIKO; AGROSLOGA SLOGONSKO; PRODAJALNA AURA; MESARSTVO KRIŽAN; DOLENJSKI LIST; LABOD.

Govorimo, pojemo, kličemo vesel božič in srečno ter zadovoljno novo leto!

**PRI FIATU VAS
OBDARUJEMO
VSAK DAN V
DECEMBRU!**

Tipo.

FIAT TIPO je avtomobil, ki v sebi združuje najboljše lastnosti. Sodobno zasnovan motor mu daje živahnost in temperament, dodatna bočna zaščita varuje voznika in potnike. Notranjost vas razvaja z udobjem, kakrsnega nudijo le italijanski avtomobili, njegova cena pa navdaja konkurenco z zavistjo. Si lahko želite več? Prav gotovo! Vsi, ki se boste odločili zanj v mesecu decembru, boste dobili **POSEBNO DARILO: POVRNILI VAM BOMO STROSKE OBVEZNEGA ZAVAROVANJA ALI PA VAM BOMO PODARILI KVALITETEN AVTORADIO**

KENWOOD

Oglasite se cimprej pri najbližjem pooblaščenem prodajalcu FIATOVE prodajne mreže v Sloveniji! Darilna ponudba velja za vse modele FIAT TIPO in FIAT TEMPRA.

FIAT

temperamentna tehnologija

COSMOS Ljubljana 061/553 153
AUTODELTA Ljubljana 061/218 364
AVTOSISTEM Ljubljana 061/371 176
GAMA AUTO Ljubljana 061/1405150
VEIT Vir pri Domžalah 061/714 151
AVTOTRADE Vrhnika 061/751 346
AVTOCELJE Celje 063/411 584
STEPANČIČ Škofja Vas 063/461 150
KO-IDEAL Maribor 062/27 937
PETROVČIČ Maribor 062/611 759
PANCUR Blej, Dobrava 064/874 100
ADRIA AUTO N. Gorica 065/124 851
AVTOPLUS Koper 066/34 621
AVTOLINE Kranj 064/211 553
LAJTER Dobrovnik 069/79-015

Auto Makar d.o.o.
Slegne 21 Ljubljana tel. 061 1592711-1598119

Komunikacija
je preveč pomembna,
da bi jo prepustili
naključju

Z znanjem in izkušnjami
soustvarjamo novo obdobje
in se vključujemo
v sodobne mednarodne tokove.

Biti nenehno povezan s svetom
je prijeten občutek,
je občutek vamosti in udobja.
To je hkrati tudi zahteva komuniciranja
današnjega in jutrišnjega dne.
Tako in v celoti vam jo lahko izpolnimo.

mobitel

Dunajska 22
61000 Ljubljana
tel.: (061) 132 30 10
faks: (061) 131 11 10

PRISTOP / ARSENAL

Vesele božične praznike in uspešno 1995. leto!

Vesel božič in srečno novo leto!

SKUPINA ISTRABENZ

IN SREČNO NOVO LETO

Prihaja novo leto. Želimo si, da bi nas še naprej obiskovali tako pogosto. Od 20. decembra bomo v **IDRIJI**, od 27. decembra v **KRŠKEM** in v novem letu še v desetih krajih več. Da bi veter še naprej polnil naša jadra! In mnogo varnih kilometrov Vam želimo!

OMV-ISTRA

Magna odslej tudi na Dolenjskem!

MAGNA vam omogoča:

- plačevanje goriva na Petrolovih bencinskih servisih
- poravnavanje računov v avtopralnicah, zavarovalnicah, mehaničnih delavnicah, izposojevalnicah vozil, izbranih gostilnah in hotelih

Za MAGNO potrebujete:

- tekoči račun v eni od šestindvajsetih slovenskih bank, med katerimi sta poleg SKB, PBS in Abanke tudi **DOLENJSKA BANKA** in **LB-POSAVSKA BANKA IZ KRŠKEGA**
- prijavnico, ki jo dobite na Petrolovih bencinskih servisih, izpolnete in oddate v svoji banki

PETROL
MAGNA
Je MAGNA. Je moč.

STUDIO MARKETING

CAMEL
TROPHY

WATCH COLLECTION
VRHUNSKÉ ŠPORTNE URE

KRONA
ZLATO GALERIJA PARFUMI

Vesel božič in srečno novo leto!

mesarstvo / bobič pavel / škocjan

Zaposlimo več mladih fantov, ki imajo veselje za delo v mesarstvu:

- za delo v klavnici
- za delo v predelavi mesa
- za delo v prodajalni mesa

Službo dobi tudi trgovski, ekonomski ali veterinarski tehnik. Pošljite pisne ponudbe na naslov:

BOBIČ PAVEL
68275 ŠKOCJAN

Vsem kupcem in poslovnim partnerjem želimo vesel božič in srečno novo leto!

ZAHVALA

Ob izgubi dragega sina, brata, strica

JOŽETA
MLAKARJA

iz Črešnjic

se zahvaljujemo vsem, ki ste s svojim obiskom in prisotnostjo na pogrebu počastili spomin nanj. Iskrena hvala za pomoč KS Veliki Trn, GD Veliki Trn, sosedom, pevcem in g. župniku za lep pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste pokojnega imeli radi in sočustvujete z nami.

Žalujoci: vsi njegovi

Črešnjice, 15.12.1994

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in brata

IVANA
ŠRAMLA

se iskreno zahvaljujemo zdravniški ekipi in osebju Internega oddelka novomeške bolnišnice za izkazano mu pomoč in človečnost, vsem, ki so pokojnega pospremili na zadnji poti, nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in poslednjič darovali našemu dragemu cvetje in sveče. Pristrčna hvala častitljivemu gospodu Lapu za lepe misli tolažilne besede.

Vsi njegovi

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER
SREČNO, ZDRAVO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1995 ŽELI VSEM
OBČANOM IN POSLOVNIM
PARTNERJEM**

SKB BANKA D.D.

**SKB BANKA, d.d., Ljubljana,
PE KOČEVJE IN PE Novo mesto**

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame in stare mame

HELENE
WEISS

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti in njen grob zasuli s cvetjem. Hvala govornikom za besede slovesa, godbi na pihala iz Črnomlja in pevcem za občuteno zapete pesmi v slovo. Posebej se želimo zahvaliti sorodnikom in sosedom, družinam Stančič, Lapanja, Bohte in Grahek pa tudi vsem, ki ste pokojno obiskovali, ji krajšali ure samote in ji stali ob strani. Ponosni smo, da smo jo imeli.

Vsi njeni

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 62. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra in teta

ŠTEFANIJA
PLUT

s Sel pri Jugorju 3

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje in pokojno pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala osebju Pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, kolektivu KZ Metlika in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 48. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, sin, brat, tast, dedi in stric

JOŽE
ŠINKOVEC

Knafelčeva 32, Novo mesto

Z žalostjo v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojnika pospremili v tako velikem številu na zadnji poti. Hvala sodelavcem Komunale Novo mesto, delavcem Revoza iz O-III in finančne direkcije ter delavcem PRVVC Novo mesto. Posebna hvala govornikom za besede slovesa, Šmihelškemu pevskemu zboru in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

V SPOMIN

SAPI IN VIKU

Vedno bosta ostala v naših srcih.

PRIJATELJI: Dule, Mirt, Hak, Pero, Fric, Mare, Iba, Niko, Simona, Jasna, Bale, Lili, Mira, Petra, Robi, Marco, Bado, Stari, Veso, Jure, Pile, Rac, Cule, Andreja, Frenk, Kruljo, Medi, Robi, Darko, Roman, Jernej, Dunja, Mateja, Vesna, Giga in vsi ostali

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega

NENADA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani, nam pomagali in ga pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, ded in praded

JANEZ OPARA

iz Biške vasi 5 pri Mirni Peči

Iskrena hvala vsem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in sv. maše ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku za opravljen obred, pevcem in gasilcem.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

TATJANE NAHTIGAL

roj. Golar

se prisrčno zahvaljujemo vsem prijateljem, stanovskim kolegom in sosedom za izraze sožalja in podarjeno cvetje, iskrenim prijateljicam in sodelavkam z Dolenjske banke za pomoč in lajšanje bolečin v zadnjih dnevih življenja, ge. Ines Kirm pa še posebej za občutene poslovilne besede.

Družini Nahtigal in Golar

Novo mesto, Gornja Radgona, 22.12.1994

ZAHVALA

*Življenje celo si garal,
vse za dom in otroke dal,
sedaj ostale so povsod sledi
od dela tvojih
pridnih rok.*

V 36. letu starosti je umrl naš dragi očka, sin, brat, stric, nečak in bratranec

IZTOK BOBNAR

Gorenji Vrh 13

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje, vence in sveče ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo sodelavcem MTM Tesnila Trebnje za poslovilne besede in GD Gorenje Vrhe za zadnje slovo in poslovilne besede, enako ostalim GD. Zahvala tudi IKOM Grosuplje, Barlogu Trebnje, pevskemu zboru iz Dobriča in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustil dragi ata, stari ata in tast

MIHA PAKAR

z Uršnih sel

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče, ter vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala družini Kulovec za vso pomoč, Domu starejših občanov Šmihel, GD Uršna sela, ZB, kolektivu nakupovalnega centra Dolenjke, govorniku Malovrhu in g. župniku.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je zapustila mati, sestra, stara mati in babica

MARIJA ILJAŠ

roj. Ivec
iz Metlike

Iskrena hvala vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Posebej se zahvaljujemo bolniškemu osebju Pljučnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, metliški godbi in g. župniku za opravljen obred in poslovilne besede.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je po dolgi bolezni za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA DAROVEC

roj. Gašperšič
iz Straže

Vsem, ki ste ji lajšali poslednje ure, sočustvovali z nami, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na poslednji poti, iskrena hvala. Hvala g. župniku za opravljen obred, pevcem za zapete pesmi in govornicam za besede slovesa.

Vši njeni

ZAHVALA

*Nič več trpljenja
ne bolečine,
življenje je trudno
končalo svoj boj.*

V 73. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in babica

KATARINA BREGANT

z Vinjega Vrha 25 pri Beli Cerkvi

Iskrena hvala sosedom, sorodnikom, prijateljem, ki ste nam v tako težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, pokojni mami darovali toliko cvetja, sveč in svetih maš. Posebna hvala ge. Albinu Klančar in družinoma Pate in Zidarič, sodelavcem Družbene prehrane obrata Krke in oddelku oddiha in rekreacije, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred ter cerkvenim pevcem iz Bele Cerkve za občuteno zapete žalostinke. Vsem in vsakemu posebej hvala!

Žalujoči: hčerki Mimica in Tinca z družinama
Črnova, Otočec ob Krki, 13.12.1994

ZAHVALA

*Vse svoje življenje si garal,
vse za dom, družino dal.
V kovačnici nastala je tišina,
v naših srcih globoka bolečina.
Kladivo tvoje tam stoji,
srce pa tvoje v grobu mirno spi.*

V 75. letu starosti nas je zapustil dragi mož, ata, stari ata, tast, brat in stric

ANTON HOSTNIK

iz Brezovice pri Mirni

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče, sv. maše in pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala dr. Žnidaršiču, Mrzelovim, Kastelčevim, Trametovim, CD Ljubljana Moste, Društvu upokojencev Mirna, pevcem iz Novega mesta za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

*Utihnili je tvoj veseli glas,
obstalo tvoje je srce
rad si delal in živel
in svoj dom si rad imel.*

V 55. letu starosti nas je nepričakovano in mnogo prezgodaj za vedno zapustil naš dragi

ALOJZ ŠIMC

iz Vinje vasi 32

Z veliko bolečino v srcu se zahvaljujem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste mi v teh najtežjih trenutkih stali ob strani, mi izrekli sožalje, pokojniku darovali vence, cvetje in sveče ter ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti. Še posebej se zahvaljujem teti in botri Karolini Staniša, družini Ivana Staniša, družini Draga Staniša, vsem Šurlovim, Kastelčevim, Gazvodovim, Jeničevim in vsem ostalim, ki so mi kakorkoli pomagali. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred. Naj to dobri Bog vsem stoterno poplača.

Žalujoči: sestra Marija in vsi njegovi

ZAHVALA

*Zaman je bil tvoj boj,
vsi dnevi upanja, trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

V 62. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

ANTON BUKOVEC

iz Lok 7 pri Straži

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom za darovane vence, sveče, mašne darove in izraženo sožalje. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, Sekciji za VV Novo mesto za venec in govorniku za poslovilne besede, pevcem iz Žužemberka za zapete žalostinke, g. župniku za opravljen obred, VVO Novo mesto za venec, sodelavkam enote 1 Ločna za denarno pomoč, Novolesu-drobno pohištvo za venec, sodelavcem za denarno pomoč. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih in vsem, ki ste našega očeta pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo za pomoč smo dolžni Plutovim, Zupečevim, Muhičevim in Marjani Bukovec.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša draga mama

MARIJA KORTNIK

roj. Majzelj

Zahvaljujemo se osebju Zdravstvenega doma v Metliki za dolgotrajno skrb in pomoč, zlasti patronažni sestri Emici, sestram in strežnemu osebju Doma starejših v Metliki, Društvu invalidov in upokojencev, PTT Novo mesto in Metlika, vsem darovalcem cvetja in sveč, pevkam za ganljivo petje, g. Jerini za odigrano Tišino. Hvala vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrazili sožalje in spremili našo mamo na zadnji poti. Še posebna zahvala g. župniku Albinu Žnidariču za lepo opravljen obred.

Žalujoči: hčerka Milena in sin Jože z družino

Metlika, 16. decembra 1994

ZAHVALA

*Življenje celo si garal,
vse za dom in zemljo dal.
Le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.*

V 78. letu starosti nas je zapustil dragi oče, stari oče, brat in stric

FRANC PEKOLJ

Brezje pri Trebelnem

Ob izgubi pokojnika se iskreno zahvaljujemo vaščanom, prijateljem, znancem in sorodnikom ter vsem za darovano cvetje in vence, izrečeno sožalje in tako številno spremstvo pokojnika na zadnji poti. Zahvala tudi pevcem za zapete žalostinke, gasilskim društvom Štatenberk, Trebelno, Hmeljičič in Strmica, Novoteku Novo mesto ter Galantu Ljubljana in g. župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 22. decembra - Mitja Petek, 23. decembra - Viktorija Sobota, 24. decembra - Eva Nedelja, 25. decembra - Božič Ponedeljek, 26. decembra - dan samostojnosti, Stefan Tork, 27. decembra - Janez Sreda, 28. decembra - Živko LUNINE MENE 25. decembra ob 20.06 - zadnji krajez

kino

BREŽICE: 22. in 26.12. (ob 20. uri) ter od 23. do 25.12. (ob 18. in 20. uri) komedija Vikend pri Berniju 2. 29.12. (ob 20. uri) ljubzenska komedija Ko moški ljubi žensko. **ČRNOMELJ:** 23.12. (ob 20. uri) in 25.12. (ob 18. uri) ameriški kriminalni film Klient - Varovavec. 25.12. (ob 20. uri), 26.12. (ob 11. uri) in 27.12. (ob 11. uri)

in 20. uri) ameriška akcijska komedija Resnične laži. 28.12. (ob 11. in 20. uri) ameriški romantični triler Ljubim te zave. **KOSTANJEVICA:** 22.12. (ob 16. uri) komedija Kremenčkovi. 24.12. (ob 18. in 20. uri) romantična komedija Štiri poroke in pogreb. 25.12. (ob 18. in 20. uri) romantični triler Ljubim te zave. 26.12. (ob 16. uri) film Aladin. 27.12. (ob 16. uri) znanstveno fantastični film Jurski park. 28.12. (ob 16. uri) črna komedija Pri Adamsovih. **METLIKA:** 23.12. (ob 18. uri in 20.15) in 26.12. (ob 20. uri) ameriška akcijska komedija Resnične laži. 25.12. (ob 20.30) ameriški kriminalni film Klient - Varovavec. 28.12. (ob 18. in 20. uri) ameriški ljubzenski film Ko moški ljubi žensko. **NOVO MESTO:** Od 23. do 25.12. (ob 16., 18. in 20. uri) ter 26. in 27.12. (ob 16. in 18. uri) komedija Sam z očetom. 26. in 27.12. (ob 20. uri) premiera slovenskega akcijskega filma Specialist.

film

• PREDBOŽIČNA MORA, animirani lutkovni mjuzikl (Tim Burton's The Nightmare Before Christmas, ZDA, 1994, 70 minut, režija: Henry Selick)
Samo v tem letu smo gledali tri velike risanke Walta Disneyja, ki so v trenutku postale filmska klasika, to so Aladin, Lepotica in zver ter Levji kralj. Klasična pa bo vsak čas postala tudi Predbožična mora, saj je te risanke celo tehnološko in vsebinsko presegle. Zadeva je povsem pričakovana in logična, če imamo pred očmi tu zelo veljavno dejstvo, da nekateri dobri učenci hitro prekosijo učitelje. Uganili ste, Tim Burton in Henry Selick sta bila nekoč animatorja pri Disneyju, med najboljšimi, seveda. Burton je leta 1988 režiral komično grozljivo Beetlejuice, ki je pobrala oskarja za masko, potem pa je ustanovil kar lastno produkcijsko hišo, med drugim naredil oba Batmana in kot dober in inteligenten obrtnik zaposlil Selicka. Ne glede na to, iz katere perspektive gledamo, je "Mora" dvopolna zgodba. To vidimo že v naslovu božič

in mora. Potem imamo dve mesti, Halloween, kar pri nas prevajamo kot Noč čarovnic in Božično mesto. V prvem se celo leto pripravljajo na dostojno praznovanje noči čarovnic, v drugem se enako zavzeto pehajo za lep božič. V Halloweenu so doma čarovnice, vampirji, okostnjaki, duhovi in spake tisoč in ene vrste, v Božičnem mestu pa otroci, jeleni in Božiček. V prvem živijo le za to, da bi bili vsako leto bolj strašljivi, grdi, bolj siti krvi (majhno prijateljsko tekmovanje med vampirji), v drugem pa izdelujejo otroška darila, pečejo omamne piškote in se smejejo iz veselja, ne iz zlobe ali prvošaljivosti. "Mora" je malo tudi strašljivka, predvsem pa je temačna novoromantična pravljica. Je odlični mjuzikl s kabaretnim vzdušjem, z igrivo in pogosto prav prikladno čudaško, a prijazno partituro Dannyja Elfmana. Vendar je to najmanj kar lahko rečemo o vseh očarljivih nasprotjih v tem filmu. Tudi sama zgodba sloni na istem načelu: kralj buč, okostnjak Jack, čuti praznino v kosteh in ne ve, kaj bi, ko pa naključno zabloudi v Božično mesto, spozna, eureka!, smisel je v božiču, zato se odloči, da bo postal Božiček. Zdaj pa še arhetipsko vprašanje: kaj se zgodi, če v filmu pobudo za dobra dejanja dajo negativci?
TOMAŽ BRATOŽ

čestitke
DRAGI MAMI ŠTEFKI ZUPAN z Volčjih Njiv iskreno čestitajo ob rojstnem dnevu vsi njeni. 10012
V PONEDELJEK praznuje god Štefka Malnar iz Cegelnice. Mnogo zdravja ji želijo sestre z družinami. 10051

kmetijski stroji
KMETOVALCI! AGROZBIRA KRANJ nudi ugodno sestavo dele za generalno popravilo motorjev na traktorjih Ursus, Zetor, Univerzal, Fiat Store, IMT Tomo Vinkovič, Torpedo Deutz. Na zalogi imamo vedno vse vrste akumulatorjev Vesna in Topla, gume za traktorje Barum itd. Preden se odločite za nakup, nas pokličite! Se pripravimo! Agrozbirna Kranj, ☎ (064)324-802. 9201
BCS KOSILNICE, nove, ugodno prodam. Možnost kredita. ☎ 342-663. 9984
OHRANJENO traktorsko prikolico domače izdelave, nosilnosti 3t, prodam. ☎ 52-215. 9989
NAKLADALKO za seno, 19 m3, zelo malo rabljeno, kot novo, prodam za 3500 DEM. ☎ (061)815-233. 9997
TRAKTOR ZETOR 5011 z originalno kabino in koruzo v strokih prodam. ☎ 42-355. 10001
TRAKTOR ZETOR 6245, 700 ur, narejen za evropski trg, prodam. ☎ (064)49-020. 10003
TRAKTOR TV 730, 1300 delovnih ur, dvobrazdni plug Batuje, bika, 400 kg in dve telički prodam. ☎ (0601)81-973. 10050

KOSILNICO ALPINA, voziček za trčno žago prodam in kupim hidravlični volan za IMT. ☎ (0608) 82-597. 10059
VELIKA IZBIRA kmetijskih strojev - trosilceve TG 28, TG 40, TG 42, nakladalnik 12, 16 in 20 m3, kiper prikolice 2 do 4,5 t, kosilnice Roto 135, 170 disk, cistern, 3200 l in vitel, 4 t. ☎ (064)622-575. 10093

kupim
CEMENTNE KRAJNIKE, strešnice, 1 in d. 50 kom., in 30 kom. Zlebnikov kupim. ☎ 321-395. 9976
BETONSKE REŠETKE za hlev dolžine 3.30 m kupim. ☎ 60-167. 9992
BETONSKI MEŠALEC kupim. ☎ 65-372, Matjaž Markovič, Podturn 82, Dolenjske Toplice. 10029
R 4 GTL, letnik 1991 ali 1992, dobro ohranjen, rdeče ali temnejše barve, kupim. ☎ 52-645. 10047
R 4, letnik 1992, kupim. ☎ (0608)57-506. 10070
HRASTOV LES, zračno sušen, debeline 25 in 32 mm, kupim. ☎ (0608)78-007, Mizarstvo Vrhovšek, Šutna 30, Podbočje. 10106

motorna vozila
R 5, letnik 1988, prodam. ☎ 85-732. 10070
MOTORNO KOLO APN 6 prodam po ugodni ceni. Judež, Vel. Orehek 8, Stopiče. 9998
OPEL KADETT karavan, starejši letnik, drugi lastnik, registriran do julija 1995, prodam. ☎ 42-221. 10000

PRODRAM Z 101, Yugo 1,1 GX, letnik 1988. Informacije na ☎ 068/323-226 po 17.00 uri.
Z 101, CONFORT, registrirano, malo voženo l. 1980, prodam najboljšemu ponudniku. ☎ 57-646.
ŠLEPAR MERCEDES 1216, letnik 1984, s prikolico dolžine 10 m, 12,5 t, prodam. ☎ 73-197. 10005
OPEL CORSO 1.2 i swing, letnik 3/93, 30.000 km, kot nov, prodam za 14.500 DEM. Kredit in menjava. ☎ (0608)87-454 ali (061)318-421. 10006
Z 750, letnik 1983, registrirano za celo leto, in 126 P, letnik 1988, prodam. ☎ 45-795. 10024
Z 101, letnik 1987, odlično ohranjeno, belo, avtoradio, nove gume, prodam. ☎ 87-230, interna 77, dopoldan. 10028
R 4 GTL, letnik 1985, prodam. ☎ 83-674. 10038
Z 101, letnik 1986, registrirano do 10.12.1995, prodam ali menjam za godo. Franc Zlemberger, Selo pri Mirni, Mirna. 10042
PRODRAM R4 GTL, letnik 1986, reg. do aprila 1995 in 126 P, letnik 1987, reg. na novo. Ljubi Edo, Zdinjas vas 7, Novo mesto. 10042
Z 101, letnik 1982, lepo ohranjeno, prodam za 1100 DEM. Potočar, Podhosta 48, Dolenjske Toplice. 10052
JUGO 55 KORAL, letnik 1990, prodam za 4700 DEM. Deželan, Mihovica 15, Sentjerne. 10060
OPEL KADETT, letnik 1979, dobro ohranjen, prodam. ☎ 60-418. 10075
R 4 GTL, letnik 1992, modre kovinske barve, prodam. Slavka Poglajen, Šmihel 45, Novo mesto. 10076
OPEL ASTRO 1.4 i GL, letnik 1992, 33.000 km, in suha drva prodam. ☎ 21-605. 10082
FIAT TIPO 1.7 DGT, letnik 1991, z veliko dodatno opremo, tudi klima, prodam. ☎ 85-118. 10087
PASAT CL TD, letnik 1989, registriran do 6/95, prodam. ☎ 73-477. 10092
AUDI 80 CD turbo diesel, letnik 1983, ugodno prodam. ☎ 58-490. 10097
ROVER 114 GTI, letnik 5/93, prodam ali odstopim leasing. ☎ (0609)623-116. 10100
GOLF JX D, letnik 1988, registriran do 14.12.1995, prodam. Kastelic, Srebrniče 11. 10103
HONDO CIVIC, 16 V, letnik 9/90, prodam za 13.300 DEM. ☎ 43-796, Dejan. 10103
FORD SIERA 20 CL karavan, letnik 1988 in Z kombi 900 AK, letnik 1988, prodam. ☎ 58-290. 10109
OPEL KADETT 1.4 S life, letnik 1991, dobro ohranjen, prodam. ☎ (0608)87-810. 10110
KARAMBOLIRAN R 5 GTS, drugače lepo ohranjen, prva barva, kovinska, prodam. ☎ 23-529. 10123
FIAT UNO fire, svetlo modre kovinske barve, lepo ohranjen, letnik 1988, registriran do 4/95, prodam. ☎ 43-592. 10126
GOLF JX D, letnik 1988, registriran do 9/95, 87.000 km, prodam za 10.600 DEM. ☎ 60-546. 10127
JUGO 45, letnik 1984, ohranjen, registriran za celo leto 1995, ugodno prodam. 22-592. 10129
TOVORNO VOZILO TAM 2001, letnik 1975, registriran do 6/95, generalno obnovljen, prodam. ☎ (0609)614-523. 10136
FORD 1400, letnik 1986, rdeč, in jugo 45, letnik 1986, rdeč, registriran za leto 1995, prodam. Franc Bregar, V ograji 6, Sentjerne. 10143
R 5, letnik 1993, bele barve, registriran do 10/95, odlično ohranjen, 20.000 km, prodam. ☎ 21-626. 10150

prodam
RABLJENA KOLESNA napredaj. ☎ 341-952. 8659
SYNTHESIZER GEM CD 1 z adapterjem, stolom in kovčkom, nov, z garancijo, ugodno prodam. ☎ (068)324-377, popoldne. 9670
KOMPRESOR, 150 l, ugodno prodam. ☎ 65-486. 9979
6 M3 bukovih drv in prašiča, 140 kg, prodam. Drenik, Jablan 25, ☎ 78-260. 9980
NOVO prenosno plinsko peč za 16.000 SIT in vlečno ključko za lado rivo za 5.000 SIT prodam. ☎ 342-519. 9982
BARVNI TELEVIZOR Blaupunkt, poceni prodam. Tel.: 341-948.
Prodam ala platišča 15 col z gumami za GOLFA, OPLA ali FIATA. Tel. 068/25-115.
PRIKOLICO za prevoz konj, enojno, pokrito, prodam za 2500 DEM. ☎ 342-663. 9983
1600 KG lesnih briketov po ceni 13.600 SIT/tono prodam. Dostava na dom. ☎ (0608)79-074. 9985
DOMAČE VINO, belo in rdeče, ugodno prodam. ☎ 49-306. 9986
HLEVSKI GNOJ prodam. ☎ (0608)82-724. 9987
PRAZNIKI SO TU. Zelo kvalitetno klasiran malčovski cvček vam natočimo v steklenice v zidanihi po 150 SIT. Mirjana Šinkovec, Malkovec 2. 9991
KUNCE, breje zajke, mlade zajčke za rejno, po izbiri, novozelandske ali kalifornijske, prodajamo. ☎ 57-271. 9993
LOVSKO PUŠKO Bock ČZ, 16,7 x 57 R prodam. ☎ 27-481, po 20. uri. 9994
RABLJENA lepa okna s polkni, primerena za zidnico, prodam za simbolično ceno. ☎ 22-007. 9995
DVA PRAŠIČA, težka do 160 kg, krmiljena z domačo krmo, prodam. ☎ (0608) 64-639, dopoldan. 9996
BUKOVA DRVA po dogovoru prodam. ☎ 84-336. 10004
50 L žganja iz grozdnih tropin ugodno prodam. ☎ 58-384. 10007
TRAJNO ŽAREČO PEČ, malo rabljeno, prodam. ☎ 58-015, popoldan. 10008
DVE trajno žareči peči prodam. ☎ 52-181. 10010
KORUZNJAK, železen, dimenzije 300 x 400 x 80 cm, prodam. ☎ (0608)57-568. 10016
PRAŠIČE, težke 110 do 180 kg, prodam. ☎ 73-272. 10017
KRAVO MOLZNICO prodam. ☎ 83-396. 10018
VINO ŠMARNICO in žganje ter certifikate ugodno prodam. ☎ 43-657. 10021

obvestila
TESNENJE OKEN in vrat z uvoženimi silikonskimi tesnili prihrani energijo, prepreči hrup in prah! ☎ (068) 44-693. 9308
SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piškancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)79-375. 10148
CENJENE GOSTE OBVEŠČAMO, da l. 1. 1995 organiziramo silvestrovanje z menijem in glasbo. Za rezervacije se pripravite. Gostilna Pirkovič, Šmarjeta. 10154

posest
POSREDUJEMO pri najemu, prodaji, nakupu in zamenjavi stanovanjskih hiš, vikendov, zidanic, posestev in poslovnih prostorov. ATM GRAF, d.o.o., Partizanski trg 5, Metlika, ☎ 60-667. 9560
GOZDNO PARCELO v izmeri 23 a, k.o. Golobinjek (Biška vas), prodam. ☎ 23-389, Novo mesto. 9975
NJIVO in gozd v Mokronogu ugodno prodam. ☎ (061)331-416, v soboto. 9978
VINOGRAD v Okrogih, 14 a, prodam ali dam v najem. ☎ 40-358, v večernih urah. 9988

KOČEVJE - prodamo družinsko stanovanjsko hišo z zidanim objektom, CK, telefonom. ☎ (061)853-985. 9990
V OKOLICI Kostanjevica prodam parcelo s starejšo zidnico. ☎ (0608)87-077. 10002
HIŠO v Loški vasi pri Dolenjskih Toplicah prodam ali zamenjam za stanovanje. ☎ 84-331, popoldan. 10009
VINOGRAD, 39 a, primeren za gradnjo vikenda, dostop po asfaltni cesti Pišce - Bojsno, prodam. ☎ (0608)51-236. 10011
SEVNO PRI PRIMSKOVEM - prodam hišo, 7 x 7 m2 z 600 m2 stavbnega zemljišča in 848 m2 gozda. TRGOAGENT, d.o.o., ☎ (061)15-99-686 in (061)15-99-729. 10014
LEPO KMETIJO na Trebelnem, 9,5 ha gozda, travnik, njiva in vinograd, na lepem kraju, ugodno prodam. ☎ 45-448. 10020
VINOGRAD, 12 a, v gori Armberg pri Trebnjem prodam. ☎ 45-466. 10034
V BREZJU pri Raki prodam 90 a smrekovega gozda za 1.300.000 SIT. ☎ (0608)752-223. 10068
72 A gozda v Zajčji gori, k.o. Bučka prodam. Dostop po gozdni poti. ☎ (061)813-594. 10072
MANJŠO starejšo hišo v centru Metlike prodam. ☎ 58-171 ali 59-430. 10083
ZAZIDLJIVO PARCELO ali nedokonceno hišo v okolici Krškega ali Brežice kupim. ☎ (0608)21-616, zvečer. 10091
V BILŽINI centra Semiča prodam parcelo, 800 m2, z urejeno dokumentacijo za gradnjo hiše, za 8.000 DEM. ☎ 24-259. 10094
150 A vinograda (žametovke) prodam. ☎ (066)71-970. 10096
NA VOLČJEM pri Brezicah prodam starejšo hišo z ohišnico, mlad vinograd, 31 a, njivo in travnik, 40 a. ☎ (064)57-379. 10112
VIKEND v Stari gori nad Semičem, velikosti 6,50 x 7,50 m, centralno ogrevan, ugodno prodam. V račun vzamem avto. ☎ 52-508. 10120
NJIVO - travnik, 36 a, ob Krki, Boršt, občina Brežice, primeren za sadovnjak, prodam. ☎ (061)579-575. 10133
NJIVO, 20 a, ob asfaltni cesti pri Trnovcu blizu Metlike prodam. ☎ 58-171. 10138

OTROŠKO SOBO ugodno prodam. ☎ 51-767. 10045
ZAMRZOVALNO SKRINJO, 250 l, in nov priljubljen za smučni poceni prodam. ☎ 26-317. 10049
PRAŠIČA, težkega 130 kg, krmiljena z domačo krmo, ugodno prodam. ☎ 85-955. 10053
PRAŠIČE, težke 60 do 90 kg, krmiljene z domačo hrano, odlične pasme, prodam. ☎ (0608)67-197. 10056
BAGER POCLAIN 90, letnik 1980, v dobrem stanju, s priključkom za klavido, prodam. ☎ 23-876. 10058
PRAŠIČA, težkega 150 kg, domača hrana, prodam. ☎ 75-197. 10061
GUMI VOZ, 14 col, lesena konstrukcija, predelan za traktor, prodam. ☎ 51-422. 10062
DVA PARA smuč, 160 cm, pancarje št. 38 in 40 prodam za 20.000 SIT. ☎ (0601)81-759. 10063
DVA ŠIVALNA STROJA, Bagat Jadranka v lesenem okvirju, in Pfaff 213, električna, namizna, prodam. ☎ 52-587, Črnomelj. 10064
KOMBINIRANO OMARO, kavč in posteljo ugodno prodam. ☎ 51-378. 10065
ZARADI SELITVE ugodno prodam plinski štedilnik (4 plin) in francosko posteljo (180 x 200 cm). ☎ 52-922. 10066
NOVO baročno pohištvo prodam 30 odstotkov ceneje (jedilnica in spalnica). ☎ (0608)88-280. 10069
MIZARSKO krožno žago Fulda, starejšo, in 1 m3 macesna, 5 cm, zelo poceni prodam. ☎ 45-358. 10071
SKOBEJNO GLAVO, širine 40 cm, z ohišjem in ležaji, rabljeno, ugodno prodam. ☎ 27-265. 10073
DVE emajlirani posodi za mast, 25 in 30 l, skoraj novi, prodam za 6.000 SIT. ☎ 67-276, Semič. 10077
PRAŠIČA, 180 kg, domača hrana, prodam. ☎ 76-385, zvečer. 10078
PRAŠIČE, težke 100 kg, in tele prodam. ☎ 73-337. 10079
NA ZALOGI imam večjo količino ladijskega poda, debeline 22 mm, suh, po 1320 SIT/m2 in opaž, debeline 12 mm, po 580 SIT/m2. ☎ (0608)70-343. 10080
STAREJŠI barvni televizor Gorenje prodam za 15.000 SIT. ☎ 26-516. 10081
SPALNICO, termoakumulacijsko, peč, kuhinjski boiler in stenške obloge, jesen (iverka), poceni prodam. ☎ 20-505. 10084
BARVNI TELEVIZOR, bojler, 80 l, mizo in garažna vrata, vse rabljeno, prodam. ☎ 28-658. 10088
PRAŠIČE, težke do 120 kg, krmiljene z domačo krmo, ali svinjske polovice ter gosi prodam. ☎ 41-153. 10089
ZAPRAVLJIVČKA, primerne za vožnjo turistov ali podobno, prodam. ☎ 73-716, zvečer. 10090
ZIMSKE GUME 165/70/13, priključek za prikolico, in verige Barlog, vse za škodo 135, poceni prodam. ☎ 85-873. 10095
20 TON SENA in odojke do 30 kg prodam. ☎ 85-017. 10098
RDEČI CVIČEK prodam. ☎ 42-086. 10099
NOV trajno žareči štedilnik s pečico prodam 30 odstotkov ceneje. ☎ 341-747. 10104
NOVO udarno kladivo, 1000 W, kombinirano vrtnje, štemanje, do fi 35 mm, ugodno prodam. ☎ (0608)87-230. 10107
RABLJENO termoakumulacijsko peč prodam. ☎ 23-529. 10111
GUMI VOZ, cirkular, trčno žago in šrotar prodam. ☎ 76-171. 10114
PRAŠIČA, 150 kg, krmiljena z domačo hrano, prodam. Jože Lipar, Vrhovce 5 a, Sentjerne. 10117
ŽELITE pri prazničnem kosilu nazdraviti s kozarcem domačega? Belokranjsko belo ali črno dobite Pod Trško goro 46. ☎ 322-600. 10118
KAKOVOSTNO vino, zeleni silvanec, kerner, šardone, prodam. ☎ 59-158. 10119
HIDRAVLIČNO sterbno dvigalo, dvig maks. 9 m, nosilnosti 300 kg, ter digitalni avtoradio Avdioton prodam. ☎ 27-842. 10121
10 M3 bukovih drv prodam. ☎ 43-847. 10122

Tanin
odkupi je lahko tudi kriv, grčav, razpokan! Če nimate možnosti lastnega poseka, vam to napravi-mo mi!
Vse informacije dobite na tel. številkah 0608/41-044 ali 41-349.

ŽGANJE sladki borovničevac in stru-jene zajčke prodam. ☎ 20-529. 10022
PRITLIKAVEGA PUDLJA z rodovnikom, starega 7 mesecev, prodam. ☎ 21-074. 10026
ČRNO FRANKINJO in žganje prodam. ☎ 68-646. 10027
PRAŠIČA, težka 100 in 120 kg, prodam. ☎ (0608)78-056. 10030
LESNI BRIKETI, primerni za vse vrste peči. 1000 kg briket nadomesti 5 m drv. Možnost plačila na 3 do 5 čekov. Engel Brik, d.o.o., Ratež 58. ☎ 85-801. 10032
DVE KRAVI, breji 8 mesecev, prodam. ☎ 78-414. 10033
PANCARJE in smuči z vezmi prodam. Cena 15.000 SIT. ☎ 60-460, po 17. uri. 10035
NOV okovan voz, 16 col, prodam. ☎ 76-000. 10036
KVALITETNA BUKOVA DRVA in ko-stanjeve drogeve, stebre in kolje za vino-grad ugodno prodam. ☎ 67-022. 10039
PRAŠIČA, težkega 170 kg, krmiljenega z domačo hrano, možen zakol, prodam. 10040
2 M3 suhih hrastovih plohov, 5 in 8 cm, in 1 m3 suhih lipovih plohov, 5 cm, prodam. Cesar, Rdeči Kal 8, Dobrič. 10041
ŠTEDILNIK za etažno centralno in stekleno volno Novoterm prodam. ☎ 324-249. 10043
ALJAŠKE MALAMUTE mladiče z ro-dovnikom, prodam. ☎ (062)415-230. 10044
OTROŠKO SOBO ugodno prodam. ☎ 51-767. 10045
ZAMRZOVALNO SKRINJO, 250 l, in nov priljubljen za smučni poceni prodam. ☎ 26-317. 10049
PRAŠIČA, težkega 130 kg, krmiljena z domačo krmo, ugodno prodam. ☎ 85-955. 10053
PRAŠIČE, težke 60 do 90 kg, krmiljene z domačo hrano, odlične pasme, prodam. ☎ (0608)67-197. 10056
BAGER POCLAIN 90, letnik 1980, v dobrem stanju, s priključkom za klavido, prodam. ☎ 23-876. 10058
PRAŠIČA, težkega 150 kg, domača hrana, prodam. ☎ 75-197. 10061
GUMI VOZ, 14 col, lesena konstrukcija, predelan za traktor, prodam. ☎ 51-422. 10062
DVA PARA smuč, 160 cm, pancarje št. 38 in 40 prodam za 20.000 SIT. ☎ (0601)81-759. 10063
DVA ŠIVALNA STROJA, Bagat Jadranka v lesenem okvirju, in Pfaff 213, električna, namizna, prodam. ☎ 52-587, Črnomelj. 10064
KOMBINIRANO OMARO, kavč in posteljo ugodno prodam. ☎ 51-378. 10065
ZARADI SELITVE ugodno prodam plinski štedilnik (4 plin) in francosko posteljo (180 x 200 cm). ☎ 52-922. 10066
NOVO baročno pohištvo prodam 30 odstotkov ceneje (jedilnica in spalnica). ☎ (0608)88-280. 10069
MIZARSKO krožno žago Fulda, starejšo, in 1 m3 macesna, 5 cm, zelo poceni prodam. ☎ 45-358. 10071
SKOBEJNO GLAVO, širine 40 cm, z ohišjem in ležaji, rabljeno, ugodno prodam. ☎ 27-265. 10073
DVE emajlirani posodi za mast, 25 in 30 l, skoraj novi, prodam za 6.000 SIT. ☎ 67-276, Semič. 10077
PRAŠIČA, 180 kg, domača hrana, prodam. ☎ 76-385, zvečer. 10078
PRAŠIČE, težke 100 kg, in tele prodam. ☎ 73-337. 10079
NA ZALOGI imam večjo količino ladijskega poda, debeline 22 mm, suh, po 1320 SIT/m2 in opaž, debeline 12 mm, po 580 SIT/m2. ☎ (0608)70-343. 10080
STAREJŠI barvni televizor Gorenje prodam za 15.000 SIT. ☎ 26-516. 10081
SPALNICO, termoakumulacijsko, peč, kuhinjski boiler in stenške obloge, jesen (iverka), poceni prodam. ☎ 20-505. 10084
BARVNI TELEVIZOR, bojler, 80 l, mizo in garažna vrata, vse rabljeno, prodam. ☎ 28-658. 10088
PRAŠIČE, težke do 120 kg, krmiljene z domačo krmo, ali svinjske polovice ter gosi prodam. ☎ 41-153. 10089
ZAPRAVLJIVČKA, primerne za vožnjo turistov ali podobno, prodam. ☎ 73-716, zvečer. 10090
ZIMSKE GUME 165/70/13, priključek za prikolico, in verige Barlog, vse za škodo 135, poceni prodam. ☎ 85-873. 10095
20 TON SENA in odojke do 30 kg prodam. ☎ 85-017. 10098
RDEČI CVIČEK prodam. ☎ 42-086. 10099
NOV trajno žareči štedilnik s pečico prodam 30 odstotkov ceneje. ☎ 341-747. 10104
NOVO udarno kladivo, 1000 W, kombinirano vrtnje, štemanje, do fi 35 mm, ugodno prodam. ☎ (0608)87-230. 10107
RABLJENO termoakumulacijsko peč prodam. ☎ 23-529. 10111
GUMI VOZ, cirkular, trčno žago in šrotar prodam. ☎ 76-171. 10114
PRAŠIČA, 150 kg, krmiljena z domačo hrano, prodam. Jože Lipar, Vrhovce 5 a, Sentjerne. 10117
ŽELITE pri prazničnem kosilu nazdraviti s kozarcem domačega? Belokranjsko belo ali črno dobite Pod Trško goro 46. ☎ 322-600. 10118
KAKOVOSTNO vino, zeleni silvanec, kerner, šardone, prodam. ☎ 59-158. 101

OKREPČEVALNICA SILVIJA redno zaposli dekletke za delo v střežbi in snažilko. ☎ 24-788. 10115
BISTRO LIRA na Novem trgu, Novo mesto, zaposli dekletke za delo v střežbi. ☎ 322-410. 10124

stanovanja

STUDENT išče enosobno stanovanje ali garsonjero v centru ali v Kandiji. ☎ 321-387. 9981
V RIBNICI, Trg V. Vlahoviča, prodamo enosobno stanovanje, 43 m², vseljivo takoj. ☎ (061)133-31-38. 10019
MLADA MAMICA z otrokom išče garsonjero ali enosobno stanovanje v Novem mestu. ☎ 45-795. 10023
DVOSOBNO STANOVANJE pri Novem mestu oddam. ☎ 323-320. 10031
STANOVANJE v bližini Škocjana oddam. ☎ 76-508. 10054
STANOVANJE, 30 m², v Straži, prodam. ☎ 83-425. 10102
STANOVANJE v Trebnjem iščem. ☎ 87-077. 10108

ŠKODO FAVORIT, letnik 1991, prevoženih 43.000 km, ohranjen, prvi lastnik, prodam. ☎ 24-987.
PRODAM TOVORNI AVTO MB11-13, letnik 1976, ali menjam za osebni avto. ☎ (068)83-789.

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

vsak dan ob 19. in 21. uri **NOVICE**

vsak ponedeljek ob 18. uri **KALIMEROVIZIJA** in po NOVICAH **ŠPORTNI PREGLED**

vsak torek ob 20. uri **CELOVEČERNI FILM** in ob 21.30 **NOVICE**

vsako soboto tedenski pregled **OD SOBOTE DO SOBOTE** in mladinska oddaja **MKC TV**

BISTRO A

na Novem trgu v Novem mestu želi vsem strankam in poslovnim sodelavcem **vesel božič** in **srečno 1995. leto!**

Trgovina **MURVA** iz Rožnega dola vošči **vesel božič** in želi veliko uspehov v letu 1995 vsem strankam in poslovnim sodelavcem ter se priporoča za obisk!

PLESNI CENTER DOLENJSKE vsem ljubiteljem plesa vošči **vesel božič** in jim želi obilo sreče v letu 1995!

ODRASLI

POKLIČI ME ☎ 00852-172-85-600

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24
Prodamo:
 hiše: v Črnomlju, Raki, Trebnjem, Novem mestu, Brežicah, Bučki, Rebrji pri Žužemberku, Črešnjicah pri Cerkljah, Sela pri Šentjerneju, Otočcu, Soteski, Podboršt pri Šentjanžu, Žužemberku, Trebnjem, Brestanici, Šmarjeti, Škocjanu, Zaplazu pri Čatežu, Smolenji vasi, Vavti vasi, Hrastju pri Šentjerneju, Gorenju pri Kočevju, Dol. Boštanju, Vel. Lipovcu, Gradšču-Primskovo, Stopičah, Rosalnicah, Šentjanžu, Gor. Gradšču pri Dolenjskih Toplicah, Mali Cikavi, Gaziči;
stanovanja: v Novem mestu, Krškem, Žužemberku, Uršnih selih, Straži, Trebnjem, Ljubljani;
lokale: trgovske lokale: v centru Novega mesta, na Novem trgu, Črnomlju, slaščičarno in trgovino na Mirni, v Trebnjem: avtobusni postaji;
poslovne prostore: za pisarne ali storitveno dejavnost: na Trdinovi ulici in Sokolški v Novem mestu, Trebnjem in Črnomlju;
vikende: v Semiču, v Soteski, Tanči Gori, Brezovici pri Metliki, Zaplazu, Stražnem vrhu, Zagradu pri Škocjanu, Gornjem Zabukovju pri Trebelnem, Gačah, Trščini, Karteljevo, Ljubnu;
parcele za gradnjo: v Novem mestu, Žužemberku, Gor. Lanknicah, na Jarčjem Vrhu pri Bučki, na Vrhu nad Šentrupertom, v Mihovcu pri Podgradu, Stopičah, Stari vasi pri Brežicah;
 kmetijska zemljišča in gozdove

Tel./fax 068-322-282
 tel. 068-342-470,
 od 8. do 19. ure

Elektroinstalacije in servis gospodinjstvih aparatov
 Ivan Petric, Marentičeva 8
 Metlika, tel. (068) 60-648

Servisiram:

- hladilnike in skrinje vseh vrst
- pralne stroje in štedilnike (električne in plinske)
- bojlerje
- električno rotacijsko orodje
- male gospodinjstvene aparate (likalnike, sušilice las, mešalnike, brivnike, sesalce itd.)

Vesele božične praznike in srečno novo leto!

ODPRAVITE piešavost za vedno! Lipohair - svetovni hit. ☎ (061) 57-18-75.

GRAVERSTVO IN PASARSTVO NEŽKA STANIŠA
 DOL. TEŽKA VODA 36
 68000 Novo mesto
 tel.: 068/43-770

Nudimo vam vsa graverska in pasarska dela pokali, napisne reklamne table, štampiljke, vse vrste rozet, Cu lijkali za pretok vina, Ms cvetlični lončki, Ms križi in svečniki, bron tolkala (levi za vhodna vrata), peskanje kovin, Cu kotlički za kuhanje v naravi, Ms stojala za dežnike.
Se priporočamo!

SINT d.o.o.

VAM NUDI V NOVI TRGOVINI
 Novi trg
KOMISIJSKO PRODAJO RABLJENIH REZERVNIH DELOV IN NOVE AVTO DELE ZA ZASTAVO, GOLF, RENAULT.
 Brezplačno vam zamenjamo pri nas kupljeno blago — hladilno tekočino, olje, filtre, svečke, montažo avto gum.
 Telefon: 068/24-616
 Mobil: 0609/618-529

Vesel božič in srečno 1995!

PIONIR PLS

Program lesnih izdelkov
 Novo mesto

Vam na svoji žagi v Bršljinu nudi storitve razreza hlodovine iglavcev in listavcev po vaših željah (specifikaciji) ter organizacijo prevoza.
 Informacije osebno na žagi v Bršljinu ali na tel.: 068-322-143 g. Udovc in 068-321-826 int: 1247 g. Retelj

NOVO V NOVEM MESTU

tu tehounion d.d.

ZASTOPSTVO TUJIH FIRM VAM NUDI:

CANDY

- pralne stroje od 56.880 SIT
- sušilne stroje od 44.400 SIT
- pomivalne stroje od 74.400 SIT

HUSQVARNA

- šivalne stroje od 39.500 SIT

SYNTEKO

- lak 5 l od 10.800 SIT

TECNOGAS

- štedilnike inox od 81.600 SIT

KELOMAT

- kuhalne posode - VOK

SONY, SHARP

- televizorje, videorekorderje, glasbene stolpe, video kasete

MIELE, BLANCO

- gospodinjstvene proizvode

ESPERIA

- vse vrste koles

Prodaja na 5 čekov brez obresti, pri gotovinskem plačilu 5 do 10% popust.

Novo mesto, tel. 26-163
Aškerčeva 12 (Regrške Košenice)

MIKE a. J. o., Novo mesto
 proizvodnja, trgovina

MIKE

ŠPORTNA TRGOVINA
 Trgovina s potrebščinami za športni ribolov in prosti čas

Premelč Miha
 Brod 74
 68000 NOVO MESTO
 SLOVENIJA
 TEL./FAX: 068 322-405

S tem oglasom imate 10% popust

Vesel božič in srečno 1995!

ZLATAR

Zlatarstvo
 Bartol
 Novi trg
 Novo mesto

nagrajuje vsako soboto!
 Nagradjena tretje sobote Vaupočič Mateja, Orehovica

Vesel božič in srečno 1995!

SONY • BOSE

URADNO ZASTOPSTVO ZA DOLENJSKO
ELEKTRONIKA BOJANC
 Novo mesto, Kočevarjeva 23
 Telefon in telefaks: (068)23-309

vrhunska avdio in video oprema

SONY

- TV Black Trinitron
- kamkorderji
- playerji s funkcijo snemanja
- končne stopnje
- tunerji
- kasetofoni

BOSE

- kamere
- videorekorderji
- mini stolpi (efekt karaoke)
- DAT kasetofoni
- receiverji
- avtoradii

BOSE zvočniki (301 III, 401...)

fotokopirni stroj 5220 telefaks 7235 **Xerox**

Prodaja tudi na čeke!

Vesel božič in srečno novo leto!

ZYNO d.o.o.

Trgovsko podjetje ZRNO d.o.o.,
 Gmajna 6, Raka

vam v svoji trgovini na Ranču nudi v decembru umetna gnojila, krmila in škropiva po izvensezonskih cenah.

NPK 15-15-15 = 1195,00 SIT/vreča
 NPK 7-20-30 = 1329,00 SIT/vreča
 NPK 10-30-20 = 1475,00 SIT/vreča
 NPK 13-10-12 = 1135,00 SIT/vreča
 NPK 8-26-26 = 1442,00 SIT/vreča
 KAN 28% = 955,00 SIT/vreča
 UREA 46% = 1135,00 SIT/vreča

Ugodna ponudba koruze v zrnju v vrečah po 50 kg = 1 kg = 20,95 SIT.

Za podjetja še dodatni rabati in možnost prevoza na dom. Prav tako tudi sezonsko znižanje vsega gradbenega materiala, določena vrsta materiala na več obrokov in pa posebno ugodna ponudba vodovoda in instalacijskega materiala z možnostjo vgradnje.

Odpri:
 vsak dan od 8. — 17. ure
 sobota od 7. — 12. ure

Fax/tel.: 0608/75-086
 0608/75-410

gostišče **Loka**

Župančičevo sprehajališče 2
 Novo mesto
 tel./fax: (068) 321-685

Vsem strankam in poslovnim sodelavcem voščimo vesel božič in jim želimo srečno 1995. leto!

SALON RENATA
 Nega in podaljševanje nohtov
 žensko frizerstvo
RENATA ŠTIH
 tel. 068/28-138
 Jedinščica 18, Novo mesto

DOKAPITALIZACIJA d.o.o.
 ali **BRISANJE DRUŽB** — rok 31. 12.
KNJIGOVODSKI SERVIS
 Informacije od 7. — 15. ure
FELIX d.o.o., Kostanjevica
 (0608-87-194)

Vsem poslovnim strankam in prijateljem želimo prijetne in zadovoljne praznike ter srečno in uspešno novo leto

propagandna služba Dolenjskega lista

Namesto cvetja na grob pokojnega Ivana Šramla iz Novega mesta je kolektiv Osnovne šole Grm denar daroval skladu za dograditev osnovne šole.

ADRIATIK d.o.o.

KUPUJETE AVTO?

- * OPEL
- * LADA
- * FORD
- * ROVER

* Ugodni krediti brez pologa
 Za Oplova vozila najboljši leasing

Informacije:
PRODAJA VOZIL
 Smrečnikova 45 (vrtnarja)
 Novo mesto
 Tel./fax: 068/324-424
 Mobil: 0609/612-999

Avto-hit

FORD MONDEO — KONKURENČNE CENE

2.5i 6 V 24V GT 52.100 DEM
 1.8i CLX. KLIMA 36.650 DEM
 1.8TD CLX 39.700 DEM

V mesecu decembru vam za vozila FORD nudimo 2% popusta na tovarniško ceno.

DAEWOO

RACER BASE že od 17.748 DEM — 18.337 DEM
 RACER GSI že od 20.237 DEM — 20.826 DEM

MITSUBISHI

ECLIPSE 2.0i GS 49.900 DEM
 PAJERO 2.5TD GL LWB 50.000 DEM

V mesecu decembru vam za vozila MITSUBISHI nudimo 2% popusta na tovarniško ceno.

Kreditni brez pologa R+15%.
 Leasing: polog 25%, doba 5 let.
 Originalni rezervni deli in kvalitetne servisne storitve.

AVTO-HIT, Podbevškova 4
 Novo mesto
 tel.: 068/26-077

ŽELIMO VAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

Avtohiša Berus
 servisno prodajni center

Audi

Podbevškova 1
 68000 Novo mesto
 tel. 068/25-098
 fax. 068/25-641

POOBlaščena prodaja VOZIL VOLKSWAGEN IN AUDI

POZOR!
SPREJEMAMO NAROČILA!
NOVI POLO: že od 16.996 DEM
NOVI AUDI: že od 39.680 DEM

POSEBNA PONUDBA:

- možnost nakupa testnih vozil po zelo ugodnih cenah
- AUDI 80 limited že od 33.950 DEM dalje
- nižje cene za vozila iz zaloge

AUDI 80TDI 1.9 90 KS (metalik, servo, ABS, cent. zakl.)
 44.900 DEM 41.800 DEM

AUDI 100 2.5 TDI 115 KS (metalik, ABS, servo, el. odp. prednjih stekel, 6 prestav, radio)
 59.800 DEM 55.600 DEM

VENTO 1.8 CL 90 KS (metalik, radio)
 31.900 DEM 29.500 DEM

— prednovoletna darila za kupce v decembru

AVTOHIŠA BERUS, tel. 068/25-098
Uspehu delimo z vami!

Prodajalna obutve »BRE-GAC« Pod Trško goro 47, Novo mesto, vam nudi po zelo ugodni ceni — **MOŠKO** in **ŽENSKO** obutve iz uvoza — Italija.

Prepričajte se, zato nas čimprej obiščite v naši prodajalni.
 Hvala za obisk!

Vesel božič in srečno 1995!

DOLENJSKA BANKA

Dolenjska banka obvešča komitente, da 23. 12. 1994 ponovno odpira bančno enoto v Krškem.

Ekspozitura Krško ima sedež na Cesti krških žrtev 135a (v poslovnem objektu Delta Teama). Od 27. 12. 1994 dalje bo ekspozitura poslovala z naslednjim delovnim časom: **vsak dan od ponedeljka do petka od 8. do 12. ure in od 14. do 16.30 ure.**
 Ob sobotah ekspozitura ne bo poslovala.

Ekspozitura Krško bo opravljala vse vrste bančnih poslov namenjenih predvsem občanom in obrtnikom, in sicer:

- vodila tolarke in devizne račune občanov
- sklepala tolarke in devizne depozite
- izdajala plačilne kartice
- opravljala menjalniške posle
- odobrvala raznovrstne kredite občanom, kot so
  - gotovinski krediti
  - potrošniški krediti
  - stanovanjski krediti
  - krediti, namenjeni obrtni in kmetijski dejavnosti ter opravljala ostale vrste bančnih poslov.

Ponudba bančnih storitev je resnično pestra in privlačna, obrestne mere pa ugodne.
 Zato vas Dolenjska banka vabi, da se za dodatne informacije oglašite v ekspozituri Krško ali zanje pokličete po telefonu 0608/22-762.

Dolenjska banka vas pričakuje v novi ekspozituri Krško in vas vabi k sodelovanju.

KOMISIJSKA TRGOVINA R&S
 GRUBAR STANISLAV s.p.
 SENTEJERNEJ, Trubarjeva 5
 Tel. 068/42-026, 42-104, 42-105
 Interno 322
 doma tel.: 068/42-061

SPREJEM IN PRODAJA

OBVEŠČAMO naročnike malih oglasov, da se mali oglas, ki presega 15 besed, **DOPLAČA**, in sicer vsaka nadaljnja beseda **100 SIT.**

Stanka Pleterski

Delo s prizadetimi osebami je preprečilo, da so take skupine še vedno preveč potisnjene na obrobje. Moti jo predvsem različne etiketiranje teh oseb z duševno prizadetimi, motenimi in še kakšnimi osebami, še posebej ti drugačni ljudje več gibati v ustanove zaznamuje že vnaprej. Prepričana je, da bi se morali ti drugačni ljudje več gibati med nami povprečneži. Še posebej jo boli zapiranje prizadetih oseb v domove, kjer v ničemer ne odločajo več o sebi, ne znajo povedati svojih želja in zahtev, ne znajo poslušati. Boli jo, kadar srečuje duševno prizadete, ki bivajo v domovih, in opazi, da so ugasnile lučke v njihovih očeh. Lepo so urejeni, a v njih ni duše in ne življenja.

Zgodilo se je tako, da je "kar noter padla", kot radi rečemo. Stanka Pleterski je pred 15 leti dobila ponudbo za delo v pravkar odprtem Delavnih pod posebnimi pogoji, danes Varstveno-delovnem centru v Leskovcu. Mlada socialna delavka niti ni vedela, kaj natančno bo v novi službi počela. Na hitro se je odločila in že naslednji dan pristala na zaposeljanje. Če bi imela čas za razmislek, bi se težko odločila za tako delo, a zdaj, po toliko letih, ji ni žal, da je sledila notranjemu občutku.

Ves čas se je dodatno izobraževala in spremljala različne poglede na delo z varovanci. Ker je v šoli bolj malo izvedela o tej populaciji in tudi ni imela izkušenj, so se prve dni v invalidskih delavnih, kakor pravijo centru, samo gledali in bolj malo govorili. In v njihovi sredi je prišla do pomembnega spoznanja. Ugotovila je, da navsezadnje za delo z varovanci niti ni treba cele gore strokovnih znanj, marveč je v prvi vrsti treba imeti srce in dušo na pravem mestu.

Nekateri so v delavnih že 15 let, toliko kot Stanka, dobro se poznajo in dopoldneve preživljajo kot ena sama velika družina. Stanka je vodja delavnic in strokovna delavka. Skupaj s sodelavci skrbi za normalno poslovanje in za organizacijo dela, za nego in zdravje varovancev, za pogovore o težavah, za športno dejavnost in druge dejavnosti ter dvakrat letno odide z varovanci tudi na skupno letovanje.

Sama se pogovarja z varovanci in pusti, da jo imajo za svojo, pa tudi jasno pove, da se je treba držati reda in da morajo dogovori veljati. Rada bi, da bi država zagotavljala vsaj osnovne pogoje za delo podobnih delavnic, kot je leskovska. Upa, da bodo imeli njihovi varovanci neko več možnost za odločanje.

"Zakaj se ne bi kak varovavec vpisal v plesni klub, k športnemu klubu in še kam?" se sprašuje, ker ve, da je 8 ur premalo za vsestransko življenje, še posebej zdaj, ko imajo v delavnih čez glavo dela. Kljub vsemu pa si v Krškem želi vsaj manjšo bivalno skupnost za varovance, ki so brez staršev. Upa tudi, da bo v naslednjem letu res obnovljena stara šola, v kateri delajo, in da bodo v kratkem dobili centralno ogrevanje.

Sama je presodila, da ni za finančne posle in za vodenje naložb, zato se je po 15 letih odločila, da se bo vrnila spet med varovance kot strokovna delavka. Verjame, da se ji bo tu povrnila moč, katero je razdajala po koščkih iz dneva v dan in iz leta v leto, ter nazadnje, raztrgana med svojo družino in delom, ostala brez nje. Za njeno delo ni velikih nagrad, je le delo, pri katerem izgoriš, ne da bi kdo to sploh opazil. Včasih je potem videti le drobne lučke, ki svetijo v očeh varovancev. Vanje in v njihova življenja se je naselila Stanka.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

PENEČE VINO WALTER WOLF

LJUBLJANA - V začetku tega meseca sta Slovenjajvino in firma Walter Wolf v prostorih Muzeja novejšje zgodovine v Cekinovem gradu v Ljubljani predstavila novo slovensko penoče vino Walter Wolf. Gre za razširitev blagovne znamke Walter Wolf, to vino pa je hkrati odgovor na naraščajoče povpraševanje po teh vinih na slovenskem trgu. Slovenjajvino načrtuje prodajo okoli 8.000 steklenic tega vina na leto, se pravi, da bo promet znašal 8,1 milijona tolarjev, saj je penoče vino Walter Wolf v najvišjem cenovnem razredu. Dušan Brejc, enolog v Slovenjajvino, pravi o tem novem vinu: "Svežina mu je v okras, odlikuje ga polnost najboljših vin, njegov prijetni vonj nas bo vedno presenečal. Da je suho, se razume samo po sebi." Novo penoče vino je sestavljeno iz treh plemenitih sort: belega pinota, šipona in laškega rizlinga, proizvedeno pa je po metodi charmat.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Otroci in starši, ki imate kakršne koli težave, lahko pokličete na telefonsko številko (068) 341-304 v četrtek med 18. in 20. uro. Na vaš klic bo čakala socialna delavka Ivanka Vene.

TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih odgovarjajo strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. ter med 15. in 17. uro. Številka telefona je (068) 44-293.

NAJVEČJI OREH V SLOVENIJI - V kočevski občini so razglašena za naravno dediščino oz. vrednoto tudi štiri drevesa, in sicer oreh v Kočevski Reki, brest na Travi, rajhenavska jelaka in jelka na Stojni. Na fotografiji je oreh v Kočevski Reki, ki je največji in najdebelejši v Sloveniji. Predstavniki konzervatorjev oz. varstveniki naravne in kulturne dediščine pa si nameravajo ogledati še Tincino bukev med Žago in Zleblim ob Kolpi, za katero so zvedeli te dni in ki verjetno tudi zasluži tako varstvo. (Foto: J. Primc)

Rojen Paganini na frajtonarici

Miha Debevec, neuradni svetovni prvak v igranju na diatonično harmoniko

OTOČEC - Ko Miha Debevec, 16-letni mladenič z Rakitne, vzame v roke diatonično harmoniko, je tako, kot bi mladi Mozart sedel za klavir ali kot bi Paganini prijel v roke violino. Miha je virtuoz, in to svetovno veljave. V Mihovih rokah postane diatonična harmonika koncertni solistični instrument, in ko ga človek sliši, se v hipu razblinijo vsi predsodki o "frajtonarici". Pred kratkim je Miha nastopil v dvorani doma krajanov na Otočcu v okviru prireditve Večeri na vasi, ki jih pripravlja Janez Rozman, vodja Galerije Otočec.

Miha, sedaj dijak 2. letnika ljubljanske viške gimnazije, je harmoniko začel igrati pri desetih letih. To, da jo je prijel v roke, ni nič čudnega. V Debevecovi družini in rodovini na frajtonarico igrajo tako rekoč vsi. Njegov stari stric Tone Debevec, znani polhar, je povedal, da so morali fantje včasih naskrivaj kupiti harmoniko. "Stari ljudje so govorili, da je igranje na harmoniko pohujšljivo in da bomo vsi prišli v pekel!" No, Debevecovih fantov pa tudi to ni moglo odvrtiti.

Harmoniko je Miha začel igrati doma, pri očetu in starem očetu. "Napredoval je tako hitro, da ga že po nekaj mesecih nisem mogel nič več naučiti," se spominja oče Jože. Fant so dali v glasbeno šolo, dve leti pa ga je oče vsako soboto vozil v Šempolaj pri Trstu na izpopolnjevanje k enemu najbolj znanih in cenjenih mojstrov na diatonični harmoniki Zoranu Lupincu, ki piše tudi skladbe

za to harmoniko in dela priredbe drugih skladb. Zoran Lupinc je bil svetovni prvak v igranju na diatonično harmoniko. Njegov učencec Miha gre vsekakor po njegovih stopinjah.

Kjerkoli je Miha do sedaj nastopil, povsod je osvojil prvo mesto, naj bo na domačih tekmovanjih ali v tujini. Že kot 12-leten fantič je zmagal na tekmovanju v Medvodah, prvo mesto je zasedel tudi na tekmovanju na Ratežu leta 1991 in 1992, pa v istih letih v Ljubecni, v Logatcu, Postojni. Je tudi zmagovalac Lojtrce domačih. Največ pa veljata njegovi prvi mesti na največjem mednarodnem tekmovanju v igranju na diatonično harmoniko v italijanskem Attimisu, kjer je osvojil naslov absolutnega prvaka

Miha Debevec

leta 1992 in 1993. Svetovnega prvenstva v igranju na diatonično harmoniko se Miha sicer še ni udeležil, je pa bil v Attimisu obkralj boljši od uradnega svetovnega prvaka.

Mihi, ki je za svoja leta zelo resen, umirjen in tih fant, ni do tega, da bi igral na veseliceh, pa tudi oče ga ne bi pustil. "To je za druge. Takih, ki igrajo po veselicah, je povsod dovolj. Miha je pa za kaj več," pravi oče. "V tujini največ nastopam v triu ansambla Rompompom, doma pa v glasbenem sam. Medtem ko tak način igranja, kot ga gojim jaz, pri nas še ni prav cenjen, na to v tujini, zlasti v Avstriji in Nemčiji, gledajo drugače. Tako imam v Avstriji kar lepo ceno," pravi Miha, ki je kot gost na zaključnem koncertu učencev glasbene šole nastopil tudi že v Slovenski filharmoniji. "Mene diatonična harmonika zanima kot instrument, ki je enakoveren kateremukoli drugemu, in pokazati hočem, kaj vse in kako se da nanjo igrati."

Seveda Miha vadi vsak dan, po dve uri in več, če mu le čas dopušča. Šola zahteva veliko časa, še posebej zato, ker se vsak dan z Rakitne vozi v Ljubljano v šolo - 30 km v eno smer, pa še avtobusne zveze so slabe. "Seveda bom nadaljeval z igranjem na harmoniko: zadnje leto v glasbeni šoli igram še klavirsko harmoniko. Vendar to še ne pomeni, da bo harmoniko tudi moj življenjski poklic. Za take odločitve je še prezgodaj. Najprej moram končati šolo," pravi Miha, ki je tudi med najboljšimi učenci v svojem razredu.

A. B.

Kje preživeti najdaljšo noč?

Pohitite s prijavi, ker so potrebne rezervacije

Najbolj nora noč v letu se naglo približuje. Če si želite doživeti pravo grajsko vzdušje, si rezervirajte prostor v gradu Otočec, kjer bo veselo tako v glavni restavraciji kot tudi v Lovski sobi in Viteškem salonu. Ob živi glasbi obljublja tudi zelo bogat grajski silvestrski menu, ki ga bodo natakali v posebnih grajskih oblačilih prinesli kar v 12 delih. Seveda so potrebne rezervacije, cena pa je 9.800 tolarjev. V restavraciji Casino bo praznovanje samo za hotelske goste. Za 1. januar pripravljajo tudi ples; igral bo ljubljanski ansambel Zvezde z gostom Nacetom Junkarjem.

V Smarjeških Toplicah je za zadnji dan v letu že vse zasedeno, kakšno pravo mesto bo mogoče po 15. decembru, če se bo kdo odjavil. Igrali bodo Veseli Zasavci, povezoval pa Slavko Podboj. Tudi tu boste dobili zelo bogato postrežbo za 9.000 tolarjev. Prihod novega leta lahko potrdite tudi naslednji dan, in sicer kar v spodnji in zgornji restavraciji, z ansambлом Vikend plus in Veselimi Zasavci. Prostor si lahko zagotovite, če plačate pri rezervaciji pol akontacije.

Tončekov dom na Lisci je tudi že razprodan, se pa lahko tja odpravite tudi kak drug dan. Če bo sneg, se boste lahko nasmučali, saj imajo že pripravljeno veliko in malo vlečnico, možno pa se je odpraviti tudi na kakšen izlet.

Veselo bo tudi v Čateških Toplicah. V hotelu Terme bo zadnji in prvi dan v letu igral ansambel Sotošek, za silvestrski večer pa pripravljajo bogat menu za 11.900 tolarjev. V Hotelu Zdraviljski dom v Termah Čatež bodo 30. in 31. decembra za ples in zabavo igrali Alpski vagabundi, cena zadnjega letošnjega večera, seveda spet z bogato obloženo mizo, bo 9.500

tolarjev. Naslednji dan bodo igrali Gamsi.

Tudi Golf hotel na gradu Mokrice pripravlja za vse, ki si želite preživeti grajsko moč novega leta z ansambлом Magic, pester program z bogato ponudbo hrane. Za zadnji dan v letu na mokriškem gradu boste odšli 12.000 tolarjev, prvi dan leta 1995 bo vstop prost, zabaval pa vas bo isti ansambel. T.G.

POHOD NA KUM

Planinsko društvo Kum Trbovlje pripravlja 13. tradicionalni novoletni pohod na Kum, ki bo 2. januarja 1995 ob vsakem vremenu. Startna mesta bodo odprta od 6.30 ure dalje, in sicer v Trbovljah na mostu čez Savo, na Dobovcu in v Hrastniku, prav tako na mostu čez Savo. Zaradi zimskih razmer, ki vladajo v tem času na Kumu, ne pozabite na primerno obutev in obleko. Za dodatne informacije pokličite Janeza Brinarja na tel. 0601-22-060

"Srčna hvala za Martina Krpana"

Velika nagradna igra Dolenjskega lista je torej "pod streho" - in kot smo že napovedali, so zdaj za obdaritev na vrsti vsi naročniki Dolenjskega lista. Dobili bodo velik stenski koledar, ki je hkrati knjiga, polna izvrstnih upodobitev zagotovo najbolj znanega slovenskega ljudskega junaka, Martina Krpana. Frana Levstika povest je natisnjena v slovenščini in angleščini, barvne ilustracije pa so delo Toneta Kralja.

Izvirniki Kraljevih ilustracij, nastalih pred štirimi desetletji, so sestavni del umetnikove stalne zbirke v kostanjeviški galeriji; po objavi, s čim bodo obdarjeni naročniki Dolenjskega lista, smo prejeli telegram z naslednjo vsebino:

"Srčna hvala, da ste se odločili za Martina Krpana. To je velika reklama za Toneta Kralja in njegovo galerijo v Kostanjevici, še posebej pa dragocena pomoč Kraljevi vdovi, ki živi v dobesednem pomanjkanju. Še enkrat: po njih delih jih boste spoznali."

Za te iskrene besede se Ladu Smrekarju, nestorju kulture v Kostanjevici, zahvaljujemo v imenu naročnikov Dolenjskega lista; da je koledar še pred izidom naletel na tako srčen sprejem, pa najbrž godi tudi Dolenjski banki, Termotehnik in Studiju D, ki so izdatno pripomogli, da bo koledar (ki je sicer delo novomeških firm Stratus, Rextom in Head) lahko prišel do vseh naročnikov našega časopisa.

Koledar je že nared za poštino pot do naročnikov; večina ga bo prejela še pred novim letom, nekateri pa takoj po praznikih.

Halo, tukaj je bralec "Dolenjca"!

Stari naročniki užaljeni, ker jih nismo posebej nagradili - Kako se izogniti plačilu dohodnine? - Privatnik ogoljufal delavce na črno - Prodajalka zavajala kupce posode

Tokrat je imel naš dežurni novinar kar precej težav, saj so ga pred tednom dni najbolj pridno kličali naročniki Dolenjskega lista, ki so mu potožili, da niso dobili obljubljenega koledarja ali pa da niso bili še nikoli izzrebani oziroma nagrajani na naši nagradni akciji in da se jim zato godi velika krivica. Bralka iz Brestanice nam je na primer povedala, da radio sicer ima, da pa bi ji prišel prav tudi televizor; vsaj prenosnega bi ji Dolenjski list lahko podaril. Vendar ne gre obupati, ostanite naši naročniki, sreča pa se vam bo morda nasmehnila ob letu ob soorej!

Belokranjec Peter Butala iz Izole je predlagal, naj se s kakšnim darilcem spomnimo najstarejših naročnikov, med katere spada tudi on, ki mu pomeni Dolenjski list dragoceno vez z domačimi kraji. Vsi tisti, ki imajo težave z dostavo našega časopisa ali niso dobili koledarja ali pa imajo kakšne predloge, na primer za prihodnje zrebanje, naj dopolne po-

kličejo naš naročniški oddelek po telefonu (068)323-610.

Kljub našemu vztrajanju nam ni uspelo izveči imena in priimka bralke, ki nas je poklicala potem. Pravi, da ne bi želela izpostavljati svoje družine nevarnosti. Potem nam je zaupala, da je sama brez dela, mož pa mora plačati 450 mark dohodnine, seveda v tolarjski protivrednosti, tega denarja pa ne morejo zbrati. Sprašuje, kam naj se obrne. Pozanimali smo se na upravi za javne prihodke, kjer so nam povedali, da je edina možnost, da zaprosijo za odpis dolga, kar jim bo država odobrila, če so do tega res upravičeni.

Marija T. iz Novega mesta je brala članek v našem časopisu, ki govori o bioenergiji, in čestita avtorju, da ni nekritično zanikal vpliva bioenergije na zdravljenje. Pravi, naj ljudje ne zanikajo nečesa, česar ne razumejo. Bioenergetiki so za marsikoga zadnja bilka rešitve, vendar niso za neumne in zdrave, temveč za bolne in pametne.

Spet nas je poklicala Anica Poličnik in nam spet razložila zgodbo o Bradačevih psih. Povedala ni pravzaprav nič novega, zato želimo z zgodbo o psih zaključiti, saj je že čas. Ob tem pa bi radi še enkrat poudarili, da naša rubrika ni namenjena osebnemu obračunavanju med sosedi.

M. K. iz okolice Dragatuša je delal na črno pri zasebniku, ki a mu je ta ostal dolžan. Poizkusil je tudi pri advokatu, vendar mu je ta povedal, da ne more nič storiti. Pravi, da jih je v anakem položaju pet, ki jim je zasebnik obljubil stalno zaposlitev in da jih bo prijavil, vendar so ostali brez okoli 5.000 nemških mark in brez dela.

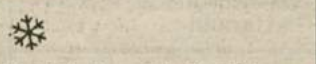
I. K. iz Novega mesta je v znani novomeški trgovini kupil italijansko posodo znamke Aeternum. Trgovka mu je sicer precej drago blago pred-

stavila kot posodo, v kateri lahko pečemo brez maščobe in v kateri se prav nič ne prsmodi. Ko so posodo doma preizkusili, se je izkazalo, da vse to ni res in da bi posoda, če bi se v njej peklo brez maščobe, postala črna. Pozanimali smo se pri kuharjih, ki so nam povedali, da je posoda Aeternum, kakršno je kupil I. K., sicer dovolj kakovostna nerjaveča posoda, vendar ni namenjena pečanju brez maščobe.

I. V.

TERMOTEHNIKA

VEČ KOT TRGOVINA

Kolektiv Termotehnike želi vsem svojim kupcem, dobaviteljem, poslovnim partnerjem in občanom vesele praznike in prijetno leto 1995

NOVO: 10% popusta za montažo centralne kurjave in servisiranje oljnih gorilcev v času od 1. februarja do 31. marca. Velja za vse, ki boste z nami sklenili dogovor do 31. januarja 1995.

NOVO: obnavljamo, servisiramo in vzdržujemo velike kotelnice, vse od ventilov, avtomatike, kotlov, gorilcev, priprave vode, do vseh vrst instalacije in manjših gradbenih del.

Lahko nam zaupate, imamo dolgoletne izkušnje. Tel.: 068/322-550, 323-903, 323-933 Fax: 068/322-050

Nagrajenka tega tedna je 0268550 BRANKA KRIŽAN, BORŠT 6, 68332 GRADAC

Nagrado lahko dvigne v trgovini TERMOTEHNIKA, Mlinarska pot 17, Novo mesto

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDATE IN PRIGODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Predstavljal se je

Takole se je v veseli družbi s pesniško besedo predstavil profesor, zgodovinar in muzealec Janko Jarc:

Jaz sem Janko Jarc, rad imam v rokah kozarc, ampak ne prazen!

(In je potem malo razširil roke) Zato grem rahlo narazen.

Kje si, Čampa?

Bogomir Magajna, Riko Debenjak in Filip Terčelj so hoteli obiskati pesnika Ivana Čampo, ki je stanoval v tretjem nadstropju Rdeče hiše na Poljanah v Ljubljani.

Ko so prišli do stanovanja, Čampe ni bilo doma. Pa je potegnil zadihani Magajna (tega je res bilo precej skupaj!) iz žepa listič papirja, nekaj nanj napisal in ga zataknil za vrata.

Ko se je Čampa vrnil, je prebral:

Kje si, kje si, Čampa, zgubili smo pol vampa, gor v tretji stuk in nazaj - čenuk!

Starost v humorju

Zbral: Bojan Ajdič

Kaj naj stori

Starejša ženska se ponoči zbudi pri zbuditi tudi moža, rekoč:

"Slišim, da je v sobi miš, ker cvili." Mož jezen vpraša:

"Kaj naj storiš? Ali naj miš namažem, da ne bo več cvilila?"

Len je bil

Starejša teta Liza je fanika vprašala, koliko je star.

"Sedem let," je odgovoril.

"Komaj toliko?" se čudi teta.

"Seveda," odgovori nečak, "če ne bi bil moj oče tako len, bi zdaj lahko imel že deset let..."

Bradati

"Veš," pravi upokojenec prijatelju, "zdaj so pa zares čudni časi! Če namreč hočeš videti mlajši, si moraš pustiti rasti brado."

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!
Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristihnilni vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefonski številki (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad pristihnil.